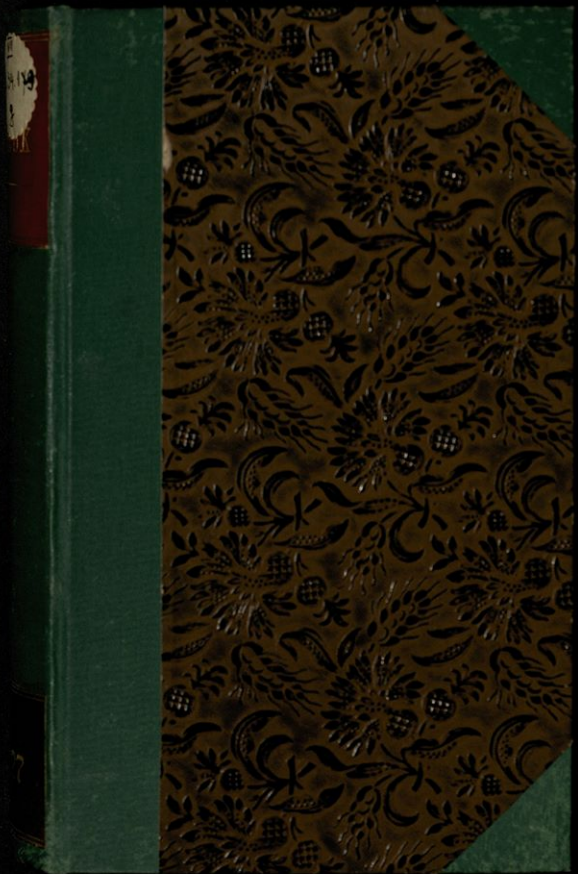

spiral:

albrecht

KER,SHAN,SKI KATOL,SHKI

NAUK

OD NAR

POTREBNI,SHIH RE,SNIZ

,SVETE VERE

S' VPRA,SHANJI IN ODGOVORI.

V' natis téh bukev so gnadlivi Firšht

GOSPOD GOSPOD

ANTON ALOJS,

Ljublanški Shkof 1ga velziga serpana 1826 dovolili.

J. Vrhovnik

V' LJUBLANI 1827.

NATISNJENE PER JOSHEFU SASENBERGU.

*Na pródaj per Adam Henriku Hónu,
bukvovésu ino kupzhev ávzu s' popirjam.*

A. 2617.

*En Gospod je, ena vera, en kerjt. En
Bog in Ozhe je vsih, kateri je zhes
vse, in po vsim, in v nas vsih. Efes.
4, 5 — 6,*

VII, a, 34.179, 9

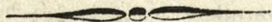

IN=030005276

K a s a l o.

	Stran
O d vere	1
Pervi zhlen vere od Boga	18
Od boshjih lastnost	21
Od svete Trojize	30
Od stvarjenja	33
Drugi zhlen vere	44
Tretji zhlen vere	48
Zheterti zhlen vere	65
Peti zhlen vere	74
Shefti zhlen vere	80
Sedmi zhlen vere	83
Osmi zhlen vere	85
Deveti zhlen vere	89
Od gmajne svetnikov	98
Deseti zhlen vere	101
Enajsti zhlen vere	103
Dvanajsti zhlen vere	110
Od upanja	112
Od molitve	117
Od Ozhe nafha	129
Od Angeloviga zheshenja	136
Od ljubesni	139
Od desét boshjih sapoved	145
Od perve sapovedi	148
Od druge sapovedi	160
Od tretje sapovedi	169

Od zheterte sapovedi	174
Od pete sapovedi	196
Od sheste sapovedi	205
Od sedme sapovedi	209
Od osme sapovedi	217
Od dveh sadnjih sapoved	226
Od zerkovnih sapoved	228
Od svetih Sakramentov	260
Od s. Kersta	265
Od s. Birme	272
Od s. Reshniga Telefa	277
Od s. Pokore	293
Od s. posledniga Olja	328
Od s. mashnikoviga Shegnovanja	333
Od s. Sakona	335
Od kershanske pravize	340
Od dobrih del in njih saflushenja	401
Od shterih poslednih rezhi	419

Pervi dël.

Od kerfhanfke katolshke vere.

Kaj je vera katolshkiga kristjana?

Vera katolshkiga kristjana je dar boshji, zhesnaturna luzh, od Boga mu vlita zhednost, fkosi ktero vse sa ref verje ino vse terdno dershi, kar je Bog rasodel, in kar katolshka zerkev verovati sapove, naj bo sapifano al ne.

Sakaj pravimo, de vera je dar boshji?

Sato ker nobeden zhlovek ni bil vreden daru vere, in bi je s' svojimi deli nikolj ne bil sáflushil, ako bi mu je Bog is svoje milosti ne bil dal. To naf Jesus uzhi rekozh: „Nihzher ne more k'meni priti, „ako ga Ozhe ne vlezhe, kteri je mene po- „flal.“ Jan. 6, 44. Sakaj is milosti ste svelizhani postali fkosi vero, in to ne is vaf, sakaj boshji dar je to.“ Efes. 2, 8.

Sakaj pravimo, de je vera zhesnatura luzh?

Sato ker skosi njo sposnamo k' svelizhanju potrebne reſnize, kterih bi s' svojo pametjo nikolj ne bili sposnali.

Nafha pamet po svoji naturi ni vſigavedozha, to je le sam Bog, in skosi poverbani greh je tako otamnela, de le nektere reſnize, in ſhe teh prav ne sposna. Skosi ſ. vero ſhe le prav sposnamo Boga ino njegove popolnamasti, dolshnosti do njega, dolshnosti do ſebe, do blishniga in do drugih ſtvari; skosi njo sposnamo boshjo previdnost, ktera zel svet, in pergodbe ljudi vlada (visha), reſnizo od vezhniga svelizhanja pravizhnih v' nebefih ino vezhniga pogublenja greſhnikov v' pekli, nevmerjozhnost zhloveshke duſhe, ino skosi njo svemo potrebne perpomozhke k' svelizhanju i. t. d. Teh reſniz bi ne bili nikolj sposnali, ako bi jih Bog nam ne bil rasodel, nafhiga uma ne bil rasſvetlil, ino nafhih ferz s' svojo gnado k' verovanju perpravnih ſturil. Torej pravi prerok Isaia. „Ljudſtvo ktero je v' tami hodilo, je veliko ſvetlobo vidilo, prebivajozhim v' desheli ſmertne ſenze je luzh ſaſjala.“ Isa. 9, 2. To je, ljudem, ki ſo bili v' nevednosti, v' neveri, ſe je Jeſuf, nebeshka luzh, perkaſal, in jim skosi osnanovanje ſvete vere pamet rasſvetlil, de sposnajo, kaj jim je verovati in ſturiti, de vezhno shivljenje doſeſhejo.

Sakaj pravimo de vera je od Boga kristjanu vlita zhednost?

Sato ker polvezhjozha gnada boshja, ki jo je kristjan she per S. Kerstu sadobil, zhloveshko voljo perpravno sturi, de vse to sa ref verjame, kar je Bog rasodel in obljubil; de veselje do teh resniz sadobi, in s' njeno pomozhjo po resnizah svete vere shivi, in se vezhniga shivlenja vredniga sturi.

Sakaj moremo vse terdno verjeti, kar je Bog rasodel?

Sato ker je Bog vezhna resniza in mo drost, ki nemore golfati, ne golfan biti. Torej ne dajmo se v' veri nizh premotiti, in raji martre ino smert terpimo, kakor de bi kako resnizo svete vere savergli.

Nad Apostelni in marterniki vidmo nar lepshi sgléde terdnosti v' veri. Sovrashniki vere so jih nar gershi in hujshi, ko so mogli, martrali, jih na kole raspenjali, po shivinsko gajshlali, s' skirami sekali, s' rasbeljenim shelesam shgali, na sherjavzi pekli, s' gorezhimi rezhmi namasali in take sashgali, s' shagami shagali, v' vre lim olji kuhali, s' kamni pobijali, s' kolmi do smerti topli, streljali, divjim sverinam sa jed metali i. t. d. pa vender se niso dali v' veri premotiti, veliko bolj so se veselili, in sa slo frezhne shteli, de so imeli perloshnost sa Jesusa terpeti. Heb. 11.

Sakaj smo dolshni vse verovati kar nam katolshka zerkuv verovati ukasuje?

Ker se ona nikolj v' refnizah svete vere ne smoti, ko je šteber in terdnost refnize, in ko ji je Jeshuf obljudil, de jo bo vselej pred vso smoto varoval. „Pole jest fim s' vami vse dni do konzhanja sveta.“ Mat. 28, 20.

Kaj je kershansko katolshko verovati?

Je vse saref verjeti, kar je Bog rasodel, in kar zerkuv verovati ukasuje, naj bo sapifano al ne.

Je k' svelizhanju sadosti, de kalolshki kristjan le v' ferzu verje, kar je Bog rasodel?

To ni sadosti, on more tudi:

1.) Svojo vero v' delih kasati.

„Kaj pomaga moji bratje, ako kdo pravi, de vero ima, zhe pa del nima, ga bo mar samogla vera svelizhati.“ Jak. 2, 14. Kakor je telo bres dushe mertvo, tako je tudi vera bres dobrih del mertva. Jak. 2, 26.

2.) Kar v' ferzi verje, kader je savoljo zhasti boshje in svelizhanja nashiga blishniga treba, tudi s' uftmi ozhitno sposnati,

„Kterikolj me bo sposnal pred ljudmi, ga bom tudi jest sposnal pred svojim. Ozhetam, kteri je v' nebesih.“ Mat. 10, 32.

„Ako bošh s' svojimi ustmi fkasal vero na Gospoda Jesufa in v' svojim ferzi veroval, de je Bog njega od mertvih obudil, bošh svelizhan. Sakaj s' ferzam se veruje k' pravizhnosti, s' ustmi pa se vera kashe k' svelizhanju." Rim. 10, 9. 10.

Ko je S. Pavl v' jezhi sapert bil, se mu je po nozhi Gospod perkasal in mu je rekel: „Stanoviten bodi, kakor si od mene v' Jerusalemu prizheval, tako morešh tudi v' Rimi prizhevati." Apost. djan. 23, 11.

Kdaj more Kristjan od vere s' ustmi sprizhevati?

1.) Kadar je od oblastnikov savoljo vere uprašhan. 2.) Kadar flishí soper vero govoriti, in fhe fosebno takrat, zhe previdi, de bo kdo s' njegovim molzhanjem v' smoti poterjen.

Smemo kterkrat vero satajiti?

Nobenkrat je ne smemo satajiti, ampak raji umreti, kakor pa vero satajiti.

Jesuf pravi: „Kdor me bo pred ljudmi satajil, tega bom tudi jest satajil pred svojim Ozhetam, kateri je v' nebesih." Mat. 10. 33. „Kdor se bo mene in mojih besedi framoval, tega se bo Sin zhlovekov framoval, kadar bo prishel v' svoji, Ozhetovi ino svetih Angelov zhašti." Luk. 9, 26.

Je dolshnost v' veri rasti in jo v' sebi poterdvati?

Dolshnost je, sakaj vera je velik

dar boshji, in njo sgubiti, al v' nji oslabeti je velik greh. Zhe si pa zhlovek ne persadeva svoje vere smirej bolj sposnovati, se vedno v' nji bolj vterdovati, bo v' njem oflabela, in szhafama jo bo zlo sgubil, in vezhno svelizhanje sapravit.

Kaj more Kristjan sturiti, de bo v' veri mozhnejshi perhajal?

1.) More svoje serze od grehov ozhifiti, in se Bogu in refnizi is serzavdati: „Moj uk ni moj, ampak tega, kateri me je poslal. Kdor bo hotel njegovo voljo sturiti, bo uk sposnal, zhe je is Boga.“ Jan. 7, 17.

2.) Skerbno in verno boshjo besedo poslushati in brati.

3.) Nagnenja, ki so verovanju nasprotne, lastno ljubesen in samoglavnost ukrotiti, in ponishen biti.

4.) Jesufovim naukam pokorn biti, in svoje misli, shelje, besede in dela po njih ravnati in obrazhati.

Kako greshti kristjan soper vero?

Greshti 1.) Zhe se refniz svete vere ne uzhi, in boshje besede ne premishluje. 2.) Zhe kake refnize ne verje, ko je sanikern v' poslushanji boshje besede. 3.) Kadar ne mara al je v' pravi veri, al pa ne. 4.) Kadar vsega ne verje, kar katolshka zerkuv verovati ukasuje. 5.) Ako se vere framuje. 6.) S' nevero. 7.) Zhe v' tako dru-

shino hodi, kjer njegova vera flabi. 8.) S' molzhanjem, kadar flifhi druge veri al postavam f. evangelja nasproti govoriti, in previdi, de bi njegovo svarjenje pomagalo; al pa de bi jim dopadel, zlo s' njimi potegne in refnizo sanizhuje.

Kaj je kristjanu sturiti, kadar ga skushnjave soper vero nadleshvajo?

1.) Si more persadevati takih skushnjav, prejko more, se snebiti. 2.) Vero v' to relnizo obuditi, savolo ktere je skushan. 3.) Se pred Bogam ponishati, in ga gnado profiti, de bi ga v' ti refnizi poterdil; in ne prevezh nepokojin savoljo tega biti, ampak v' Boga saupati.

Od kod vemo she dan današni, kar je Bog rasodel?

Kar je Bog rasodel vemo is sapifane in nesapifane boshje besede.

Kaj je sapifana boshja beseda?

Sapifana boshja beseda, ktero tudi sveto pismo imenujemo, so vse tiste bukve stariga in noviga testameta, ktere so sveti moshje od svetiga Duha navdihnjeni spifali, in jih je katolshkazerkuv sa take sposnala in poterdila.

Kaj sapopadejo sploh v' sebi bukve stariga testameta?

Vse kar je Bog od stvarjenja sveta do Jesufoviga prihoda na svet ljudem rasodel

in šturil, de bi svelizhani bili. Is teh bukev se uzhimo, de so vse rezhi od Boga vstvarjene, de zhlovek je pervo pravizhnost in svetost s' nepokorshino do svojiga stvarnika sgubil, de sam od sebe je popazhen in hudoben, de nemore v' nebela priti, de vsmiljeni Bog je popazhenimu zhloveku odrešenika obljubil, v' kteriga so she pravizhni stariga testameta upali i. t. d.

Kaj sploh v' sebi sapopadejo bukke noviga testameta?

Kar je Jesus sa nashe svelizhanje šturil in uzhil. Popisujejo njegovo rojstvo, njegovo shivljenje, zhudeshe, prerokovanja, sgledde, ki jih je nam dajal, terplenje in smert, od smerti vstajenje, v' nebohod, rasšhirenje katoliške zerkve skosi Apostelne.

Is kterih bukev je s. pismo stariga testameta?

Je is bukev, ki so sgodbe, nauki in prerokovanja v' njih. Ki so sgodbe v' njih, so: petere bukke Mojsefove, perve povedo od stvarjenja sveta, od rastenja in rasšhiranja zhloveshkiga rodu po svetu; v' drugih je odhod Israelskiga ljudstva is Egipta popisano; v' tretjih kako morejo Israelzi ozhitno in unajno slushbo boshjo opravljati; v' zhetertih je popisano Israelsko ljudstvo in njegovo rasdelenje; v' petih so vse sapovdi, ktere jim je Bog dal. Potim so Josuetove bukke, bukke sodnikov, zhetvere

bukve Kraljev, dvoje bukve Kronike, Esdrove bukve, Nehemijove bukve, dvoje bukve Makabejov, Jobove bukve, Rutine bukve, Juditne bukve, Esterne bukve, Tobijeve bukve.

Ki so nauki v' njih so: psalmi, pripovisti, pridgar, visoka pesem, modrostne bukve, Jesuf Sirahov.

Ki je prerokovanje v' njih so: Isaija, Jeremija, Ezechiel in Daniel. Potlej Jana, Hagej, Osija, Joel, Amcs, Abdiya, Mihej, Nahum, Habakuk, Sofonija, Zaharia in Malahija. Pervim shtirím se pravi velki, dvanajstim poslednim mali preroki, ker so nam prvi vezh, ti pa manj sapisaniga prerokovanja sapustili.

Is kterih bukev je f. pismo noviga testamenta?

Je is shtirih evangeljev, is evangelja f. Matevsha, f. Marka f. Lukesha in f. Janesa; is f. Lukesha apostoljskiga djanja, is shtirnajst listov f. Pavla; eden do Rimljanov, dva do Korinzhanov, eden do Galazhanov, eden do Efesanov, dva do Tesalonizhanov, dva do Timoteja, eden do Tita, eden do Filemona eden, do Hebrejov; list f. Jakopa, dva lista f. Petra, trije listi f. Janesa apostelna, en list f. Juda, in skrivno rasodenje f. Janesa.

S'zhim so bogabojezhi moshje, ki so pisali sveto pismo, sploh sprizhali, de jih je Bog postal?

1.) S'zhudeshi, ki so jih delali, ki jih le sam Bog, al komur Bog mozh da, in drugi nobeden delati ne more.

2.) S' prerokvanjem, ker so take prihodne rezhi prej povedali, kakor so se potlej godile, ki jih le Bog sam al komur jih Bog rasodene, nobeden drugi vediti ne more.

3.) S resnizami ktere so uzhili, kterih pa is svoje lastne pameti niso mogli vediti, ampak le is rasodenja boshjiga.

Kako se sprizha de je sgol resniza, kar je v s. pismu noviga testamenta?

Se sprizha, ko so Apostelni vse pisali, ki so bili sveti bogabojezhi moshje, svesti tovarshi Jesufovi, od njega v' vsm poduzheni, prizhe vsm njegovih del, so vse dobro vedili kar je uzhil, torej so lahko resnizo povedali. Sato se Imemo terdno sanesti, de je vse res, kar je v' svetim pismu.

Jesuf sam, ki jih je nar bolj posnal, jim pravi, de bojo od njega prizhevali, ker so od sazhetka per njem bili. Jan. 15, 27.

S. Janes sam od sebe in od tega, kar pishe, pravi: „In ta ki je vidil, prizhuje, in njegovo prizhevanje je resnizhno, in on ve de resnizo govori, de tudi vi verujete.“ Jan. 19, 35. In S. Lukesh pove od sebe in svetiga Evangelja tako: „Kakor so nam

isrozhili ti, kateri so od sazhetka fami vidi-
li, in so bili flushabniki Gospodove besede,
se je tudi meni prav sdelo, kateri sim
vse fkerbno od sazhetka isprashal, po ver-
sti tebi popisati preljudi Teofil." Luk. 1,
2 — 3.

De je vse ref, kar so Apostelni pisali
in uzhili, in tako uzhili, kakor so is Jesu-
sovih ust flishali, se fhe bolj terdno prepri-
zhamo, ker vemo, de so s' pomozhjo in
navdihvanjem S. Duha pisali, in torej se
smotiti niso mogli. Jesus pravi: „Jest bom
Ozheta profil, in vam bo dal drusiga Tro-
shtarja, de per vas ostane na vekomej, Du-
ha refnize, kteriga svet ne more prejeti,
ker ga ne vidi, in tudi ne posna, vi pa ga
bote posnali, ker bo per vas ostal, ino bo v'
vas." Janes 14, 16 — 17.

„Kadar vas bodo pa isdali, ne fker-
bite, kako al kaj imate govoriti, sakaj vam
bo dano tisto uro, kaj imate govoriti.
Sakaj vi niste tisti, kateri bote govorili, am-
pak Duh vashiga Ozheta je, kateri bo skosi
vas govoril." Mat. 10, 19 — 20.

Troshtar pa sveti Duh, kteriga bo
Ozha v' mojim imeni poslal, tisti vas bo
vse uzhil, in vam bo vse povedal, karko-
li vam poprej rezhem. Jan. 14, 26.

S. Pavl ni s' Jesusam shivel, in sam
od sebe tako govori: „Evangelij, kteriga
sim jest osnanil, ni od zhloveka; jest nam-
rezh ga nisim od zhloveka prejel, al se nau-

zhil, ampak skosi rasodenje Jesusa Kristusa." Gala. 1, 11 — 1.

Ker Jesus do konzhanja sveta per svojih ostane, in je Apostelnam svetiga Duhak' pomozhi poslal, in ozhitno njih nauk sa svojiga sposna rekozh: „Kdor val poslusha mene poslusha. Luk. 10, 16. tako bi bila pregreshna ofhabnost nad reknizami svetiga pisma zviblati, Jesusu ino S. Duhu, kateri v' svetim pismu govori, ne verovati.

Sakaj se smemo tudi na sveto pismo stariga testamenta ravno tako terdno sanesti, kakor na to od noviga testamenta?

Sato ko ga Jesus sam in njegovi apostelni poterdijo.

Jesus in njegovi apostelni per vsaki perloshnosti kashejo na sgodbe, prerokvanja, sapovdi in nauke svetiga pisma stariga testamenta, in poterjujejo svoje nauke s' tistmi reknizami, kar bi oni ne bili sturili, zhe bi ne bilo od Boga rasodeto. Tako pravi Jesus: „Vsi preroki in postava noter do Janesa so prerokvali." Mat. 11, 13. „Kakor je bil Jonas v' trebui morskiga soma tri dni in tri nozhi, ravno tako bo sin zhloveka v' ferzi semlje tri dni in tri nozhi. „Mat. 12, 40. Preishite pisma, ker vi menite, de imate v' njih vezhno shivljenje, in tiste so, ktere od mene prizhujejo." Jan. 5, 39.

„Vse more dopolnjeno biti, kar je pisano v' postavi Mojsefa, in v' Prerokih, in

v' psalmih od mene. Tako je pisano, in moglo je biti, da je Kristuf tako terpel, in na tretji dan od mertvih vstal. Luk. 24, 44. 46.

Al je v' svetim pismu noviga testameta vse sapifano, kar je Jesus uzhlil?

Ni. Veliko refniz so Apostelni Jesufovi le uzhili pa ne sapifali, kar sami povedo. S. Pavl Tefalonizhane opominja rekozh: Bratje, bodite stanovitni, in dershte isrozhenje, kteriga ste se nauzhili al ikosi govorjenje, al ikosi nash list. 2. Tefal. 2, 14.

S. Janes pove, da je Jesus sfer she veliko drugih zhudeshev sturil v' prizho svojih uzhenzov, kteri niso v' teh bukvah sapifani, ti pa so sapifani, sato da verjete, da Jesus je Kristuf Sin boshji, in da vi, ker verjete, shivljenje v' njegovim imeni imate. Jan. 20, 30. — 31. In she vezh pove: Da je Jesus she veliko drusih rezhi sturil, od kterih, ako bi sheherne posebej popisane bile, menim, da bi zel svet sadosi prostoren ne bil sa te bukve, ktere bi se popisale. Jan. 21, 25. Kar si od mene slifhal (*govori sveti Pavl*) pred ozhm i velikoprizh, to perporozhi svetim ljudem, kteri bojo samogli tudi druge uzhiti. 2. Tim. 2, 2.

Od kod vemo, kar so Apostelni le uzhili, pa ne sapifali?

To vemo is usniga (al befedniga) isrozihla. — Nastopniki Apostelnov so od Apostelnov

slifhane refnize druge uzhili, tako, de so eden od drusiga svedili do danafhniga dneva. Postavim verne refnize, de je f. Kerst tudi otrokam k' svelizhanju potreben, de nedeljo na mestu sabote polvezhujemo, kako naj se ofer svete mashe opravlja, kako naj se sve-ti Sakramenti delé, de Svetnike zhaftiti je dobro in koristno i. t. d. fo nam le is ust-niga isrozhila snane.

Kako se preprizhamo de to ustno isrozhilo, ki ga imamo, je refnizhno Jesufovo in njegovih Apostelnov?

Se preprizhamo is tega, ker so ga vfi pravoverni kristjani ob vfih zhasih, in v' vfih krajih sa Jesufov in njegovih Apostelnov nauk vervali in osnanoi.

Kaj je tedaj nesapisana boshja beseda, al ustno isrozhilo?

So tisti nauki vere, ki jih nam gre verovati, in po njih shiveti, ktere so Apostelni al is ust samiga Jesufa Kristusa slifhali, al pa so jih skosi rasvetlenje S. Duha osnanoi, pa ne sapisali.

Kje je ustno isrozhilo hranjeno?

Samo v' kershanfski, katolshki rimski zerlvi je stanovitno, svesto in nepopazhenno hranjeno. Ona sama je od Jesufovih in Apostoljskih zhasov, in bo do konzhanja sveta, ona je vselej po redu papeshe in fhkose iméla, kteri so pravi nastopniki A-

postelnov, torej ji more kristjan vse verovati, kar mu sa boshjo besedo osnani, zhe tudi ni v' svetim pismu, ker jo S. Duh vi-sha: „Troshtar pa S. Duh, kteriga bo Ozha v' mojim imeni poslal, tisti vas bo vse uzhil, in vam bo vse povedal karkoli vam poprej rezhem.“ Jan. 14, 26.

Al je vera vsakimu zhloveku potrebna, kteri hozhe svelizhan biti?

Vera je vsakimu zhloveku potrebna, ktiri hozhe svelizhan biti, sakaj bres vere je nemogozhe Bogu dopasti. „Kdor ne verje, je she sojen.“ Jan. 3, 18.

Kaj more vsaki zhlovek, kadar k' pameti pride, potrebno vediti in verovati, de bo svelizhan?

Vsaki zhlovek, kadar k' pameti pride, more, de bo svelizhan, potrebno vediti in verovati:

1.) De je en Bog.

2.) De je Bog pravizhni sodnik, kteri vse dobro polona, in vse hudo shtrafuje.

„Kdor hozhe k' Bogu priti, more verovati, de je tem, kteri ga ishejo, plazhevavez.“ Hebr. 11, 6.

3.) De so tri boshje pershone eniga bitja, in ene nature: Ozhe, Sin in sveti Duh.

„Trije so, kteri v' nebi prizhujejo, Ozhe, Beseda in sveti Duh, in ti trije so eno.“ 1. Jan. 5, 7.

4.) De je druga boshja perfhona zhlovek postala, na fskosi smert na krishu odreshiti in vezhno svelizhati.

„In sato je on frednik noviga testamenta: de fskosi njegovo smert k' odrešhenju od tistih pregreh, ktire so bile pod prejšnim testamentam, obljubo prejmejo, kteri so poklizani k' vezhnimu deléshu.” Heb. 9, 15.

5.) De je zhloveshka dusha neumerjoha. Mat. 10, 26. „Ne bojte se tistih, kteri telo umore, dushe pa ne morejo umoriti: temuzh bojte se veliko bolj tistiga, kteri, samore dusho in telo pogubiti v' pekel.” Pridg. 12, 7. „Prah pride spet v' semljo, is ktore je bil vset, duh pa se k' Bogu poverne, kteri ga je dal.”

6.) De je gnada boshja k' svelizhanju potrebna, in de bres gnade boshje zhlovek nizh sa vezhno shivljenje saflushenja vredniga sturiti ne more. Jan. 15, 5. „Bres mene ne morete nizh sturiti.” II. Korin. 3, 5. „Ne kakor de bi mi pregmogli is se, be kaj misliti, kakor is sebe, ampak naša premoshnost je is Boga.”

Kaj je gnada, ktora je k' svelizhanju potrebna, in bres ktore zhlovek sa vezhno shivljenje nizh saflushenja vredniga sturiti ne more?

Gnada, ktora je k' svelizhanju potrebna, in bres ktore zhlovek nizh saflushenja

vredniga sa vezhno shivljenje sturiti ne more, je snotrajni zhesnaturi dar, kteriga Bog ljudém bres njih saflushenja le savolj Jesufoviga saflushenja deli.

Kaj je vsakimu katolshkimu kristjanu snati sapovedano?

Vsakimu katolshkimu kristianu je snati sapovedano:

- 1.) Apostolsko vero.
- 2.) Gospodovo molituv al Ozhenafh.
- 3.) Deset sapoved boshjih, in pet zerkvenih sapoved.
- 4.) Sedem svetih Sakramentov.
- 5.) Kershansko pravizo.

Kje je, kar katolshki kristjan verovati more, fosebno sapopadeno?

Kar katolshki kristjan verovati more, je fosebno v' apostolski véri sapopadeno.

Kakshina je molituv apostolske vére?

Molituv apostolske vére je takshna:

Verujem v' Boga Ozheta, vsigamogozhniga stvarnika nebes in semlje. In v' Jesufa Kristusa, sina njegoviga ediniga, Gospoda nashiga. Kteri je spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije Divize. Terpel pod Ponzjam Pilatusham, krishan bil, vmerl in v' grob poloshen. Shel je pred pekel, tretji dan od smerti vstal. Shel je v' nebefa, sedi na desnizi Boga Ozheta vsigamogozhniga. Od ondod bo prihel sodit shive

in mertve. Verujem v' svetiga Duha. Eno sveto katolsko, kershansko zerkuv, gmajno svetnikov. Odpushtanje gréhov. Vstajenje mesa. In vezhno shivljenje. Amen.

Koljko dél, ali zhlenov, ima apostolska vera.

Apostolska vera ima dvanajst dél, ali zhlenov.

Od 12 dél apostolske vere.

Kteri je prvi dél ali zhlen vere?

Je ta: Verujem v' Boga Ozheta, vsigamogozhniga stvarnika nebes ino semlje.

Od Boga.

Al je vezh Bogov?

Le en sam Bog je.

„Poslufhaj Israel, Gospod nash Bog je le en sam Gospod.“ 5. Mos. 6, 4. „Jest sim Gospod ino ni drusiga Boga sunaj mene. Isa. 45, 5. „Mi vender eniga samiga Boga imamo Ozheta, od kteriga je vse.“ 1. Kor. 8, 6.

Is koga sposna zhlovek Boga, ino njegovo sveto voljo?

- 1.) Is stvarjenih rezhi
- 2.) Is samiga sebe.
- 3.) Is vere.

Kako sposna zhlovek Boga is stvarjenih rezhi?

Zhe premishljuje kako lepe, dobre ino

v kakim lepim redi so vse stvarjene rezhi, ktere stvarnika ino ohranika svojiga osnanujejo, more rezhi: to ni samo od sebe, Bog je vse stvaril; in on je vsigamogozhen, nekonzhno moder ino dobrotljiv, ki je vse tako stvaril in ohrani.

„Sakaj kar je nevidno na njem, se od stvarjenja sveta is stvari sastopi ino vidi.“ Rim. 1, 20. „Vprashaj shivino ino te bo uzhila, ptize pod nebam, ino ti bojo povedale, ogovori semljo, ino ti bo odgovorila, ino ribe v' morji bojo perpovedale. Kdo ne vé, de je vse to Gospodova roka naredila?“ Job. 12, 7 — 9.

„Nebesa pravijo boshjo zhaft, ino firmament osnanuje dela boshjih rok, en dan dopoveduje drugimu, ino ena nozh drugo uzhi, ni jesika, ne besedi, kjer bi se njih glas ne slishal.“ Psalm. 18, 1 — 4.

„Vsi ljudje pa so nezhimerni, kateri nimajo snanja boshjiga, ino is vidnih dobrot niso mogli sposnati, kdo je njih stvarnik.“ Buk. Mod. 13, 1.

Kako sposnamo Boga ino njegovo volja skosi vest?

Vest zhloveka k' dobrimu opominja in ga hudiga varje; glasi se, kadar zhlovek hozhe hudo sturiti, ino, kadar je hudo sturil, ga svari, mu ne da miru, vedno mu govori, de je gnado ino dopadajenje boshje sgubil, ino shtrafingo saflushil. Kadar je pa do-

bro šturil mu vest govori, de je Bogu prijeten, ino mu serzé pokojno in veselo stori.

Ta notrajni glas, to je vest, sprizhuje de Bog je, ki je vest stvaril, ino de je svet, ker ljubi dobro ino sovrashi hudo, ino pravizhen, ko dobro s' dobrim ino hudo s' hudim plazhuje.

Sveti Pavl pravi: Neverniki, kateri postavé nimajo sami od sebe to déljajo, kar je v' postavi sapopadeno, oni so, ker postavé nimajo, sami sebi postava, ino kashejo, de so déla postavé v' njih serzih sapisane, ker jim njih vest prizhuje, ino njih misli se med seboj ali toshijo, ali sgovarjejo. Rim. 2, 14 — 15.

Kaj hudiga pride zhes tiste, ki Boga prav ne sposnajo?

Zhafna nesfrezha, ino vezhno pogubljenje.

Oni Boga ino njegove svete volje prav ne posnajo, ga prav ne zhašté, v' grehish shivé, kateri jih zhafno nesfrezhne ino vezhno pogubljene šturé. S. Pavl od takih nevernikov tako govori: „De oni, kadar so Boga sposnali, ga niso kakor Boga zhaštili, ali sahvalili, ampak so se sgrabili v' svojih mislih, ino njih nespametno serze je otamnelo. Sakaj ker so se modre delali, so norzi postali. — Ino kakor njim ni mar bilo Boga sposnati, jih je Bog njih spazhe-

nimu umu prepuštil, de delajo, kar se ne spodobi. De so polni vse krivize, hudobije, kurbanja, lakomnosti, malopridnosti, polni nevoshljivosti, ubijanja, kréga, golufije, hudobnosti; podpihovavzi, opravljevzi, Bogu sovrašni, ozhitovavzi, prevsetni, napuhnjeni, ismishlovavzi hudiga, starishem nepokorni, neumni, rasujsdani, bres ljubesi, nesvesti, nevsmiljeni." Rim. 1, 21 — 31.

Samoremo Boga po stvarjenih rezéh, po vesti ino pameti prav sposnati?

Ne samoremo. Nafha pamet je preflaba, je popazhena ino sato ne more Boga ino njegove svete volje prav sposnati. Ona naf szer uzhi, de stvarjene rezhi stvarnika imajo, ino de je vsigamogozhen, moder, svet, dober ino pravizhen; ali bres vere od Boga rasodete ni praviga in zhistiga sapopadka od Boga, le ona naf uzhi Boga prav sposnati.

Kaj je Bog?

Bog je sam is sebe nar bolj popolna bitje, stvarnik vsih rezhi. „Sakaj is njega, ino fkosi njega ino v'njem je vse." Rim. 11, 36.

Ktere lastnosti boshje moremo sosebno vediti?

Te le lastnosti boshje moremo sosebno vediti:

1.) Bog je vezhen; je vselej bil, je, ino bo vselej.

„Preden so gore postale, ino preden je semlja ino svet vstvarjen bil, si ti Bog od vekomaj do vekomaj.“ Pfl. 89, 2.

Kaj nasf uzhi ta refniza de je Bog vezhen?

Ta refniza nasf uzhi, de se nam ni treba bati, de bi svojiga tolkanj dobriga Ozheta sgrabili; de moremo Bogu svesto flushiti ino nikdar od njegove flushbe odstopiti, ker Bog vekomaj ostane, ino bo nasf vekomaj frezhne sturil, ako bomo nje-mu svesto flushili.

2.) Bog je sgol duh; sam od sebe nar bolj popolnoma bitje, ktero ima neskonzhno popolnoma um ino voljo, telefpa pa ne.

„Bog je duh.“ Jan. 4, 24. „Kralju pa vezhnimu, nevmeriozhimu, nevidnimu, samimu Bogu bodi zhast ino hvala od vekomaj do vekomaj. Amen.“ 1 Tim. 1, 17.

Zhe je Bog sgol duh, sakaj sveto pismo od njega pravi, de govori, vidi flishi, de ima roke, noge?

Sveto pismo tako od Boga govori sa-voljo nashe flaboosti, de loshej sastopimo, ker drugazhi od Boga ne moremo govoriti, ino vsaki vé, de se po duhovnim sastopiti more, ko Bog telefpa nima. „Se rezhe, de Bog govori, ker on s svojo vsigamogozhnostjo sturi, de zhlovek besede flishi. „Se rezhe,

de Bog vidi ino flisli, ker vse vé, je vsigavedozh, ino vsigaprizhjozh; de ima roke, ker je vsigamogozhen, vse lohka sturi; de sedi na sedeshu, ker ima vso oblast do vsiga v'nebesih ino na semlji.

Kaj naf to uzhi de Bog je sgol duh?

To naf uzhi, de moremo Boga v'duhu ino v'refnizi moliti. Kdor po mesenih sheljah shivi, bo vekomaj vmerl, ker to Bogu ne more dopasti; kdor shelje mesa s' mozho duha premaguje, bo vekomaj shivel, ker to Bogu dopade.

3.) Bog je vsigavedozh; on vé vse, kar je bilo, kar je, ino kar bo, vé nafhe nar flkrivnisli misli, ne more tedaj golfan biti.

„Nobena stvar pred njegovimi ozhmi ni nevidna, ampak vse je golo ino odger-njeno ozhém tiga, od kteriga govorimo.“ Hebr. 4, 13. „Gospod ti vesh moje djanje ino moje nehanje, ti sastopish od delezh moje misli. Ti vse vesh prihodno in pretezheno.“ Psalm. 138, 1 — 5. „Ali ta, kteri je uho stvaril, ne flisli? Al ta, kteri je oko naredil, ne vidi?“ Psal. 93, 9.

Kaj naf uzhi boshja vsigavedozhnost?

Uzhi naf, de se nam ni treba bati, zhe ljudje hudo od naf mislijo, ino govoré; nafha nedolshnost je. Bogu snana.

Hvala ljudi ne pomaga hudodelniku, tudi obdolshenje ne škodje pravizhnimu, ker Bog bo vsakiga po pravizi sodil; pred njim je vsaka stvar ino vsako serze raskrito.

Sato tudi radi naskrivnim dobro stvarimo, defravno ljudje ne vidijo ino ne svedo. Vse hudo naj se nam gnuši, zhe tudi nobeden ne vidi, ino zhe se nikogar ne bojmo.

4.) Bog je nar modrejshi; on ima nar boljšhi voljo, ino de se vse po njegovi volji sgoti, isvoli tudi nar boljšhi pomozhi. „Gospod kako velike ino zhasitljive so tvoje dela! Vse si modro sturil.“ Psalm. 103, 24.

„Gospod je skosi modrost semljo uterdil, ino skosi rasumnost nebesa naredil. Skosi njegovo modrost vode is bresnov hahlajo, ino napojeni oblaki doli rosé.“ Pripov. 3, 14.

„O visokost bogastva boshje modrosti ino snanja. Kako nesapopadljive so njegove sodbe, in neisvedljive njegove pota!“ Rim. 11, 33.

Sakaj Bog toliko hudiga na svetu perpušti?

Bog perpušti toliko hudiga, de gresnika od greha odvrazha, in ga k'pokori napeljuje, brumnim pa perloshnost daje dosti dobriga si sa nebesa perdobiti ino se v'dobrim smirej bolj vterditi; in de bi zhlovek dobro, kar mu Bog da, bolj sposnal. „Kteri Boga ljubijo, jim vse k'dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

Kako se moremo sadershati, ko je Bog moder?

V' terplenji moremo na Boga upati, de ga bo k' nashimu svelizhanju obernal, smirej bolj brumno shiveti, in modri biti si persadevati.

5.) Bog je vsigamogozhen; on je vstvaril nebo ino semljo ino vse, kar je, njemu ni nizh nemogozhe sturiti. „Gospod je vse, kar je hotel, v' nebesih ino na semlji, v' morji ino v' vsih globozhinah sturil.“ Psalm. 134, 6.

„On je rekel, ino vse je bilo stvarjeno.“ Psalm. 32, 9. „Per Bogu ne bo nobena rezh nemogozha.“ Luk. 1, 37.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog vsigamogozhen?

Ker je Bog vsigamogozhen, terdno v' njega upajmo, de bo nam vso potrebno pomozh dodelil, ino greha se varimo. „Strašno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Hebr. 10, 31.

„Ako je Bog sa nas, kdo bo soper nas.“ Rim. 8, 31.

6.) Bog je povsod prizhjozh; on je povsod, v' nebesih ino na semlji. „Menish le, rezhe Gospod, de sim jest Bog od bliso, ino de nisim Bog od delezh? Se bo le kdo v' skrivalishe skril, de bi ga jest ne videl, ne napolnujem le jest neba ino semlje? rezhe Gospod.“ Jerem. 23, 23 — 24. „Kam hozhem jest iti pred tvojim duham? ino kam hojzhem pred tvojim oblizhjem bejshati? Ako

gori v'nebesa grem, si ti tamkaj, ako doli v'peklo grem, si tudi ti tukej. Ako bom s'danizhnimi perotmi sletel, ino na kraji morja prebival, me bo tudi tjekej tvoja roka peljala, ino me bo tvoja desniza der-shala.“ Psalm. 138, 7 — 10.

Kaj se uzhimo is té resnize, Bog je povsod prizhijozh?

Ker je Bog povsod prizhijozh, moremo v'njega upati, njega na pomozh klizati, ino povsod se greha varovati, zhe tudi nobeden ne vidi, ino povsod dobro sturiti, zhe tudi nikomur snano ne bo; Bog je per nas, on vidi nashe dobre in hude déla. „Sakaj v'njem shivimo, ino se gibljemo ino smo.“ Apost. Djan. 17, 28.

7.) Bog je nar svetejšhi; hozhe in ljubi vse dobro, ino sovrashi vse hudo. „Jest sim Gospod vaš Bog, lveti bodite, kakor sim jest svet.“ 3. Mos. 11, 44. „Ti si Bog, kateri nozhe krivize, hudobni ne bo sraven tebe prebival, in krivizhni ne bodo pred tvojimi ozhmi obstali. Ti sovrashish vse, kateri hudo delajo, ti hošh pogubil vse, kateri lashnjivo govore.“ Psalm. 5, 5. — 7.

Kakshni moremo biti, ker je Bog naš Ozhe svet?

Vse dobro moremo ljubiti ino sturiti, vse hudo pa sovrashiti, kakor Bog, kateri nas je k'svetosti pekizal. „Bodite popolna-

ma, kakor je vaš Ozha v'nebesih popol-
nama.“ Math. 5, 48.

8.) Bog je nar resnizhnifhi ino nar
svestejfhi, on ne more ne legati, ne golfati.
„Bog je resnizhen, vsak zhlovek pa je
lashnjiv. Rim. 3, 4. „Bog ni kakor
zhlovek, de bi legal, tudi ne kakor sin
zhloveka, de bi se premenil. Ker je tedaj
on rekal, al ne bo sturil, ker je govoril,
al ne bo spolnil? 3. Mos. 23, 19. „Vse
tvoje sapovdi so resniza.“ Psalm. 118, 151.

*H' kakshnimu pridu nam flushi vediti,
de je Bog resnizhen ino svest?*

De stanovitno verovati moremo vse to,
kar je Bog rasodel, ino s' svestjo perzhak-
vati dosezhi, kar je Bog obljubil. Gotovo
bo brumne svelizhal, ino hudobne savergel.

9.) Bog je nespremenljiv; on je od veko-
maj do vekomaj smirej tisti. „Jest sim Go-
spod ino se ne spremenim.“ Malah. 3, 6.
„Ti o Gospod si semljo v' sazhetku vterdil,
ino nebo je delo tvojih rok. Ono bo mi-
nulo, ti pak ostanesih, ono se bo kakor
oblazhilo postaralo, ti pak ostanesih ravno
tisti, ino tvoje léta ne bodo nikolj preshle.
Psalm. 101, 26. — 28.

*Kaj se nam je uzhati is te resnize:
Bog je nespremenljiv?*

Na boshje obljube se moremo vselej
sanesti, in njegoviga shuganja vselej se bati;

on ne bo nehal vsiga spolniti, kar je obljubil; ino tudi gresnikam, zhe se is zeliga serza k'njemu ne bodo spreobernili, bo vse hudo po saflushenji povernil.

10.) Bog je nar dobrotljivshi; on ni le sam na sebi nar bolj popolnoma, ino nar boljshi bitje, ampak je tudi nar boljshi al dobrotljivshi do svojih stvari, vse dobro imamo od njega. „Hvalite Gospoda, sakaj Gospod je dobrotljiv.“ Psalm. 103, 3. „Bog je dober govori Kristuf.“ Mat. 19, 17. „Kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prejel?“ 1. Korin. 4, 7.

Kako more zhlovek to boshjo lastnost posnemati?

On si more persadevati na sebi smirej boljshi, ino tudi do svojiga blishniga dobrotljiv biti; koljkor samore.

11.) Bog je nar milostljivshi; nam od pusti nashe grehe. „Ti nar vikshi oblastnik, Gospod in Bog, vsmiljen in milostljiv, poterpeshljiv, veliziga usmilenja ino refinizhen, kateri svojo milost noter do tashent perhranish, kateri krivizo, hudohije ino grehe odjemljesh.“ 2. Mos. 34, 6 — 7. „Bodite usmiljeni, kakor je tudi vash ozhe usmiljen.“ Luk. 6, 56. V' vezh perglihah svetiga pisma nam Jesus milost boshjo ozhitno pokashe. V' perglihi od dobriga pastirja, ki svoje sgubljene ovze ishe, ino hader jo je najdel, jo na svojih ramah na-

saj pernese. V' perglihi od kralja, kateri je svojimu hlapzu dolg deset tavshent talentov odpustil. Od sgubljeniga sina, ki ga je o-zha tako milostljivo sprejel. Nar lepihi pa se boshja milost kashe, ker je Jesus Sin boshji sagreslnike umerl. Torej veselimo se, ker vemo, de je Bog usmiljen, in de sgrevanim greslnikom grehe odpuisti.

Kako se moremo do tistih sadershati, ki so nas rasshalili, ker je Bog usmiljen?

Moremo tudi do njih milostljivi biti, ino jim is serza odpustiti. „Tisti bo sodbo bres usmilenja imel, kateri ni usmilenja skasal.“ Jakop. 2, 13.

12.) Bog je nar pravizhnihi, on polona dobro, ino shtrafa hudo. „Po tvoji terdovratnosti pa, ino po tvojim nespokorjenim serzu sebi jeso nakopavash na dan jese in resodenja pravizhne sodbe boshje, kateri bo vsakimu po njegovih delih povernil.“ Rim. 2, 5 — 11.

Kako se moremo sadershati, ker je Bog pravizhen?

Ker je Bog pravizhen, moremo le dobro s' veseljem delati, ino hudiga se bati, nikolj nizh zhes voljo boshjo sturiti, ino tudi svojimu blishnimu nikolj nobene krivize narediti. Tudi se moremo veseliti, ker vemo, de bo Bog vse polonal, karkolj bomo dobriga savoljo njega sturili, al hu-

diga voljno preterpeli. „On bo vsakim po njegovih delih povernil; tem ki s' itanovitnostjo dobriga djanja zhaſt ino hvalo, ino neſtrohlivoſti iſhejo, vezhno ſhivljenje: tem pa, kateri ſo prepirljivi, ino ſe relnizi ne vdajo, krivizi pa verjamejo, jeſo ino ſerd. Nadloga ino brikoſt zhaka duſhe vſakiga zhloveka, kateri hudo déla, zhaſt pa, in hvála, ino mir vſakiga, kateri dobro déla.“ Rim. 2, 6 — 10.

Od Boga ediniga v' naturi trojniga v' perſhonah.

Je vezh boſhjih perſhon?

Tri boſhje perſhone ſo. Mat. 28, 19. „Kerſtite jih v' imeni Ozheta, Sinu ino ſvetiga Duha.“ 1. Janes. 5, 7. „Trije ſo, kateri v' nebu prizhujejo: Ozhe, Beſeda, in ſveti Duh: in ti trije ſo eno.“ Kader je ſ. Janes Jeſufa v' vodi Jordan kerſthval, ſo ſe tudi vſe tri boſhje perſhone raſodele. Bog Ozhe je govoril: ta je moj ljubi Sin, nad katerim vſe dopadajenje imam; Bog Sin je na ſemli ſtal, in ſ. Duh je bil v' podobi goloba nad glavo Jeſuſovo.

Od kod vemo, de ſo tri boſhje perſhone?

Iſ ſvetiga piſma vemo, de ſo tri boſhje perſhone, katerih ſledni ſe perlaſtuje, 1)

boshja natura ino bitje, 2.) boshje lastnosti, 3.) boshje ime, 4.) boshje déla ino, 5.) boshja zhaft.

Kako se imenujejo tri boshje pershone?

Perva boshja pershona se imenuje Ozha, druga Sin, tretja sveti Duh.

Kako so tri boshje pershone ena od druge raslozhene?

Tri boshje pershone so ena od druge tako raslozhene: Bog Ozhe je sam od sebe od vekomej, Sin je rojen od Ozheta od vekomej, ino S.Duh se is-haja od Ozheta in Sina od vekomej. „Gospod mi je djal: Ti si moj Sin, dans sim te rodil.“ Psalm. 2, 7. „Kader bo pa Troshtar prishel, kteriga vam bom od Ozheta poslal, Duh resnize, kteri se od Ozheta is-haja, ta bo od mene prizheval.“ Jan. 15, 26.

Ktore déla se sosebno sleherni boshji pershoni posebej perlastujejo?

Te le déla se sleherni boshji pershoni posebej perlastujejo: „Ozhetu stvarjenje, Sinu odresenje, svetimu Duhu posvezhanje.

Koliko natur ima Bog Ozha?

Bog Ozha ima eno samo boshjo naturo.

Koliko natur ima Bog Sin?

Dve naturi, boshjo ino zhloveshko.

Koliko natur ima sveti Duh?

Samo boshjo naturo.

So tedaj trije Bogovi, ker je vsaka pershona Bog?

Niso, je le en sam Bog, ker te tri pershone imajo le eno samo boshjo naturo.

Nobeden ne more tega umeti, ker je skrivnost, verovati pa je vsak dolshen.

Kako se tri boshje pershone skupej imenujejo?

Skupej se tri boshje pershone 'sveta Trojiza imenujejo.

S' zhem sposna katolshki kristjan sveto Trojizo?

Katolshki kristjan sposna s' snamnjem svetiga krisha presveto Trojizo; ker takrat kader krish déla, vsako boshjo pershono polebej imenuje.

Kaj drujiga she sposna katolshki kristjan s' snamnjem s. krisha?

Katolshki kristjan s' snamnjem svetiga krisha tudi sposna, de naf je Jesus Kristus na krishu s' svojo smertjo odreshil.

Kako se krish déla?

Krish se déla s' desno roko, s' ktero se na zhelu, na ustih, in na persih sasnamo-

va ter rezhe: „V' imenu Boga Ozheta †, ino Sina †, ino svetiga Duha † Amen.

Od stvarjenja.

Kdo je vse stvaril?

Bog je nebo ino semljo ino vse, kar je, stvaril: „V' sazhetku je Bog stvaril nebo ino semljo.” 1. Mos 1, 1.

Kaj pomeni beseda stvariti?

Beseda stvariti pomeni, is nizh kaj narediti.

Kako je Bog nebo in semljo, in vse stvaril?

Bog je vse s' svojo vfigamogozhno voljo stvaril; hotel je, in bersh je bilo po njegovi vfigamogozhni volji.

Sakaj je Bog nebo in semljo stvaril?

Bog je nebo in semljo k' svoji zhashti stvaril, de je svojo vfigamogozhnost in dobroto rasodel, in de bi ga ljudje sa svojiga vfigamogozhniga, modriga in ljubesniviga Boga sposnali in molili. „Vse je Gospod savolj samiga sebe sturil.” Prip. 16, 4.

Kako samorejo stvarjene rezhi nam k' vezhni srezhi slushiti?

1.) Zhe po dolshnosti vse stvarjene rezhi k' boshjimu sposnanju in zhashti obrazhamo.

2.) Zhe vse 'rezhi, ktere je Bog stvaril, smerno vshivamo.

3.) Zhe smo dobrotljivimu stvarniku ref-nizhno hvaleshni, in ga ljubimo, ker je on nam toliko dober.

Kaj nam sveto pismo pove od stvarjenja sveta?

De je od sazhetka Bog stvaril nebo in semljo; semlja je bila pa pušta in prasná, in táma je bila zhes shirjavo bresnov, ino Duh boshji je bil sprostert zhes vodé, in potlej je v' shestih dnévih vse stvaril. *Per-vi dan* svetlobo. *Drugi dan* je Bog rekel: Bodi firmament med vodami, ino ras-lozhi vodé od voda. *Tretji dan* je Bog rekel: Naj se sbero vodé, ktere so pod ne-bam, na en kraj vkupej, in suho se po-kashi. In je rekel: Posheni semljá seleno selishe in rodovitne derveša. *Zheterti dan* je Bog rekel: Naj postanejo luzhi na firma-mentu nebes, in naj lozhijo dan in nozh, in naj bojo sa snamnja in zhase in dneve in leta; in je sturil sonze, luno, in svesde. *Peti dan* je Bog rekel: Rodite vodé lasijo-zho shval, in kar léta nad semljo pod fir-mamentam nebes. In stvaril je ribe, vse shive in gibljive stvari v' vodi ptize in vse, kar léta po svoji forti (svojim pleme-nu.) *Shesti dan* je Bog rekel: Rodi sem-lja shivali po svojim rodu, shivino in la-sijozhe shivali in sverine semlje po svojih

fortah (plemenih:) In na sadnje je zhloveka stvaril. I. Mos. 1.

Kaj je Bog sedmi dan stvaril?

Bog sedmi dan ni nizh stvaril, ampak je pozhival, (to je, on je nehal od stvarjenja) in ga je polvetil, de bi tudi mi thest dni v' tedni delali, sedmi dan pa pozhivali, ga s' dobrimi delmi posvezhevali, in se vezhniga pozhitka v' nebesih vredne delali.

Ktere stvari boshje so nar imenitnihi?

Nar imenitnihi stvari boshje so angeli in ljudje.

Kaj so angeli?

Angeli so šgol duhovi, kteri imajo um in voljo, telef pa ne. „Ti sturish svoje Angele hitre kakor vetrove, in svoje flushabnike mozhne kakor ognjen plemen.“ Psalm. 103, 4.

Zhimu je Bog angele stvaril?

Bog je Angele stvaril, de bi ga zhaštili, ljubili, in molili, mu flushili, in de bi ljudi varvali. „Hvalite Gospoda vi v' si njegovi angeli, vi, kteri ste tako mozhni, kteri njegovo povelje ispolnite, kakor hitro glas njegove besede slishite.“ Psalm. 102, 20. „On je savolj tebe svojim angelam sapovedal, de tebe na v' s'ih tvojih potih varujejo.“ Psalm. 90, 11.

Kakšne je Bog angele stvaril?

Bog je angele v svoji gnadi ino s' velikimi popolnomašmi stvaril?

Ali so tudi vsi angeli v' gnadi boshji ostali?

Veliko angelov je gnado boshjo s' greham prevsetnosti sgubilo.

Kako je Bog prevsetne angele shtrafal?

Bog je prevsetne angele, ktere hudi zhe imenujemo, vezhno savergel, in v' pekel pahn timer. „Bog timer angelam, kteri so greshili, ni sanesil, ampak jih je s' peklenfkimi ketnami v' pekel potegnil, in v' terplenje isdal, de bojo k' sodbi perhranjeni.“ 2. Pet. 2, 4.

Ktere so sa angeli nar imenitshi stvari boshje?

Sa angeli so ljudje nar imenitnish timer stvari boshje.

Is koga je zhlovek?

Zhlovek je is telefa in nevmerjozhe duše, ktera je po boshji podobi stvarjena.

Zhimu je Bog ljudi stvaril?

Bog je ljudi stvaril, de bi ga sposnali, zhašt timer, ljub timer, mol timer, mu flush timer, mu pokorni in svelizhani timer.

Ktera sta bila prva zhloveka na svetu?

Perva zhloveka na svetu sta bila Adam in Eva.

Kdaj je Bog perviga ozheta Adama stvaril?

Bog je perviga Ozheta Adama stvaril shesti dan. Bog je nebo, semljo, shivali in vse stvaril; kader je bilo to lepo stanovanje dodelano, je zhloveka stvaril, de bi zhes vse rezhi gospodoval, ino de bi svojiga vsmiljeniga stvarnika hvalil.

Kako je Bog Adama stvaril?

Bog je Adama is persti sturil, in je va-nj dihnil, je sklenil s' njim pametno in neumerjazho dusho, in Adam je oshivel.

Kako je Bog Evo stvaril?

Bog je Evo is Adamoviga rebra stvaril.

Po zhigavi podobi je dusha zhlovekova vstvarjena?

Dusha zhlovekova je po boshji podobi vstvarjena.

V' zhim je dusha zhloveshka Bogu podobna?

Dusha zhloveshka je Bogu podobna v' tim: ona je duh, je neumerjazha, ima

um, prosto voljo, spomin ino samore svetosti shiveti ino svelizhana biti.

Kader je Bog Adama stvaril, kam ga je bil postavil?

Bog je Adama v' lep vert postavil.

Kakšen je bil vert, v' katerim so prvi starishi bili?

Vert je bil silno lep. S. pismo pravi tako: „Gospod Bog je od sazhetka vert veselja safadil, in tje je zhloveka postavil. V' njem so bile mnoge dervefa, lepe viditi, in prijetne jesti, tudi drevo shivlenja, v' fredu paradisha, ino drevo snanja dobriga in hudiga.” I. Mos. 2, 8 — 9. Vse je bilo lepo ino prijetno v' raji, de bi bil zhlovek dobriga stvarnika hvalil.

Sakaj je Bog Adama v' vert veselja postavil?

Sato, de bi ga obdeloval in varoval. I. Mos. 2, 15. Adam in njegovi otrozi bi bili semljo obdelovali, pa ne s' terplenjem, kakor sdaj.

V' kakšnim stanu so bili naši prvi starishi stvarjeni?

Oni so bili v' stanu gnade boshje, in nedolshnosti, in tudi po telesu neumerjoshi stvarjeni; oni so popolnoma is rok boshjih prifhli, njih um je bil rasvetljen, volja

je bile možna, od hudiga prosta. Telo je bilo dušni pokorno, duša pa Bogu.

Sta Adam in Eva v' nedolshnosti in v' gnadi boshji ostala?

Nista, ker Eva od hudizha sapeljana je sad drevesa sposnanja dobriga in hudiga, kteriga jesti jima je bil Bog prepovedal, sama jedla, in tudi Adamu jesti dala, tako sta greh sturila.

Kako nam s. pismo od tega pove?

Sveto pismo nam tako pove: „Gospod Bog je zhloveka v' paradish veselja postavil, de bi ga obdeloval in varoval, in mu je sapovedal rekozh: Od vsakiga drevesa verta jej, od drevesa snanja hudiga in dobriga ne smesh jesti, sakaj kteri dan bosh od njega jedel, bosh smerti vmerel. Kazha pa je bila bolj prekanjena, kakor vse shivali semlje, ktere je Gospod stvaril. Ona je sheni rekla: Sakaj vama je Bog sapovedal, de bi ne jedla od vsaziga drevesa tega verta? Shena ji je odgovorila: Od sadu dreves, ktere so v' vertu, jeva, od sadu tega drevesa pa, ktero je na fredi verta, nama je Bog sapovedal, de bi ne jedla, in sega ne dotaknila, de bi ne umerla. Kazha pa je sheni rekla: Ne bota kratko nikar umerla, sakaj Bog ve, de kteri dan kolj bota od njega jedla, se bojo vajne ozhi odperle, ino bota kakor bogovi, in bota vedila dobro in

hudo. Shena je tedaj vidila, da je to drevo dobro sa jesti in lepo vidit, in je vsela od njegoviga sadu in je jedla, in je dala svojimu moshu, kateri je tudi jedel." 1 Mos. 2. in 3. p.

Kaj je greh nepokorshine pervima zhlovekama shkodoval?

Greh nepokorshine je na dushi ino na telesu pervima zhlovekama shkodoval:

1.) Gnado boshjo ino nedolshnost sta sgubila.

2.) Bila sta ob pravizo do nebeshkiga kraljestva, ino saflushila si vezhno pogublenje ino vezhne shtrafenge.

3.) Prishla sta pod oblast hudizha.

4.) Njih um je otamnil, ino njih volja je bila popazhena ino k' hudimu nagnjena.

5.) Is raja sta bila isgnana.

6.) Teshko sta mogla delati, mnogim nadlogam, telesnim flaboštim ino bolesnim sta bila podvershena, in umreti sta mogla.

Adamu je Bog rekel: „Ker si poslušal glas svoje shene, si od drevesa jedel, od kteriga sim ti sapovedal, da ne smesh jesti, bodi semlja prekleta v' tvojim delu, v' trudu se bosh od nje shivel vse dni svojiga shivljenja. Ona bo tebi ternje ino osat rodila, ino ti bosh séle semlje jedel. V' poti svojiga obrasa bosh kruh jedel, dokler se nepovernefh v' semljo, is ktere si vset,

sakaj ti si prah, in v' prah nasaj pojdesh.“
1. Mos. 3, 17 — 19.

Shenipaja je rekel: „Jest bom pomnoshil nadloge tvojiga noshezihiga stanu, v' teshavi bosh ti svoje otroke rodila, in bosh pod oblastjo mosha, in on bo zhes te gospodoval.“ 1. Mos. 3, 16.

„Bog je zhloveka neumerjoshiga stvaril, in ga je k' svoji podobi sturil. Skosi hudizha nevozhljivo st' pa je smert na svet priihla.“ Buk. Mod. 2, 23. 24.

Kako sta Adam in Eva po sturjenim grehu shivela?

V' pokori sta shivela. Njima je bilo silno britko, ker sta bila pred greham zhes vse frezhna, potlej pa nefrezhna ino sta grosovitno veliko terpela.

Ali je ta greh le Adamu ino Evi shkodoval?

Ni le njima shkodoval, ampak tudi nam vsm, ki smo od njih rodu. Vsi smo v' poverbanim grehu rojeni, torej tudi shtrafeng tega greha vredni. On nam je zhasno ino vezhno smert, in she vezh drusih slegov na dushi ino telefu pernesil.

Kaj prizhuje, de smo greh, ino shtrafenge greha pervih starishov poverbali?

Boshja beseda, mati katolska zerkev, in nasha popazhena natura.

Kako prizhuje boshja beseća, de smo po prvih starishih greh ino shtrafenge greha poverbali?

Tako, ker v' vezh krajih svetiga pisma od tega govori. „V' hudobii sim spozhet', ino v' grehu me je moja mati spozhela.“ Psalm 50, 7. „Bili smo od nature otrozi jese, kakor tudi drugi.“ Efes. 2, 3.

„Kakor je skosi eniga zhloveka greh na svet prishel, in skosi greh smert, tako je tudi smert na vse ljudi prishla skosi tega, v' kterim so vsi greshili.“ Rim. 5, 12. „Sakaj vemo, de je postava duhovna, jest pa sim mesen, pod greh prodan.“ Rim. 7, 14. „Kteri je nas otel od oblasti tame, in postavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Sina.“ Kolos. 1, 13.

„Zhlovek od shene rojen malo zhafa shivi, in je s' mnogimi nadlogami obdan, on se kakor zvet perkashe in ufahne, bejshi kakor senza, in nikolj stanoviten ne ostane. In se vredniga sturish zhes taziga svoje ozhi odpreti, in s' teboj v' sodbo vseti? Kdo samore ozhistiti, spozhetiga is nezhistiga rodu? Kaj ne, ti sam si tisti?“ Job. 4, 1 — 4.

Kako mati katolshka zerkev prizha, de smo greh ino greha shtrafenge poverbali?

Ker je vselej verovala ino uzhila, de vsi smo v' grehu spozheti in rojeni. „Kdor

pravi, de Adam je le sebi, ne pa vsim sgubil pravizhnosti, ali pravi, de njegova nepokorshina je le smert ino zhalne shtrafenge, ne pa smertidulhe nam sallushila, ta naj bo is gmajne kristjanov isbrisan (maj bo preklet,) govori mati katolska zerkev v' svetim tridentinskim sboru. Sej. 5.

Kako popazhena natura od poverbaniga greha prizhuje?

Prizhuje, ker take, kakorshna je sdaj, ni mogel Bog stvariti, kateri je svet, in le dobro ljubi. Zhlovek pa je polen slabosti ino meleniga poshelenja, vezhkrat sposna dobro, pa hudo sturi, sheli frezhen biti, pa si rado voljno sam nefrezho nakopava.

Je presveta Diviza Marija tudi Adamovi greh poverbala?

Nauk, de je bila Marija mati boshja bres madesha spozheta, zerkev sa dobriga sposna, in zhe ga ravno she ni sa verno refuizo sposnala, je vender prepovedala drugazhi uzhiti. Trient. sbor sej. 5.

Ali so tudi ljudje, kakor prevsetni angeli od Boga na vekomaj saverssheni bili?

Ljudje niso na vekomej saverssheni bili.

Koga je Bog k' odreshenju savoljo greha pogubljenja vredniga zhloveka obljudil?

Bog je obljudil Odreshenika poslati, kterimu se tudi Mesija pravi.

Kaj tedaj samore popazhenimu zhloveku pomagati, de po volji boshji shivi?

Le gnada, milost boshja, ki jo je nam Jesuf Kristuf saflushil.

Od drugiga zhlena vere.

Kteri je drugi zhlen vere?

Ta le: Ino v' Jesufa Kristufa, Sinu njegoviga ediniga Gospoda nashiga.

Je bil Odreshenik potreben?

Odreshenik je bil potreben, sakaj vsi smo v' Adamu greshili, boshjo gnado sguibili, in pogubljenja vredni postali.

Bi bili tedaj vsi pogubljeni bres Odreshenika?

Vsi bi bili pogubljeni, ko smo vsi greshniki, ako bi ne bil usmiljeni Bog is ljubesni Odreshenika dal.

Je oblubljeni Odreshenik prezej po grehu prvih starishev na svet prishel?

Oblubljeni Odreshenik je s he le shtir taushent let po grehu perviga zhloveka na svet prishel.

Kako se imenuje Odrešnik, kteriga je Bog zklomeku obljubil in tudi dal?

Imenuje se Jezus Kristus.

Kako spoznamo, de je Jezus Kristus pravi obljubljeni Mesija ali Odrešenik?

Nad snamnji, ktere je Bog po prerokih osnenoval, ki so se nad Jezusom Kristusom dopolnile.

Kakšne snamnja so preroki napovedvali, de se bodo nad Jezusom Kristusom spolnile?

Preroki so lete snamnja napovedvali: de bo is Judoviga rodu, is hiše Davidove, od divize ino v' Betlehemu rojen, v' Nazaretu srejen, de bo zhudeshe delal, de ga bodo ljudje sovrashili, preganjali, martrali, umorili, de bo od smerti vstal, de se bo njegov nauk po vsem svetu raslhiril, ino de bo do konzhanja sveta.

Kdo je tedaj Jezus Kristus?

1.) Edinorojen Sin Boga Ozheta. S. Jan. 3, 16. „Tako je Bog svet ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sinu.“

2.) Bog in zhlovek skupej. „Dete bo nam rojeno, Sin nam bo dan, in njemu bo ime: Prezhuden, Svetovavez, Bog.“ Isa. 9, 6.

„En sam Bog je, tudi en sam sodnik med Bogom ino med zhloveki, zhlovek Kristus Jezus.“ 1. Tim. 2, 5.

3.) Nash Gospod, sapovednik, uzhenik ino lodnik. „Meni je dana vsa oblast v' nebesih in na semlji. Mat. 28, 18.

Mojstra in Gospoda me imenujete: in prav imate, sakaj jest sim." Jan. 13, 13,

„Duh Gospoda je nad mano, sato me je pomasal, ino me je poslal Evangeli osnanovat ubogim." Luk. 4, 18.

Kaj se pravi Jesus?

Jesuf se toliko pravi, kot Svelizhar.

Sakaj se Jesusu Svelizhar pravi?

Jesusu se Svelizhar pravi, ker smo po njem svelizhanje dosegli, ker nas je on od dolga ino ihtrafenge greha, od vezhne smerti odrethil, in gnado boshjo sallahuil.

Ona (Maria) pak bo rodila sina, ino tega ime Jesuf imenuj: sakaj on bo svoje ljudstvo od njih grehov odrethil." Mat. 1, 21.

Kako she je Jesus imenovan?

Jesuf je tudi Kristuf, to je pomasani imenovan. „Kako je Bog pomasals' S. Duham ino s'mozhjo Jesufa is Nazareta." I)jan. Apost. 10, 38.

Sakaj je Jesus Kristuf edinorojen Sin boshji imenovan?

Jesuf Kristuf je edinorojen Sin boshji iznenovan, ker je on sam od svojiga nebeski ga Ozheta od vekomej rojen.

Kako je Jesus Kristus Bog ino zhlovek skupej?

Jesus Kristus je Bog ino zhlovek skupej, ker je Bog od vekomej, ino ker je zhlovek v' zhasu postal.

Ali je Jesus Kristus nebeskimu Ozhetu enak?

Jesus Kristus je svojimu nebeskimu Ozhetu kot Bog v'vsm enak, kakor zhlovek pa ni enak, ampak majnsi. „Jest ino Ozhe sva eno.“ Jan. 10, 30. „De v'fi Sinu zhasé, kakor Ozheta zhasé.“ Jan. 5, 23. „Ozha je vikhi kakor jest.“ Jan. 14, 28.

Sakaj se Jesusu Kristusu nash Gospod pravi?

Jesusu Kristusu se pravi nash Gospod, sato ko je Bog ino nash Odreshenik.

Sakaj je Sin boshji zhlovek postal?

Sin boshji je zhlovek postal, de je nas s' svojo smertjo na krishu odreshil ino svelizhal. „Ker so tedaj otrozi meso ino kri s'njim imeli, je tudi on ravno tako s'njimi deleshen postal, de bi skosi smert poterl tega, kteri je oblast zhes smert imel, to je hudizha. De bi té odreshil, kteri so smertnimu strahu vse svoje dni kakor tushni podversheni bili.“ Hebr. 2, 14. — 15.]

Od tretjiga zhlena vere

Kteri je tretji zhlen vére?

Tretji zhlen vére je ta le: Spozhet od svetiga Duha, rojen is Marije divize.

Ima Jesus Ozheta?

Jesus kar Bog ima nebeshkiga Ozheta, kar zhlovek nima ozheta. „Gospod je meni rekel: ti si moj Sin, danf sim te rodil.“ Psalm 2, 7. „Diviza bo spozhela ino sinu rodila, kteri bo Emanuel imenovan.“ Isa. 7, 14.

Ali ni bil Joshef, shenin Marije, ozhe Jesusa Kristusa?

Joshef je bil le rednik Jesusa Kristusa.

Ali je imel Jesus mater?

Jesus, kakor Bog, ni imel matere; kakor zhlovek je imel Marijo, presveto divizo, mater.

Sakaj je Marija mati boshja imenovana?

Marija je mati boshja imenovana sato, ko je Jesusa Kristusa, kteri je Bog ino zhlovek skupej, rodila.

Od koga je Marija Jesusa spozhela?

Marija je Jesusa od svetiga Duha spozhela.

Kdo je Mariji to veliko skrivnost osnanil?

Angel Gabrijel je bil od Boga k' Mariji v' Nazaret poslan, in ji je veliko skrivnost vzhlovezhenja Jesula Kristusa osnanil.

Kako je Angel Gabrijel Mariji govoril?

Angel Gabrijel je Mariji tako govoril: „Zheskena si Marija, gnade polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami. Ti bošh spozhela v' svojim telesu; ino sinu rodila, ino ga bošh Jesus imenovala. Ta bo velik ino sin Narvishiga imenovan.“ Luk. 1, 28 — 32.

Kaj je Marija Angelu odgovorila?

Marija se je prestrashila nad govorjenjam Angela Gabrijela, ino je mislila, kakshno posdravljenje bi to bilo, ino je Angelu odgovorila: Kako se bo to sgodilo, ker mosha ne sposnam.

Kaj je Angel Gabrijel na ta odgovor Mariji rasodel?

Angel Gabrijel ji pove: Sveti Duh bo v' tebe prishel, ino mozh Narvishiga te bo obfenzhila, ino sa tega voljo bo to Sveto, ktero bo is tebe rojeno, Sin boshji imenovano.

Kaj je na to Marija Angelu rekla?

Marija je Angelu odgovorila: Glej, ješt sim dekla Gospodova, sгоди se meni po tvoji besedi. Takrat je Sin boshji zhlovek postal.

Kje je Marija Jesusa rodila?

Marija je Jesusa v Betlehemu v hlevu rodila.

Kako je, de je Marija Jesusa v Betlehemu rodila, ker je v Nazaretu stanovala?

Marija je Jesusa v Betlehemu rodila, ker je savoljo napovedaniga popisa v Betlehem shla. Zesar August je sapovedal vse ljudi popisati. Marija pokorna zesarjovi sapovdi je shla s' Joshefam v mesto Betlehem, ker sta bila Davidoviga rodu, kateri je bil v tistim mestu rojen. Ravno takrat so bili dnovi dopolnjeni, ino tamkej je Jesusa rodila. To se je sgodilo, de se je dopolnilo, kar je prerokval Mihea 5, 2. „Ti Betlehem nisi nar manjšhi med vajvodi Juda, sakaj is tebe bo prishel, kateri bo v Israelu gospodoval.“

Kako se je pergodilo, de je Marija Jesusa v hlevu rodila?

Mesto Betlehem je bilo polno ljudi savoljo popisvanja. Marija ino Joshef sta bila vboga, ino nista od ljudi pod streho bila

vseta. Sta bila permorana is mesta iti, sta nashla ravno hlev, v' kteriga sta shla, ino tam je bil Jesus rojen, ino Marija ga je v' pelnize povila, ino v' jasli poloshila.

Sakaj je hotel Jesus v' revnim hlevu rojen biti?

Sato, de je on nam dal sgled poterpeshljivosti, ponishnosti, ino ljubeshni do vbohtva.

Kdaj zerkuv vesel ino hvaleshen spomin rojstva Jesusa Kristusa obhaja?

Zerkuv obhaja vesel ino hvaleshen spomin rojstva Jesusa Kristusa na svet boshizhni prasn timer.

Sakaj je zerkuv ta prasn timer postavila?

Sato, de bi se Kristjani spomnili neisrezhene gnade nashiga odrehtenja, ktero je Jesus ta dan ozhitno delati sazhel, de bi ga sato hvalili, ino posnemali njegov sgled, ki ga je nam v' rojstvu dal: torej nas zerkuv v' adventu, k' posvezhvanju tega prasn timer perpravlja.

Kaj pa je Advent?

Advent je zhas, v' kterim zerkuv kristjane perpravlja de bi vredno obhajali velki god rojstva Jesusa Kristusa Gospoda nashiga.

Kaj premišljuje zerkuv v tem svetim zhasu?

Zerkuv premišljuje 1. Gorézhe shelje ino sdiho vanje svetih ozhakov po prihodu obljubljeniga Mesija.

2.) Pridgvanje f. Janesa Kerstnika od pokore, s' ktero je Jesusu Kristusu pot perpravljal.

3.) Drugi prihod Jesusa Kristusa, ker bo prishel sodit shive ino mertve.

Kako moremo zhas Adventa posvezhovati?

1.) Moremo si persadevati sposnati, ino shivo obzhutiti, de je nam Jesus in njegova gnada potreben.

2.) Se moremo s' pokoro vsiga ozhistiti, kar bi vtegnilo na poti biti, de bi Kristus k' nam ne prishel in v' nas ne prebival.

3.) Profiti Jesusa Kristusa, de bi se hotel s' nami skleniti skosi gnado, ktero je per pervimu prihodu pernesil, de bi se nam ne bilo treba bati njegoviga drusiga prihoda, kader nas bo po svoji sveti pravizi sodil, zhe si ne bomo perviga njegoviga prihoda k' svojimu pridu obernili.

Kaj se je po rojstvu Jesusa Kristusa Josefigniga sgodilo?

Rojstvo Jesusa Kristusa je bilo osnadjeno. Namrezh:

1.) Ga je osnanil Angel pastirjam, ki so bili na ponozhnih strashah per svoji zhedi.

Kader je Marija Jesusa rodila, se je Angel pastirjam perkasal, ino svetloba boshja jih je obsvetila, ino oni so se sbali, ino Angel jim je djal: Ne bojte se, sakaj jest vam osnanujem veliko veselje, ktero bo vsm ljudstvu, danas vam je Svelizhar, kateri je Kristus Gospod, rojen v'mestu Davidovim. In to vam bo snaminje: Vi bote neshli dete v'pelnize povito, ino v'jasli polosheno. Ino s' Angelam je bila mnoshza nebeske vojske, kateri so Boga hvalili rekozh: Zhasht Bogu na visokosti, ino mir na semlji ljudem, ki so dobre volje. In kader so Angeli od njih v'nebesa odshli, so pastirji med sabo rekli: Pojdimo do Betlehema, ino poglejmo to rezh, ktera se je sgodila, ktero je nam Gospod osnanil. In hitro so prishli, in so najdli Marijo ino Joshefa, in v'jasle polosheno dete. Kader so pa vidili, so sposnali, de je beseda tako, kakor se jim je bila povedala od tega deteta. Ino vsi, ki so flishali, so se zhudili nad tem, kar so jim pastirji pravili. Marija pa je vse te rezhi ohranila, ino jih v'svojim serzi premishlovala. In pastirji so nasaj shli, in Boga zhaslili ino hvalili sa vse to, kar so flishali in vidili, kakor je njim bilo povedano. Luk. 2.

2.) Svesda modrim v'jutrovi desheli, in modri Herodeshu kralju in pismauzhenim.

Kader je bil Jezus rojen v Betlehemu, so modri (*ktere sploh tri kralje imenujemo*) prišli od jutrove deshele v Jerusaleem rekozh: Kje je rojen Kralj judov? Sakaj vidili smo svesdo v jutrovi desheli in smo prišli njega moliti. Kader je pa Herodesh kralj to slishal, se je prestrašil ino v Jerusaleem s'njim. In je pustil poklizati vse vikshi duhovne in pismarje ljudstva, in jih je isprashoval, kje bi imel Kristus rojen biti.

Oni so mu rekli: V Betlehem rodu Juda, sakaj tako je pisano skosi preroka: In ti Betlehem, semlja Juda, nisi kratko nikar nar majnshi med vajvodi Juda, sakaj is tebe bo prišel vajvoda, kateri bo vishal moje ljudstvo Israel. Tedaj je Herodesh modre skrivaj poklizal, in je skerbno is njih isprashoval zhas, v' katerim se je svesda perkasala. In ker jih je v Betlehem poslal, je rekel: Pojdite, in skerbno oprashujte po Dêtetu, in kader ga bote neshli, pridite nasaj meni povedati, de tudi ješ pridem, in njega molim. Kader so she kralja salslishali, so prozh shli, ino pole svesda, ktero so vidili v' jutrovi desheli, je pred njim shla, dokler je prišla, in sgoraj obstala, kjer je Dête bilo. Kader so pa svesdo ugledali, so se silno obveselili, in ker so v' hisho prišli, so nashli Dête s' Marijo njegovo materjo, in so pred njega doli padli in ga molili, in mu darovali slato, kadilo in miro. Mat. 2.

3.) Simeon in Anna ljudem v' tempelnu.

Kader so bili dnevi nje ozhišhovanja po sapovdi Mosefovi dopolnjeni, so Jesufa perneili v' Jerusalemu, de bi ga Gospodu naprej postavili, kakor je bilo v' postavi Gospodovi sapovedano. Vsaki pervirojen otrok moškiga spola naj bo Gospodu posvezhen. Ino de bi dali ofer, kakor je rezhen v' postavi Gospodovi, dve garliz ali dva mlada golobza. In Simeon pravizhen in bogabojezh zhlovek v' Jerusalemu je zhakal na ovešelenje Israela, in svet Duh je bil v' njemu, in mu je bilo od svetiga Duha rasodeto, de ne bo umerel, dokler ne bo vidil Gospodoviga Kristufa. On je prishel v' tempel, in kader so otroka Jesufa starishi noter pernesli, de bi po shegi postave sa njega sturili, ga je tudi on na svoje narozhje vsel, Boga hvalil rekozh: Gospod sdaj spustish svojiga hlapza po svoji besedi v' miru, ker so moje ozhi vidile tvoje svelizhanje, ktero si perpravil pred oblizhjam vsih narodov, sa luzh k' rasvetlenju nevernikov, in k' zhasi svojiga ljudstva Israel. Lnk. 2.

Kaj se je ósmi dan po rojstvu Kristusovim sgodilo?

Kristuf je bil obresan, in ime Jesuf mu je bilo dano, ktero mu je bilo ad Angela prej dano, ko je bil spozhet.

Ali so modri šli k' Herodeshu nasaj?

Niso, v' spanji so odgovor prejeli, de se ne smejo k' Herodeshu verniti, in so šli po drugi poti nasaj v' svojo deshelo.

Kaj je Herodesh pozhel, kader je svedil, de so modri po drugi poti v' svojo deshelo šli?

Herodesh se je rasferdil, ino je sapovedal vse otroke pomoriti, kar jih je bilo v' Betlehemu ino po vsih tistih straneh, ki so bili spod dvejih let stari, ker je mislil, de bo tudi Jesus s' drugim vred umorjen.

Kako je Jesus smerti odshel?

Jesus je smerti tako odshel: Angel Gospodovi se je Joshefu v' spanji perkasal rekozh: Vstani, vsami Déte in njegovo mater, ino bejshi v' Egyptovsko deshelo, ino ostani tamkej, dokler ti porezhem. Joshef je tedaj vstal, je vsel Déte, in njegovo mater po nozhi, ino se je vganil v' Egyptovsko deshelo.

Koliko zhasa je bil Jesus v' Egyptu?

Toliko zhasa, de je Herodesh umerel, po tim je bil na Israelsko semljo nasaj perneshen, ino v' Nazaret isrejen.

„Kader je bil pa Herodesh umerel, polej Angel Gospodovi se je Joshefu v' spanju perkasal v' Egyptovski desheli rekozh: Vstani, in vsami Déte ino njegovo mater

ino pojdli v' Israelsko semljo, sakaj tisti so pomerli, kateri so iskali Détetu shivljenje vseti. On je tedaj vstal, je vsel Déte ino njegovo mater, ino je prishel v' Israelsko semljo. Kader je pa on slishal, de Arhelaj na mestu svojiga ozheta kraljuje, se je bal kjekej iti; ker je pa v' spanji odgovor prejel, se je vganil v' kraje Galilejske deshele. In je prishel, in prebival v' mestu, kterimu je ime Nazaret, de bi se dopolnilo, kar je govorjeno f'kosi preroka, de bo Nazarejan imenovan.' Mat. 2, 19 — 23.

Kaj vemo sosebniga od Jesusove mladosti?

1.) De je Jesus, ko je bil dvanajst let star, na prasnik v' Jerusalemu s' svojimi starischi prishel.

2.) De je v' Jerusalemu ostal, zhes tri dni pa so ga starischi v' tempelnu najdli sedet med pismauzhenimi, ki jih je poslušal in poprašoval, de so se vsi njegovi umu in njegovim odgovoram zhudili.

3.) De se je spet v' Nazaret vernil, in de je ondi ostal.

4.) De je svojim starisham pokorn bil.

5.) De je rasil v' starosti, modrosti in gnadi pred Bogam in pred ljudmi.

Kaj nar imenitnisha od Jesusa vemo, preden je uzheti sazhel?

1.) Janes je prizhal, de je Jesus jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemlje.

2.) Jesuf se je Janesu v' reki Jordan kerstili dal.

3.) Nebesa so se odperle, in sveti Duh je v' golobji podobi vidno dolj na nj prishel.

4.) Bog Ozhe se je oglasil: Ta je moj ljubesnivi Sin, nad katerim dopadejenje imam.

5.) Duh je peljal Jesufa v' pušhavo, in ko se je shtirdefet dni in nozhi postil, ga je hudizh fkušhal, in po tem so mu Angeli sfregli.

Kdo je bil svet Janes kerstnik?

S. Janes kerstnik je bil sin Zaharija in Elisabete. Luk. 1.

Kaj se je sgodilo, kader je bil Jesus tridefset lét star?

Janes je she v' mladosti ozhetovo hišo sapuštill, je fhel v' pušhavo, tam je molil, in spokorjeno shivel, in kader je tridefset let star bil, je na povelje boshje v' pušhavi per reki Jordanu ozhitno uzhiti sazhel, ljudi k' pokori opominjal, ino jih kerstil.

So ljudje fkosi kerst Janesov sado-bili odpushtenje grehov?

Niso sado-bili odpushtenja grehov, Janesov kerst je bil le kerst pokore, kakor je sam rekel: Jest kerstuhjem v' vodi, Jesus vaf bo kerstil v' svetim Duhu. Luk. 3, 16.

Sakaj se je Jesus Janesu kerstiti dal?

Jesuf se ni dal kerstiti, kakor de bi bil kersta pokore potreben, on je bil nedolshen, bres vřiga greha, ino tudi bres nagnenja k'grehu, ampak sato, de je

- 1.) Svetiga Janesa pridgvanje ino kerst kakor snaminje pokore poterdil.
- 2.) De je dal sgled ponishnosti, ker se je greřnikam enakiga řturil.
- 3.) De ga je Ozhe nebesřki ozhitno pred veliko ludřtvam sa řvojiga boshřiga ,Sina osnanil. Mat. 3, 15.
- 4.) De je řpolnil vse, kar je od Boga řapovedaniga.

Kam je Jesus po prejetim kerřtu řhel?

Jesuf je bil po prejetim kerřtu od řvetiga Duha v' řpushavo peljan, de je tam odlozhen od ljudi molil, ře řpostil, ino řkuřhan bil.

Kaj naf uřhi Jesus řtem, de je řhel v' řpushavo?

Uřhi naf, de zhe hozhimo gnado řvetiga kerřta ino nedolřhnořti ohraniti, ře moremo tudi

- 1.) V' řfamoto podati, to je, ře lozhiti od řlabih, řapelřivih ljudi, ino řškodljivih řkerři.
- 2.) De zhlovek v' řodlozhenji od řlabih ljudi Boga najde, ker ima zhař řsvete rezhi řremiřřlovati.

3.) Nas uzhi s' molitujo vse svoje dela sazheti.

Kako je bil Jesus v' pufhavi skushan?

Jesuf, kader se je 40 dni ino nozhi postil, je bil v' pufhavi trikrat od hudizha skushan:

1.) Skushnjavez je k'njemu stopil rekozh: Ako si ti, Sin boshji, rezi de to kamenje kruh postane. Jesuf mu odgovori: Je pisano: zhlovek od samiga kruha ne shivi, temuzh od vsake besede, ktera is boshjih ust pride.

2.) Skushnjavez je vidil, de Jesuf ne spreoberne kamenja v' kruh, ga je vsel v' sveto mesto, ino ga postavi verh tempelna, ino mu rezhe: Ako si ti, Sin boshji, spusti se doli, sakaj stoji pisano: On je svojim Angelam savoljo tebe sapovedal, ino na rokah te bodo nosili, de kje svoje noge ob kak kamen ne sadenesh. Jesuf mu odgovori: Sapisano je: Ne skushaj Gospoda svojiga Boga.

3.) Skushnjavez Jesufa vsame na visoko goro: ino pol ashe mu vse kraljestva sveta ino njih zhast, ino mu rezhe: Vse to ti bom dal, ako dol padesh ino mene molish. Jesuf mu je odgovoril: Poberi se prozh satan, sakaj pisano je: Gospoda svojiga Boga moli, ino njemu samimu flushi. Tedaj ga je hudizh pustil, ino Angeli so perstopili, ino mu stregli. Mat. 4, 1 — 11.

Sakaj se je pustil Jesus skushati?

Pustil se je Jesus skushati:

1.) De bi nam pokasal, de je pravi, refinizhen zhlovek, famo s' tem raslozhkam, de greha nima nad seboj.

2.) De je nam gnado saflushil, de mi sovrashnika premagamo.

3.) De nam je sgled dal, de moremo s' molitujo, postam ino s' besedo boshjo sovrashnike svoje dushe premagvati, kakor je tudi on sturil.

4.) De nas je poduzhil, de tudi sveti niso bres skushnjav.

Koljko je bil Jesus star, ko je ozhitno uzhiti sazhel?

Jesus je v' tridesetim letu svoje starosti uzhiti sazhel.

Kaj nar imenitshiga od Jesusa vemo, kader je uzhiti sazhel?

Nar imenitnishhi, kar od Jesusa vemo, kader je uzhiti sazhel, je:

1.) Jesus je po svoji domazhi desheli hodil od kraja do kraja.

2.) Si je uzhenzov vsel, ino smed njih isvolil dvanajst apostelnov.

3.) Je pridigoval ino osnanel sapovedi gnade, je rasodeval refnize, ki nam jih je verovati, ino uzhil zhednosti, ki nam jih je v' djanju spolnovati,

4.) Je svaril nevéro ino pregréhe, je ovrazil smote judov, pismauzhenih ino fariſejev.

5.) Je poterdoval ſvoje nauke s' ſprizhleji ſvetiga piſma, s' zhudeshmi ino ſvojim sgledi.

6.) Je prerokval pridhodne rezhi.

7.) Je povſot dobrote ſkaſoval.

„Kako je Bog pomasal s' ſvetim Duham, ino s' mozhjo Jeſufa is Nazareta, kteri je okolj hodil, dobrotliv bil, ino osdraval vse od hudizha obſédene, ker je Bog s' njim bil.“ Dianje Apoft. 10, 38.

Kaj je Jeſuf osnаноval?

Jeſuf je ſvet evangeli osnаноval.

Kaj pomeni beſeda evangeli?

Evangeli pomeni veſelo osnanilo.

Sakaj ſe nauki Jeſusovi imenujejo evangeli ali veſelo osnanilo?

Sato ker nam ſpravo s' Bogam osnanujejo, in ker le s' njih ſpolnenjam bomo reſheni od vezhne ſmertí, ſadobimo odpuſtjenje grehov, mir ino veſelje ſerza ino vezhno ſhivljenje v' nebeſih.

Kakſhine zhudeshe je Jeſuf delal?

Jeſuf je v' Kani v' Galileji na ſhenitnini vodo v' vino ſpreménil, ſlepe je osdravil, de ſo vidili, gluhe, de ſo ſhlifhali hromove, de ſo hodili, mutaſte, de ſo

govorili, hudobne duhove je isganjal is obsedenih, ino mnoge bolesni je osdravil. Enkrat je pet taushent ljudi s' petimi kruhi ino dvema ribama, drugikrat s' sedmimi kruhi ino malo rib per fhtir taushent nahranil, ino vsakikrat je vezh jerbasov oftankov oftalo. Mertve je v' shivljenje obudil, ediniga fina vdove is mesta Najm, ki so ga k' pogrebu nesli. Luk. 7. Lazara, ki je she fhtir dni v' grobu leshal: Jesus pride k' grobu, sapove kamen od groba odvaliti, poklizhe Lazara, ino Lazar pride shiv is groba. Jan. 11, 1 — 45. Ko so se imeli na morji potopiti, je vetram ino morju sapovedal, ino velika tihota je postala, ino ohranjeni so bili. Mat. 8, 24 — 26. Po morji je kakor po suhim hodil. Mat. 14, 25. Na gori se je spremeni v' prizho Petra. Janesa ino Jakopa. Mat. 17, i. t. d.

Kakshine prihodne rezhi je Jesus prerokval?

Jesus je take prihodne rezhi prerokval, ki jih nihzher drugi, kakor Bog sam, vediti ne more, ktere vle so se tako na tanko sgodile, kakor je poprej povedal. Jesus je prerokval svoje terplenje, smert, ino od smerti vstajenje na tretji dan. Svojim Apostelnam ino uzhenzam je prerokval, kako se jim bo po njegovi smerti hudo godilo, Judeshu pové, de ga bo isdal,

Petru, de ga bo satajil, pove jim, de jim bo svetiga Duha poslal, kaj de se bo godilo s' Jerusalemam in tempelnam, ino od svojiga uka, de bo smiraj, ino de se bo po vlim svetu rasširil.

So verovali vsi v' Jesusa ino v' njegovi nauk?

Veliko jih je verovalo, ker so se preprizhali, de Jesus ne mogel takih rezhi ituriti ino vediti, zhe Bog ne bil s' njim, pa višhi dvhovni, pismauzheni ino fariseji so ga sovrashili savolj njegoviga uka, ko jih je svaril, ino so sheléli ga umoriti. „Rabi mi vemo (*pravi Nikodemus k' Jesusu*), de si kakor uzhenik od Boga prišel, sakaj te zhudeshe ne more obeden délati, ktere ti délaš, ako bi Bog ne bil s' njim. Jan. 3, 2.

„Vender pa je tudi veliko is višhih v' njega verovalo, ampak savoljo farisejov se niso rasodeli, de bi ne bili is šol veršeni. Sakaj oni so zhašt ljudi vezh ljubili, kakor zhašt boshjo.” Jan. 12, 42, 43.

Alismo dolshni po Jesusovim nauki shiveti?

Dolshni smo po njim shiveti, sakaj beseda Jesusova ostane vekomej, in po ti besedi bo vsak sojen, naj bo bogat ali vbog, mlad ali star, slabe ali dobre nature. Ni ga isgovora, ni je navade zhes evangeli, Jesus je djal. „Beseda, ktero sim govoril bo zhloveka sodila posledni dan.” Jan. 12, 48.

Koliko zhasa je Jesus uzhil?

• Tri leta je Jesus uzhil, ino vselej vsim k' sgledu sveto shivel.

Od zhetertiga zhlena vere.

Kteri je zheterti zhlen vere?

Ta le: Terpel pod Ponzijam Pilatusham, krishan bil, vmerl ino v' grob poloshen.

Je samogel Jesus terpeti?

Kakor zhlovek, ne pa kakor Bog je Jesus samogel terpeti.

Ali je Jesus tudi ref terpel?

Jesus je ref na dushi ino na telesu terpel.

Kaj je Jesus na svoji dushi terpel?

Jesus je na svoji dushi veliko britkost ino shalost terpel. Bil je per svojim Ozhetu nash porok, in je vse nash grehe nase vsel; previdil je, kaj bo vse na svojim telesu terpel; sraven tega je pa tudi vidil nasho pregreshno nehvaleshnost, ino je previdel, de njegova presveta kri bo sanjih veliko sastonj prelita. Vse to ga je tako silno shalostniga sturilo, de je kervav pot potil, in de je sam rekel svojim apostelnam: Moja dusha je shalostna, de mi je umreti.

Kaj je Jesus na svojim telesu terpel?

Jesus je na svojim telesu veliko revino nadlog terpel. Judesh njegov apostel ga je prodal ino ujel. Judje ino neverniki so ga svesali, topli, suvali, va-nj pljuvali, ga gajshljali, s' ternjami kronali ino krishali. Njegovo sveto telo je bilo vse ranjeno, kakor je shé Isaia prej pravil rekozh: „Vidili smo ga, ali ni ga bilo posnati, ker je bil ves smesarjen ino polen kervi ino sateklin.” Isai. 53.

Kaj je Jesus she terpel?

Jesus je terpel veliko ozhitniga sanizhvanja, hudiga obdolshenja, preklinvanja, opravljanja, lakote ino sheje; krishan je bil med dvema hudodelnikama, kakor de bi bil on nar vezhi hudodelnik. Isa. 53, 12.

Pod kom je Jesus terpel?

Jesus je terpel pod Ponzijam Pilatusham, deshelnim oblastnikom rimskiga zefarja Tiberja na Judovskim.

Kdo je toshil Jesusa per Pilatushu?

Veliki duhovni, pilma uzheni ino ljudski starashini so toshili Jesusa per Pilatushu.

Sakaj je bil Jesus per Pilatushu toshen?

Jesus je bil per Pilatushu is sgol sovrashstva ino is nevozhljivoosti toshen, kakor

ko bi bil sapeljivz in podpihovavz ljudstva.

Kaj se je po toshbi velikih duhovnov, pisma uzhenih ino ljudskih starashin sgodilo?

Po toshbi velikih duhovnov, pisma uzhenih ino ljudskih starashin je bil Jesus Kristus krishan, v' kar so Judje filili, ino v' kar je Pilatush dovolil.

Kje je bil Jesus Kristus krishan, ino kje je umerl?

Jesus Kristus je bil na gori Kalvarji, bliso Jerusalema krishan, ino je na krishu umerl.

Kakshina shtrafenga je bilo krishan biti?

Krishan biti je bila nar bolj shpotljiva smertna shtrafenga.

Kaj so pozheli Jesusovi sovrashniki, kader je bil on krishan?

Sovrashniki Jesusovi so bili veseli, ker so dosegli, kar so nar bolj sheleli, pod krisham so se sprehajali, njega sanizhevali ino kleli rekozh: Drugim je pomagat, ino sebi ne more pomagati, sdaj naj si pomaga, ako je Kristus, Sin boshji.

Kako se je Jesus do svojih sovrashnikov sadershal?

Jesus je sa-nje ljubesnivo molil rekozh: Ozhe odpušti jim, sakaj ne vedo, kaj delajo. Defravno niso bili isgovora vredni, vender jih je sgovarjal, ino je le po vsmilenji delal, de je nam sgled sapustil, kako se moremo do svojih sovrashnikov sadershati.

Kako sta se sraven Jesusa krishana rasbojnika sadershala?

Eden smed njih je Jesusa klel rekozh: Zhe si Kristuf, pomagaj sebi in nama. Drugi je Jesusa sposnal, ga je profil, de bi ga v' svoje kraljestvo vsel. In Jesus mu je milost dodelil rekozh: „She danaf bofh s' menoj v' raju. Luk. 23, 43.

Kdo je bil she pod Jesusovim krisham?

Bila je tudi Marija, f. Janes, vezh drusih brumnih shén ino drugi prijatli, kteri so Jesusa obshalovali.

Komu je Jesus svojo mater srozhil?

Srozhil jo je f. Janesu, de bi sa njo fkerbel.

Srozhil je divizo divizi, in zhaft, imenitnost in saflushenje nedolshniga divishta na krishu vmirajozh zelimu svetu perporozhil. Dal je lep sgled vsm otrokam, ker

v svojih velikih bolezhinah ne posabi svoje matere, de bi tudi otrozi nikolj ne posabili svojih staršihov, ino jim vselej pomagali.

Kdaj je Jesus umerl?

Jesus je umerl v' petik ob treh popoldan.

Spomni se torej vsakdan svojiga shivenja s' hvaleshnim serzam na terplenje in smert Jesusa Kristusa, posebno v' petek ob treh popoldan, ker takrat je Jesus sate umerl, de bi ti shivel, ino obshaljuy svoje grehe savoljo kterih je terpel ino umerl.

Kaj se je godilo ob Jesusovi smerti?

Zhudesi so se godili, sonze je otemnelo, in tama je bila tri ure (*to je od popoldan do treh po našim številu*) sagrinjalo pred nar svetejšim v' tempelnu se je rastargalo na dvoje, semlja se je trefla, skale so pokale, grobi so se odpirali, ino veliko telef svetnikov, kteri so spali, so se obudili. Math. 27, 51 — 52.

Sakaj so se zhudesi per smerti Jesusovi godili?

Sato, de je Jesus svojo vligamogozhnost fkasal, de bi vsi v' njega verovali, ino svelizhani bili.

Sakaj je Jesus terpel ino umerl?

1.) De je naš od grehov in pogubljenja

odrešhil, kakor f. Janes govori: „On naš je ljubil ino opral od naših grehov.“ Skriv. rasod. 1, 5. „Bog je svet tako ljubil, de je dal svojiga edinorojeniga Sina, de vsakteri, ki v' njega veruje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima.“ Jan. 3, 16.

2.) De je naš od oblasti hudizha odrešhil. Jesuf sam rezhe: „Sdej je sodba zhes svet, sdaj bo vajvoda tega sveta vun ver-shen, ino jest, kader bom od semlje povikshan, bom vse k' sebi vlekel.“ Jan. 12, 31 — 32.

3.) De je naš, kakor frednik med Bogam ino zhlovekam tkosi svoje terplenje ino smert s' Bogam spravil, ino nam vrata nebeshke odperl. Heb. 10, 19. ino v' 2. Kor. 5, 18, 19.

H zhimanam she flushi Jesusovo terplenje?

Nam flushi v' sgled nar lepših zhednost. Jesusovo shivljenje je sfer od njegove mladosti popolnoma sgled vsih zhednost, pa sadnje dni je Jesuf posebno s' svojim sader-shanjem v' terpljenji ino v' smerti vse spolnil, karkolj je naš uzhil. Mi vidmo:

1.) Sgled ponishnosti, ker svojim Apostelnam noge umiva, ino se da svojimu isdajavu kufhniti.

2.) Sgled nar vezhi ljubeshni, ker svoje

telo ino s'voje kri v' podobah kruha ino vina nam vshivati sapuſti.

3.) Sgled prave molitve; s'otrozhjim savupanjem je molil, ino mozhnejſhi ko ſo ſkuſhnjave ino britkoſti perhajale, s'vezhi gorezhnoſtjo je molil, ino ſe je v'ſvoji molitvi volji boſhji podvergel.

4.) Sgled krotkoſti, ker molzhi k'vſim krivim toſhbam ino perklinvanju.

5.) Sgled poterpeſhljivoſti. On ſilne bolezhine terpi, je med dvema rasbojnikama kakor nar vezhi med njima obejſhen, ſvet ga ima ſa hudodelnika, ino Jeſuf molzhi, kakor jagne, ne ſagovarja ſvoje nedolſhnoſti, ampak vſe ſrozhi ſvojimu nebeſhkimu Ozhetu.

6.) Sgled popolnoma pokorſhnoſti; pokorniga ſe je ſturil noter do ſmert, ino ſmert na krishu.

7.) Sgled nar vezhiga uboſhtva, ker ni imel per ſvoji ſmert kam glave poloſhiti.

8.) Sgled ljubesni do ſvojih ſovraſhnikov, na krishu viſejozh ſa - nje proſi.

9.) Sgled ljubesni do ſvoje matere.

10.) Sgled, kako moremo ſvoje ſpazhenno meſo krishati; kako more ſvet nam, ino mi ſvetu krishani biti.

11.) Tudi vidimo, kako velika je hudo-
bija greha, ino kako oſtra praviza boſhja, ker nji ni moglo drugazhi ſadoſti ſturjeno biti, kakor s'terplenjem in ſmertjo Sina boſhjiga.

12.) V terplenji ino smerti Jesufovi najde grefhnik nar mozhnejshi terdnobo upanja, ko vidi Jesufa is ljubeshni do njega tolkanj terpeti, ino sa njega umreti, de bi grefhnik ne bil pogubljen, ampak de bi shivel.

Jesuf Kristuf je sa vse ljudji terpel ino umerl, ali bodo tudi vsi svelizhani?

Ne vsi, ampak le tisti, kteri se bodo Jesufoviga odreshenja deleshne sturili. Efes. 5, 2. 1 Pet. 1, 18. 19.

Kaj pa morejo ljudje sturiti, de bodo Jesufoviga odreshenja deleshni?

1.) Morejo verovati v Jesufa Kristufa Sina boshjiga.

2.) Svete Sakramente po vrednim prejemati.

3.) Po svetim evangelji brumno in sveto shiveti, in s' Iesufam terpeti.

4.) Sa gnado brumnosti ino stanovitnosti v' dobrim Boga ponishno profiti.

Kdaj je bilo Jesufovo telo is krisha sneto?

She svezher tistiga dneva je bilo sneto in pokopano. Ker je bila drugi dan velikanozh, so Judje profili Pilatusha, de bi se krishanim kosti polomile, in njih trupla pokopale, de bi ob velikanozhnim prasniku na krishu ne visile.

Ali so bile tudi Jesusa kosti sterne?

Jesuf je bil še mrtev, sato mu niso kosti sterli, ampak en soldat je prebodil njegovo svete desno stran s' sulzo, in kri in voda je iz nje tekla. — Jesuf je pravo velikanozhno jagnje 1. Kor. 5, 7. Judovsko jagnje je bilo le tega podoba, tistimu niso smeli nobene kosti slomiti, tako se je pre-rokvanje spolnilo: „Nobene kosti mu ne slomite.“ 2. Mos. 12, 46. Sraven se je pa tudi spolnilo, kar prerok Zaharija 12, 10 govori rekozh: „Vidli bodo, koga so prebodli.“

Kdo je telo Jesusa Kristusa pokopal?

Joshef Arimatejz ino Nikodem sta telo Jesusa Kristusa pokopala.

Kam je bilo telo Jesusa Kristusa pokopano?

Telo Jesusa Kristusa je bilo v' nov v' skalo isekan grob djano, kjer ni še nobeden pokopan bil.

Ali je boshja natura po smerti Jesusa Kristusa s' telesam ino s' njegovo dušno sklenjena ostala?

Boshja natura je s' telesam ino dušno sklenjena ostala, desi ravno se je per smerti Jesusa Kristusa duha od telefa lozhila.

Od petiga zhlena vere.

Kteri je peti zhlen vere?

Doli je shel pred pekel, tretji dan od smerti vstal.

Je shel Jesus Kristus s telesam ino dusho pred pekel?

Le dusha Jesufa Kristufa je shla pred pekel.

Kaj se sastopi skosi besedo pekel?

Skosi besede pekel se (*tukej*) sastopijo tisti skrivni kraji, kjer so bile dushe mertvih hranjene, ktere nebeshkiga svelizhanja she niso dosegle.

Ali je vezh takshnih skrivnih krajov, ki se pekel imenujejo?

Vezh jih je, ino 1.) kraj, kjer bojo pogubljeni vezhno martrani: „Bogatin je umerl, ino je bil v' pekel pokopan. Luk. 16, 22.

2.) Kraj, kjer dushe zhasne shtrafenge terpé sa grehe v' shivlenji nespokorjene. *Zerku per masi sa mertve tako moli:* Gospod Jesus Kristus, kralj zhasi, odreshi dushe vsih svojih mertvih vernih od peklenških shtrafeng. — Timu kraju se pravi vize.

3.) Podslednizh kraj, v' kterim so bile dushe brumnih mertvih ohranjene, kjer

lo v' veselim upanji odreshene biti mirno ino bres bolezhin perzhakovale, dokler ni bil Iesuf k' njim prishel, timu kraju se pravi predpekel: „Tako je sprevidel, ino od Kristusoviga vltajenja govoril, de ni v' peklu bil pushten, tudi ni njegovo meso strohnelo.“ Djanje Apost. 2, 31.

Zhimu je shel Iesuf Kristus pred pekel?

Iesuf Kristus je shel pred pekel refhiti is njega dushe starih ozhakov.

Kdo so bili stari ozhaki?

Bili so: patriarhi, preroki in drugi brumni, kateri so bili umerli, preden je Iesuf Kristus v' predpekel shel.

Sakaj pravizhni niso mogli v' nebesa priti?

Sato, ker Iesuf s'he ni bil sveta odre-shil ino nebes odperl, ktere so savolj greha saperte bile.

Kdaj je Iesuf Kristus po svoji smerti spet od mertvih vstal?

Iesuf Kristus je tretji dan in s'zer is lastne mozhi neumerjosh ino zhashtiljiv, kakor premagovavz smerti ino hudizha od mertvih vstal: „Sato me Ozhe ljubi, ker svojo dus'ho darujem, vender de jo spetk' febi vsamem; sakaj nihzhe mi je ne odvsame temuzh jest sam jo od sebe dam, ino imam

mozh jo prozh dati, in imam tudi mozh jo spet k' sebi vseti." Jan. 10, 17, 18. De bi skosi smert poterl tega, ki je imel oblast zhes smert, to je hudizha.' Heb. 2, 14.

Kaj se je godilo takrat, ko je Jesus od mertvih vstal?

Per vstajenji Jesusovim, ktero se je v nedeljo sjutraj ob soru godilo, je bil velik potref, Angel je odvalil veliki kamen od pokopalisha, ino varhi so ostermeli ino sbejshali.

Kdo je varhe postavil k' Jesusovimu grobu?

Judje so varhe postavli k' Jesusovimu grobu savoljo strahu, ker so se bali, de bi apostelni ino uzhenzi Jesusoviga telefa ne ukradli, ino potlej ne govorili, de je Jesus od smerti vstal.

So varhi prizhvali, de je Jesus od smerti vstal?

Varhi so prizhvali, de je Jesus od smerti vstal, kakor se bere perf. Math. 28. 11 — 15. Eni smed varhov so v Jerusaleu perfhli, ino povedali vishim ljudstva vse kar se je sgodilo. Vishi ljudstva so varham dosti dnarjov dali rekozh: Rezite, nje-govi Apostelni so po nozhi perfhli, ino ga ukradli, kader smo mi spali. Varhi so dnar vseli, ino so govorili, kakor so bili poduzheni.

Kako je Jesus preprizhal ljudi od svojiga od smerti vstajenja?

Jesuf se je vezhkrat ino vezhim perkasal po svojim od smerti vstajenji, namrezh:

1.) Se je perkasal Marii Magdaleni na vertu.

2.) Drugim shenam, ki so k'pokopalishu fhle.

3.) Simonu Petru.

4.) Dvema uzhenzama, ki sta v'Emaus fhla.

5.) Apostelnam, ki so per misi bili, ker je k' njim perfhel fkosi saperte duri.

6.) Apostelnam, ki je tudi Tomash per njih bil, kateri ni pred verovati hotel, de je sam videl Jesufa, ino poloshil svoje roke v'njegove rane.

7.) Per morji Tiberja Petru, Jakopu, Janesu, Tomashu, Jerneju ino dvema drugima uzhenzama.

8.) Enkrat se je perkasal vezh ko pet sto bratam. 1. Kor. 15, 6.

9.) Sadnizh vsm svojim Apostelnam ino jogram na dan svojiga v'nebo odhoda.

Zhimu je Jesus Kristus od smerti vstal?

Jesuf Kristus je od smerti vstal:

1.) De bi se pisma dopolnile, ktere so od njegove smerti ino od njegoviga vstajenja govorile. Tudi de bi se dopolnilo, kar je sam govoril.

„Moje meso bo v'upanji pozhivalo, sakaj ti ne bošh moje dušhe v'pekli puštil, tudi ne bošh perpuštil, de bi tvoj svetnik strohljivoš vidil.“ Psalm. 15, 9, 10. „Ti si me is jame islekel, ti si me ismed teh, kateri v' grob gredo, per shivlenji ohranil.“ Psalm. 29, 4.

Jesuf je velikokrat od tega pravil, de bo tretji dan od smerti vstal. To je bilo zlo njegovim sovrashnikam snano; sato so pred Pilatusham rekli: Sapeljivez, dokler je she shiv bil, je rekel: zhes tri dni bom od smerti vstal. Math. 27, 63. Jesuf je djal: Poderite ta tempel, ino jest ga bom v'treh dneh spet vsdignil, ino je od svojiga telefa govoril. Jan. 2, 19 — 21.

2.) De je svet preprizhal od refnize svojih naukov, ino de ga je ref Bog pošlal; sakaj zhe bi ne bil od smerti vstal, kakor je velikokrat govoril, bi mu ne bili verovali, kar je uzhil.

„Zhe Kristuf ni od smerti vstal, je prassen našh nauk, prasna vašha vera.“ 1. Kor. 15, 14. „Nekateri fariseji ino pisma uzheni so hotli zhudesh viditi, Jesuf pa jim je odgovoril: hudobni ino preshešhtni rod ishe zhudesha, ino mune bo zhudesh dan, kakor zhudesh Jona preroka. Kakor je bil Jona v' trebuhu morskiga soma tri dni ino tri nozhi, ravno tako bo Sin zhloveka v' serzu semlje tri dni ino tri nozhi.“ Mat. 12, 39, 40. 1. Petra 1, 18. Jesufovu

vstajenje je bilo tako potrebno, kakor njegova smert.

3.) De je nashe upanje poterdil, de homo tudi mi od smerti vstali. „Kristus je od mertvih vstal, pervina spijoznih, sakaj skosi zhloveka (Adama) je smert, ino skosi zhloveka (Kristusa) vstajenje mertvih. Ino kakor v' Adamu vsi umerjejo, tako bodo tudi v' Kristusu vsi oshiveli." 1. Kor. 15, 20 — 22. 1. Pet. 1, 3, 4. Vsi homo tedaj vstali, pa eni k' shivlenju eni k' smerti. *Sato pravi s. Pavl.*: „Glejte vsi sfer homo vstali, ali ne homo se vsi spremenili." 1. Kor. 15, 51.

Kako moremo po sgledu Jesusa po duhovno vstati?

Pregresšno shivljenje moremo opustiti ino sveto shiveti.

Kako se sposna nashe duhovno vstajenje.

Sposna se:

1.) De se nizh vezh v' perloshnosti greha ne snajdemo. Kakor je Jesus grob sapustil, ravno tako more tudi gresnik grehe ino perloshnost greha sapustiti.

2.) De je zhlovek stanoviten v' dobrim. Jesus je vstal, ino ni vezh umerl, tako more gresnik s' pomozhjo gnade boshje od smerti greha vstati, ino ne vezh gresniti.

3.) De ta, ki je od smerti greha vstal, le nebesko sheli ino ishe, *kakor s. Pavl*

govori: „Ako ste s' Kristusom vstali, ishite kar je tam gori, kjer je Kristus, ino sedi na desnizi boshji, saštopite, kar je sgorej, ne pak, kar je na semlji." Kolof. 3, 1, 2.

Od šhestiga zhlena vere.

Kakšnin je šhesti zhlen vere?

Shel je v' nebesa, sedi na desnizi Boga Ozheta, vligamogozhniga.

Kdaj je Jesus v' nebesa shel?

Jesus je shtirdefeti dan po svojim vsta-
jenji v' nebesa shel:

*Kako se je godil Jesusov v' nebo od-
hod?*

Jesusov v' nebo odhod se je tako go-
dil: Kader je zhaš pershel, de je imel Je-
sus v' nebesa iti, je svojim Apostelnam re-
kel, de naj v' Galilejo na oljsko goro gre-
do, ino kader k' njim pride, rezhe: „Me-
ni je dana vsa oblast v' nebeseh ino na sem-
lji. Pojdite tedaj ino uzhite vse narode ino
kerstite jih v' imenu Ozheta, ino Sina,
ino svetiga Duha. Uzhite jih spolnovati vse,
karkolj sim vam sapovedal. Ino lej, jest
sim s' vami vse dni do konzhanja svejta." Mat. 28, 18 — 20. Dal je Apostelnam
oblast zhudeshe delati, hudizhe isganjati,
nove jesike govoriti, ino bolnike osdrav-
ljati, sato de bi vsi verovali besede, k' jih

bojo osnаноvali v' Jesufovим imenu." Mark. 16, 17, 18. Jesuf jim je tudi obljubil f. Duha, katiriga naj zhakajo v' Jerusalemu. „Ne hodite is Jerusalema, ampak zhakajte obljube Ozhetove, ktero ste slishali is mojih ust, ker bote keršheni s' f. Duham." Djanj. Apost. 1, 4, 5. Potem je Jesuf svoje roke vsdvignil ino jih je shegnal, se je od njih lozhil, ino je shel is lastne mozhi v' nebefa. Luk. 24, 50, 51. Ino kadar so v' nebo gledali sa njim, sta dva Angela peršhla, ino jim rekla: „Moshjé galilejki, kaj stojite ino gledate v' nebo." Ta Jesuf, kateri je spred vas v' nebo vset bil, bo tako prišel, kakor ste ga vidli v' nebo iti. Djanj Apost. 1, 9 — 11. Potim so se v' Jerusalemu vernili, ino so bili stanovitni v' molitvi, de bi svetiga Duha prejeli.

Ali Jesuf, ko je v' nebefa shel, ni vezh na semlji?

Vidno ne, ampak nevidno je she na semlji:

1.) V' Sakramentu f. Réshniga Telefa, kakor Bog ino zhlovek.

2.) S svojim Duham ino svojo gnado ino posebno pomozhjo per svoji zerkvi, ino per pravovernih kristianih.

Kje sedi Jesuf v' nebefih?

Jesuf sedi v' nebefih na desnizi Boga Ozheta vřigamogozhniga. „Zhe ste s'

Kristufam vstali, ishite, kar je sgorej, kjer Kristuf na desni boshji sedi." Kolof. 3, 1.

Kaj je to: Jesus sedi na desnizi Boga Ozheta vsigamogozhniga?

Jesuf sedi na desnizi boshji je toliko, kót: Jesuf ima nar vezhi oblast ino zhasť zhes vse v'nebesih ino na semlji, kakor Bog Ozhe. „Meni je dana vsa oblast v'nebesih ino na semlji." Mat. 28, 18.

Sakaj je Jesus v'nebesa shel?

Jesuf je v'nebesa shel:

1.) De je pokasal, de njegovo kraljestvo ni od tega sveta, kakor je Pilatushu povedal. Jan. 18, 36.

2.) De je zhloveshko naturo povikshal, ino jo na desnizo Ozheta postavil.

3.) De je vřim nebesa odperl, ktere so bile savoljo greha vřim saperte.

4.) De je našho vero ino upanje poterdil, de kamor je po premaganih sovrashnikih glava shla, tje tudi udje pojdejo, zhe bojo glavi pokorni, ker nam je sam povedal, de gre nam mesto perpraviti, de tudi mi sa njim pridemo. Jan. 14, 2, 3.

5.) De je našh besednik ino frednik per Ozhetu. „Moji otrozhizhi, to vam pissem, de ne bote greshili. Ampak zhe je tudi kdo greshil, imamo besednika per Ozhetu Jesu'a Kristusa pravizhniga. Ino on je sprava sa našhe grehe, ne pak samo sa našhe,

ampak tudi sa zeliga sveta grehe.' 1. Jan. 2, 1 — 2.

6.) De je f. Duha poslal.

7.) De naš je poduzhil, de naše misli ino shelje, zhe smo ravno na semlji, morejo le v' nebesih biti, kjer je naše stanovanje; de se moremo tukej le popotne, le ptujze misliti, kteri v' vezhnost gremo. Heb. 11, 13.

Od sedmiga zhlena vere.

Kakshin je sedmi zhlen vere?

,Sedmi zhlen vere je tak: Od ondod bo prishel sodit shive ino mertve.

Bo Jesus spet prishel?

Jesus bo posledni dan v' oblakih neba ozhitno, s' veliko mogozhnostjo ino zhasijo spet prishel. „Vidili kodo priti zhlovekoviga Sinu v' oblakih na nebu s' veliko mozhjo ino velizhasivam. Mat. 24, 30.

Zhimu bo Jesus posledni dan spet prishel?

Jesus bo posledni dan spet prishel sodit vse ljudi, shive ino mertve. Sapo vedal nam je ljudstvu pridgovati ino spri zhevati, de je on tisti, ki ga je Bog sodnika shivih ino mertvih postavil.' Djan. Apost. 10, 4, 2.

Kteri so shivi, ino kteri mertvi?

Shivi so pravizhni, ino mertvi gresniki.

Kako bo Jesus posledni dan ljudi sodil?

Jesus bo ljudi po dobrim ino hudim, koljkor so kteriga sturili, sodil. Pravizhne bo Jesus polonal s' vezhnim shivlenjem v' nebesih, ino gresnike bo vezhno shtrafal v' pekli. „Vsi moremo rasodeti biti pred sodnim stolom Kristusovim, de sleherni prejme po tem, kar je v' svojim shivlenji dobriga ali hudiga sturil.“ 2. Kor. 5, 10. „Potem bodo hudobni v' vezhno terplenje, pravizhni v' vezhno shivljenje shli.“ Mat. 25, 46.

Kolikokrat bo zhlovek sojen?

Zhlovek bo dvakrat sojen, prezej po smerti, ino ta se imenuje posebna sodba, ino posledni sodni dan, ino ta se imenuje posledna sodba.

Sakaj prvo sodbo posebno sodbo imenujemo?

Sato, ker je vsak posebej sojen. S. Pavl pravi: „Zhlovekam je postavljeno enkrat umreti, potem pak sodba.“ Hebr. 9, 27.

Kam pojde dusha po posebni sodbi?
Po posebni sodbi pojde dusha, ka-

mor si bo saflushila, al v' nebefa, al v' vi-
ze, al pa v' pekel.

Ktere dushe pridejo v' nebefa?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji bres
vsiga greha is trupla lozhile.

Ktere pridejo v' vize?

Tiste, ki so se v' gnadi boshji od te-
les lozhile, pa fhe kake majhne grehe nad
seboj imajo, al sa grehe fhe niso sadofti
sturile.

Ktere pridejo v' pekel?

Tiste, ki so se v' enim al vezh smert-
nih grehah od teles lozhile.

Ktera se posledna sodba imenuje?

Posledna sodba se imenuje tista, ki jo
bo Jesus po konzhanji sveta imel, ino bo
sodil vse ljudi vseh zhasov ino krajev. Po-
sledna se pa imenuje sato, ker sa njo vezh
druge ne bo.

Od osmiga zhlena vere.

Kteri je osmi zhlen vere?

Ta le: Verujem v' svetiga Duha.

*Kdaj so Apostelni svetiga Duha
prejeli, ki ga jim je Jesus ob svojim
v' nebo odhodu obljubil?*

Apostelni so deset dni po Jesusovim

v' nebo od hodu na binkushtni prasniki svetiga Duha prejeli.

Kaj so sebniga se je tistokrat godilo?

Apostelni so bili v' Jerusalemu sbrani ino so molili, ino na naglim sjutraj ob devetih je is neba vstal shum, kakor prihajozhiga filniga pisha, ino je vto hisho napolnil, v' kateri so bili. Ino perkasali so se jim rasdeljeni ognjeni jesiki verh njih. Ino vsi so bili s' svetim Duham napolnjeni. Djanje Apost. 2, 1 — 41.

Kaj je sveti Duh sturil v' Apostelnih?

1.) Um Apostelnov je rasvetlil, de so Jesufovi nauk, ino njegove narvikshi skrivnosti prav sastopili, kakor jim je she pred Jesus obljudil rekozh: „Kadar bo pa prishel Duh refnize, vas bo on uzhil vso refnizo, sakaj on ne bo sam is sebe govoril, ampak bo govoril, karkolj bo flishal, ino vam bo prihodne rezhi osnanoval.” Jan. 16, 13.

2.) Voljo Apostelnov je popolnoma spreobernal, niso bili vezh bojezhi, ampak ferzhni ino v' veri poterjeni.

3.) De so mnoge jesike govorili, ino zhudeshe delali.

4.) De so ferzhno Jesufov nauk pridgovali.

Kdo je sveti Duh?

Sveti Duh je tretja boshja perfhona v' sveti Trojizi, kateri is-haja od Boga Ozheta ino Boga Sina od vekomej, ino je s' njima pravi, vezhen edin Bog, v' kteri-ga¹ moremo tako, kakor v' Boga Ozheta ino Sina verovati, ino ga ravno tako zha-stiti in moliti.

Kaj nam dobriga sveti Duh sturi?

S. Duh nas posvezhuje.

Kje nas s. Duh posvezhuje?

S. Duh nas posvezhuje:

1.) Per svetim kerstu. „Ni nas savol-jo del pravize, temuzh po svojim vsmilen-ji svelizhal skosi kópvo prerojenja.“ Tit. 3, 5.

2.) V' Sakramentu svete pokore.

3.) Kaderkoljker drug Sakrament vred-no prejmemo.

Kako nas posvezhuje sveti Duh?

„Sveti Duh nas posvezhuje, ker v' nas gnado boshjo vlije ino nas otroke boshje sturi, ali pa gnado boshjo v' nas pogméra.

Kaj she dela sveti Duh s' svojo gna-do v' nas?

„Sveti Duh rasvetljuje nas h um, nas uzhi ino obuduje po volji boshji delati, nam daje svoje darove.

„Troštar pa sveti Duh, kteriga bo Ozhe v' mojim imenu poslal, on vas bo vse uzhil.“ Jan. 14, 26. „Bog je, kteri v' vas dela, de hozhete, in dopolnite njegovo dobro voljo. Filip. 2, 13.

Kteri so darovi svetiga Duha?

„So leti: 1.) Dar modrosti. 2.) Dar umnosti. 3.) Dar sveta. 4.) Dar mozhi. 5.) Dar uzhenosti. 6.) Dar brumnosti. 7.) Dar strahu boshjiga.

„So ti darovi kristjanam potrebni?“

„Silno potrebni so, ker dušho Bogu prijetno sturé. „Vse to pa dela eden ino ravno tisti Duh, kteri slednimu daje, kakor hozhe.“ 1. Kor. 12, 4 — 11.

1.) Dar modrosti sturi, de kristjan to ljubi, kar je boshjiga, ino ne, kar je posvetniga ali ptujiga. „Vsa modrost je od Gospod Boga.“ Sir. 1, 1.

2.) Dar sastopnosti ali umnosti rasvetli dušho, de sastopi rešnize in lkrivnosti vere.

3.) Dar sveta sturi, de kristjan raslozhi in svoli, kar je Bogu bolj dopadljiviga, in k' svelizhanju pomagljivshiga.

4.) Dar mozhi daje kristjanu ferzhnost, de dobro dela, zhe ima savoljo dobriga she f' tem vezh terpeti, ino de vse sovrashnike svojiga svelizhanja premaga.

5.) Dar snanja, ali uzhenosti rasvetli kristjana, de sposna Boga ino njegove po-

polnamosti, pa tudi pot, po katerim je hoditi, de vezhno svelizhanje dofeshe, ino de vé nevarnosti svojiga svelizhanja odverniti.

6.) Dar brumnosti sturi, de kristjan Boga vredno moli, mu je pokoren, ino njegovo voljo dopolni, ne kakor hinavzi, kateri se mu le s' besedo perlisujejo, tudi ne kakor fushni, kateri jo le is strahu dopolnujejo, ampak kakor dobri otrozi, kateri is ljubeshni radi boshjo voljo sturé.

7.) Dar strahu boshjiga déla v' kristjanu, de se Boga is ljubeshni boji, ino vse odvrazhuje, kar bi utegnulo Boga shaliti. Modri pravi: „Srezhna dusha tistiga, kateri se Gospoda is ljubeshni boji, sakaj Bog mu bo mozhen varh.“ Sir. 34, 17 — 19.

Kakshni sad pernese sveti Duh v' kristjanu?

Takiga le, pravi s. Pavl: „Ljubeshen, veselje, mir, poterpeshljivost, prijasnost, dobroto, dolgosanashanje, krotkost, vero, pohlevshino, sdershnost in zhistost.“ Gal. 5, 22. 23. Is letih zhednost te kristjan sposna, de s. Duh v' njem prebiva.

Od devetiga zhlena vere.

Kteri je devet zhlen vere?

Ta le: Eno, sveto, katolsko kershanfko zerkuv, gmajno Svetnikov.

Od Zerkve Jesufove.

Kaj je Jesus sturil, de je vef njegov nauk zhiſt ino nepopazhen ſhe po njegovim v' nebo odhodu na ſvetu ohranjen?

Zerkuv je poſtavit, in jo je s' vſim previdil, kar ji je k' temu naménu treba.

Kaj je ſveta, katoliſhka kerſhanſka zerkuv?

Je vidni ſbor vſih pravovernih kriſtjanov pod vidnim poglavarjem rimſkim papешam, kateri vſi en nauk verjejo, ino vſi ene ſakramente imajo.

Kako ſe je Jeſufova zerkuv ſazhela in raſſhirila?

Jeſuf je ſam uzhil, in ſi tudi ſvolil dvanajſt Apoſtelnov, jih je poduzhil, in jim je ſapovedal po vſim ſvetu vſim ljudem njegov nauk oſnanovati. Mat. 28.

Jeſuf je ſam tri leta uzhil, s' ſvetimi ſgledi ſvoje nauke poterdoval, ino zhudeſhe delal, de ſo ljudje v' njega verovali. Svolil ſi je tudi dvanajſt Apoſtelnov, kateri ſo bili njegovi ſtanovitni tovarſhi ino prizhe vſih njegovih dél ino beſedi. On jih je v' vſim poduzhil, de ſo ſamogli tudi oni ljudi uzhiti, potem ko je Jeſuf k' ſvojimu Ozhetu v' nebela odſhel. Rekel jim je: „Kakor je Ozhe mene poſlal, tako tudi jeſt vaſ poſhljem.“ Jan. 20, 21. Poj-

dite tedaj, in uzhite vse narode, in kerstite jih v' imenu Ozheta, Sina ino f. Duha." Mat. 28, 19. Poslal jim je svetiga Duha, kateri jih je rasvetlil, mozhne sturil, de so bili serzhni v' osnanovanji Jesufove vere, dal jim je dar mnoge jesike govoriti, de so s' vsakim ljudstvom saltopno in lohka govorili; ino k' poterjenju njih naukov tudi mozh zhudeshe delati.

Perva od Jesufa svoljena Apostelna sta bila f. Peter in f. Andrej. Kader je Jesus ob Galilejskim morji hodil, je vidil dva brata, Simona, ko je imenovan Peter in Andreja njegoviga brata, ker sta mreshe v' morje metala (ker sta bila ribzha). In jima je rekel: „Hodita sa menoj, in jest bom sturil, de bota ribzha ljudi. Oba sta prezej svoje mreshe popustila, in sta shla s' njim. Ino kader je on od tam naprej shel, je vidil dva druga brata Jakopa Zebedejeviga in Janesa njegoviga brata v' zholnu s' njih ozhetam Zebedejam, kjer so svoje mreshe popravljali, in on jih je poklizal, in sta prezej mreshe in ozheta sapustila, in sta shla sa njim. Mat. 4, 18 — 22. S. Matevsha je vidil Jesus na zolu sedeti in mu je djal: Pojdi sa menoj, in on je vstal, in shel sa njim. Tako si je bil Jesus eniga sa drugim vsih dvanajst svolil. Imena Apostelnov pa so lete: Per-
vi Simon imenovan Peter in Andrej njegov brat. Jakop Zebedejev in Janes njegov

brat, Filip in Jernje, Tomash in Matevsh zolnar, Jakop Alfejev in Tadej, Simon Kananejz, ino Judesh Ishkarjot, 'kteri je tudi Jesusa isdal.' Mat. 10, 2 — 4. in Luk. 6, 13.

Po Jesufovim v' nebo odhodu so Apostelni namešt Judesha Ishkarjota f. Matia Apostelna svolili. Djan. Apost. 1, 12 — 26. Skosi fosebno velik zhudesh je bil f. Pavl Apostel od Boga svoljen. Djanj. Apost. 9, 1 — 19.

Jesuf je sraven dvanajst Apostelnov tudi she dva in sedemdeset uzhenzov svolil, ktere je, dokler je na svetu shivel, po desheli poshiljal njegov nauk osnanovat. Luk. 10, 1. Po Jesufovim v' nebo odhodu so tudi Apostelni uzhenike postavljali, kjer so vidili, de jih je bilo treba, tako de pravoverni kristjani niso nikolj bres duhovnih pastirjev ino uzhenikov bili. Tak je bil sazhetik Jesufove zerkve.

Kaj se je sgodilo, ko so Apostelni po svetu shli, in nauk Jesufovi osnanaovali?

Veliko Judov in nejevernikov je verovalo v' Jesufov nauk, se je spokorilo, in se jih je dalo kerstiti. She na pervo pridgo f. Petra na binkushtni prasn timer se jih je per treh taushent kerstiti dalo. Djanj. Ap. 2, 41. Per perloshnosti, ko je Peter od rojstva hromiga mosha per durih tempeljna v' imenu Jesusa Kristusa osdravil, ino potlej

boshjo besedo v' tempeljni osnanel, je bilo pet taushent mosh pravovernih postalo. Djanj. Ap. 4, 4. Tako se je vera Jesufova hitro rasfhirila, od dne do dne je bilo vezh kristjanov, ker so Apostelni povsod evangeli osnaneli, in Gospod Jesus je bil s' njimi, ker je vero poterdoval s' zhudeshi, kateri so se godili. Mark. 16, 20.

Kako so bili imenovanl tisti, ki so v' Jesufa ino njegov nauk verovali?

Kristjani so bili imenovanl, in to lepo ime so nar pervizh verni v' Antiohii dobili. Djan. Apošt. 11, 26. Tudi so se svetniki imenovanl, ker so bili skosi posvezhjozho gnado boshjo posvezhvani, k' svetoſti poklizani in ker je tudi njih shivljenje sveto bilo. Djanj. Ap. 26, 18.

Kdo je nevidni poglavar zerkve?

Nevidni poglavar zerkve je Jesus Kristus.

Koga je Jesus Kristus vidniga poglavarja zerkve postavil?

Jesus Kristus je f. Petra vidniga poglavarja svoje zerkve postavil ſhe prej, ko je v' nebefa ſhel, rekozh: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovze.“ Jan. 21, 16. 17. Ti ſi Peter, in na to ſkalo bom jeſt ſidal svojo zerkuv, in peklenſke vrata je ne bojo premagale. In tebi bom dal kljuzhe nebeſhkiga kraljeſtva, in karkolj boſh ſavesal na ſemlji,

bo savesano tudi v'nebesih, in karkolj bosh rasvesal na semlji, to bo rasvesano tudi v'nebesih." Mat. 16, 18. 19.

Kdo je sa Petram vidni poglavar zerkve?

Vsi pravi rimski papeshi saporedama so vidni poglavarji zerkve in namestniki Jesufa Kristula. Papesh, ki je vidna glava zerkve, ima pervo zhašt ino oblast v' Jesufovi zerkvi, kakor jo je Peter prvi med Apostelni imel.

Kdo so shkofje?

Shkofje so pravi namestniki Apostelnov.

Kakshino oblast imajo shkofje v' Jesusovi zerkvi?

Ravno tako, kakor so jo Apostelni imeli, ker so njih nastopniki. „Reinizhno vam povem, karkolj bote savesali na semlji, bo tudi v'nebesih savesano, in karkolj bote rasvesali na semlji, bo tudi v'nebesih rasvesano." Mat. 18, 18. „De nastopi to flushbo in apostolstvo, od kteriga je Judesh odpadil, de bi na svoje mestu shel. In so losali na -nje, in los je padel na Matija, in je bil pershtet enajstim Apostelnam. Djanj. Apost. 1, 25. 26. „Glejte na sebe in na vso zhedo, v' kateri vas je sveti Duh sa shkofe postavil k' vishanju boshje zerkve, ktero je s' svojo kervijo perdobil." Djan. Apost. 20, 28.

Ali je vezh pravih zerkva?

Le ena je prava zerkuv, sunaj ktere ni upati svélizhanja.

Kako se da sposnati prava zerkuv?

Is fhtirih lastnost, namrezh 1.) De je edina, 2.) sveta, 3.) katolska (*ali povsotna*) 4.) apostolska.

Kako je prava zerkuv edina?

Edina je 1.) Ker ima eno glavo. „En Gospod je, ena vera, en kerst.“ Efes. 4, 5.

„Tako nas je tudi veliko eno telo v' Kristusu, vsak posebej pa smo eden drusiga udje.“ Rim. 12, 5. „Jest imam s'he druge ovze, ktere niso is tega hleva, in jest morem tudi tiste perpeljati, ino bodo moj glas slisnale, in bo en hlev ino en pastir.“ Jan. 10, 16.

2.) Ker ima en nauk ino ene Sakramente. Ona le to uzhi, kar so vsi pravoverni vselej in povsod verovali. „Skerbite ohraniti edinost duha v' savesi miru. Eno telo ino en duh bodite, kakor ste pokližani k'nemu upanju svojiga pokliza.“ Efes. 4, 3. 4. „Prosim vas pa, bratje, skosi ime Gospoda našhiga Jesusa, de vsi eno govorite, ino de med vami ne bodo raspertja, ampak de bote popolnoma eniga duha in ene misli.“ 1. Kor. 1, 10.

Kako je prava zerkuv sveta?

Sveta je 1.) Ker je njesazhetnik Jesus Kristus svet, 2.) Ker je nje nauk svet,

3.) Ker svete Sakramente ima, 4.) Ker svoje ude k' svetoſti napeljuje, 5.) Ker to vedno ſvetniki v' nji. „De bi jo poſvetil, ker jo je s' beſedo ſhivlenja v' kopvi vode ozhiſtil. De bi ſam ſebi napravil zhaſtitljivo zerkuv, ktera nima madesha, ali gerbe, ali kaj drusiga taziga, ampak de je ſveta in neomadeshana." Efes. 5, 26. 27.

Vſi nauki Jeſusovi napeljujejo kriſtjana k' ſvetoſti ino jo ſapovedujejo; ino kar je Jeſuf Kriſtuf ſturil, je le ſturil, de bi naſ poſvetil: tako tudi prava zerkuv ſvoje ude ob vſih zhaſih k' ſvetoſti napeljuje, kar prizhajo toliko tavſhent marternikov in marterniz, ſvetnikov in ſvetniz, ki ſo od nje poduzheni ino napeljani bili, de ſo ſveto ſhiveli, lepe ſglede dajali ino vezhno ſvelizhanje ſadobili.

Kako je prava zerkuv katolſhka (ali poſotna)?

Katolſhka je: 1.) Ker jo je Jeſuf Kriſtuf ſa vſe ljudi, 2.) ſa vſe zhale, 3.) ſa vſe kraje poſtaval.

Jeſuf ſam ſvojim uzhenzam pravi, de mu bojo prizhe v' Jeruſalemu, in po vſi Judeji in Samarii, in do kraja ſveta. Djanj. Apoſt. 1, 8. Ker je Jeſuf hotel, de bi bili vſi ljudje ſrezhni in deleſhni njegovi-ga odreſhenja in neſkonzhniga ſaſluſhenja, je ſvoje Apoſtelne in uzhenze po vſim ſveti poſlal njegov Evangeli oſnanovat,

de fledni, kateri v' njega verje, ne bo pogubljen, ampak vezhno shivljenje ima. „Sakaj od sonzhniga is-hoda do sahoda bo moje ime veliko med narodi, in povsod se bo ofrovalo, in zhišt ofer daroval mojemu imenu, sakaj moje ime bo veliko med narodi, pravi Gospod vojsknh trum.“ Malah. 1, 11.

Kako je prava zerkuv apostolska?

Apostolska je: 1.) Ker verjeino uzhi, kar so Apostelni verovali ino uzhili, 2.) ker so Apostelni na Jesufovo povelje njene nauke po vřim řvetu rasřhirili, 3.) ker so njeni řhkofje nastopniki Apostelnov.

„Ste sidani na fundament apostelnov ino prerokov, ino sam Jesus Kristus je poglaviten vogalni kamen.“ Efes. 2, 20.

Sama ta zerkuv je prava, ktera řkashē, de je od Apostelnov, leta uzhi zhiřto reřnizo, ker le řvoji zerkvi je Jesus obľjubil, de ji bo posľlal řvetiga Duha, kateri jo bo pred smoto varoval, in de on sam bo per nji do konzhanja řveta.

Ker je katolřska kershanřka zerkuv edina, řveta, apostolska in katolřska kaj is tega řposnamo?

Is teh lařřtř řposnamo, de le ona je prava Jesufova zerkuv, v' kateri samoremo svelizhani řiti.

*Kako se prava zerkuv od prvih zha-
sov kershanstva she imenuje?*

Prava zerkuv se tudi rimska imenuje, ker je zerkuv v Rimu glava vsih drugih zerkva in freda edinosti. Torej se tišti, ki se od rimske zerkve odlozhi, od prave zerkve odlozhi.

Kaj nam je sturiti, ker smo v' pravi Jesusovi zerkvi?

1.) Moremo Boga sa ta dar milosti hvalliti, ki je nas po svoji veliki ljubeshni v' svojo sveto zerkuv vsel. 2.) Moremo zerkuv svojo mater serzhno ljubiti. 3.) Sanjeno rasfhiranje ino povikshanje moliti. 4.) S' njo fklenjeni ino nji pokorni biti. 5.) Vse njenje udje kakor bratje ino sestre ljubiti, ino kar je mogozhe sturiti, de bi jim v' svelizhanje pomagali.

Od gmajne ali obzhine svetnikov.

Ali so vsi pravoverni kristjani, ki so v' pravi Jesusovi zerkvi, med seboj svesani?

Vsi pravo verni kristjani so med seboj kakor udje telefusa svesani.

„Sakaj, kakor je telo eno, (govori f. Pavl,) ino ima veliko udov, vsi udje telefusa pa, ker jih je veliko, so vender eno telo, tako tudi Kristuf. „Sakaj v' enim

duhu smo vsi v' eno telo kerfheni. — Vi pa ste Kristusovo telo ino udje med seboj."

1. Kor. 12; 12 — 27.

Sakaj se gmajna med pravovernimi kristjani gmajna svetnikov imenuje?

Sato, ker so vsi kristjani k' svetosti poklizani, in vsi so v' Sakramentu s. Kersta posvezheni.

V' zhim obstoji gmajna svetnikov?

Gmajna svetnikov obstoji v' tém, de so vsi pravo verni kristjani kakor udje telefa med seboj svesani; ino de so vsi udje zerkve duhovnih darov ino dobrot deleshni.

Kteri so tisti duhovni darovi, kterih so vsi udje zerkve deleshni?

So: 1.) Jesusov nauk, 2.) gnada boshja, 3.) sveti Sakramenti, v' kterih posebno gnado boshjo sadobimo, 4.) nar svetejshi ofer svete mashe, 5.) molitur, 6.) saflushenje vernih in dobre dela.

Kteri udje zerkve imajo med seboj gmajno?

Vsi pravoverni na semlji, svetniki v' nebesih ino dushe v' vizah.

Kako se tedaj rasdeli Jesusova zerkuv, ker smo kristjani na semlji tudi s' svetniki v' nebesih ino s' duhami v' vizah v' savesi?

Se rasdeli 1.) V' zerkuv v' veselji,

to so svetniki v' nebesih, ki so frezhno svet premagali, in se sdaj v' nebesih veselé.

2.) V' zerkuv v' terplenji; to so dushe v' vizah, ki se s'he pokoré, de bodo od vsih madeshov ozhishene.

3.) V' zerkuv v' vojskvanji; to so vsi pravoverni na semlji, ki se s'he soper poshlenje ino greh vojskujejo.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji med seboj?

Verni na semlji imajo gmajno med seboj, de njih molituv, ino saflushenje dobrih del eden drusimu pomaga.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji s' svetniki v' nebesih?

Verni na semlji imajo gmajno s' svetniki v' nebesih, ker verni na semlji svetnike zhasé, in se v' njih proshnje perporozhajo, svetniki v' nebesih pa sa verne na semlji prosijo. „Onija pa je odgovoril in djal: to je Jeremija prerok boshji, ljubik bratov, in israelskiga ljudstva; ta je tisti mosh, kateri veliko sa ljudstvo moli in sa zelo sveto mesto.” 2. Mak. 15, 14.

Kakshno gmajno imajo verni na semlji v' dushami s' vizah?

Verni na semlji imajo gmajno s' dushami v' vizah, ker verni na semlji sa dushe v' vizah Boga prosijo, ino jim s' molitujo, s' dobrimi déli, in fosebno s' tem

pomagajo, de sveto maslo sa nje ofrujejo, dushe mertvih pa is hvaleshnosti sa verne na semlji Boga prosijo.

„Sveta ino dobra je tedaj misel sa mertve moliti, de bi bili od grehov resheni.“ 2. Mark. 12, 46.

Od defetiga zhlena vere.

Kteri je defeti zhlen vere?

Defeti zhlen vere je ta: Odpushtanje grehov.

Kaj naf ta zhlen vere uzhi?

Naf uzhi, de je Kristuf svoji zerkvi oblast dal grehe odpushtati. Jan. 20, 22. 23. „Prejmite svetiga Duha, kterim bote grehe odpustili, tem so odpushteni, ino kterim jih bote sadershali, tem so sadershani.“

So vsi ljudje tega shaza (saklada) deleshni, kteriga je Jesus Kristus v' svoji zerkvi s' svojim terplenjem in svojo smertjo perpravil, de bodo od pushtenja grehov in shtrafeng sadobili?

Deleshni so skosi gnado, kteri v' Jesusa Kristusa verjejo in so kerstheni, s' Kristusovo zerkujo sklenjeni, ino v' pokorstheni do nje ostanejo; kteri, zhe so po kerstu greshili, pravo pokoro sture, in s. Sakramente s' potrebno perpravo prejemajo. Djanj.

Ap. 2, 37. 38. „Spokorite se, in daj se sledni smed val kerstiti v' imenu Jesufa Kristusa v' odpushtenje vseh grehov.”

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast grehe odpushtati?

V' pravi zerkvi imajo shkofje in mashniki oblast grehe odpushtati.

Kje se grehi odpushajo?

Grehi se v' Sakramentu s. kersta ino v' Sakramentu s. pokore odpushajo.

Kteri grehi se per s. kerstu ino kteri v' s. pokori odpusté?

Poverbani (*ali isvirni*) greh, ino vsi pred s. kerstam sturjeni grehi se per s. kerstu odpusté, v' s. pokori pa tisti grehi, kteri so po s. kerstu sturjeni.

Imajo shkofje ino mashniki od Jesufa oblast odpushtati grehe, kader ino komur hozhejo?

Shkofje ino mashniki imajo od Jesufa oblast le sgrevanim in spokorjenim gresnikam grehe odpushtati. Jesuf je sato svojim namestnikam oblast dal grehe odpushtati, ali pa perdershevati, de bi sturili, kakor sposnajo, de so gresniki sgrevani ino spreobernjeni, ali ne. Bog grehov nikolj ne odpusti, zhe gresnik ni sgrevan, in nima terdne volje se poboljšhati.

„Kdor svoje grehe sposna, ino opusti, usmiljenje dofeshe.“ Prip. 28, 13.

Samore grešnik odpuščenje grehov saflushiti?

Grešnik nikdar ne more odpuščanja grehov po vrednosti saflushiti. Zhe je sgrevan in poboljšhan, sadobi odpuščanje grehov po boshji milosti ino skosi Jesufovo saflushenje, ne pa skosi dela, ktere bi on sturil, ker zhe se poboljšha ino dobro sturi, sturi le to, kar bi bil tudi pred mogel sturiti. Sato pravi Isaija prerok 55, 7. „Zhe grešnik sapusti svojo hudobno pot, Gospod se bo zhes njega usmilil.“ Tedaj tudi reshnizhno poboljšhanimu grešniku daje Bog odpuščanje grehov le is sgoliga usmiljenja. Torej vsak nej hvali ino ljubi usmiljeniga Jesufa, kteri je svoji zerkvi to oblast dal, ino vsak naj si veliko persadeva se te posebne milosti s' pravo pokoro deleshniga sturiti.

Od enajstiga zhlena vere.

Kteri je enajsti zhlen vere?

Enajsti zhlen vere je ta: Ustajenje mesa.

Kaj verjemo od telef mertvih ljudi?

Verjemo, de bo Bog sodni dan vse mertve obudil, ino de bojo telef mertvih

s' svojimi duhami sklenjene shive is grobov vstale. „Ne zhudite se nad tém, sakaj ura pride, v' kateri bojo vsi, kateri so v' pokopalishih, glas Sinu boshjiga slishali, ino kateri so dobro sturili, bojo is njih prishli s' vstajenjam k' shivlenju, ti pa kateri so hudo sturili, s' vstajenjam k' obsojenju.“ Jan. 5, 28. 29.

Od kod vemo, de bojo trupla mertvih ljudi spet shive vstale?

De bojo mertvi ljudje s' ravno timi shivotmi, ki so jih v' shivlenji imeli, vstali vemo: 1.) is boshjiga rasodenja, kar so pravovérni ob vsih zhasih verovali. 2.) Nar bolj pa nas preprizha od te resnize Jesufovo od smerti vstajenje.

„Vem, de moj Odreshenik shivi, ino de bom poslednji dan is semlje vstal, ino bom spet s' svojo kosho obdan, ino v' svojim mesu bom svojiga Boga vidil. Ravno jest ga bom vidil, in moje ozhi ga bojo gledale, kateri ne bom drugi.“ Job. 19, 25 — 27.

„In pride zhas, kakorshniga she' ni bilo od takrat, kar so se ljudstva sazhele. — In veliko tih, (*to je vsi*) kateri v' prahu semlje spé, se bo sbudilo, eni k' vezhnimu shivlenju, in drugi k' osramotenju, ktero bo vselej pred njimi vezhno.“ Daniel 12, 1 — 2.

Drugi sin makabejske matere je v' martrah umirajozh tako govoril: „Ti nar hudobniſhi nam ſzer prizhjozhe ſhivljenje vsa“ meſh, ali kralj ſveta naſ bo, ker ſavoljo njegove poſtave umerjemo, per uſtajeſnju k' vezhnimu ſhivlenju obudil.“ 2. Mak. 7.

„Sakaj oni ne bojo mogli vezh umreti, ſakaj oni ſo Angeljam enaki, ino ſo otrozi boſhji, ker ſo otrozi vſtajeſnja. De bojo pa mertvi vſtali, je tudi Moſeſ ſkaſal per germu, ker Goſpoda imenuje Boga Abrahamoviga, in Boga Isakoviga, in Boga Jakopoviga, Bog pani mertvih, ampak je Bog ſhivih, ſakaj vſi v' njem ſhive.“ S. Luk. 20, 36 — 38. Jeſuf je rekel Marti: „Tvoj brat bo ſpet vſtal.“ Marta mu rezhe: „Vem, de na poſlednji dan ob vſtajeſnju bo ſpet vſtal. Ino Jeſuf ji je djal: „Jeſt ſim vſtajeſnje ino ſhivljenje, kdor v' mene verje, bo ſhivil, ako ravno bi ſhe bil umerl.“ Jan. 11, 23 — 25.

Jeſuf je tudi vezh mertvih k' ſhivlenju obudil, ino kadar je na krishu umiral, ſo ſe grobi odpirali, ino veliko teleſ ſvetnikov, kateri ſo ſpali, ſe je ſbudilo, ino kadar ſo po njegovim vſtajeſnju iſ grobov ſhli, ſo priſhli v' ſveto meſto, ino ſo ſe mnogim perkaſali. Mat. 27, 52 — 53.

„S. Pavl pravi: Kakor v' Adamu vſi umerjejo, tako bojo v' Kriſtuſu vſi oſhiveli.“ 1. Kor. 15. „Sakaj ſam Goſpod bo ſ' poſveljam, ino ſ' glaſam viſhiga Angela ino

s' trobento boshjo od nebes prifhel, in mertvi, kateri so v' Kristusu saspali, bojo nar prvi vstali. Po tim bomo tudi mi, kateri shivimo, in ostanemo, s' njimi vred kvishko vseti v' oblakih Kristusu naproti, in tako bomo na vselej s' Gospodam, sato poveselujte se med seboj s' temi bedesami." 1. Tes. 4, 15 — 17.

Sakaj bo Bog nashe telefa obudil?

Sato, ko je pravizhen, de jim bo po saflushenji povernil, kar so s' dusho vred dobriga ali hudiga sturili. „Kteri so dobro sturili, bojo vstali k' shivlenju, kateri so pa hudo sturili, bojo vstali k' obsojenju.“ Jan. 5, 29.

Kakshne bojo telefa pravizhnih po vstajenju?

Telefa pravizhnih bodo po vstajenji nestrohljive, neumerjozhe, zhaftitljive, duhovne, ino po podobi Jesusa, kateri je zhaftitljiv od smerti vstal. „Jesuf bo nashe revno telo premenil, ker ga bo po podobi svojiga telefa enakiga sturil.“ Filip. 3, 21.

Kakshne bojo telefa hudobnih po vstajenji?

Bojo nezhaftitljive, szer tudi neumerjozhe, pa le sato, de bodo vezhne martre terpele, ker so bile s' dusho vred Bogu nepokorne. „Bratje, skrivnost vam po-

vem, vſi bomo vſtali, ali ne bomo vſi premenjeni. 1. Kor. 15, 51.

Prav lepo naſ f. Pavl od mertvih vſtjenja poduzhi v' 1. Liſtu do Korinzhanov 15, 39 — 58. „Ni vſe meſo eno meſo, ampak drugo je zhlovehko, drugo ſhivinsko, drugo ptizhje, drugo pa ribje. So tudi nebeſhke teleſa ino ſemljſke teleſa, ali vender druga zhaſt je nebeſhkih, druga pa ſemljſkih. Druga ſvetloba je od ſonza, druga ſvetloba od lune, ino druga ſvetloba od ſved. Sakaj ſvedſa ſe od ſvedſe na ſvetlobi raſlozhi, tako tudi vſtajenje mertvih. Seje ſe v' ſtrohljivoſti, vſtalo bo v' neſtrohljivoſti. Seje ſe v' nezhaſti, vſtalo bo v' zhaſti. Seje ſe v' ſlaboſti, vſtalo bo v' terdnoſti; ſeje ſe ſhivalſko telo, vſtalo bo duhovno telo. Ako je ſhivalſko telo, je tudi duhovno, kakor je piſano. Pervi zhlovek Adam je poſtal ſhiva duſha, drugi Adam (pa) Duh, kteri oſhivlja. To de ni pervo, kar je duhovno, temuzh, kar je zhlovehko, potlej, kar je duhovno. Pervi zhlovek je iſ ſemlje ſemljſki, drugi zhlovek iſ nebeſ nebeſhki. Kakorſhen je ſemljſki, takſhni ſo tudi ſemljſki, ino kakorſhen je nebeſhki, takſhni ſo tudi nebeſhki. Kakor ſmo tedaj podobo ſemljſkiga noſili, tako noſimo podobo nebeſhkiga. To pa rezhém bratje, de meſo in kri kraljeſtva bozhjiga ne morejo poſeſti, tudi trohnenje ne bo neſtrohljivoſti poſedlo.

Glejte, skrivnost vam povem: vsi szer bomo ušli, ali ne bomo se vsi premenili. Na enkrat, kolikor bi s' ozhmi trenil, na nar posledno trobento; sakaj sabuzhala bo trobenta, ino mertvi bojo nestrohlivi vsi, ino mi bomo premenjeni. Sakaj strohljivo more nestrohljivost oblezhi, ino umerjozhe more neumerjozhost oblezhi. Kadar bo pa umerjozhe obleklo neumerjozhost, takrat se bojo spolnile besede, ktere so pisane: Posherta je smert v' premaganju; smert, kje je tvoje premaganje? Smert, kje je tvoje selo? Smertno selo pa je greh, mozh greha pa postava. Bogu pa bodi hvala, kteri je nam dal premaganje skosi Gospoda nashiga Jesusa Kristusa. Sato moji ljubi bratje, bodite stanovitni, ino nepremakljivi, obilni vselej v' opraviu Gospodovim; ker veste, de valhe delo ni sahtonj v' Gospodu.“

Kako se bo to sgodilo?

Skosi vsigamogozhnost boshjo. Bogu ni nobena rezh nemogozha. Kakor lohka je bilo Bogu zhloveka is nizz stvariti, ravno tako lahko mu bo trupla mertvih obuditi. „Nashe prebivanje pa je v'nebesih, od koder tudi Svelizharja zhakamo Gospoda nashiga Jesusa Kristusa, kteri bo nashe revno telo premenil, kerga bo podobi svojiga svetliga telefa enakiga sturil, po mozhi, s'

ktero samore vse rezhi sebi podvrezhi.“
Filip. 3, 20 21.

Ta vera na vsigamogozhnost boshjo je tudi poterdila vero na vstajenje od mrtvih v' ferzih mahabejskih marternikov; od te vere shivo preprizhana mati je rekla svojimu sinu. „Prosim te (moje) dete, poglej na nebo ino semljo, ino na vse, kar je v' njih, ino sposnaj, de je Bog te rezhi is nizh stvaril, kakor tudi zhloveshki rod; tako bo, de se ne bosh tega rabelna bal, ampak ureden delesha svojih bratov sturjen, iti k' smerti, de te v' tistim vsmi lenji (ktero upamo) s' tvojimi bratmi vred spet dobim.“ 2. Mark. 7, 28. 29.

Kdaj bojo mrtvi vstali?

Na dan poslednje sodbe. „Ino on bo poslal svoje angele s' trobento ino s' velikim glasam, ino oni bojo vkup spravljali njegove isvoljene od shtirih vetrov, od eniga kraja neba do drusiga.“ Mat. 24, 31.

Kaj nam je sturiti, ko vemo, de bomo od mrtvih vstali?

1.) Moremo Jesufa Kristusa hvaliti, ki je smert premagal, sato de bomo, kakor je on od smerti vstal, tudi mi enkrat vstali ino vezhno shiveli. „Gospod umori, in oshivi, pelje v' grob ino unkaj.“ 1. Kralj. 2, 6.

2.) Per svoji ino svojih prijatlov smerti se moremo tolashiti, ino ne smémo nesméno shalovati, ker vemo, de ne bomo vedno v' grobu, ampak de bomo vstali, se spet vidili, ino vezhno fkupej shiveli.

3.) Se moremo greha varovati, ino svoje udje k' flushbi pravize podati, ino svoje telo v' svetofti ino zhiftofti ohraniti, de bomo veseliga od smerti vstajenja ino vezh-niga svelizhanja uredni.

Od dvanajftiga zhlena vere.

Kteri je dvanajfti zhlen vere?

Dvanajfti zhlen vere je ta le : In vezhno shivljenje.

Kaj verjemo in sposnamo s' besedami dvanajftiga zhlena vere?

S' besedami dvanajftiga zhlena vere verjemo ino sposnamo vezhno svelizhanje, ktero bo shelje svetnikov in isvoljenih popolnoma spolnilo.

Kako se bodo shelje svetnikov in svoljenih popolnoma spolnile?

Shelje svetnikov in svoljenih se bodo popolnoma spolnile, ker bodo Boga vekomej gledali, ljubili ino vshivali.

Ali bodo tudi hudizhi ino pogubljeni vezhno shivljenje imeli?

Tudi hudizhi in pogubljeni bodo vezhno, sravno pa tudi neisrezhenno nesrezhenno shivljenje imeli, ker bodo terpeli v' peklu vezhne shtrafenge sa svoje grehe.

Sakaj se apostolska vera s' besedo amen sklene?

Sato, de poterdimos s' besedo amen, de vse resnizhno in gotovo verjemo, kar je v' nji sapopadeniga.

D r u g i d é l.

Od upanja.

Ali smé tisti, ki v' Boga veruje, tudi to upati, kar je Bog obljubil?

Vse to smé upati, kar je Bog obljubil. „Vera pa je terdno zhakanje na rezhi, ktere se imajo upati.“ Hebr. 11, 1.

Kaj je kershansko upati?

Je, se terdno sanesti, vse to od Boga sadobiti, kar nam je obljubil. „Dershimo se sposnanja svojiga upanja terdno, sakaj svešt je, kateri je obljubil.“ Hebr. 10, 23.

Kdor v' Boga verje, to je, vse saréf verjame, kar je Bog rasodel, in skosi svojo sveto zerkuv verovati ukasuje; ta more tudi spolnenje njegovih obljub upati, ker tudi te je Bog sam rasodel. Kdor upanja nima, tudi shive vere nima, ker vera uzhi, de Bog je neskonzhno dobrotljiv, usmiljen,

resnizhen, svest ino vřigamogozhen, de hozhe ino ľlohka dopolni, karkolj je obľjubil. Torej je upanje k'svelizhanju ravno tako potrebno, kakor je vera potrebna. Kaj in Judesh niřta upala, sato niřta vřmilenja dosegla.

„Kteri se Gospoda bojte, vervajte nje-mu, ino ne bote řvojiga plazhila sgubili, kteri se Gospoda bojte, upajte na njega, in vřmilenje vam bo s' veseljam priřhlo.“ Sir. 2, 8. 9.

Kaj upamo od Boga?

Od Boga upamo vezhno řhivlenje, to je, vezhno řvelizhanje ino vse potrebne pomozhi ga dořezhi.

„Vřako nar boljřhi darovanje, ino popolnoma dober dar je od sgorej, in pri-de od Ozheta řvetlobe.“ Jak. 1, 17.

Smemo tudi řhafne ino řeleřne do-brote od Boga upati?

Tudi řmemo take dobrote upati od Bo-ga, kolikor řo nam k'svelizhanju potreb-ne. „Iřhite tedaj nar poprej boshjiga kra-ľjeřta ino njegove pravize, ino vse to vam bo perversheno.“ Mat. 6, 33.

Sakaj upamo vse od Boga řadobiti?

Sato 1.) ker je Bog vse obľjubil, ki je resnizhen ino svest v' řvojih obľjubah. „Ne dajmo se premakniti v' uku řvojiga

upanja, sakaj on, ki je obljubil, je svest.“
Hebr. 10, 23.

2.) Ker je vfigamogozhen, nam torej vse lohka da, kar nam je sa dušho ino sa telo treba.

3.) Ker je Bog neskonzhno dobrotljiv ino usmiljen, torej tudi hozhe dopolniti, kar je obljubil.

4.) Ker je Bog vfigavedozh, torej tudi vé, koga nam je treba.

5.) Ker sam Bog sapove, de imamo v' njega upati. „Saupajte v' njega (Boga), islite pred njim svoje serzé: Bog je nash pomozhnik na vekomej.“ Psalm. 61, 9.

Skosi koga moremo upati od Boga vse potrebne gnade ino dobrote sadobiti?

„Skosi Jesufa Kristusa, ki je nash frednik per Bogu. „Takshno saupanje pa imamo skosi Kristusa na Boga.“ 2. Kor. 3, 4.

Je samo upanje sadošti?

Ni sadošti, zhlovek more tudi sturiti, kar mu je Bog sapovedal, in gnadi boshji s' grehi se ne soper staviti. „Preljubi, ako nam nafhe serze nizh ne ozhita, imamo saupanje k' Bogu, ino karkolj bomo profili, bomo od njega prejeli, ker njegove sapovdi derishimo, ino sturimo to, kar je pred njim dopadljivo.“ 1. Jan. 3, 21 — 22.

Jesuf je v' zholn stopil, in je rekel Petru: Pelji na globoko, in versite svoje

mreshe, de vlak sturite. In ,Simon je odgovoril: Gospod zelo nozh smo delali, in nimmo nizh vjeli, na tvojo besedo pa hozhem mreshe vrezhi. In sajeli so tako veliko trumo rib, de se je njih mresha tergala, in dva zholna so s' njimi napolnili. Luk. 5, 3 — 7. Zhe bi Apostelni ne bili sturili, kar jim je Jesus sapovedal, bi tudi rib ne bili vjeli: tako more tudi zhlovek vselej to sturiti, kar mu je Bog sapovedal, in potem naj od Boga vse upa.

Jesus je bil nekakshniga zhloveka, ki je osem ino trideset lét bolan bil, s' besedo osdravil, de je prez uстал, ino svojo postjlo sadel, ino prez nešel. Posneji ga je Jesus v' templji najdel, ino mu je rekel: Lej, ti si sdrav postal, nikar vezh ne greshi, de se ti kaj hujshiga ne sгоди. Jan. 5, 5 — 14.

Kaj pa nas sturi k' takimu saupanju perpravne?

Gnada boshja.

Kaj je kershansko upanje?

Kershansko upanje je zhesnatorna od Boga vlita zhednost, s' katero se svešto sanesimo od Boga vse sadobiti, kar nam je oblubil.

Ali smo dolshni upanje v' sebi povikshevati?

Dolshni smo. Kdor upanja nima tudi

Boga ne more prav ljubiti, ker si ga neusmiljeniga misli; on ne more nadlog ino britkost sdajnega shivlenja po keršhansko preterpeti, ne is ferza moliti, ne pokore delati; tak zhlovek tudi sapovedane dobre dela opufha, ker misli, de mu vse nizh ne pomaga.

Kaj more kristjan vezhkrat premishljevati, de bo v' upanji mozhnejshi perhajal?

1.) More premishljevati vezhkrat boshje neskonzhne popolnamasti, polebno boshjo vfigamogozhnost, modrost, dobroto, milost, vfigavednost, svestost ino resnizhnost.

2.) ,Se more spomniti velikih boshjih obljub, ktire so se ravno tako spolnile, kakor jih je Bog sturil.

3.) ,Spomniti se lepih sgledov, ktire so nam sveti ljudje dajali, ki so v Boga terdno in svesto upali, in kterim je Bog sa voljo njih upanja pomagal.

4.) Premishljevati, kaj je Bog she sa svoje ljudstvo sturil, de bi ga svelizhal, ino posebno neskonzhno Jesufovo saflushenje, in nauke, s' kterimi nas Bog k' upanju opominja.

5.) Moliti ino Boga profiti, de bi ga rasvetlil, ino mu mozh dal v' vsih sopernostih, nadlogah in v' terplenji stanoviten ostati.

Ta sgled nam da David, ki je poln saupanja v Boga molil rekozh: „Gospod

je moja luzh in moja pomozh, koga se bom bal? Gospod je varh mojiga shivlenja, pred kom se bom trefil? Sakaj on me bo v'hudih dnevih s' svojim fhotorjam sakril, on me bo v' skrivnim kraji svojiga fhotorja fkril. On me bo na visoko postavil. Gospod poslušhaj moj glas, ker k' tebi vpijem, usmili se zhes mene, in uslišhi me. Ne obrni svojiga oblizhja od mene. Bodi moj pomožnik, ne sapusti me, ino ne saversi me o Bog, moj Svelizhar. Sakaj moj ozhè in moja mati sta me sapustila, Gospod pa me je sprejel. Gospod! uzhi me tvoje poti, ino vishaj me po pravi stesi. Jest verujem, de bom v' desheli shivih dobrete Gospodove vidil. Zhakaj Gospoda, bodi ferzhan, in zhakaj Gospoda.“ Pfalm. 26.

Od molitve.

Kaj je molituv?

Molituv je povsdigovanje ferza k'Bogu.

Sakaj molimo?

- 1.) De Boga po dolshnosti zhaštimo.
- 2.) De ga sa prejete gnade in dobrete sahvalimo.
- 3.) De ga sa vse nam potrebne telesne in dushne dari profimo.
- 4.) De ga tudi sa odpušhenje svojih grehov, in

5.) De ga tudi sa vse nashimu blishnimu potrebne pomozhi profimo.

Kolikna je molituv?

Molituv je dvojna, notrajna ali serzhna, ino unajna ali uſtna.

Kako ſe snotraj ali v' ſerzi moli?

Snotraj ali v' ſerzi ſe moli, zhe ſe miſli, ſhelje in obzhutki ſerza k' Bogu poſhiljajo.

Bogabojezha Ana Samuelova mati je prav ſerzhno dolgo pred Goſpodam molila, ino glaſ ſe ni ſlihal. Heli jo vidi, in miſli, de je vinjena, rezhe ji: Kako dolgo boſh pijana. Ana mu rezhe, niſim pijana, temuzh ſim ſvoje ſerze prizho Goſpoda raſlivala. 1. Kralj 1, 12 — 15.

Kako ſe od ſunaj al s' uſtni moli?

Zhe s' beſedo isrekamo, kar v' ſerzi miſlimo, obzhutimo ino ſhelimo od Boga doſezhi. „On (moder) bo ſvoje uſta k' molitvi odperl, in odpuſhenje ſvojih grehov profil. On bo beſede ſvoje modroſti kakor deſh iſlival ino v' molitvi Goſpoda hvalil.“ Sir. 39, 7 — 9.

Kaj ſe more per unajni molitvi ſkerbeti?

„Skerbeti ſe more, de naſha duſha ravno to miſli, hozhe in ſheli, kar s' uſtni isrezhemo, ſzer bi bila molituv praſen

glas, nizh vredna ino Bogu she soperna, kar nam sam Jesus pové rekozh: „To ljudstvo me s' uštmizhaſti, njih serze pa je delezh od mene.“ Mat. 6, 7 — 8.

Sakaj je tudi unajna molituv potrebna?

Sato, de se eden drusiga k' poboshnosti obudujemo, tiſtim, ki naſ vidijo ali ſliſhijo, lep sgled dajemo, ker naſhiga ſerza ne morejo viditi.

Hako ſe moremo per molitvi ſadershati?

Spodobno, tako de ſamoremo ſami pravo poboshno moliti, ino de tudi druge s' ſvojim unajnim ſadershanjem k' poboshnosti obudujemo. Ta vſa ſpodobnoſt more is ſerza isvirati, ſzer je naſha molitev hinavſhina.

Torej kader ſvoje roke proti nebeſam povſdigujemo, ſe na perſi terkamo, ſvojo glavo perpogujemo, poklekujemo, naj tudi v' ſerzi takrat ſvoj nizh ſhivo obzhutimo, ino dolſhnoſt Bogu v' vſim pokorni biti v' ponishnoſti ſvojiga Duha ſpoſnajmo.

Jesusu je bilo unajno ponishvanje ozhitniga greſhnika dopadljivo, ker je is ſerzhne ſhaloſti in ponishnoſti isviralo, ſavergel je pa unajne ponishvanje fariseja, ko je le is napuhnjeniga duha priſhlo.

Smo dolshni moliti?

Dolshni smo moliti, ker naš Jesufov sgled 'uzhi moliti, in ker je molituv ena pervih dolshnost naše vere, de svoji-ga stvarnika, Gospoda nebef ino semlje, kakor njegove stvari, is ljubeshni ponishno molimo, hvalimo, zhaštimo, sa potrebne gnade profimo, ino sa prejete sahvalimo, ki nam jih je bres našhiga saflushenja dal.

Ali uflifhi Bog naše molitve, kadar sa druge profimo?

Uflifhi jih, ker smo vfi njegovi otrozi, ino bratje med seboj. To nam je sam Bog rasodel, ker je prijal lam Jobovim rekkel: „Pojte k' Jobu, mojimu flushabniku, ino ofrujte shgan ofer sa-se; Job pa, moj flushabnik bo sa vaš profil, ino nje-ga bom dobrotljivo pogledal, de vam vašha neumnost ne bo sa hudo vseta.“ Job. 42, 8.

Sa koga je kristijan dolshan moliti?

1.) Sa-se in sa vse ljudi, de bi Boga sposnali, mu flushili, in svelizhani bili, kakor f. Jakop sapove rekozh: „Molite eden sa drusiga, de bote svelizhani.“ Jak. 5, 16.

2.) Sa papesha, fhkofa ino vse druge duhovne pastirje, de bi bili s' svetim Duham napolnjeni, de bi vestno pasli zhedo boshjo is dobriga ferza, sato de, kadar se

bo perkasal paglavar pastirjov, bodo krono prejeli. 1. Pet. 5, 2 — 4.

3.) Sa zesarja ino druge deshelske gosposke, de bi mirno ino pokojno shiveli v' brumnosti ino zhistosti. 1. Tim. 2, 2.

4.) Sa svoje starishe, otroke, shlahto, prijatle, dobrotnike, shive in mertve kristjane: „Profim, de se sturé molitve sa vse ljudi.“ 1. Tim. 2, 1.

5.) Sa svoje neprijatle in sovrashnike.

6.) Sa greslnike, de bi se poboljšhali, pokoro sturili, in Boga vezh ne shalili: tudi sa krivoverze in nevernike, de bi se k' pravi veri spreobernili.

7.) Sa pravizhne, de bi v' gnadi boshji ostali in rasli.

Kaj moremo posebno Boga profiti?

Posebno ino pred vřim drusim, kar je k' svelizhanju nashe dushe treba, to je gnado ino pomozh boshjo, k' poboljšhanju nashiga shivlenja in k' odpushtanju grehov. „Ishite tedaj nar poprej boshjiga kraljestva in njegove pravize.“ Mat. 6, 33. „Zhujte in molite, de v' ikushnjave nepadete.“ Mat. 26, 41.

Kaderkolj bomo molili, ino sa karkolj bomo Boga profili, naj bo vselej nasha poglavitna misel in shelje, de bi bogabojezhe shiveli in kdaj svelizhani bili; te shelje ne smejo nikolj biti is nashiga serza, spremlujejo naj vse nashe dela, in naj

vishajo, vladajo nashe molitve, ker vse drugo njih ne velja, zhe bogabozhe ne shivimo.

Ali nam bo pa Bog dal, kar je naši duši treba?

Gotovo nam bo dal, zhe ga bomo prav, in s' gorezhimi sheljami sa dušne dari profili. „Ako tedaj vi, ki sto hudobni, snate dobre dari dajati svojim otrokam, sa koliko vezh bo vash Ozhe is nebes dobriga duha dal tem, kteri ga profijo.“ Luk. 11, 13. „Ako pa kdo is val modrosti potrebuje, naj profi Boga, kteri vsm obilno da, ino ne oponasha, ino mu bo dana.“ Jakop. 1, 5.

Kako moremo sa telesne dari profiti?

S'tim perstavkam, zhe je Bogu k'zhasi, ino nam k'svelizhanju, de jih dobimo; zhe bi nam utegnile shkodovati, de bi jih pa ne dobili.

Kako se more kristjan k'molitvi prepravljati?

1.) More Boga in vezhne resnize, sravno pa tudi svoje slabosti premishljevat, de se serze vname, ponishuje, ino k' Bogu sdihuje.

Kader je David premishljeval slabosti ino potrebe, je bil shalosten, ino Boga pomozh profil rekozh: „Jest sim v'svojim

premišhlovanju shaloſten, ino preſtraſhen. Jeſt hozheni k'Bogu klizati, in on bo meni pomagat.' Pſal. 54, 3 — 17.

2.) More ljubesen do greha v'ferzi ſaduſhiti.

3.) Sovraſhnikam odpuſtiti.

4.) Poſvetne smote ino ſkerbi odloſhiti.

So raſtreſene miſli per molitvi vſelej greh?

Raſtreſene miſli per molitvi ſo greh, kader je zhlovek raſtreſenja ſam kriv; zhe pa gorezhe ſhelje ima, de hi rad andohtljivo molil, in ſe raſtreſenim miſlim na vſo mozh ſoper ſtavi, mu niſo greh.

Kako je zhlovek raſtreſnoſti per molitvi ſam kriv?

Je kriv, zhe ſe k' molitvi ne perpravlja, zhe je prevezh v' zhaſne rezhi ſamiſhljen; ali zhe per molitvi v'take kraje gre, kjer ga kake rezhi motijo, ino zhe ſe oſera.

S'zhim naj zhlovek ſvojo veſt tolaſhi, zhe per vſim ſvojim perſadevanji bres raſtreſnoſti moliti ne more?

S'tim, de Bog na ferze ino na voljo zhlovekovo gleda, ino de mu bo tudi perſadevanje povernil.

Kako moremo moliti, de bo naša molituv Bogu prijetna, in vslifhana?

1.) Moremo v' Jesufovim imeni moliti, sakaj on je nash frednik in besednik per Bogu. „Resnizhno, resnizhno vam povem, ako bote Ozheta v' mojim imeni profili, vam bo dal.“ Profite ino bote prejeli. Jan. 16, 23 — 24.

Kaj se pravi v' Jesufovim imeni moliti?

„Se pravi moliti s' saupanjem v' Jesufovo neskonzhno saflushenje, in sa take rezhni profiti, ktire so po Jesufovi volji.

2.) Andohtlivo, to je, le na Boga mifliti, in v' ferzi obzhutiti, kar Bogu govorimo.

3.) S' terdno vero, in ferzhnim saupanjem, kar naf Jesus sam uzhi rekozh: „Vse karkolj bote v' molitvi profili, bote prejele, ako bote verovali.“ Mat. 21, 22. „Naj pa profi s' saupanjem bres vsiga pomifhljevanja.“ Jak. 1, 6. Jajr je profil Jesusa sa svojo hzhir, ino savoljo njegove vere jo je Jesus k' shivlenju obudil. Mark. 5, 36. Hlapza stojniga poglavarja je savoljo vere osdravil. Mat. 8, 5. Ravno sato tudi hzhir kananejske shene. Mat. 15, 22.

4.) V' ponishnosti ino s' sgrevanim ferzam. „Molituv tiga, ki se ponisha, bo oblake prederla.“ Sir. 35, 21.

Ponishen zhlovek sposna svoje potrebe, slabosti ino grehe, ino torej tudi svojo nevrednost uflifhan biti, sato obshaluje svoje grehe ino moli, kakor ozhitni gresnik, ne kakor prevsetni farisej. Luk. 18, 10 — 14.

5.) V' duhu ino v' refnizi. „Bog je duh, torej, kateri ga molijo, naj ga v' duhu ino v' refnizi molijo.“ Jan. 4, 24.

Kdaj moli zhlovek Boga v' duhu ino v' refnizi?

Kader je, ko premishluje boshje popolnamosti in dela, vef v' Boga samishljen, njega zhes vse ljubi: Kader je vef v' boshjo voljo udan, in sadovoljen s' vsm, kar mu Bog poshlje; ino kader si persadeva vse dopolniti, kar Bog hozhe, takrat ga v' duhu ino v' refnizi moli.

6.) Stanovitno, ino ne smemo jenjati, zhe tudi nismo bersh uflifhani.

Tako je neprenehama profil prijatel svojiga prijatla tri hlebe kruha. Luk. 11, 5 — 13. Vdova krivizhniga sodnika. Luk. 18, 2 — 7. „Slepi per Jeriho. Luk. 18, 35 — 43. Kananejska shena sa hzhir. Mat. 15, 22 — 28.

7.) Moremo uflifhanje Ivojih proshnja boshji volji perpuštiti; to je, de bi se to sgodilo, kar Bog hozhe, ino sato, ker on hozhe. Tako je Jesus molil: Ozhe vse

grenki kelh od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se sgodi.

Sakaj ni vselej vslishana nasha molituv?

Sato ker prav is ferza ne molimo, ali pa sa take rezhi prosimo, ktere bi nam shkodvale, kar pa le sam Bog previdi, mi pa ne vemo. „Profite, ino ne prejmete, sato ker sa húdo profite, de bi po svojim poshelenji napravili.“ Jak. 4, 3. „Naj pa prosi s' saupanjem bres vřiga pomishlovanja, sakaj kdor se pomishlja, je enak morřkimu valu, kteriga veter góni in semter-tje mézhe. Najtedaj ne misli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prejek“ Jak. 1, 6 — 7.

Kdaj smo dolshni moliti?

Bres prenehanja. „Molite bres preneha.“ 1. Tes. 5, 17.

Nafhe misli ino shelje nafhiga ferza morejo vedno per Bogu biti, de nikolj nizh taziga ne sturimo, kar bi Boga shalilo. Sosebno pa moremo moliti sjutra, ko vřtanemo, svezher prej ko spat gremo, pred jedjo in po jedi, pred sazhetim ino po sturjenim deli, ob zhasu sadobljene frezhe, ali per odvernjeni kaki nefrezhi, ino kolikorkrat nam je boshje pomozhi treba, slasti vřskufhnjav. „Vřaki zhas hvali Boga, ino prosi

ga, de tvojo pot visha, ino de bo vse tvoje naprejšetje v' njem sturjeno." Tob. 4, 20.

*Kakšna more biti naša molituv
sjutra?*

1.) Moremo Boga is ferza sahvaliti, ki je naš zhes nozh ohranil, in nam dal spet frezhno dan doshiveti.

2.) Dobre fklepe v' ferzi ponoviti, de hozhemo zhes dan po volji boshji shiveti, se vfiga greha varovati, ino vse svoje dela Bogu ofrati.

3.) Boga sa gnado, pomozh ino shegen profiti, de bi samogli svoje dobre fklepe ino dolshnosti svojiga stanu svesto ino savoljo Boga spolniti.

„Ako se ti sгодaj k' Bogu vsdignesh, in Vfigamogozhniga sa odpulhanje profish; ako zhisto ino pravizhno shivish, se bo hitro k' tvoji pomozhi obudil, ino tvoje prebivalšhe savoljo tvoje pravize mirno sturil.“ Job. 8, 5 6.

„De bi bilo vřim snano, de je treba tebi hvalo dāti, preden solnze iside, ino ob sarji tebe moliti.“ Buk. modr. 16, 28.

„Moder bo zlo sgođej zhul per Gospodu, kteri je njega stvaril, in bo pred oblizhjem nar Vikřhiga profil. On bo svoje uřta k' molitvi odpřel, in odpuřhenje svojih grehov profil.“ Sir. 39, 6. 7.

Jesul nam da řvet řgled, kakor ř. Evangelij pove: In sjutra sгодaj je vřtal ino

un shal, ter se je podal v' pušč kraj, in je tam molil. Mark. 1, 35.

Na kaj se moremo sjutraj še posebno spomniti?

Se moremo spomniti, katerih nevarnost se moremo ogibati, da ne bomo ne na duši ino ne na telesu poškodovani.

Kakšna more vezherna molitva biti?

1.) Moremo Boga za vse dobrote shvaliti, ki smo jih znesli dan od njega prejeli.

2.) Svoje shivljenje premisliti; kaj smo dobrega samudili, ali pa hudiga sturili.

3.) Boga s' sgrevanim serzam za odpuščenje svojih grehov prositi, in terdno skleniti v' greh nizeh vezh pervoliti.

4.) Bogu se perporozhiti, da bi nas nozjshno nozh pred vsem slegam obvaroval, ino v' svoji gnadi ohranil.

„Po dnevi bo Gospod svojimu usmiljenju sapovedal, da k' meni pride, ino po nozhi mu bom hvalo pel. Jest bom molil Boga mojiga shivljenja.“ Psal. 41, 9.

„Gospod, po nozhi se na tvoje ime spomnim, ino dershim tvojo postavo. Ob pol nozhi sim vstajal tebe savoljo tvojih pravizhnih sapoved hvaliti.“ Psalm 118, 54 — 62.

Jesuf nam tudi da sgled, ki je svezher po vezh ur od svojih uzhenzov odlozhen k' svojimu nebeshkimu Ozhetu molil.

Kje nam gre moliti?

Povsot ker je Bog povsot; ino nas povsot uflifhi. Nar raji molimo pa tam, kjer s' nar bolj sbranimi mislimi moliti samoremo, postavim: v' zerkvi, ki je hisha molitve, ali s' svojo drushino ali pa na skrivnim. Jesuf pravi: „Ti pa kader molish, pojdi v' svoj hram, sapri duri, ino moli svojiga Ozheta na skrivnim, ino tvoj Ozha, kateri na skrivnim vidi, bo tebi povernil.” Mat. 6, 6.

Zhimu so nam molituvške bukve?

Zhe prav verno is njih molimo, se sbude v' nas bogabojezhe misli ino svete shelje, katerih nam je per molitvi treba.

V' kateri molitvi najdemo vse, kar je treba prositi?

V' Ozhe nashu, to je v' Gospodovi molitvi?

Od Ozhe nasha.

Kdo je nas uzhil moliti?

Jesuf Kristuf nash Gospod nas je uzhil moliti.

Ktero molituv nas je Jesus uzhil?

Jesuf je nas uzhil Ozhe nash, sato se mu pravi Gospodova molituv.

Kdaj je Jesus to molituv uzhil?

Jesuf jo je uzhil, ko so ga njegovi uzhenzi profili. — Vidili so namrezh uzhenzi Jesufa vezhkrat moliti, perporozheval jim je Jesuf molituv, sato so tudi sami sheleli moliti. In sgodilo se je, de je na nekimu kraju molil, ino kader je nehal, mu je eden njegovih uzhenzov rekel: „Gospod uzhi nas moliti, kakor je tudi Janesf svoje uzhil.“ Luk. 11, 1. Jesuf pa mu je rekel: Tako le molite.

„Ozhe nash, kateri si v' nebesih. Po-svezheni bodi tvoje ime. Pridi k' nam tvoje kraljestvo. Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji. Daj nam danf nash vsakdanji kruh. Ino odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikom. Ino ne upelji nas v' skušnjavo. Temuzh reshi nas od hudiga. Amen.“ Mat. 6, 9 — 13.

Ali je Ozhe nash Bogu prijetna molituv?

Ozhe nash je Bogu nar prijetnisthi, in je tudi nar boljisthi molituv, ker jo je sam Jesuf uzhil. Ta molituv tudi vse v' sebi ima, karkolj kristjan sheleti ino sa svoje zhasno ino vezhno shivljenje prositi samo-

re, in tudi uzhi prav po volji boshji profiti.

Je sadoſti snati Ozhe naſh?

Ni sadoſti, kriſtjan more tudi vediti, kaj leta molituv v' ſebi ima, in kar ga uzhi, tudi ſturiti.

Koliko proſhnja ima Ozhe naſh?

Sedem proſhnja ino en ogovor.

Kakſhen je ogovor?

Ogovor je ta: Ozhe naſh, kateri ſi v' nebeſih.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe?

Sato, ker je ljudi po ſvoji podobi ſtvaril, ino ker po ozhetovo ſa - nje ſkerbi.

Sakaj pravimo Bogu Ozhe naſh?

Bogu pravimo Ozhe naſh, ker je naſ ſkosi ſvetiga Duha per ſ. kerſtu ſa ſvoje otroke, verbe ino ravno verbe Jeſusa Kriſtusa, med ſabo pa ſa brate ſturil. Rim. 8, 15 — 17.

Kaj naſ uzhé lete prijetne beſede Ozhe naſh?

Naſ uzhé 1.) de naj s' otrozhjim ſaupanjem k' Bogu molimo, ker vémo de bomo uſliſhani. On je naſ ſhe bres naſhe proſhnje ino bres vſiga ſafluſhenja ſa ſvoje otroke vſel, koliko bolj bo naſ uſliſhal

in nam dal, kar ga bomo profili, zhe bo le nafhi dufhi potrebno.

2.) De naj eden drusiga kakor svoje brate in sestreljubimo, eden sa drusiga fkerbimo ino molimo, ker smo vsi otrozi ravno tistiga Ozheta.

Sakaj pravimo, kteri si v' nebesih?

Pravimo sato, ker Bog, de si je ravno povsod prizhjozh, je fosebno v' nebesih, kjer se svojim isvoljenim od oblizhja do oblizhja gledati ino vshivati daja. Tudi sato, de se spomnimo, de nafha verbshina je v' nebesih, ino de sato morejo tudi nafhe misli ino shelje tam biti.

Ktera je prva proshnja v' Ozhe nafhu?

Je ta le: Posvezheni bodi tvoje ime.

Sakaj prosimo nar pred, de bi bilo boshje ime posvezheni?

De bilo boshje ime posvezheni profimo nar pred, ker moremo vlelej ino pred vsimi drusimi rezhmi profiti, kar je Bogu k' zhasti, ino potém fhe le takih rezhi, ktere so nam ali pa nafhimu blishnimu potrebne.

Kaj prosimo s' prvo proshnjo?

Profimo: 1.) De bi vsi ljudje na semlji boshje lastnosti ino popolnamasti bolj ino

bolj spoznali, v' zhaſti imeli, ino poſnemali.

2.) De bi ſe greſhniki ſpokorili, ino k' Bogu ſpreobernili.

3.) De bi ſe boſhjimu preſvetimu iménu nikolj nezhaſt ne godila, ne s' krivovero, ne s' nejevero, ne s' preklinovanjem, ino ne s' nekerſhanſkim ſhivlenjem.

Ktera je druga proſhnja?

Druga proſhnja je: Pridi k' nam tvoje kraljeſtvo.

Kaj proſimo s' drugo proſhnjo?

S' drugo proſhnjo proſimo:

1.) De bi vſi ljudjè Jeſuſov nauk bolj ino bolj ſpoznali ino ſturili, de bi ſe kraljeſtvo njegove zerkve bolj ino bolj raſſhirjalo in uterdilo, kraljeſtvo nejevere, smote in greha pa ſaterlo.

2.) De bi Bog vero upanje ino ljubeſen v' naſ obudil, ino te zhednoſti v' naſ povikſhal.

3.) De bi nam poſlednizh po tém ſhivlenji nebefa dodelil.

Ktera je tretja proſhnja?

Tretja proſhnja je: Sgodi ſe tvoja, volja, kakor v' nebefih, tako na ſemlji.

Kaj proſimo s' tretjo proſhnjo?

S' tretjo proſhnjo proſimo:

1.) De bi nam Bog gnado dodelil njegovo sveto voljo vselej tako svesto ino voljno na semlji spolniti, kakor jo Angeli ino svetniki v'nebesih spolnujejo.

2.) De bi Bog vse odvern'il, kar nas njegovo sveto voljo spolniti sadershuje.

Ktera je zheterta proshnja?

Zheterta proshnja je: Daj nam danas nasz vsakdanji kruh.

Kaj profimo s' zheterto proshnjo?

S' zheterto proshnjo profimo:

1.) De bi nam Bog vse dal, kar nam je treba sa dushno ino telesno shiylenje ohraniti.

2.) De bi Bog dragino ino lakoto, pa tudi greh, kteriga Bog vezhkrat s' takimi shibami tepe, dobrotljivo od nas odvern'il.

Ktera je peta proshnja?

Peta proshnja je: Odpuisti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushamo svojim dolshnikom.

Kaj profimo s' peto proshnjo?

Profimo, de bi nam Bog nashe grehe odpustil, kakor tudi mi is serza odpustimo v'sim, ki so nas rashalili.

Ktera je shesta proshnja?

Shesta proshnja je: Ino nas ne upelji v' skushn'avo.

Kaj prosimo s' shesto proshnjo?

S' shesto proshnjo prosimo:

1.) De bi naš Bog v'take perloshnosti varoval, v' kterih bi hudo vidili, slisali, ino tudi mi lohka greshili.

2.) De bi nam Bog ob skushnjavi svoje pomozhi ne umaknil, temuzh de bi nam gnado dal skushnjave serzhno premagati.

Kdo naš s'osebno skusha?

Skusha naš s'osebno lvet s' hudimi pogovormi in sgledi, lastno mefo, to je naše hudo nagnenje ino poshelenje, ino hudizh.

Ali tudi pravizhne Bog skusha?

Tudi, kader namrezh skusha njih zhednost 1.) s' bolesnijo, 2.) s' uboshtvam ino s' drugimi nadlogami. „Srezhen je zhlovek, kteri skushnjavo preterpi, sakaj, kader bo skushan, bo prejel krono shivlenja, ktero je Bog oblubil tistim, ki ga ljubijo.“ Jak. 1, 12.

Ktera je sedma proshnja?

Sedma proshnja je: Temuzh reshi naš od hudiga.

Kaj prosimo s' sedmo proshnjo?

Prosimo: 1.) De bi naš Bog slasti od dushniga hudiga, kar je greh, odreshel, ino pred zhasnimi ino vezhnimi grehovimi shtrafengami obvaroval.

2.) De bi nafreshil Bog tudi od telefniga hudiga, zhe nam ni k' svelizhanju.

3.) De bi nam Bog mozh ino gnado dodelil, vse nadloge, ki nam jih poshilja, voljno ino stanovitno preterpeti.

Kaj pomeni beseda amen.

Beseda amen pomeni toliko, kolikor: Sgodi se, ali sgodilo se bo, kar prosimo.

Od Angeloviga zheshenja.

Ktero molituv katolski kristjanje vezh del s' Ozhenasham sklenejo?

Angelovo zheshenje.

Kaj je Angelovo zheshenje?

Je molituv, s' ktero kristjanje sveto divizo Marijo, mater boshjo med vsimi Angeli ino svetniki posebno zhasé ino prosijo.

Kakshno je Angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje je tako: Zheskena si Marija, gnade polna, Gospod je s' teboj. Shegnana si med shenami, ino shegnan je sad tvojiga telefa Jesus. Sveta Marija, mati boshja, prosi sa nas greshnike, sdaj, ino na nasho smertno uro. Amen.

Is koliko delov obstoji Angelovo zheshenje?

Angelovo zheshenje obstoji is tréh delov, is posdravljenja Arhangela Gabriela,

kader je Mariji povedat prifhel, de bo mati Odrefhenika in boshjiga, Sinà; is Elisabetniga posdravljenja, kadar jo je Marija objiskala, ino is besedi, ki jih je zerkuv perstavila.

Kako je Angel Gabriel Marijo posdravil?

Angel Gabrijel je Marijo posdravil s' témi besedami: „Zhefhena si Marija! gna-de polna, Gospod je s' tabo, shegnana si med shenami.“

Kako je Elisabeta Marijo posdravila?

Elisabeta je Angelove besede povsela: Ti si shegnana med shenami, ino je fhe te beseda perdjala, ino shegnan je sad tvo-jiga telefa.

Ktere besede je zerkuv perdjala?

Zerkuv je te besede perdjala: „Jesuf. Sveta Marija, mati boshja, prosi sa naf gresfnike sdaj ino na nafho smertno uro. Amen.“

Sakaj pravimo: Sveta Marija, mati boshja?

Pravimo sato: 1.) Ker je sveta diviza Marija Jesufa rodila, kateri je pravi Bog.

2.) Ker nam to imé da saupanje, de bo Bog uflifhal nje proshnjo sa naf.

Sakaj pravimo: Prosi sa nas gresnike?

Prosi sa nas gresnike pravimo, de bi sposnanje nashiga uboshtva Marijo omezhi-
lo sprofiti nam od Boga duha pokore, ino
odpuštenje nashih grehov.

*Sakaj pravimo: Prosi sa nas sdaj
ino na nasho smertno uro?*

Prosi sa nas sdaj ino na nasho smert-
no uro pravimo sato, ker potrebujemo
boshje pomozhi vselej, ino tudi ob smert-
ni uri, v' kateri so skusnjave hudizhove
vezhkrat nar hujshi.

*Kdaj slasti zhashti zerkuv Marijo s'
Angelovim zheshenjem?*

Zerkuv slasti Marijo mater boshjo zha-
sti s' Angelovim zheshenjem, kader svoni
sjutraj, opoldan ino svezher k' molitvi.

*Kaj moremo fosebno misliti ob tem
svonilu?*

Ob tem svonilu moremo fosebno mi-
sliti hvaleshno ino andohtljivo na uzhlo-
vezhenje, Sina boshjiga.

T r e t j i d é l.

Od ljubesni.

Kaj je kershanska ljubesen?

Kershanska ljubesen je zhesnatura od Boga v' nashe serze vlita zhednost, skosi ktero Boga savoljo njega samiga, ker je nar vezhi dobrota, blishniga pa savoljo Boga, kakor sami sebe ljubimo.

Sakaj se pravi, de je ljubesen zhesnatura od Boga v' nashe serze vlita zhednost?

To se pravi sato, ker je od Boga s. Duha v' serze kristjanovo vlita, de njegovo voljo perpravno sturi, de Boga v' vsm ino zhes vse savoljo njega samiga, ino blishniga savoljo Boga, kakor samiga sebe ljubi, ino sturi, de zhlovek per vseh svojih delih nizh drusiga ne sheli, kakor Bogu dopasti.

„Ljubesen boshja je islita v' nashe ferze
fkosi f. Duha, kateri nam je dan. Rim. 5, 5.

*Kaj se pravi Boga savoljo njega
samiga, ker je narvezhi dobrota, ljubiti?*

Se pravi Boga sato ljubiti, ker ima
vse dobre lastnosti v' vse popolnomasti v'
sebi. On je nar svetejši nar modrejši,
nar pravizhnishi, nar bolj refnizhen, svešt
v' svojih oblubah, milostljiv i. t. d.

Zhe she veselje do dobrih ljudi
imamo, in njih dobre lastnosti ljubimo, zhe
tudi popolnama niso, kolikanj bolj moremo
Boga ljubiti, ker je le on sam popolnoma
dober, ino ker le od njega ljudje dobro
sadobé, kar nad seboj imajo.

Sakaj she moremo Boga ljubiti?

Tudi sato ker je pruti nam nefkonzh-
no dobrotljiv.

Nobeden nas tako ne ljubi kakor Bog,
on nas bolj kakor nashi starishi ljubi, ker
sam pravi, zhe bi tudi mati svojiga ediniga
sina posabila, nas vender on ne bo posa-
bil. Isa. 49. 15. Bog je, od kteriga vse
dobro sadobimo, on nas je stvaril, on nas
ohrani, svojiga edinorojeniga, Sina je po-
flal, de nas je od vezhniga pogubljenja
odreshil, on nas je k' pravi veri poklizal,
on gresnikam, zhe se sgrevajo in spoko-
ré, dolg ino shtrafengo greha odpusti, jih
spet kakor svoje ljube otroke v' svojo gna-

do nasaj vsame; on fhe zlo hudodelnikam dobrote deli, ino na vse vishe k' sebi klizhe, i. t. d. In Bog nam na sturi le samo na tém svetu tolkanj dobriga, ampak tistim, kateri ga bojo do konza ljubili, je tudi po tém zhasnim shivlenji vezhno zhasht in veselje v' nebesih perpravil. „Ljubimo Boga, sej naf je on pred ljubil.“ 1. Jan. 4, 19.

Kako pa moremo Boga ljubiti?

Ker je Bog sam na sebi nar vezhi dobrota in lepota, ino nash nar vezhi dobrotnik, ga moremo tudi is prave hvaleshnosti zhes vse drugo is zeze svoje dushe, is zeze svoje pameti in is zeze mozhi ljubiti. Mat. 22, 37 — 38.

Kaj se pravi Boga zhes vse ljubiti?

„Se pravi Boga rajshi kakor vse druge stvari imeti, kakor Jesus sam uzhi, ker pravi: „Kdor ozheta ino mater bolj ljubi kakor mene, ni mene vreden; ino kdor ljubi sina ali hzhér bolj kakor mene, ni mene vreden.“ Mat. 10, 37. In f. Janes naf opominja rekozh: „Nikar ne ljubite sveta, tudi ne tega, kar je na svetu. Ako kdo svet ljubi, ni ljubeshni proti Ozhetu v' njem.“ 1. List. 2, 15.

Kdaj zhlovek Boga is zeze dushe, zeze pameti in is zeze mozhi ljubi?

Takrat, kader vse svoje misli ino she-

lje, vse svoje besede ino [déla po boshji volji obrazha, ino si vse persadene, de bi se boshje ljubeshni vredniga sturil; ino kadar rajshi vse preterpi, ino se rajshi vsm saméri, ino tudi raji vso zhašt, frezho premoshenje, sdravje in shivljenje sgubi, kakor de bi kako boshjo sapoved prelomil in Boga rasshalil.

Od take ljubeshni do Boga je bil s. Pavl unét, ker pravi: Kdo nas bo od ljubeshni Kristusove lozhil? ali nadloga ali britkost? al lakota? ali nagota? ali nevarnost? ali preganjanje ali mezh? Sakaj terdno vé, de ne smert, ne shivljenje, ne Angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanja, ne prihodna sila, ne visokost, ne globozhina, ne druga stvar nas ne bo mogla lozhiti od ljubeshni boshje. Rim. 8, 35 — 39. Marterniki so raji shivljenje sgubili, kakor de bili Kristusa satajili. Egiptovski Joshef je raji flushbo, zhašt ino prostost sgubil, ino je raji v' jezho prishel, kakor de bi se bil od pregreshne shene sapeljati dal, ino Boga rasshalil.

Kako sposna kristjan de Boga ljubi?

To sposna. 1.) Zhe boshje sapovdi dershi. „Kdor moje sapovdi imá (*pravi Kristus*) in jih dershi, tisti je, kteri me ljubi.“ Jan. 14. 21. „Vi ste moji prijatli, ako bote sturili, kar vam sapovém.“ Jan. 15, 14.

2.) Zhe boshjih sapovd ne dershi, vé, de ga ne ljubi. „Kdor mene ne ljubi, mojih besedih ne dershi. Jan. 14, 24. „Kteri rezhe, de ga posnaino njegovih sapovd ne dershi, je lashnik, ino v' njem ni refnize. Kteri pa njegovo besedo spolni, ta sa réf Boga popolnoma ljubi.” 1. Jan. 2, 4 — 5.

3.) Boga ljubi tisti, kteri rad na Boga misli, in moli, dostikrat boshje déla, njegovo vsigamogozhnost, modrost in dobroto premilhljuje, s' veseljem od Boga ino od njegove previdnosti govori; kteri boshjo besedo s' svetimi sheljami poslusha, ino jo v' serzi ohrani; kteri svojo voljo boshji volji tudi v' sopernih pergodbah podvershe, kteri se rad sa boshjo zhašt ino sa njegovo f. zerku potegne, kteri drugim lepe sglede daje ino si vse persadene, de bi Bogu dopadel.

Ali tisti Boga ljubi, kteri blishniga ne ljubi?

Tak ga ne ljubi, ampak le tisti, kteri tudi blishniga kakor samiga sebe savoljo Boga ljubi.

Komu se pravi blishni?

Blishni se vsakimu zhloveku pravi, pri jatlu ino sovrashniku, kakor naš Krístus v' perglihi od usmiljeniga Samaritana uzhi.

Kaj se pravi blishniga ljubiti?

Se pravi: blishniga sato ljubiti, ker je po boshji podobi ustvarjen ino s' Jesufovo kervijo odrefhen, ino ker ga je Bog ljubiti sapovedal. „Zhe kdo pravi: Jest ljubim Boga, ino zhe svojiga brata foverashi, je lashnik, sakaj kdor svojiga brata, ki ga vidi, ne ljubi, kako bo Boga ljubil, kteriga ne vidi. Ino to sapoved imamo od Boga, de kdor Boga ljubi, naj tudi svojga brata ljubi 1. Jan. 4, 20 — 21.

Kako je Jesus ljubesen blishniga ljubiti rasloshil?

S' temi besedami: „Sturite vse ljudem, karkoli hozhete, de bi vam tudi oni sturili, sakaj to je postava ino preroki.“ Mat. 7, 12.

Koliko sapoved od ljubesni nam je Jesus dal?

Jesus nam je dal dve veliki sapovdi od ljubesni: Ljubi Boga, svojga Gospoda zhes vse, ino blishniga, kakor sam sebe. Kdor te dve sapovdi dopolni, dopolni vse, kar nam je Bog skosi Mosefa ino skosi preroke sapovedal. Mat. 22, 37 — 40.

Ali je kershanjska ljubesen potrebna?

Tako je potrebna, de zhlovek, kteri je per pameti, bres ljubesni vezhniga svelizhanja dosezhi ne more. „Kdor ne ljubi oftane v' smerti.“ 1. Jan. 3, 14 — 19.

Kako se ljubesen do Boga in do blishniga skasuje?

Zhe zhlovek deset boshjih sapoved dershi. „Kdor moje sapovdi ima ino jih dershi tiši je, kterime ljubi. Jan. 14, 21.

Od deset boshjih sapoved.

Ktere so boshje sapovedi?

So le te: 1.) V' eniga Boga verovaj;
2.) Ne imenuj po nemarnim imena svojiga Boga.

3.) Spomni se, de bosh prasniki posve-
zhoval.

4.) Spofhtuj svojiga ozheta in svojo ma-
ter, de bosh dolgo shivel, in de ti do-
bro pojde na semlji.

5.) Ne vbijaj.

6.) Ne preshestvuj ali nezhistosti ne vgan-
jaj.

7.) Ne kradi.

8.) Ne prizhaj po krivim soper svojiga
blishniga.

9.) Ne shelji svojiga blishniga shéne.

10.) Ne shelji svojiga blishniga blaga.

Komu je Bog deset sapoved dal?

Mosefu je Bog deset sapoved dal na
gori Sinaji sa Israelsko ludstvo, ko je po is-
hodu is Egipta v' pushavi bilo. 2. Mos. 19.

Kako je dal Bog desét sapoved?

Bog je dal desét sapoved na dvé kamnitni tabli sapisane s' gromam ino tréskam.

Bog, kadar je zhaš prishel, de bi bil svojo sapoved dal, je skosi Mosefa ludstvu sapovedal, de naj se tri dni prej ozhišti, in svoje oblazhila opere, in naj pride k' gori Sinaj. Kadar je tretji dan prishel se je germenje saslišhalo, sazhelo se je bliskati, zhern oblak je goro pokrila, glas trobente je zhe dalej bolj buzhal, in ludstvo se je balo. Vsa gora Sinaj pa se je kadila in dim se je s' nje valil ket ispezhi; ino vsa gora je bila strafhna, in gláf trobente se je zhe dalej bolj raslegal, in Gospod je desét sapoved govoril.

Sakaj je Bog s' gromam in treskam desét sapoved dal?

Sato 1.) De bi se ludstvo bolj nagnilo po boshjih sapovedih delati, in vezhi zhaš in pokorshino do boshje volje imelo.

2.) De bi prelomvavze s' straham pred njegovo mozhjo in sashuganimi shtrafengi navdal.

Smo tudi mi dolshni desét boshjih sapoved dopolniti?

Tudi mi smo dolshni desét boshjih sapoved dopolniti:

1.) Ker so raslága naturne sapovdi, ki jo je Bog v' nashe serza sapisal.

2.) Ker jih je sam Jesuf Kristuf poterdil, in dershati sapovedal. „Vi ne smete meniti, de sim prifhal rásvesati postavo ali preroke: jest nisim prifhal rasvesati, ampak dopolnit.“ Mat. 5, 17.

Ali samore zhlovek sam od sebe boshje sapovedi dopolniti?

Sam od sebe jih nemore dopolniti, pa s' boshjo pomozhjo jih samore spolniti. „Bog je, kateri v' vas déla, de hozhete, in dopolnite po njegovi dobri volji.“ Filip. 2, 13. „Njegove sapovedi niso teshke.“ 1. Jan. 5, 3.

Bog nizh nemogozhiga ne sapoveduje, ampak s' sapovedovanjam te opominja, de sturish, kar moresh, in de profish, kar ne moresh, in de ti pomaga, de moresh. Trient. sbor. sej. 6, p. 11.

Ktere dolshnosti imajo desét boshjih sapoved v' sebi?

Perve tri boshje sapovedi imajo v' sebi dolshnosti do Boga, unih sedem dolshnosti do nas in do blishniga.

Kje je ob kratkim vsih desét sapoved?

V' dvéh sapovedih od ljubeshni je ob kratkim vsih desét sapoved.

Kaj gré per vsaki desétih sapoved vediti?

De vsaka sapoved kaj sapoveduje, in tudi kaj prepoveduje.

Od tréh pervih sapoved, ki imajo v' sebi dolshnosti do Boga.

I. S a p o v e d.

Kaj nam je v' prvi sapovdi sapovedaniga?

Nam je sapovedano le v' eniga Boga verovati, va-njupati, ga zhes vse ljubiti, mu pokorn in hvaleshen biti, in ga moliti.

Smo Bogu pokorshino dolshni?

Bogu smo vselej in povsot' popolnama pokorshino dolshni, drugazhi nemoremo frezhni in svelizhani biti. To nam Jesus sam sapové rekozh: „Ako hozhesv' shivljenje iti, dershi sapovdi.“ Mat. 19, 16 — 19.

Smo vselej dolshni boshje sapovedi dopolnovati?

Mi smo vselej boshje sapovedi dopolnovati dolshni, sakaj ker je Bog svet, le samo to prepoveduje, kar je hudo in shkodljivo, in le samo to sapoveduje, kar je dobro. On je dobrotliv, in ravno sato, ker hozhe

de bi vsi njegovi otrozi svelizhani bili, hozhe, de bi vselej dobro delali, in se hudega varovali, in lih to nam v'vseh svojih sapovedih sapové, in sa to jih moremo tudi vse bres raslozhka dershati. „Kdor kolj pa zelo postavo dershi, greshti pa v' enim samim, je vsiga kriv. Jak. 2, 10.

Smemo kako boshjo sapoved prelomiti sato, de bi svoje shivljenje ohranili?

Ne smemo, ker nam je Bog zhasno shivljenje le sato dal, de bi si s' njim vezhno perdobili, in lih sato nam ne more nikolj perpusheno biti, de bi sato, de bi zhasno shivljenje ohranili, vezhniga sgubili, kar bi se pa gotovo sgodilo, zhe bi boshje sapovdi prelomili. „Kdor svoje shivljenje najde, ga bo sgubil, in kdor svoje shivljenje savoljo mene sgubi, ga bo nashel.“ Mat. 10, 39.

Smemo savoljo zhasniga dobizhka boshje sapovdi prelomiti?

Ne smemo, sakaj Kristus pravi: „Kaj pomaga zhloveku, ako on ves svét dobi, svojo dusho pa pogubi.“ Mat. 16, 26.

Smemo is strahu pred ljudmi boshje sapovdi prelomiti?

Tudi ne. Jesuf nas uzhi, de se ne smemo tistih bati, kateri truplo umoré, du-

ſhe pa umoriti ne morejo, temuzh de naj ſe le tiſtiga bojmo, kateri duſho in truplo v' pekel pogubiti ſamore. Mat. 10, 28.

Sgled ſo nam tudi ſedem Makabejſkih bratov, Apoſtelni, marterniki, ki ſo ſe raji umoriti dali, kakor de bili greſhili.

„Smo Bogu tudi hvaſeſhnoſt dolſhni?“

Tudi, ſakaj od Boga ſmo vſe prejeli, kar imamo, in nizh nimamo, kar bi od njega ne bili prejeli. „Kaj imaſh, kar bi ne bil prejel? ako ſi pa prejel, kaj ſe hvaliſh, kakor de bi ne bil prejel 1. Kor. 4, 7.

Kako kriſtjan Bogu hvaſeſhnoſt ſkaſuje?“

Zhe boſhje dobrote premiſhluje, zhe rad od njih perpoveduje in jih v' to obra- zha, ſa kar mu jih je Bog dal, to je ſa boſhjo zhaſt, ſa ſvoje laſtno in ſvojga bliſhniga ſvelizhanje.

„Smo dolſhni Boga moliti?“

Tudi moliti ſmo ga dolſhni, ker naſ je ſato ſtvaril, de bi ga molili in mu flushili. „Moli Boga ſvojga Goſpoda in njemu ſamimu flushi, pravi Jeſuſ.“ Mat. 4, 10.

Kdaj zhlovek Boga reſnizhno moli?“

Kadar Boga ſa ſvojga nar vikſhiga Goſpoda in ſazhetnika vſiga dobriga ſpoſ- na, ko njegovo neſkonzhno popolnamat veſel hvali, in tako ſhivi, kakor on ſapové.

Kaj je v prvi sapovdi prepovedano?

V' prvi sapovdi je prepovedana nejevera, molikovanje, krivoverstvo, vedeshvanje, prasna véra, zopernija, nesauplivošt, ali pa tudi predersno saupanje v' boshjo milošt.

Kdo je nejevere kriv?

Nejevere je kriv, kateri v' praviga Boga, ali v' to, kar je Bog rasodel, ne verje.

Kdo je malikovanja kriv?

Kteri stvari kakor Boga moli, ali jim tako zhašt skashe, ktera le samimu Bogu gre. Tako so ajdje, sonze, svesde, luno, imenitne ljudi, shivali ino tudi druge rezhi kakor Boga molili.

Samore kristjan, ki le v' eniga Boga verje, greha molikovanja kriv biti?

Tudi, zhe namrezh kake stvari toliko ali pa she bolj kakor Boga ljubi, ali zhe je perpravljen is ljubeshni do njih Boga rashaliti. Satorej f. Apostel Pavl lakomnost malikovanje imenuje.

Kdo je krivoverstva kriv?

Krivoverstva je kriv, kateri kake od Boga rasodete refnize, ktere mati katolska zerku sa take sposna in verje, terdo-vratno samétje.

Kaj je kristjanu sturiti, de krivoverstva ne bo kriv?

,Se more: 1.) Preussetnosti varovati, sato ker is napuha krivoverstvo isvira.

2.) More Boga ponishno sa stanovitnost v' katolihki veri profiti.

3.) ,Se more takih ljudi fkerbno ogibat, kteri radi soper vero in kershanfke zhednosti govoré, ali se is kakih boshjih rezhi radi norzhujejo.

Ta nauk nam s. Pavl da, ker pravi: „Eni so, kteri vas motijo in hozhijo prever-niti Evangeli Kristusov. Ali de si ravno bi mi, ali kaki Angel is nebes vam kaj os-nanoval, sunaj téga, kar smo vam osna-novali, naj bo perklet.” Galaz. I. 7, 8. In Titu perporozha: „Krivoverniga zhlo-veka se na eno ali drugo svarjenje ogibaj, ker vésh, de taki je ves spazhen, in gre-shi, kakor kdo, kteri je skosi lastno sod-bo obsojen.” Tit. 3, 10 — 11.

4.) More fkerbeti, de bo v' katolihki véri dobro poduzhen.

5.) Ne smé slabih bukv brati, ker go-vorjenje v' takih bukvih kakor rak okolj se-be jé. 2. Tim. 2, 17.

Kdo je vedeshvanja kriv?

Tisti kteri terdi ali veruje, de se is kakih smishlenih snamenj prihodne rezhi vediti dado. „Se nima snajditi med tabo, kteri bi uganovauze oprashoval, ali

na sanje in na ptizhje pètje dershal, — tudi ne de bi vedeshe sa svét prafhal, ali prerokovavze, ali de bi od mertvih refnize ifkal. Sakaj vse to je gnusoba Gospodu, in savoljo takih hudobii jih bo on per tvojim prihodi pokonzhal.” 5. Mos. 18, 10 — 12.

Samore zhlovek skrivne ali prihodne sgodbe naprej povedati?

Zhloveku je to nemogozhe, zhe mu ni od Boga rasodeto. — Preroki so sizer vedili prihodne sgodbe, pa le samo is boshjiga rasodenja.

Kdo je prasne vere, ali vrash kriv?

Tisti, kateri rezhém posebno mozh perpifuje, ki je ni ne po naturi, ne po rasodenju Bog va-nje djal.

Kdo bi bil vere na zopernije kriv?

Kteri bi se tako premotil, de bi veroval, de se s'pomozhjo vragov posebne rezhi sturiti dado, in kateri vse take rezhi, kterih ne sastopijo zopernikam in zoper-nizam perpifhejo. „Ne obernite seh'zoper-nikam, in od vganvavzov nizh ne prafhajste, de ne bote skosi nje ognufeni.” 3 Mos. 19, 31.

Kako zhlovek zhes upanje gréshi?

Zhe premalo ali pa predersno na boshjo milost saúpa.

Kdaj zhlovek premalo v' Boga saupa, ali kdaj se s' nesaupljivostjo pregréshi?

1.) Zhe misli, de mu Bog njegovih grehov odpustiti ne more, ali zhe misli, de je to nemogozhe, de bi svoje pregrešne navade sapustil in se spreobernil.

2.) Kteri v' boshjo previdnost ne saupajo, in kteri prevezh sa zhašne in telešne potrebe fkerbé. „Blagor zhloveku, kteri v' Boga saupa.” Pfl. 33, 9.

„Saupaj v' Gospoda in sturi dobro, prebivaj na semlji in se bosh s' njenim bogastvam shivil. Isrozhi Gospodu svojo pot, in sanesi se na njega, in on bo sturil.” Pfl. 36, 3 — 5.

„Jest sim bil mlad in sim star postal, in she nisim vidil, de bi bil pravizhen sapushen, ali de bi bil njegov sarod kruha profil. Pfl. 36, 25.

„Ne fkerbite sa svoje shivljenje, kaj bote jedli, tudi ne sa svoje telo, kaj bote oblekli. Ali ni shivljenje vezh kakor jéd, in telo vezh kakor oblazhilo? Poglejte ptize neba, sakaj one ne sejejo, in ne spravljajo v' shitnize, in vash Ozhe nebeshki jih shivi, ali niste vi veliko vezh kakor one? — Vash nebeshki Ozhe vé de vliga tega potrebuje.” Mat. 6, 25 — 34.

3.) Kteri v' zhloveka, ali v' kako drugo stvar ali sam v' se bolj kakor v' Boga saupa. „Boljšhi je na Gospoda saupati, ka-

kor se na zhloveka sanesti. Boljši je na Gospoda saupati, kakor se na poglavarije sanesti." Psalm. 117, 8, 9.

Ne sanasajte se na poglavarje, na zhloveshke otroke, per katerih ni pomozhi. Njih duh pojde is njih, in oni se bodo povernili v svojo semljo, takrat bo vliga njih smishlovanja konez. Blagor temu, kteriga upanje je v Gospodu njegovim Bogu. Psalm. 145, 2 — 10.

Kdaj pa zhlovek v' Boga predersno upa?

1.) Kadar se sam na svojo mozh sanasha, de se bo bres boshje gnade svelizhal, in dobro delal. „Zhujte in molite, de v skushnjave nepadete, na Kristuf uzhi." Mat. 26, 41.

2.) Zhe take rezhi od Boga perzhakuje, ali Boga sa-nje prosi, katerih mu ni Bog nikolj obljudil. — To bi bilo, ako bi ne hotel delati, in zhe bi si vender od Boga obilnost shelil. Zhe bi se nevarnosti ne vgibal, in zhe bi le vender hotel, de bi ga Bog obvaroval i. t. d.

Ali ni soper pervo sapoved, de Angele ino svetnike zhasimo, ino jih na pomozh klizhemo?

To ni soper pervo sapoved, temuzh dobro in koristno je, de Angele in svetnike zhasimo in na pomozh klizhemo.

Kar to resnizo sadene, je mati katolska zerkev v' Tridentinskim sboru tako rasfodila: Leta sveti sbor v' sim fhkofam ino drusim pastirjam sapové karfhansko ljudstvo uzhati, de je dobro ino nuzno svetnike zhasiti, in se jim perporazhovati, ker oni per Bogu skosi Jesufa Kristusa Gospoda nashiga sa naf prosijo. Kteri pa predersno terdi, de zhasť svetnikam dana je malikovanje, ali de njim sturjeno perporozhovanje Kristusu Odreshniku nezhasť dela, ali de je nespametno misliti, de svetniki sa naf prosijo, naj bo is fhtvila vernih isbrisan (preklet) Sej. 25.

Kdaj kristjani Svetnike prav zhasťe?

Takrat 1.) Ko jih kakor svéste prijatle boshje in svoje prihodne tovarshe v' nebesfhkim kraljestvu lubijo.

2.) Zhe Boga sa gnade sahvalijo, ktere je svetnikam dodelil.

3.) Zhe njih shivljenje, to je, njih zhednosti posnemajo.

,So svetniki vredni, de jih zhasťimo?

Svetniki so vredni nashiga zhasťenja in sfer sato, ker jih Bog sam ljubi in zhasťi, ker je skosi njih veliko zhudeshov sturil, ker jih je v' svoje kraljestvu vsel, sato ko so mu svésto flushili, in ker je njih veliko tudi svojo kri sa véro prelilo.

Kaj se pravi svetnike na pomožh klizati?

Se pravi jih profiti, de bi sa naš Boga profili.

Ali prosijo svetniki sa naš?

Oni prosijo v' nebesih sa naš, sato ker naš ljubijo, in ker naš ljubijo tudi gotovo shelé, de bi tudi mi svelizhani bili.

Zhe so svetniki ravno od naš po telesu odlozheni, so le vender she smérej s' nami s' lubesnijo sklenjeni, in leta njih ljubesen do naš je sdaj she veliko bolj zhišta in popolnoma kakor popred, dokler so she na svetu shiveli, torej nam she tolikanj vezh dobriga od Boga prosijo.

Ali je soper boshjo zhašt, zhe kristjani svetnike prosijo, de bi sa - nje Boga profili?

To ni soper boshjo zhašt, ker kristjani verjejo, de svetniki s' svojo lastno mozhjo nizh sturiti ne morejo, ampak de le Boga, od kteriga vsak dober dar pride, prosijo, in ker vedo, de molituv pravizhniga per Bogu veliko samore. Jak. 5, 16. — Torej per litanijah kadar v' Boga klizhejo, rezhejo: Ozhe is nebes vsigamogozhni Bog, vsmili se zhes naš, in kadar v' svetnike klizhejo le rezhejo: Sa naš Boga profite.

*Kteriga med svetniki so kristjani
še posebno zhaſtiti in proſiti doľshni?*

Prezhĩſto Divizo Marijo mater boſhjo,
ker ona je polna gnade per Bogu.

*Sa ktere gnade je posebno treba,
de ſe ſvetnikam perporozhujemo, de bi
jih nam od Goſpod Boga ſproſili?*

Poſebno ſa tiſte gnade, ki ſo nam k'
ſvelizhanju potrebne: de bi Boga prav
ſpoſnali, ga zheſ vſe ljubili in brumno
ſhiveli, in de bi ſe vſi gréſhniki ſpreober-
nili in pravo pokoro ſturili.

*Sakaj katolſhki kristjani Angele
na pomozh klizhejo.*

Sato Angele na pomozh klizhejo, ker
ſo jim ſa varhe dani, ker ľjudi ljubijo, ſa
njih ſvelizhanje ſkerbé, ſa nje proſijo, in
ker Boga vedno gledajo, in molituv ľjudi
njemu ofrujejo. „Kadar ſi s' ſoľſami molil
ſim jeſt tvojo molituv pred Goſpoda noſil,
je djal Angel Rafael Tobiju. Tob. 12, 12.

„Glejte de ne ſanizhujete eniga letih
majhnih, ſakaj vam povem, de njih Angeli
v' nebefih vſelej gledajo oblizhje mojga
Ozheta, kteri je v' nebefih.“ Mat. 18, 10.

*Ali ni to ſoper pervo ſapoved, de
imamo v' katolſhki zerkvi podobe?*

Tudi to ni ſoper pervo ſapoved, ſakaj
v' ſ. piſmu je le podobe delati prepove-

dano, de bi jih molili. „Ne isresujte si podob, de bi jih molili.” 3. Mos. 26, 1.

Sakaj katolshki kristjani podobe zhašté?

Sato ker podobe kaj zhaštativiga, kako boshjo perfhono, mater boshjo, ali kaka drusiga svetnika pomenijo. Zhašt se ne daja podobi, temuzh tistimu, kogar podoba pomeni.

Zhimu pa katolshki kristjani svetinje zhašté?

Zhašté jih 1.) ker so ostanki tistih trupel, na kterih so svetniki savoljo Boga martre terpeli, ali ker so s' njimi pokoro delali in s' drusimi dobrimi delami posebno lepo Boga flushili.

2.) Ker je Bog skosi svetinje vezhkrat zhudeshe delal, ino veliko dobrot ljudém skasal.

Elisej vdari na vodo s' Elijavim plajsham in voda se rasdeli na dve strani, in Elisej je shal skosi. 4. Kral. 2, 3. Ko so mertviga v' grob Elisejovi vergli, je oshivel, kakor hitro se je kosti Elisejovih dotaknil. 4. Kral. 13, 21. Senza s. Petra je bolnike osdravila. Apost. djan. 5, 15. Potne rute in opasila s. Pavla so na bolehtne dévali, in so osdravleni bili. Apost. djan. 19, 12.

3.) Ker bo Bog po od smerti vstajenju lih te ostanke, to je trupla svetnikov vekomaj v' nebesih svelizhal.

II. Sapoved.

Kaj je v' drugi sapovedi prepovedano?

Boshjimu imenu nezhaft delati.

Kako se boshjimu imenu nezhaft déla?

1.) S' vsakim greham. Vsaki gréh je sanizhovanje in sametovanje oblasti, ker bi ljudje s' svestim spolnenjam boshje sapovdi Boga hvaliti, in mu pokorni biti mogli. S. Apostel Pavl to Rimlanam ozhi-ta rekozh: „Ti se s' postavo hvalish, in s' prelomljenjam postave Bogu nezhaft delash.“ Rim. 2, 23.

2.) S' preklinjovanjam, kadar se od Boga od l' vére in od svetnikov s' sanizhvanjam govori. „Kteri bo imé Gospoda preklinjal, naj smerti umerje.“ 3. Mos. 24, 16.

3.) Kadar kdo bres potrebe, ali zlo po krivim perfeshe. „Ti ne smesh v' mojim imeni krivo persegati, tudi ne imena tvojiga Boga k' nezhafti sturiti: Jest sim Gospod.“ 3. Mos. 19, 12.

4.) Zhe Bogu sturjene obljuje prelomi.

5.) Kadar kdo boshje imé bres potrebe in nezhaftljivo isrezhe. „Ne smesh imé-na Gospoda svojiga Boga po ne potrebnim

imenovati, sakaj Gospod ne bo téga sa nedolshniga imel, kateri bo imé Gospoda svojiga Boga nepridno imenoval“ 2. Mos. 20, 7.

6.) Kadar kdo boshjo besedo popazhi in krívo obrazha.

Od perfége.

Kako zhlovek perféshe?

Zhlovek perfeshe, kadar Boga na prizho vsame, de refnizo govori, ali de bo to, kar govori, spolnil.

Ali sme zhlovek Boga na prizho poklizati, ali perfegati?

Zhlovek imé perfegati, kadar je treba.

Ker Bog ni vikshiga soper sebe imel, je sam v' svojem imenu perfegel; in tudi veliko brumnih mosh je perfegalo.

„Jest sim skosi sebe perfegel, pravi Gospod Abrahamu, ker si leto rézh sturil, in nisi savoljo mene svojimu sinu persanesil.“ 1. Mos. 22, 16. Abimeleh je sa gotovo vediti hotel, de mu Abraham ne bo shkodoval, sato rezhe Abrahamu: Perfési tedaj skosi Boga, in Abraham je djal: Jest sim perfegel. 1. Mos. 21, 22 — 24.

S. Pavl je vezhkrat perfegel. „Kar vam pa pishem, glejte, Bog je prizha, de ne lashem.“ Galazh. 1, 20. „Jest pak Boga na svojo dusho sa prizho poklizhem.“ 2. Kor. 1, 23. Jesus sam je pred vishim

duhovnam persegel, ker ga je uprašal, ali je, Sin boshji rekozh: „Jest te sarotim per shivim Bogu, de nam povešh, ako si ti Kristuf, Sin boshji. Jesuf mu rezhe: Ti si rekel.” Mat. 26, 63 — 64.

Ali ni Jesuf prepovedal persegati?

Jesuf ni prepovedal prav persegati, prepovedal je pa nepotrebne in krive persege.

Jesuf je izer rekel: „Ste flifhali, de je starim rezhenó: Ti ne smesh krivo persegati, ampak imašh Gospodu svoje persege dershati. Jest pa vam povém, zlo ne persegati, ne per nébi, sakaj ono je sedesh boshji; ne per semlji, sakaj ona je podnoshje njegovih nog; ne per Jerusalemu, sakaj on je méstu velikiga kralja; tudi per svoji glavi ne smesh persegati, sakaj ti ne morešh eniga lasu beliga ali zherniga sturiti. Vashe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, kar je pa vezh, kakor leto, je od hudiga.” Mat. 5, 33 — 37. To govorjenje Jesufovo je soper krive sapopadke, ktere so Judje od persege imeli, ker so fariseji uzhi-li, de nektere persege zhloveka ne veshejo, in soper njih nepotrebne persege, ki so jih navadno sturili, kar se is Jesusoviga govorjenja per f. Mat. 23, 16 — 22, preprizhamo, ker pravi: „Gorje vam, vi flépi peljavzi, kateri pravite: Kterikolj bo persegel per tempelni, ni nizh, kdorbo pa per-

segel per slatu tempelna, ta je dolshan. Neumni in flépi! Sakaj, kaj je vezh slato ali tempel, kateri slato posvezhuje? Ino kdor bo persegel skosi altar, ni nizh; kdorkoli bo pa persegel skosi ofer, kateri je na njem, ta je dolshan. „Slépzi! Sakaj, kaj je vezh ofer ali altar, kateri ofer posvezhuje? Kdor tedaj skosi altar preseshe, tisti preseshe skosi tistiga in skosi vse, kar je na njem. In kdor skosi tempel preseshe, preseshe skosi njega, in skosi tistiga, ki v' njem prebiva; in kdor preseshe per nebi, preseshe per sedeshi boshjim in per tistim, kateri na njem sedi.”

Satorej varite se kristjani vsake smoto, de ne bote mislili, de nektera persega toliko ne velja, kakor nektera, vsaka popolnoma zhloveka veshe, imenujte jo she veliko ali malo persega, dershati jo morete pod velikim smertnim gréham.

Varite se flabe in prégreshne navede, ktero nekteri imajo, de vezhkrat reko: To je tako ref, kakor je Bog v' nebesih, per moji veri, per moji dufhi i. t. d.

„Pred vsm pa bratje moji, nikar ne perségajte, ne per nebu, ne per semlji, in tudi ne s' kako drugo persego. Vafhe govorjenje pa nej bo: Je, je, ne, ne, de ne bote obsojeni.” Jak. 5, 12.

Sakaj so persege perpushene?

„So perpushene, de se refniza fkashe, in de se pravde konzhajo. To f. Pavl pri-
zha rekozh: „Ljudje persegajo fkosi koga,
kteri je vikshi kakor oni, in vsake njih prav-
de konz je persega k' poterjenju." Heb. 6,
16. „Vsi kteri v' Boga persegajo, se bojo
hvalili, ker so tem usta samashene, kteri
lash govore." Psl. 62, 12.

*Ali je persega Bogu prijetno in do-
bro delo?*

Kadar je potrebna, refnizhna in pra-
vizhna, ker v' persegi kristjan Boga ref-
nizhniga in pravizhniga sposna, in ga s' tém
hvali. — Torej naj vsaki glèda kako bo s'
persego pred Bogam obstal.

Kdaj je persega potrebna?

Kadar se drugazhi sebi, ali drusim ve-
lika shkoda odverniti ne da, ali pa zhe
gosposka persego sapové.

*Kdaj se zhlovek s' persego soper Bo-
ga pregréshi?*

Kadar sa prasne rezhi perséshe, ali
kadar tega, kar je s' perségo obljubil, ne
dershi, kadar perségo prelomi, in kadar
po krivim perseshe.

S'zhem Bog takim shuga, kateri po krivim perfeshejo?

Bog pravi, de tak bo preklét, kateri po krivim perfeshe. „Prekletstvo bo prishlo v' hišo tistiga, kateri lashnivo v' mojim iménu perséga, in bo ostalo v' sredi njegove hiše, in bo konzhalo njo, in nje lés, in nje kamnje. Zah. 5, 3 — 4.

Tak ima tesbko vést vse dni svojiga shivlenja, nima notrajniga miru, nobeniga troshta ne v' shivlenju, ne ob zhasi smerti, ker je s' krivo perségo gnado boshjo in vezhno shivlenje sapravitl.

Kaj je takimu sturiti, kateri je lashnjivo perségel?

Tak je dolshen ojstro pokoro delati, sato ker je to strashna pregreha; in zhe je skosi to blishniga poshkodoval, mu more tudi shkodo poverniti.

Kaj je takimu sturiti, kateri je kako pregreshno rézh s' perségo obljudil?

Tak ne sme svoje sturjene obljuje spolniti, ampak naj nad svojo pregreshno oblubo pokoro dela.

Sgled take pregreshne persege najdemo v' s. pismu. „Vezh ko shtirdeset Judov se je sarotilo in so rekli, de nozhjo ne jésti, ne piti, dokler s. Pavla ne umoré.“ Djanje Apost. 23, 12.

Kaj je ti stinu sturiti, ki more persezhi?

On more 1) dobro v' ferzi premisliti, de Boga v'ligavedozhiga in zhes vse pravizhniga, ki ga sa prizho vsame, na mashevanje klizhe, zhe bo krivo persegel; ali zhe tega ne bo ravno tako spolnil, kakor bo s' persego obljubil.

2.) Zhe bo kakor prizha persegati mogel, naj se na tanko smisli, kaj je vidil, ali flishal, in kar resnizhniga od te rezhi vé, sa kar bo persegal; in naj nizh vezh, in nizh manj ne pové, kakor kar prav refve, in naj se ne da od obeniga smotiti, de bi od resnize prav ne prizhal. „In bosh persegel, kakor resnizhno Gospod shivi v'resnizi, v'pravizhnosti, in v'pravizi.“ Jerem. 4, 2.

3.) Zhe mu je perségati, de bo spolnil, kar bo s' persego obljubil. Naj prej ko perfeshe, premisli, ali bo tudi to hotel in samogel spolniti, kar obljubi; ker po sturjeni persegi more svesto dopolniti, zhe ga she tako teshko stane.

Od obljub.

Kaj je obljuba?

Obljuba je radovoljno sturjeno naprejusetje ali sklep Bogu k' zhasi kako dobro rezh sturiti, ktera nam po boshjih in zerkovnih sapovedih ni sapovedana, pa ven-

der nam pomaga, de smo boljshi in brum-
nishi.

,So obljuje zhloveku k' pridu?

,So sato, ker se skosi nje she kaj bolj
dobriga spolne, kar bi se sizer ne bilo sgo-
dilo.

*Kakshne lastnosti more vsaka oblju-
baimeti, de je Bogu prijetna in dobra?*

More biti: 1.) radovoljna ne perfilje-
na.

2.) S' premiselkam sturjena, ker je ve-
liko boljshi de zhlovek nizh ne obljudi,
kakor zhe sturjene obljuje ne dershi. Sir.
5, 4.

3.) More biti pametna, to je, de zhlo-
vek kako dobro rezhi obljudi.

*Kaj more zhlovek sturiti, preden
se s' kako obljudo saveshe?*

More: 1.) dobro preudariti sebe, svoj
stan, svoje slabosti, svoje potrebe in dru-
ge okolshine, zhe bo to, kar Bogu k' zha-
sti obljuditi misli, spolniti samogel.

2.) More Boga sa rasvetlenje profiti; in
tudi dobro je spovednika sa svet uprashati.

*Ali je to she obljuda, zhe kdo mi-
sli, ali sheli Bogu k' zhaсти kaj dobriga
sturiti?*

To she ni nobena obljuda, ampak le
dober sklep.

Je dolshnost sturjene obljuje spolniti?

Dolshnost je. Pred oblubo je zhlovek prost, po oblubi je savesan. „Zhe nozhesh oblubiti, bosh bres greha, kar si pa oblubil, moresh sturiti.“ 5. Mos. 23, 22 — 23.

Ali je greh odlashati obljuje spolniti?

Gréh je, sakaj Bog sam pravi: „Nikar obljuje spolniti ne odlashaj, sakaj ako bosh odlashal, ti bo gréh.“ 5. Mos. 23, 21.

Kdo ima oblast rasfoditi, zhe sturjena obluba zhloveka saveshe ali ne?

Oblast to rasfoditi ima zerkuv. Sato naj tisti, kateri ne vé, zhe je njegova sturjena obluba dobra ali ne; ali zhe mu je preteshka, ali zhe se mu nemogozha sdi, svojga duhovniga pastirja uprashta. Zhlovek v' leti rezhi nikolj sam sebi sodbe delati ne sme.

Kako se boshje imè posvezhuje?

„Se posvezhuje: 1.) Zhe Boga pred vsm svetam s' besedo in djanjem na ravnost sposnamo. „Kdor me bo pred ljudmi sposnal, tistiga bom tudi jest pred svojim ozhetam v' nebesih sposnal. Mat. 10, 32.

2.) Zhe Boga v' vsih dushnih in telefnihi potrebah sa pomozh profimo. „V'

„mé klizhi ob nadlogi, in otel te bom, in hvalil me bošh.“ Pfalm. 40, 15.

3.) Zhe s' pravizhno perségo Boga na prizho vsamemo, de se nam véruje. „Gospoda svojiga Boga se boj, in per njegovim imenu perségaj.“ 5. Mos. 6, 13.

4.) Zhe obljuje, ki so Bogu sturjene, svesto opravimo. „V' kar si se saobljubil, spolni, in sturi kakor si Gospodu svojimu Bogu obljubil, in samovoljno is svojih ust isrekel.“ 5. Mos. 28, 23.

5.) Zhe boshjo besedo pridno in svesto poslušhmo. „Sreznhi so ti, kateri boshjo besedo poslušhajo, in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

6.) Zhe vse, kar pozhnemo, Boga k' hvali in k' zhašti boshjiga iména oberremo in Bogu oframo. „Ali jéste, ali pijete, ali kaj drusiga délate, vse k' zhašti boshji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

III. S a p o v e d.

Kaj je v' tretji sapovedi sapovedano?

V' tretji sapovedi je sapovedano v' nedéljo, kateri dan je she od apostolskih zhašov v' spomin Kristusoviga vstajenja sa nastavljén, od déla pozhivati, in le déla bogabojezhnosti dopernasthati.

„So prasniki kristjanam potrebni?

Potrebni so. Zhlovek je dolshan svojiga stvarnika snotraj v' serzu, in sunaj s' djanjem in tudi ozhitno per boshji flushbi zhasliti, moliti in hvaliti, in lih sato, de bi se loshej sgodilo, je Bog sedmi dan posvezhevati sapovedal.

Sakaj je Bog sedmi dan posvetil?

Sato, ker je v' shestih dnevih nebo in semljo in vse, kar je, stvaril, in ker je sedmi dan stvariti jenjal. Mojsef nam to tako pové: „In Bog je dokonzhal sedmi dan svoje delo, kteriga je sturil, in sedmi dan je pozhival od vsiga svojiga déla, kteriga je sturil. In on je poshegnal sedmi dan in ga je posvetil, ker je tisti dan pozhival od vsiga svojiga déla, kteriga je stvaril in sturil. 1. Mos. 2, 2 — 3.

Kaj je Bog v' tretji sapovedi she v' starim testamentu sapovedal?

Bog je v' leti sapovedi Israelzam sapovedal, de naj shest dni delajo, in vse svoje opravila opravijo, in de naj sedmi dan pozhivajo in boshjo flushbo opravljajo. „Spomni se, de bosh dan sabote (nedélje) posvezhoval. Shest dni delaj, in vse svoje déla opravi. Ali sedmi dan je sabota Gospoda tvojiga Boga; tisti dan ne smesh nobeniga déla delati, ne ti, ne tvoj sin ne tvoja hzhi, ne tvoj hlapez, ne tvoja dekla,

ne tvoja shivina, ne ptuji, kateri se snotraj tvojih vrat snajde. Sakaj v' shestih dnevih je Gospod nebela in semljo, in vse, kar je v' njih sturil, in sedmi dan je pozhival, sato je Gospod dan sabote poshegnal in ga je posvetil.“ 2 Mos. 20, 8 — 11.

Sakaj kristjani nedéljo namešt sabote prasnujejo?

Sato, ker je Jesus v' nedeljo od smerti vstal, in v' nedeljo Apostelnam s. Duha poslal. V' spomin teh, velikih skrivnost so Apostelni namešt sabote nedéljo prasnovati sapovedali, de bi se kristjani hvaleshno na te dobrete vezhkrat spomnili.

Je she sadošti, zhe kristjani ob nedeljih od déla jenjajo?

To she ni sadošti, ampak morejo tudi dobre déla delati. Pozhitik od zhasnih opravil je ob nedeljih le sato sapovedan, de bi serze kristjanovo s' délam smoteno ne bilo, in de bi loshej leté svéte dnéve v' boshji flushbi, in v' dobrih delih dopernefel.

Kakshne dobre déla so kristjani dolshni ob nedeljih posebno dopernashati?

Kristjani se morejo, zhe svelizhani biti hozhejo, sfer smerej hudiga varovati in dobro sturiti, ob nedeljih morejo pa tudi she k' boshji flushbi v' zirkuv priti, s' andohtjo per s. mashi biti, pridigo in popol-

danšhni kershanški nauk slishati, per litani-
jah biti, in vezh kakor druge dneve moliti,
sato ker more zel dan Bogu posvezhen biti.

*Kaj je ob nedeljih starisham in Go-
spodarjam sturiti treba?*

Starishi in gospodarji morejo svoje
otroke in podloshne slisshano pridigo in
slisshan kershanški nauk isprashtati, in jih
tudi sami opominjevati, kako morejo po
letéh slisshanih naukih shiveti.

Kaj je v' tretji sapovedi prepovedano?

So prepovedane 1) Vse hlapzhevške
déla bres potrebe in bres praviga per-
pusshenja.

2.) Vse druge opravila, ktere temu
dnevu nezhašt delajo, ali njegovo posvezhe-
vanje mudé.

*Ktere dela so kristjanam ob pras-
nikih perpusshene?*

Take, ktere se bres shkode odlashtati
ne dado, to dele s' perpusshenjem duhovske
gosposke, in ktere is ljubeshni do Boga, in is
ljubeshni do blishniga svirajo. „Sabota.
pravi Jesus je savoljo zhloveka ne zhlovek
savoljo sabote (*nedelje*) Mark. 2, 27.

*Je perpussheno ob nedeljih in sapove-
danih prasniki na pot iti?*

To sploh ni perpussheno, ampak le ta-
krat, kadar se to bres shkode odloshiti ne da.

Pregreshno je kako opravilo, kako kupzhijo ali kaj drusiga takigana na prihodni blishni prasnik odlasfhati sato, de bi se med tednam nizh ne samudilo.

Ali je kupzhija ob sapovedanih prasniki perpushena?

Ni perpushena, ker leti sveti dnevi niso sa kupzhijo, ampak sa boshjo flushbo. Bog je zhloveku fhest dni sa zhasne opravila odlozhil, ledmiga je pa v' svojo flushbo perhranil.

Je kristjanam ob nedeljih in prasniki kako veselje perpusheno?

Nedolshno veselje, ktero jih v' boshji flushbi ne moti, in od nje ne odvrazha, jim je perpusheno. — S' prasnimi pogovori s' igro, s' plesam in s' drugimi takimi nerodnimi rezhmi dan sgublovatje, kteri je ljudem v' posvezhevanje sapovedan, je pregresfno.

Kaj shuga Bog tistim, kteri prasniki ne posvezhujejo?

Bog pravi: Kteri bo leta dan delal, tega dusfa bo is srede njegoviga ljudstva poginila, tak bo umerl (*pogubljen*). 2. Mos. 31, 14 — 15.

IV. S a p o v e d.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapovedano?

Je sapovedano starishe sposhtovati.

„Kdor se Gospoda boji, sposhtuje starishe, in svojim vikshim kakor gospodam slushi. Sposhtuj svojiga ozheta s' djanjem, s' besedo in s' vso poterpeshljivostjo, de njegov shegen zhes te pride, in do sadniga per tebi ostane, Ozhetov shegen otrokam hishe uterdi, materna kletuv pa jih do tla podéra. Sir. 3, 8 — 11. „Sposhtuj svojiga ozheta in svojo mater, ta je pervasapoved, ktera ima oblubo, de ti dobro pojde in de dolgo shivish. Efes. 6, 2 — 3.

Kako skashejo otrozi sposhtovanje svojim starishem?

Zhe od svojih starishev dobro mislijo zhe s' zhaftjo s' njimi, in tudi s' drusimi od njih govore, zhe se sa njih zhaft in dobro ime potegnejo, njih slabosti pokrivajo, jih sagovarjajo, in jih tudi sami s' voljo prenasajo, zhe bi jim tudi she tako soperni bili.

Ali morejo otrozi starishe vselej sposhtovati?

Vselej, ker starishi smerej njih starishi ostanejo, tedaj tudi dolshnost jih sposhtovati smerej ostane.

Tobija je svojiga fina tako uzhil: „Moj sin! poslušaj besede mojih ust in ohrani jih terdno v' svojim serzu. Kadar bo Bog mojo dušo vsel, pokoplji moje telo, in sposhtuj svojo mater vse dni nje shivljenja.“ Tob. 4, 2 — 3. To je mladi Tobija svesto spolnil, kar dobri otrozi tudi še dandanašnji sturé.

Kaj so otrozi savoljo sposhtovanja še svojim starisham dolshni?

1.) Dolshni so jih tudi še ljubiti.

Starishi so sa Bogam njih nar vezhi dobrotniki; oni otroke, posebno dokler so majhni, s' vsem preskerbé, in posebno matere tudi veliko s' njimi terpé, tako de se njih dobrota in ljubesen nikolj ne more sadošti poverniti. Egipčovski Joshef, in tudi Jesus sam je otrokam sgled, kako naj svoje starishe ljubijo.

2.) „So dolshni starisham hvaleshni biti, sato ker so od Boga in od njih nar vezh prejeli.

3.) Starisham v' vsih rezhéh pokorni biti, zhe niso boshjim sapovedam in njih svelizhanju nasproti. „Otrozi, bodite pokorni starisham v' vsih rezhéh.“ Kolof. 3, 20.

„Moj sin! ohrani sapovedi svojiga ozhe-ta, in ne sapusti postave svoje matere. Navesuj jih vedno na svoje serzé, in obeshaj jih na svoj vrat. Kodar bosh hodil, naj

te sprémljajo, kadar bošh spal, naj te varujejo, in kadar se sbudišh, imej s' njimi pogovor.“ Prip. 6, 20 — 22.

Sgled pokorshine daje Isak, ki je bil svojimu ozhetu Abrahamu v' vsim pokoren zlo umoriti se bil dal ozhetu, de bi ga bil Bogu ofral. 1. Mos. 22. Egiptovski Joshef. Jesuf, ki je savoljo svoje matere v' Kani vodo v' vino spremenil. Joh. 2.

Kdaj ne smejo otrozi starishem pokorni biti?

Kadar bi jim starishi kaj hudiga sapovedali, postavim, de naj blishnimu kako krivizo sturé, de naj se slashejo i. t. d. sakaj zhlovek more vselej bolj Bogu, kakor ljudém pokoren biti. „Kdor ozheta in mater vezh ljubi kakor mene, mene ni vreden.“ Mat. 10, 37.

4.) Se svojih starishev ne framovati, zhe so tudi bolj niskiga in revniga stanu.

„Spomni se na ozheta in mater svojo, kadar v' frédi mogozhnih stojish.“ Sir. 23, 18. Lep sgled da otrokam Joshef, ki je v' Egiptu prvi sa kraljem bil, se ni svojiga ozheta framoval.

5.) Starisham v' dušhnih in telesnih potrebah pomagati. Bog pravi: „Moj sin! podperaj svojiga ozheta v' njegovi starosti, in ne shali ga, dokler shivi, persanesi mu, ako mu na pameti smankuje, in ne sani-zhuj ga per svoji mozhi, sakaj usmilenje

• ktero se ozhetu skashe, ne bo posabljeno in sa persanesene prestopke tvoje matere ti bo dobro vernjeno. Ino ti bosh v' pravizi poterjen, tudi na dan nadloge se bo na te spomin imel, in tvoji grehi se bojo stopili, kakor léd na sonzu.“ Sirah. 3, 14 — 17.

6.) Sa Starishe moliti, de bi jim Bog vse, kar na dúshi in telesu potrebujejo, dodélil, in zhe so she mertvi, de bi jih Bog, zhe morebiti v' vizah terpé, k' sebi vsel v' svoje nebeshko kraljestvo.

7.) Sadno voljo starishev tako spolniti, kakor so narozhili, in na njih nauke nikolj posabiti.

Kako otrozi v' dúshnih potrebah svojim starisnem pomagajo?

Kadar jih v' sopernostih in v' britkostih tolashijo, zhe jih, kadar kaj nevredniga nad njimi vidijo, s' sposhtovanjem lepo posvaré, in si vse persadenejo, de bi jih poboljšhali, in kadar jih v' bolesni s' svetimi Sakramenti, in s' vso duhovno pomozhijo preskerbé.

Kako otrozi starisnem v' telesnih potrebah na strani stojé?

Kadar jim v' pomanjkanji, v' starosti, ali v' bolesni, kolikor samorejo, pomagajo.

Kaj je v' zheterti sapovedi otrokam prepovedaniga?

V' zheterti sapovedi je otrokam prepovedano, svojim starisnem nepokorni biti, s' njimi gerdo delati, jih sovrashti, smerjati, sanizhevati, kleti, jih v' potrebah sapustiti, ali jim shkodovati. Shalosten sgled nepokorniga otroka imamo nad Abfolonam. 2. Kral. 15, 18. Nad Kamam Noetovim sinam, 1. Mos. 9.

Ali f. pismo ojstro od tazih otrok govori, kteri s' svojmi starishi gerdo delajo?

Ojstro govori. „V' 5. Mos. 27, 16. Bog pravi: „Preklet bodi, kteri ne spofhtuje svojiga ozheta in svoje matere.“ 3 Mos. 20, 9. „Kdor svojiga ozheta ali mater kolne, more smerti umreti.“ Pripov. 20, 13 — 16. „Kdor bo svojiga ozheta ali mater vdaril, ta ima smerti jo umreti.“ 2. Mos. 21, 15. „Neumen sin je ozhetova shalost. Kdor ozheta shali in mater podi, je bres poshtenja in frezhe. Kteri kaj svojimu ozhetu in materi odvysame, in pravi de to ni greh, je ubijavzov tovarsh.“ Prip. 28, 24. „Oko tega, kteri ozheta saframuje, in porod svoje matere sanizhuje, naj od potokov krokarji iskljuvajo, in mlade postojne snedo.“ Prip. 30, 17. „In Jesus sam pravi.“ Kteri ozheta ali mater kolne, more smerti jo umreti.“ Mat. 15, 4.

Kako je Bog take hudobne otroke v starim testamentu shtrafati sapovedal?

Bog je ikosi Mojsesa sapovedal, de so mogli starishi take otroke pred sodnike peljati, jih savoljo terdovratnosti toshiti, in de jih je moglo ljudstvo s' kamnjam pobiti.

Kako moréjo bratje in sestre med sabo shiveti?

„Se moréjo med sabo ljubiti, v' miru shiveti, eden drusimu rad sturiti, kar je treba, se ne shaliti, ne samirljivi biti, eden drusiga pred gréham varuvati, in k' lepim, bogabojezhim shivlenju nagibati in opominjati. „S. pismo pravi: „Pole, kako dobro, in kako veseló je, kadar bratje sastopno vkupaj prebivajo.“ Psalm. 133, 1.

Lep sgled da Joshef, ki je s' svojimi bratji tako ljubesnivo ravnal, kako najkerfhanfski bratje in sestre med sabo biti morejo. Veliko lét je preteklo, ko ni svojih bratov vidil. In kadar jih je vidil, se je od veselja na glas jokal, in ker ga niso posnali, jim je rekal: Jest sim Joshef vash brat, kteriga ste v' Egipt prodali. Nikar se ne bojte, in naj vam ne bo teshko, de ste me v' te kraje prodali, sakaj Bog me je pred vami sa voljo vashiga shivlenja v' Egipt poslal. Vse svoje bratje je kufhnil, in per vfazim je jokal. In rekel jim je, hitite v'

Egipt priti, in perpeljite mi ozheta. Kardar jih je od sebe spustil, jim je djalo: nikar se po poti ne kregajte. 1. Mos. 45.

Od dolshnost, ktere stvarishi do svojih otrok imajo.

Kaj so stvarishi svojim otrokam dolshni?

Sa dushe in telo svojih otrok svesto fkerbeti.

Sato morejo 1) svoje otroke sa boshje in sa vezhno svelizhanje stvarjene sposnati, kateri so jim od Boga isrozhjeni, de bi jih lépo v' boshjim strahu redili, varovali, in jim v' nebese pomagali.

2.) Vse svoje otroke bres raslozhka ljubiti.

3.) Jih v' pravi veri poduzhiti, in zhe fami nilo sato, jih drusim poduzhiti dati; jih k' pridigam in h' kershantkim naukam svesto voditi, ali poshiljati. „Vera je isposlushanja, poslushanje pa skosi Kristusovo besedo.“ Rim. 10, 17. „Imash sinove, poduzhi jih, in perpogni njih vrat od njih mladosti.“ Sir. 7, 25.

Tako je stari Tobija svojiga sina uzhil rekozh: „Sposhtuj svojo mater vse dni njeniga shivlenja; Boga imej smirej pred ozhmi, in v' gréh nikar ne pervoli. Od svojiga premoshenja daj vbogim, in tako bo Bog tudi

tebi usmiljen. Ako obilno imash; obilno daj, ako malo imash, tudi malo rad podeli. Vari se moj sin vse nezhistosti. Napuha ne pusti v' mislih ali v' besedah gospodariti, sakaj napuh je sazhétek vfiga hudiga. Delavzu bersh plazhilo daj. Kar nozhesh, de kdo tebi sturi, nikar tudi ti njemu ne sturi. Jshi vselej svétu per modrim. Vsaki zhaf hvali Boga in ga prosi, de tvoje déla obrazha. Mi szer revno shivimo, pa veliko dobriga bomo imeli, ako se bomo Boga bali. Tob. 4.

4.) Svoje otroke v' strahu boshjim isrediti, jih od perve mladosti tako voditi, de bojo greh sovrashili, in se ga varovali; dobro pa ljubili, in s' veseljam delali, radi molili, in radi v' zerkuv hodili.

Mati sedmih makabejskih bratov je starishem v' sgled, ker jih je vsih sedem v' takshnim boshjim strahu sredila, de so boshjo postavo tako mozhno ljubili, in greh sovrashili, de so raji martre terpeli, in shivljenje sgubili, kakor boshjo sapoved prelomili, in greh sturili. 2 Mak. 7.

5.) Morejo otroke pred vsm pohujshanjem varovati, jim ne dati v' slabe perloshnosti in tovarshije hoditi, in jim s' lepim bogabojezhim shivljenjem kasati, kako morejo shiveti, de bojo vezhno svelizhani.

„Kteri bo pa pohujshal eniga od letéh majhnih, kteri v' mene verjejo, temu bi bilo boljshi, de se obesi na njegov vrat ma-

linški kamen, in se vtopi v' globozhino morja. „Mat. 18, 6.

6.) Morejo otroke s' ljubesnijo svariti in shtrafovati, in kadar se poboljšajo, jim spet dobri biti.

Sveto pismo pravi: „Komur se shibe shkoda sdi, sovrashi svojiga sina, kteri ga pa ljubi, ga vedno strahuje.“ Prip. 13, 24. „Gladi sina, in te bo strahoval, igrej se s' njim, in te bo shalil. Nikar ga v' mladosti njegovi volji ne prepusti, in nikar v' nemar ne pusti, kar si umishlja. Per-poguj njegov vrat v' mladosti, in tepi ga s' shibo, dokler je otrok, de ne postane terdovraten, in tebi nepokoren, in de te ne bo serzé bolelo.“ Sir. 30, 4 — 11.

„Nikar otroku tepenja ne odtegni, sakaj ako bošh s' shibo udaril, ne bo umerel. Ti bošh njega s' shibo udaril, in njegovo dušhood pekla réshil.“ Prip. 23, 13 — 14.

Kakor je ozhe svojiga sgubljeniga pa poboljšhaniga sina s' ljubesnijo sprejel, tako morejo tudi starishi svojiga poboljšhaniga otroka s' ljubesnijo sprejeti.

7.) Ne smejo otrók drashiti in v' gréh napeljevati. „Ozhetje, nikar ne drashite svojih otrók k' serdu, de jim serze ne upade.“ Kolof. 3, 21.

8.) Sa otroke moliti, de bi jih Bog v' svoji milosti ohranil, in jih na dušhi in telefu poshegnal. Job,ové f. pismo, je molil sa svoje otroke rekozh: Moji sinovi so more-

biti gréshili in Boga v' svojih serzih rasshalili: in sato je Bogu vsaki dan ofre daroval. Job. 1, 5.

Kdaj so starishi posebno sa svoje otroke moliti dolshni?

Posebno takrat, kadar vidijo, de flabi postajajo, in kolikor bolj so v' nevarnosti, tolikanj bolj morejo sa nje k' Bogu sdihovati, de bi se spreobernili; ker svarjenje samo bres molitve she ni sadoosti, ker le od Boga vsaki dober dar pride.

,S. Monika je sa svojiga sina Avgushtina smirej fkerbela in molila, in she posebno takrat, ko je bil sazhel pregresno shiveti. Ona je veliko lét sa - nj molila, in Bog je bil njeno proshnjo ullishal, in Avgushtina spreobernil.

Kako so dolshni starishi sa telo svojih otrok fkerbeti?

Dolshni so sa shivesh in druge potrebe, in sa sdravje telefa svojih otrok fkerbeti; jih delati in druge dobre rezhi uzhit, ali drusim uzhiti dati; jih pred lenobo varovati, in jim v' kaki stan pomagati, de bojo samogli sami sebe poshteno preshiveti.

Kakshno plazhilo bojo starishi prejeti, zhe svoje dolshnosti do otrok svesto in savoljo Boga spolnijo?

Taki starishi imajo: 1.) per svojih otro-

kih she tukaj na tem svetu veliko veselje, ker vidijo ali flifhijo, de njih otrozi po refnizi shivé. 2.) Dobé pomozh. 3.) Bojo vezhno plazhilo v' nebesih prejeli, ker bojo Bogu svoje otroke oddali. „Shena bo pa svelizhana fkosi porode otrok, ako bo ostala v' veri, ljubeshi, svetosti in zhednosti. 1. Tim. 2, 15.

Kaj pa takih starishev zhaka, kateri dolshnost proti svojim otrokam ne spolnijo?

Takih starishev zhaka zhafna in vezhna nefrezha in shalost. „Ako pa kdo sa svoje, in slasti sa domazhe fkerbi nima, je véro satajil, in je hujfhi kakor nejeverník. 1. Tim. 5, 8.

Kakshne dolshnost imajo irofi ali ofkerbniki, in botri do sapushenih otrok?

Ravno te kakor starifhi, to je sa njih dusho in telo, kolikor jim je mogozhe, fkerbeti.

Sadene zheterta sapoved sunaj otrok in starishov tudi druge ljudi?

Zheterta sapoved sadene tudi vse podloshne, in vse njih duhovske in deshelske gosposke, lih tako tudi vse uzhenike, in tudi vse tiste ljudi, ktere gré savoljo starosti in njih vikfhiga stanu sposhtovati.

Od dolshnost kristjanov do duhovnov.

Kaj so kristjani duhovnam dolshni?

Kristjani so dolshni jih sposhtovati, ljubiti, jim v' vseh duhovnih rezhéh pokorni biti, sa nje moliti in sa njih potrebni shivesh skerbeti.

Sakaj so kristjani dolshni duhovne shposhtovati?

Sato ker so duhovni Jesufovi namestniki, delivzi boshjih skrivnost in svetih Sakramentov, in fredniki med Jesufam in ljudstvam.

„Is ze le dushe ljubi svojiga Boga, in njegove duhovne sposhtuj.“ Sir. 7, 33. Jesus pravi: „Kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. Mashniki, kateri dobro vodijo, naj bojo v' dvojni zhashti der-shani, slasti kateri delajo v' besedi in v' poduzhenji. 1. Tim. 5, 17.

Koga kristjani zhasfé, kader mashnike sposhtujejo?

Jesufa samiga, kteriga poslani in namestniki so. Satorej pravi Jesus: „Kdor vas sanizhuje, mene sanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Namest Kristusa smo k' vam poslani.“ 2. Kor. 5, 20.

Kako kashejo kristjani spoštovanje proti duhovnim?

Zhe s' njimi vselej kakor s' boshjimi namestniki ponishno govore, zhe jih v' prizho drusih s' zhaſtjo v' mislih imajo, zhe se sa duhovſki ſtan ſoper ſanizhvavze poſhenejo, zhe njih opominovanje s' vefeljem na ſe vsamejo, in zhe s' njimi v' miru ſhive.

Sakaj ſo kristjani dolshni duhovne ljubiti?

Sato, ker duhovni ſa njih ſvelizhanje ſkerbé, in ker ſo Kristuſovi namestniki.

Kako kristjani ljubeseſen proti duhovnim ſkashejo?

Nar bolj s' pokorſhino, zhe tako vſe ſture, kakor jih duhovni uzhé.

Sakaj ſo kristjani ſvojim duhovnim paſtirjam pokorſhino dolshni?

Sato, ker ſo duhovni paſtirji Kristuſovi namestniki, ker ne govore v' ſvojim ampak v' Kristuſovim imenu, in ker jim je to, kar jih uzhé, k' ſvelizhanju potrebno. „Kdor vaſ poſluſha, mene poſluſha, in kdor vaſ ſanizhuje, mene ſanizhuje.“ Luk. 10, 16. „Kdor vaſ ſprejme, mene ſprejme, in kdor mene ſprejme, tega ſprejme, kteri je mene poſlal.“ Mat. 10, 40.

Kako kashejo kristjani pokorshino proti svojim duhovnim pastirjam?

Zhe so jim radi pokorni, in si vse persadenejo, de bi jim s'pokorshino njih flushbo veselo sturili. S. Apostel Pavl pravi: „Pokorni bodite svojim višhim, in bodite jim podloshni, sakaj oni zhujejo, kakor taki, kteri bojo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljам sturé ne sdihovaje, sakaj to sa vas ni dobro.“ Hebr. 13, 17.

Sakaj so kristjani sa duhovne pastirje moliti dolshni?

Sato, de bi jih Bog rasvetlil, de bi jih vselej prav in tako uzhili, de bi svelizhani bili. S. Pavl sam se je vernim v' molituv perporozhal rekozh: „Prosim vas skosi Gospoda nashiga Jesusa Kristusa, de meni pomagata v' svojih molitvah sa me k' Bogu.“ Rim. 15, 30.

Sakaj so kristjani dolshni svoje duhovne pastirje preshiveti?

Sato, de duhovni s' zhasnimi skerbmi niso smotljeni, in de so loshej perpravljani ljudém v' dušnih rezhéh pomagati. Jesus to sam vernim perporozha, ker pravi, de je vsaki delavz svoje jedi vreden. Mat. 10, 10. Ravno tako tudi s. Pavl govori. „Ako smo vam duhovne rezhi sejali, je kaj velikiga, de vashe telesno shanjemo? — Ne veste, de kteri v' svetishu flushbo opravljajo, tudi

od téga, kar je od svetišča, jedo, in kateri altarju flushijo, se s' altarjam delé? Tako je tudi Gospod tém, kateri Evangeli osnanujejo ukasal, od Evangelja shiveti." 1 Kor. 9, 11 — 15.

Od dolshnost do Zesarja in drugih deshelfkih gosposk.

Je deshelfka gosposka potrebna?

Gosposka je savoljo hudobnih in nepokojnih ljudi, savoljo pravize, savoljo sunajniga miru in frezhe vsiga zhloveshkiga rodu silno potrebna. „Oblastnik je na mestu Boga tebi k' dobrim. Ako bosh pa hudo delal, boj se; sakaj ne nosi sastonj mezha, sakaj boshji hlapez je on, mashevavz k' strahovanju tega, kateri hudo sturi.“ Rim. 13, 4.

Od koga ima deshelfka gosposka oblast?

Od famiga Boga. „Ni oblasti od drugod kakor od Boga, ktera pa je, je od Boga postavljena.“ Rim. 13, 1. To je tudi Jesus povedal pred Pilatusham rekozh: „Ti bi nobene oblasti zhes me ne imel, ako bi ti ne bilo od sgorej dano.“ Jan. 19, 12.

Kaj smo dolshni Zesarju in drusim od njega postavljenim gosposkam?

1.) Smo jih dolshni spofhtovati, tode ne s' perlisnjenim jesikam, ampak is serza kakor boshje namestnike in flushabnike. Rim. 13, 4.

Greh je od gosposke slabo misliti, jo slabo soditi, nje slabosti rasglasovati, jo kleti in ji hudo vofhiti. S. pisimo nas opominja, de se she k' takim, kateri gosposke ne spofhtujejo, perdrushiti ne smemo, ker pravi. „Moj sin! boj se Boga in kralja, in ne perdrushi se k' njih sanizhevavzam.“ Prip. 24, 21. In Bog je she skosi Mosefa prepovedal, de se sodniki opravljati ne smejo, kateri so namest Boga. 2 Mos. 22, 28.

Kako kashemo gosposkam spofhtovanje?

Kadar s' njimi ponishno govorimo, kadar jih v' prizho drusih, s' zhasijo v' miflih imamo in tudi ne perpuistimo, de bi drugi od njih sanizhljivo govorili.

2.) Kadar smo jim v' vsm pokorni, kar ni zhes boshjo sapoved. „Bodite vsaki zhloveshki stvaru podloshni, (pravi s. Peter) savoljo Boga, ali kralju, kakor nar vishimu, ali vojvodam, kakor od njega poslanim, sakaj tako je volja boshja.“ 1. List. 2, 13 — 15. „Vsaki zhlovek bodi vikshi oblasti podloshen, sakaj ni oblasti

od drugod, kakor od Boga, litera pa je, je od Boga poslana.“ Rim. 13, 1.

Je greh se zhes gosposko puntati?

Greh je se zhes gosposko puntati, sa- kaj kateri se oblasti soper stavi, se volji bo- shji soper stavi, in kateri se soper stavijo, sa- mi sebi pogublenje nakoplujejo. Rim. 23, 2.

Je kristjan dolshan gosposki raso- deti, zhe bi vedil, de se kdo zhes gospo- sko spuntati hoze?

Dolshan je to sturiti, sato de se pre- grehe in nefrezhe odvernejo.

Kaj je kristjanu sturiti, zhe bi mu gosposka kaj taziga sapovedala, kar je zhes boshjo sapoved?

Kaj taziga nikolj ne smé sturiti, zhe bi savoljo tega tudi shivljenje sgubiti mo- gel; puntati se pa vender nikolj ni perpu- fheno. Pervi kristjani so tudi ajdovske ze- sarje in kralje spohtovali, in so jim bili v' vsih rezhéh pokorni, ktere niso bile zhes boshje sapovedi; kadar so jim pa ma- like moliti, in jim ofrovati sapovedavali, so raji kri prelili, kakor pa de bi jim bili pokorni.

Ali more zhlovek tudi hudobni go- sposki pokoren biti?

Tudi, sato ker ima vsaka gosposka po besedah s. pisma svojo oblast od Boga.

• Jesuf je bil krivizhnimu sodniku pokoren, in sfer pokoren do smerti.

3.) Morejo kristjani svojim gosposkam davke dajati. To nam Kristus sam saporve rekozh: „Dajte zesarju kar je zesarjoviga.“ Luk. 20, 25. S. Pavl pravi: „Dajte tedej vsim, kar jim gré, komur davk, davk, komur zol, zol.“ Rim. 13, 7. Jesuf je tudi sam davk dal sa se in sa s. Petra, desi je bil Sin boshji, in kralj vsih kraljov. Mat. 17, 23 — 26.

4.) Morejo sa vse moliti, de bi jim Bog sdravje in shivljenje ohranil, de bi jim mozh in modrost dodelil, de bi svoje podloshne po boshji volji vodili. „Prosim te nar préd de se sturé proshnje, molitve, perporozhenje, sahvalenje sa vse ljudi, sa kralje in vso gosposhino, de bi mirno in pokorno shiveli v'vsi brumnosti in zhistosti.“ 1 Tim. 2, 1 — 2.

Pervi kristjani so per vlaki boshji flushbi sa kralje in sa gosposke molili, desi so ravno sovrashniki Jesufovi in njegove s. vere bili. Mati katolskha zerkuv she prezej od perviga sazhetka per vsaki s. mashi pred povsdigovanjem sa papesha, sa shkofa in sa zesarja ali kralja spomin sturi, in to se she v'posebnih molitvah veliki petek per odgernjenji krisha sgodi.

Od dolshnost poslov.

Kakshne dolshnosti imajo posli do svojih gospodarjev in gospodinj?

1.) Jih morejo sposhtovati savoljo oblasti, ki jo od Boga zhes nje imajo.

2.) Jim v'vsih rezhéh, ktere niso boshjim sapovedam nasproti, pokorni biti. „Vi hlapzi, (*pravi s. Pavl*) bodite pokorni svojim telešnim gospodarjem s' straham in trepetanjem v' prepróshini svojiga ferza, kakor Kristusu. In nikar ne flushite na oko, (*k' videsu*) kakor de bi hotli ljudém dopasti, ampak kakor hlapzi Kristusovi, sturite boshjo voljo is ferza radi, in flushite s' dobro voljo, kakor gospodu in ne kakor zhlovekam.“ Efes. 6, 5 — 7.

3.) Jim svešti biti, to je pridno delati, zhe jih Gospodar vidi ali ne; gospodarjev ne poshkodovati, ali jim kaj vseti, bodi sa se ali sa druge, in tudi ne perpušiti, de bi jim kdo drugi shkodo delal, in de morejo s' gospodarjevim blagam ravno tako skerbno ravnati, kakor s' svojim.

Lép sgled dobrih poslov je nam Eliezer Abrahamov hlapez; Jakop, ko je per Labanu flushil; Egiptovski Joshef. 1. Mos. 24, 31 — 39. Evangelfski hlapzi, kteri bi bili radi luliko is med pshenize ispleli. Mat. 13, 27.

4.) Morejo molzhezhi biti, in tega, kar se v' hihi sgoti, ne okolj rasnafhati. Sgled molzhezhiga posla je nam Juditna dékla. Judith. 10.

5.) Morejo sheleti s' svojim délam bolj Bogu kakor gospodarju dopasti, in si smerej vezh sa vezhno, kakor sa zhasno shivlenje persadevati.

Kakshni morejo posli med sabo biti?

- 1.) Morejo eden drusiga ljubiti.
- 2.) Eden drusimu per délu pomagati.
- 3.) Eden drusiga k' dobrimu opominovati.

4.) Eden drusiga slabosti in pregresfhke s' voljo prenafhati.

5.) Med sabo v' miru shiveti.

6.) ,Se ne smejo med sabo sovrashiti, eden drusim nevoshlivi biti, se ne eden na drusiga jesiti, eden drusim nagajati, ne eden drusiga zherniti, in opravljati.

Kaj je poslu sturiti, kadar vidi, de otrozi ali pa drugi posli gospodarju shkodo delajo?

Dober posel more take s' ljubesnijo posvariti, zhe pa svarjenje nizh ne pomaga, gospodarju povedati. Ravno to se more tudi takrat sgotiti, zhe od kteriga kaj pregresfhniga vé, fzer se ptujga gréha deleshniga sturi.

Od dolshnost gosposke in gospodarjev do njih podloshnih.

Kaj so gosposke in vikshi svojim podloshim dolshni?

Gosposke in vikshi so svojim podloshnim vezh dél vse to dolshni, kar starishi svojim otrokam; posebno pa de sa njih dušhne in telefne potrebe skerbé, de jih per pravi véri ohranijo, de pravizo med njimi delajo, in de krivize od njih odvražajo.

S. písmo pravi: „Zhes te, kateri podloshne imajo, bo nar ojštrejšhi sodba, ker Bog ne bo na nikogar obras gledal, tudi se ne bo nikogar visokosti bal, ker je majhniga in velikiga stvaril, in sa vse enako skerbi. Ali bolj mozhnih mozhnejshi terplenje zhaka.“ Buk. mod. 6, 6 — 9.

Kaj so gospodarji svojim poslam dolshni?

1.) „So dolshni skerbeti, de so posli v veri dobro poduzheni. „Kdor sa domazhe ne skerbi, je véro satajil, in je hujshi, kakor nejeverník.“ 1. Tim. 5, 8.

2.) Jim morejo s' lastnim sadershanjem lépe sglede dajati, in jih, kadar so nerodni, svariti, in jih od hudiga odvražhati.

3.) Jih ne sméjo zhes mozh s' délam obkladati, pa tudi ne bres déla pufhati.

4.) Jim morejo tudi pozhitek dati, posebno ob prasniki.

5.) Jim morejo potreben shivesh dajati, in jih tudi v' bolesni s' vsm, kar potrebujejo prefkerbėti, in jim k' sdravju pomagati.

6.) Jih morejo ob sgovorjenim zhasu poshteno plazhati.

7.) Ne smejo tazih poslov, kateri so jim v' mladosti svesto flushili, v' starosti sapsuti.

Kako se morejo uzhenzi do svojih uzhenikov sadershati?

Uzhenzi morejo svoje uzhenike ljubiti, jih sposhtovati, se jim poduzhljive fkasati, jim pokorni in hvaleshni biti.

Kako se otrozi in mladi ljndje vezhkrat nad starimi ljudmi pregreshé?

,Se pregreshé, zhe jih sanizhujejo, sasmehujejo, jih savoljo kakih flabošt saframujejo, in jim primke dajejo.

Na kaj bi se mogli otrozi spomniti, de bi starih ljudi ne saframovali?

,Spomniti bi se mogli na strashno pergodbo tistih otrok v' starim testamentu, kateri so stariga preroka Eliseja, kadar je v' mestu Betel fhel, savoljo njegove plefhaste glave saframovali, ker so vpili: Plefhiz pridi doli, plefhiz pridi doli! Elisej se osre, in v' imenu Gospoda te otro-

ke sakolne. Bog spolni per ti prizhi njegovo pravizhno kletuv, in kar prideta dva medveda is gojsda in rastergata dva in fhtirdefét letéh rasujsdanih otrok. 4. Kralj. 2. Tukaj pokashe Bog, kako je to njemu soperno, zhe kdo stare ljudi saframuje. Otrozi! varite se tega gréha, de vas Bog ne bo vezhno fhtrafal.

V. Sapoved.

Kaj je v peti sapovdi prepovedano?

Je prepovedano ne febi ne drugim shivlenja vseti, ali na shivlenji poshkodvati.

Kdo je zhloveku telo dal?

Bog mu ga je dal, in sato je tudi njegovo. 1 Kor. 6, 13.

Sakaj je Bog zhloveku telo dal?

Sato de bi s'njim vezhno shivlenje saflushil.

Kakshne dolshnosti imamo do svojiga teleja in do svojiga shivlenja?

1.) Moremo fvoje telo varovati, de se ne poshkoduje, ker je velik dar boshji.

2.) Skerbeti, de se per shivlenji ohranimo. Ravno sato je pridno delati potreba, de si potreben shivesh in obleko saflushimo.

3.) Moremo sa sdravje fkerbeti, in sato moremo v' jédi in v' pijazhi smerni biti.

Smé zhlovek sebe umoriti?

Tegane smé, ker ni gospodar svojiga shivlenja, ampak le Bog, in on mu ga vsame kadar hozhe.

Ali tak, kateri sebe umori velik gréh sturi?

Tak neisrezheno velik gréh sturi, de mu ne more odpushten biti, sato ker sé, zhe se umori, nizh vezh spreoberniti in spokoriti, in torej tudi svelizhan biti ne more. Katolska zerkuv tazih na shegnano pokazishe pokopati ne pusti.

Smé zhlovek svoje shivljenje v' nevarnost postaviti?

Bres file in potrebe nikolj ne.

Kadaj ga vender smé v' nevarnost postaviti?

1.) Kadar bi greshti ali véro satajiti mogél. Kristuf pravi: „Kdor bo shivljenje ohranil savoljo mene, bo vezhniga sgubil. Kdor ga bo pa savoljo lmene sgubil, bo vezhniga dobil. Mat. 10, 39.

Egiptovski Joshef, Eleazar, devedeset lét stari starzhek 2 Mak. 6, 18 — 31, in tolkanj marternikov in diviz ob prvih zhasih kershanstva so nam sgled, de so raji

svoje shivljenje v' nevarnost in v' smert dali, kakor de bili Boga rashalili.

2.) Is ljubeshni do blishniga; postavim v' kushnih in nevarnih bolesnih bolnikom postrezhi, ali blishnimu is kake nevarnosti pomagati. To de v' tazih okolshinah se je potreba vender pametno, ne pa prederšno sadershati.

3.) Kadar zhloveka dolshnosti stanu veshajo, de se k' pridu blishniga v' nevarnost postaviti more; kakor duhovni, sdravniki in soldatje.

,Sme kdo sebi smert sheleti?

Zhe si zhlovek smert is nepoterpeshljivostisheli, ker ni nizh vezh per volji teshav in britkost na svetu terpeti, je gréh; zhe si pa smert le sato vofhi, de bi grehu konzsturil, de bi is vsih pregresnih nevarnost in perloshnost réshen bil, de bi vezh Boga ne shalil, in she kmalo per Bogu bil, je hvale vredno. S. Pavl si je tako smert shelil, ker je rekel: „Kristus je moje shivljenje, in smert dobizhek; shelim rasvesan in s' Kristusam biti.“ Filip. 1, 21.

,Sme zhlovek sebi na sdravju shkodovati?

Tudi ne, ker je svoje sdravje ravno tako, kakor shivljenje varovati dolshan.

Kteri si na sdravji shkodvajo?

1.) Taki, kteri si na svojim truplu kake rane napravijo, ali sbe zlo kak ud odseka-jo; postavim de bi foldatje ne bili.

2.) Kteri se per delu prefilijo.

3.) Kteri bres mére jedo in pijo, in posebno, zhe kake take jedijédo, od kterih vedo, de jim shkodvajo.

4.) Kteri se prevezh jesé, shalujejo, in kteri rasujsdano shivé, ali kaj drusiga taziga sdravju shkodljiviga pozhnó.

5.) Kteri se v' bolesni nobenih sdravil poslushiti nozhijo, ako ravno bi to lohka sturili.

Kaj je v' peti sapovedi prepovedano kar blishniga sadene?

Prepovedano je blishniga umoriti, ali ga na sdravji poshkodovati.

Je velik gréh blishniga umoriti?

To je strashno velik gréh, kakor is ust samiga Boga vemo. „Kaj si sturil, (*rezhe Bog Kajnu*) glas kervi tvojiga brata Abelna vpije k' meni od semlje. Sdaj bosh preklét. 1. Mos. 4, 10 — 11. In Noetu Bog rezhe: „Kdorkolj bo zhlovefhko kri prelil, téga kri bo prelita, sakaj zhlovek je po boshji podobi stvarjen.“ 1. Mos. 9, 6. „Ali ne veste, de nima nobeden vbi-javez obstojezhiga shivlenja v sebi.“ 1. Jan. 3, 15.

Ali se le ubijavzi zhes peto sapoved pregreshé?

Ne le samo taki, kateri blishnimu shivljenje vsamejo, ampak tudi tisti se pregreshé zhes to sapoved, kateri kaj taziga fvetujejo, kateri blishniga umoriti ukashejo ali pomagajo, in tudi taki, kateri blishniga tako pretepejo, funejo ali udarijo, de sato sboli, in potlej umerje.

Kaj je vbijavez in vsak tisti, kateri blishniga na trupla poshkodje, sturiti dolshan?

Tak more ojtro pokoro delati, in tudi blishnimu po svoji mozhi vso shkodo poverniti, mu sdravila plazhati, in tudi vse poverniti, kar je v' bolesni samudil.

Kteri se she zhes peto sapoved pregreshé, kar blishniga sadene?

Tudi tisti, kateri blishniga umoriti shelé, in kateri mu v' serzu smert shelé.

Smé vikshi oblast hudodelnike moriti?

Vikshi oblast smé hudodelnike moriti. S. Pavl pravi: „Oblastnik je na méstu Boga tebi k' dobrimu. Ako bosh pa hudo delal, boj se, sakaj ne nosi sastonj mezha, sakaj boshji hlapéz je on; mashevavz k' strahovanju tega, kateri hudo sturi.“ Rim. 13, 4.

Kaj je she vezh v' peti sapovedi prepovedaniga?

V' peti sapovedi je tudi jesa, nevosihli-
vošt, sovrashtvo, pohujshanje, in vsako
rashalenje blishniga prepovedano.

Kaj je pohujshanje?

Pohujshanje je vsako tako govorjenje,
djanje ali sadershanje, ktero blishniga v'
gréh napeljuje.

*Je zhloveku mogozhe se vsiga pohuj-
shanja proti blishnimu obvarovati?*

Takiga pohujshanja se obvarovati ne
more, kteriga si blishni sam is kake dobre
rezhi vsame. Tako postavim so se hudobni
Judje nad nar lepshimi Kristusovimi déli
pohujshali. Tako pohujshanje ni dano,
ampak le vseto.

*Ali se je tazih rezhi varovati potre-
ba, od kterih vémo, de se bojo ludje nad
njimi pohujshali?*

Zhe so leté rezhi potrebne in dobre,
jih opushtati ne smemo. Kristuf je ob sabo-
tih bolnike osdravljaj, ako lih so se Judje
nad tém pohujshali.

*Kaj nam je takrat sturiti, ko vidi-
mo, de se blishni is slabosti ali neved-
nosti nad kakim nashim dobrim délam
pohujsha?*

Taziga je potreba od tega dobriga

déla poduzhiti in preprizhati, ali pa se ga, zhe posebno potrebno ni, popolnoma sdershati. Tako je s. Pavl sturil, ker pravi: „Ako jéd mojiga brata pohujšha, ne bom meša jédel na vekómej, de svojiga brata ne pohujšham.“ 1 Kor. 8, 13. Tako kristjan! bi tudi ti marskaj sturiti smel, pa zhe bi se nad tém tvoj blishni spodtikoval, raji nikar ne sturi.

Kteriga pohujšhanja se moremo vselej sdershati?

Daniga pohujšhanja, to je taziga, ki se s' nerodnimi besedami, ali s' kakim pregresnim sadershanjem da, od zhesar se dobro vé, de je blishnimu h' spodtikleju in napelovanju v' gréh.

Je velik gréh drugim pohujšhanje dati?

To je velik gréh, kakor naš Kristuf uzhi rekozh: „Kteri bo pa pohujšhal koga letih majhnih, kteri v' mene verjejo, temu bi bilo boljshi, de bi se mu malenski kamen na vrat obesil, in se potopil v' globozhino morja. Gorje svetu savoljo pohujšhanja. Pohujšhanje szer more priti, ali vender gorje takimu zhloveku, po kterim pohujšhanje pride.“ Mat. 18, 6 — 10.

Sakaj je pohujšhanje tako velik gréh?

Sato, ker Bog hozhe, de bi se vfi

ljudje svelizhali, tiſti pa kateri blishniga pohujſha, blishnimu v' pogubljenje pomaga.

Pohujſhliviz, kateri blishniga v' kak gréh ſapelje, muſkosi to nedolſhnoſt, boſhjo gnado, mir veſti in nebeſhko kraljeſtvo odvsame. In kako ne bo pohujſhanje velika pregréha, ker ſe je Kriſtuf tolkanj trudil, tolkanj terpel, in tudi kri prelil, da je naſ is fuſhnoſti hudizheve reſhil, pohujſhliviz pa zhloveka ſpet tako rekozh is Kriſtuſovih rok iſterga, in ga hudizhu isda! Kaj more biti hujſhiga, kakor je to.

Kaj je takimu ſturiti, kateri je koga pohujſhal?

Tak more ſturjeno pohujſhanje, koljkor mu je mogozhe, popraviti.

Kako zhlovek ſturjeno pohujſhanje popravi?

De zhlovek ſturjeno pohujſhanje, zhe tudi ne popolnoma, vſaj nekoljko popravi.

1.) More vſe to opuſtiti, ſe od vſiga tiſiga lozhiti, nad zhémur ſo ſe ljudje pohujſhali, zhe bi bilo zhloveku tudi ſheta-ko teſhko, in more s' vſim ſvojim djanjem in nehanjem pokasati, de ni nizhvezh tak, kakor je bil, in de mu je ſavoljo ſturjeniga pohujſhanja možhno ſhal.

2.) More pohujſhane poduzhiti, de naj nikar tako ne ſhive, kakor ſo pred nad njim vidili.

3.) More tudi Boga profiti, de bi vsim tistim, kateri so se nad njim pohujšali, gna-do spreobernenja dodelil.

S. Peter je bil Jesufa v prizho drusih satajil, sato ga je pa tudi potlej pred drusimi s' toljko gorezhnostjo sposnal. S. Pavl je pred zerkuv boshjo preganjal, in sato si je potlej tolkanj persadjal, de bi bil vse k' Jesufovi véri spreobernil. Ozhit-na greschniza v' f. Evangelii je ozhitno s' jokam ljudém na snanje dajala, de svoje hudobije obshaluje.

Kaj je v' peti sapovedi sapovedano?

Je sapovedano: 1.) Mir in spravo s' vsimi tudi s' takimi, kateri so nas rashalili, imeti. „Ako je mogozhe, imajte mir s' vsimi ljudmi, kar je per vas. Ne delajte si sami pravize prelubi, ampak dajte prostor jesi, sakaj pisano je: Meni gré mashovanie, jest bom vernil, rezhe Gospod. Ampak ako bo tvoj sovrashnik lazhen, daje mu jesti, ako je shejin, daj mu piti, sakaj ako to sturish, bosh sherjavzo na njegovo glavo nosil.“ Rim. 12, 18 — 20.

2.) Vsim dobre sglede dajati. „Naj svéti vašha luzh pred ljudmi, de vašhe dobre déla vidijo, in zhasé Ozhetá, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 16. S. Peter pravi: „Imajte dobro sadershanje, de vašhe dobre déla vidijozh Boga zhasé.“ 1. List. 2, 12.

3.) Blishnimu duhovne in telefne dobrote deliti. „Vi pa bratje! ne utrudite se dobro délati. 2. Tesal. 3, 13.

VI. S a p o v e d.

Kaj je v'sheſti ſapovedi prepovedano?

V' ſheſti ſapovedi ſo prepovedane vſe nezhiſte dela, vſe nezhiſto obnaſhanje, nezhiſte beſede, radovoljno dopadajenje in pervolenje v' nezhiſte miſli in ſhelje, in vſe, karkolj v' nezhiſtoſt napeljuje. „Déla meſa pa ſo snane, in to ſo: preſheſhtvo, negnuſnoſt, neſtramnoſt, nezhiſtoſt. Od taziſh dél vam naprej povém, kakor ſim vam préd povedal, de kateri take rezhi delajo, ne bojo boſhjiga kraljeſtva doſegli.“ Galazh. 5, 19 — 21. Kurbanje pa, in vſa nezhiſtoſt naj ſe med vami ſhe zlo ne imenuje, ali neſtramne, ali norſke ali gerde beſede naj iſ vſſhih uſt nikolj ne pridejo.“ Efes. 5, 4 — 5.

Se je gréha nezhiſtoſti ſlo bati?

Prav ſlo ſe ga je treba bati ſato, ker zhlovek groſno lohka va-nj pride, in ker ga ſilno teſhko opuſti. „Pregrehe njegove mladofſti bodo njegove koſti napolnile in v' prahi ſ' njim pozhivale.“ Job. 20, 11.

Ali je nezhistost velika in slo ostudna pregréha?

Velika in slo ostudna pregreha je nezhistost, ker kristjan per f. kerstu Kristu-fov ud in tempel f. Duha postane, in ni le samo po dufhi, ampak tudi po truplu Bogu posvezhen.

Sato pravi S. Apostel Pavl, de nezhistost se she med kristjani imenovati ne smé, kakor se svetim spodobi, in de nezhistniki ne bojo nikolj v'nebesa prishli. Ravno tako se tudi is shtrafeng, s'kterimi je Bog nezhistnike shtrafoval, lohka sklene, kako Bog leto hudobijo sovrashi. Potop je bil po sprizhovanj, f. pisma shtrafenga nezhistosti. Sodoma, Gomora in dve druge mesta so bile savoljo nezhistosti s' vsimi svojimi prebivavzi s' nebeskim ognjem pokonzhane. In f. Apostel Juda pravi, de so lete mesta sgled terplenja v' vezhnim ognji postale: „Kakor Sodoma in Gomora in blishne mesta, ktere so ravno tako neframno delale, in se pezhale s' drugim mesam, so sgled postale terplenja v' vezhnim ognji.“ Juda 7.

Ko se je bilo Israelsko ljudstvo s' Moabishimi hzherami pregreshilo, je Bog Mojsefu sapovedal, vse tiste, kateri so se bili pregréshili, na galge proti sonzu obešti, in tako je bilo na enkrat shtir in dvajset taushent pomorjenih. 4. Mos. 25, 4 — 9.

David je jokaje svojo pregreho sposnal, in se savoljo nje ojštro pokoril, gréh mu je bil odpushten, vender je savoljo njega velike zhasne shtrafenge preštal. Kako se bo pa she le takim godilo, kateri nobene pokore ne delajo.

„So nespodobne misli in shelje vselej gréh?

Takrat niso greh, kadar si jih zhlovek ni sam kriv, in jih, zhe se mu v' glavo filijo, odganja. Gréh so pa vselej takrat, kadar jih je zhlovek sam kriv, kadar si nizh ne persadeva, de bi si jih is glave isbil, ali zhe she zlo dopadajenje nad njimi ima. „Povém vam, de vsaki, kateri sheno pogleda, de je posheli, je she s' njo v' serzu presheshtoval pravi Kristuf.“ Mat. 5, 28.

Kaj v' nezhistost napeljuje?

V' nezhistost napeljuje nezhemerna in nesframna nosha, prevsetnost, lenoba, poshreshnost v' jedi in v' pijazhi, plés, preprijasno pezhanje s' drusim spolam, rasujsdani pogledi, poslusljanje gerdih pogovorov in pésem, in branje nesframnih bukuv. „Glej to je bila pregreha Sodome tvoje sestre: napuh, kruha sitost in obilnost, in nje in njenih hzhera shivljenje bres déla.“ Ezech. 16, 49.

Kaj svira vezhi dél is nezhiſtiga gréha?

1.) Posablenje Boga. 2.) Slepota uma. 3.) Oterpnjenost ſerza. 4.) Zhaſi odſtop od vére, kakor imamo ſhaloſten ſgled nad kraljem Salomonam. 5.) Nevarne in oſtudne bolesni, in tudi vezhkrat preſgodna ſmert. „Kdor ſe s' kurbami pe-zha, bo neſramen, on bo deleſh ſtrohlivoſti in zhervov, bo k' velikim ſgledu poſtavljen, in njegova duſha bo is ſhtevis shivih verſhena.“ Sirah. 19, 3.

6.) Savoljo lete pregrehe ſo bile ſhe vezhkrat zele deſhele, meſta in narodi od Boga ſhtrafani.

Sakaj je v' leté ſapovedi, kakor j. piſmo govori, poſebno preſheſtvo pre-povedano?

Sato, ker tiſte perſhone, ktere ſakon prelomijo, sraven oſtudne pregrehe nezhiſtoſti, tudi pregreho krivize doperneſejo.

Kaj je v' ſheſti ſapovedi ſapoveda-niga?

V' ſheſti ſapovedi je ſapovedano ſe na duſhi in na teleſu zhiſto ſadershati, ſe tudi ſhe zlo ſlabih miſel varovati, ſe takih perloſhnoſt ſkerbno ogibati, ktere v' leto

pregreho napelujejo, in sploh nizh tazi-
ga ne sturiti, kar bi si v' prizho starishev
uzhenikov in drusih pametnih ljudi sturiti
ne upali. „To je boshja volja vashe pc-
fvezhenje, de se nezhistosti sdershite, in
de vsaki smed vas svoje telo v' svetosti in
v' zhasi ohrani, ne pa v' gerdih sheljah,
kakor malikvavzi, kteri Boga ne posna-
jo.“ 1. Tesal. 4, 3.

VII. S a p o v e d.

*Kaj je v' sedmi sapovedi prepove-
dano?*

V' sedmi sapovedi je prepovedana
tatvina, rop, golfija per meri in per vagi,
sadershanje ptujga blaga ali saflushka, kri-
vizhni zhimshi ali obresti, in dobizhki, in
poshkodovanje blishniga na njegovim pre-
moshenju in na njegovih pravizah.

Kaj se imenuje tatvina, in kaj rop?

Tatvina je, zhe se blishnimu fkrivaj
kaj ukrade, rop pa, zhe se kaj blishnimu
s' filo vsame. „Tatje in odertniki ne bo-
jo boshjiga kraljestva posedli.“ 1. Kor. 6, 10.

*Ali se zhlovek le samo takrat zhes
sedmo sapoved pregreshi, zhe jam kaj
ukrade, ali kaki rop sturi?*

Pregreshi se tudi, zhe drugim kraffi
ali ropati pomaga, zhe jim kaj taziga svet-

je, ali perloshnost in potuho daje, zhe ukradeno blago hrani, kupi ali prodaja. S. pismo pravi: „Kdor se s' tatam deli, svoje shivljenje sovrashi.“ Prip. 29, 24.

Vfaki kristijan bi v' leti rézhi tako vesten biti mogel, kakor nam s. pismo od Tobija perpoveduje. Ko je koslizhek, kteriga je bila Tobijeva shena saflushila in domu pernefla, vezhkrat meketal, je Tobija zhes to tak nepokoj v' sebi obzhutil, de je rekel: „Glejte, de bi kje ukraden ne bil, dajte ga njegovimu gospodarju nasaj, ker nam ni dopusheno kaj ukradeniga jesti, ali se ga dotakniti.“ Tob. 2, 21.

„Smejo otrozi starishem sa se ali sa druge kaj vseti?“

Tudi otrozi ne smejo svojim starishem nizh vseti, sato ker je starishem she v' lasti. „Kdor kaj svojmu ozhetu ali materi vsame in rezhe, de to ni gréh, je vbijavzov tovarsh.“ Prip 28, 24. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kateri otroke napravijo, de jim kaj od hishe dajejo ali prodajejo, in ravno sato so dolshni sturjeno krivizo popraviti. Tega gréha so tudi tisti deleshni, kateri to, kar otrozi starishem ukradejo, hranijo.

Kaj se imenuje golfija?

Golfija je takrat, kader se slabo blago sa dobro prodaja, kadar se premajhna

méra in vaga ima, kadar se kdo podkupi-
ti da, in kadar se kdo potrebe, nevedno-
sti ali neumnosti blishniga poslushi, de ga
svije, in kaj na premoshenji poshkodje. Bog
pravi: „Nizh krivizhniga ne pozhnite, ne
per sodbi, ne per vagi, ne per méri.“ 3.
Mos. 19, 35.

*Kako se stari/hi, gospodarji in go-
spodine tudi vezhkrat zhes sedmo sapo-
ved pregreshé?*

Pregreshé se: 1.) Zhe svojim otrokam
premoshenje sapravljajo, sakaj Bog ne da
ljudém blaga sato, de bi ga sapravljali in
s' njim delali, kakor bi hotli, ampak de
s' njim gospodarijo, in de ga po kershanfko
obrazhajo.

Ravno tako se tudi gospodarji pregre-
she, zhe svojih poslov in delavzov po pra-
vizi ne plazhajo, ali zhe jim plazhati od-
laskhajo. „Kteri kri prelije, in kteri najem-
niku plazhilo odterga, sta brata.“ Sir. 34,
27. Plazhilo tvojiga najemnika naj nikar
do drusiga dne per tebi ne ostane. 3. Mos.
19, 13. Torej je Gospod od nograda svo-
jim delavzam prez svezher plazhilo dal.
Mat. 20, 8.

2.) „Se pregreshé, zhe sami, ali pa njih
drushina s' shivino sosedom shkodo dela-
jo, ali zhe shivino nalash spusté, de gre
kamor hozhe. „Kdor njivo ali nograd
poshkodje, in svojo shivino ispusti, de ptu-

je popaše, tak more s' tém, kar nar bolj-
shiga na svojimu polji ali v' nogradu ima,
po zeni shkode sa to poverniti.“ 2. Mos.
22, 5.

3.) „Se pregreshé, zhe mejnike prestavi-
jo. „Ne prestavi mejnikov svojiga blishni-
ga, ktere so postavili prvi ljudje v' tvoji
lastnini.“ 5. Mos. 19, 14. „Ne prestopi
starih mejnikov, ktere so tvoji ozhetje po-
stavili.“ Prip. 22, 28.

4.) „Se pregreshé, kadarkolj kako kri-
vizo blishnimu delati perpuště, ali kaj tazi-
ga pregledajo, in vselej kadar se krivizhno
toshujejo, to je sa take rezhí, ktere jim
po pravizi ne gredo.

*Kako greshé antverharji ali roko-
delzi in najemniki zhes to sapoved?*

Greshé, zhe predrago rajtajo, zhe
svesto zel dan ne delajo, kakor so najeti,
ali zhe se kakiga déla podstopijo, ki ga
ne snajo, in tako blago spridijo, zhe kaj
od daniga blaga perdershé; ali namest do-
briga blaga slabo nasaj dado.

Kako se kupzi s' golfijo pregreshé?

„Se pregreshe: 1.) Zhe blago predra-
go prodajajo in prevelikih dobizhkov ishe-
jo. „Lakomnik, pravi s. pismo, ima tu-
di dushe naprodaj.“ Sirah. 10, 10.

2.) Zhe imajo krivizhno vago ali méro.
„Ti ne smesh (prepoveduje Bog) dvojne

«vage ali mire vezhi in manjšhi v' svoji hišhi iméti, ampak morešh pravo in pravizhno vago, enako in pravizhno mero imeti. Sakaj ta, ki letó dela je pred Gospodam gnusoba.“ 5. Mos. 25, 13 — 16.

3.) Kadar flabo blago sa dobro prodajejo, in ga she sraven hvalijo.

4.) Kadar prekupujejo i. t. d.

Kako se podloshni zhes to sapoved pregreshé?

Pregreshé se, zhe davkov, desetih, ali kar po postavah in starih navadah gosposki gré, ne odrajujejo.

Kako greshé dolshniki zhes to sapoved?

Dolshniki greshé, zhe posojeniga ob pravim zhasu, ali pa she zlo ne vernejo, ali kadar, zhe jim je bilo kako orodje posojeno, pokasheno nasaj dado.

S. pismo pravi: „Posodi blishnimu ob zhasu njegove potrebe, poverni pa tudi ob zhasu svojimu blishnimu tebi posojeno. Ispolni besedo, in sveito s' njim ravnaj, in ti bošh vsaki zhas najdel, kar ti je treba. Mnogim se sdi, de je to najdeno, kar se jim posodi, in tistim, kteri so jim pomagali, nadlego delajo. Dokler prejemejo, roke dajavzu kushujejo, in v' obetanji ponishno govore. Ali ob zhasu vrazhenja prosijo sa odlog, dajejo soperne besede in

memrajo, ter toshijo zhes drage zhase. Ako tudi poverniti samorejo, se branijo, in komaj polovizo od posojeniga vernejo, in she to unimu kakor kako najdeno rezh rajtajo. Ako pa nemorejo verniti, uniga obdnarje perpravijo, in ga imajo bres potrebe sa svojiga sovrashnika, ja oni s' ozhitanjem in s' kletvijo plazhujejo, in mu sa zhasht in dobrote saframuvanje vrazhujejo. Sir. 29, 2 — 9.

Je dolshnost take dolgove plazhati, kteri se pred gosposko sprizhati ne morejo, ker nobenih pisem in prizh ni?

Dolshnost je pod gréham, ker gosposka sa vse golfije vediti ne more; in ker lohka is nevednosti tudi krivizhno sodbo sturi; ali savoljo tega more biti pravizhen dolg vse eno plazhan, in sraven tudi she shkoda povernjena; zhe jo je blishni savoljo téga terpel.

Kaj je sturiti, kadar se kaka rézh najde?

Zhe se ve, zhigava de je, se more prezej nasaj dati, zhe se pa to ne vé, sé more dati osnaniti. „Kadar bosht videl, de je vol ali ovza tvojiga blishniga sa shla, jo v' svojo hisho pelji, in naj per tebi bo, dokler jetvoj brat ne ishe in nasaj ne dobi. Ravno tako moresh sturiti s' oblazhiam in vsako rezhjo svojiga blishniga. 5. Mos. 22, 1 — 3.

Kaj je takrat sturiti, kadar se svediti ne more, zhigava je najdena rézh?

Se more kaki zhaš pozhakati, in zhe se nobeden ne oglasi, nej svojiga duhovniga pastirja vpraša, kaj je sturiti.

Kaj je v' sedmi sapovedi sapovedaniga?

V' sedmi sapovedi je sapovedano vsakimu, kar je njegoviga pustiti, vsakimu kar je njegoviga dati, ukradeno blago poverniti, in vso sturjeno škodo popraviti.

Lep sgled lete resnize imamo v' s. pismu nad Zahejam, kateri je Kristusu rekel: „Polovizo svojiga blaga dam ubogim, in zhe sim koga golfal, povernem samozhvetéro. Luk. 19, 8.

Kdo je dolshan ukradeno ali perdershano blago poverniti, ali nasaj dati?

Tisti, ki ga je bil vsel, ali ki ga je perdershal, ali škodo sturil. Zhe jih je pa vezh vkup bilo, de so blishnimu škodo sturili, more fleherni toliko poverniti, kolikor na njega pride; zhe bi pa nekteri poverniti ne hotli, morejo pa uni njih tovarshi toliko vezh poverniti. Ravno tako bi mogel en sam poverniti, zhe bi drugi poverniti ne hotli.

Kdo more pa takrat ukradeni ali pergolfano blago in sturjeno škodo poverniti, zhe tisti, ktere leta dolshnost sadene, umerjo?

Takrat so pa njégovi verbi to sturiti dolshni, sakaj do krivizhniga nimajo tudi verbi nobene pravize.

Komu se more poverniti?

Poshkodovanimu; zhe umerje pa njegovim verbam, in zhe sa nobeniga verba ne vé, naj svojiga spovednika sa svet vprasha.

Kdaj se more poverniti?

Poverniti se more bersh ko bersh, sakaj s. Avgushtin pravi, de greh nemore biti pred odpushten, dokler vkradeno blago povernjeno ni. In zhe se s'odlashtanjem blishnimu nova škoda naredi, more potlej tudi ta škoda povernjena biti.

Koliko se more poverniti?

Toliko kolikor je bilo vsetiga, ali kar je bilo shkode sturjene. Zhe so pa vséte rézhi poshkodovane bile, je pa potreba, de se popravijo, in popravljene pevernejo.

Kaj je pa takrat treba zhloveku sturiti, kadar tako obósha, de poverniti ne more?

Takrat more zhlovek vsaj relnizhno voljo imeti, de bi rad povernil, zhe bi mo-

gel, in more Boga profiti, de bi njegovo
refnizhno voljo sa délo vsel.

Kaj she sedma sapoved sapové?

Sapove tudi blishnimu, kolikor je nar
bolj mogozhe, k'frezhi pomagati, ga fhko-
de varovati, in se mu v' potrebi dobrot-
ljiviga fkasati.

VIII. S a p o v e d.

*Kaj je v' osmi sapovedi prepove-
dano?*

V' osmi sapovedi je prepovedano krivo
prizhevanje, kriva toshba, vfaka lash, obre-
kovanje, opravljanje, krivo natolzvanje,
krive sodbe in podpihovanje.

*Kdaj se zhlovek s' krivim prizhe-
vanjem pregréshi?*

Takrat, kadar per gosposki ali per
kakimu drusimu opravilu k' pridu, ali pa
h' fhkodi svojiga blishniga kaj taziga, kar
ref ni, govori. Daniel v' 12 p. perpoveduje,
kako sta dva sodnika zhes nedolshno Su-
sano prizhala, in de pravizhni fhtrafengi
nistá odshla, ker sta bila oba s' kamni po-
bita. „Kriva prizha ne bo bres fhtrafenge,
in kdor lashí govori, ne bo (sodbi boshji)
odshel.“ Prip. 19, 5.

Je zhlovek samo takrat kriviga prizhevanja kriv, kadar sam krivo prizhuje?

Tudi takrat je kriv, kadar koga drusiga v' to napeljuje, mu svetuje, ali zhe mu sato kako plazhilo obeta, ali pa zhe mu shuga ako tega ne sturi.

Kaj je tak sturiti dolshan, kteri je po krivim prizhal?

Tak more vso sturjeno shkodo popraviti, ktero je blishnimu ali na njegovim premoshenju, ali pana na njegovim poshtenju naredil.

Kdaj zhlovek lashe?

Vselej kadar drugazhi govori, kakor misli, sato de bi blishniga ogolfal, ali premotil.

Ali je tudi tako govorjenje lash, ktero se lohka na dvojno stran sastopi?

Tudi tako govorjenje je lash in torej pregréfno, ker tak ravno sato tako svito govori, de blishniga golfa, ker vé, de bo blishni drugazhi sastopil, kakor on misli.

Je vsaka lash gréh?

Vsaka lash je gréh, ker je vsaka lash refnizi nasproti, in kar je refnizi nasproti je Bogu nasproti, sakaj Bog je vezhna refniza.

Bog lash v' vezh krajih f. písma prepo-veduje. „Ne legajte, nobeden naj ne

gora svojiga brata.“ 3 Mos. 19, 11. Lashnive usta dušha umoré. „Modr. 1, 11. Gofpod sovrashi vse, kateri lashnivo govoré.“ Pfl. 5, 7. „Opustite lash, vsaki naj govori refnizo s' svojim blishnim, ker smo udje med sabo.“ Efes. 4, 25. Straffen sgled, kako Bog lash sovrashi, imamo tudi v'f. písmu nad Ananijem in Safiro. „S. Peter Ananiju rezhe: Sakaj je satan tvoje serze smotil, de si se f. Duhu legal? In per ti prizhi je Ananija mertev na semljo padel. Ravno tako je bila njegova shena Safira shtrafana.

Ali je v'fili lash perpushena, ali sato, de bi se kaj hudiga odvernilo?

Lash ne more nikolj perpushena biti, ker se kaj hudiga nikolj sturiti ne smé. „S. písmo pravi: „Sdershite se od vsaktere lashi.“ Sirah. 7, 14.

Kaj je takimu sturiti potreba, ki se je slegal?

Zhe je mogozhe, naj besedo nasaj vsame, in naj vso sturjeno shkodo popravi, in naj svoj gréh obshaluje.

Kdaj je zhlovek obrekovanja kriv?

Kadar zhes blishniga kaj taziga pove, kar ref ni.

Ali je obrekovanje velik gréh?

Velik gréh je, sakaj tak zhlovek, kateri

blishniga obrezhe, se pregréshi nad refnizo, nad pravizo in nad ljubesnijo proti svojimu blishnimu. „Ti ne smésh svojiga blishniga po krivim obdolshiti.“ 3 Mos. 19, 13. „Bog bo lashniviga opravlživza poni-shal.“ Pfl. 71, 4.

Kdo je opravljanja kriv?

Kdor kaj hudiga, pa she nesnaniga, od svojiga blishniga pové, ali tako na snanje da, de si drugi lohka od blishniga kaj slabiga mislijo. In tudi tisti, ki slabosti blishniga tako poviksha, de se ljudem velika pregréha sdi, ali zhe k'hudimu, kar vé, she sam kaj perštavi.

Kdo je she opravljanja kriv?

Tudi tisti, kateri nalash sato zhes blishniga molzhi, kadar od njega kako govorjenje pride, de si drugi lohka kaj slabiga od njega mislijo; tisti, ki bi lohka opravljanje ustavili, zhe bi hotli; in kateri opravljanje radi poslušajo.

Je opravljanje gréh?

Gréh je, sakaj s' opravljanjem se blishnimu poshtenje odvsame, in vezhkrat tudi she kaka druga shkoda sturi. Bog opravljanje prepoveduje rekozh: „Nikar ne bodi opravlživiz in podpihovaviz med ljudstvam. 3 Mos. 19, 16. S. Apostel Pavl pravi, de opravlživzi ne bojo ravno tako, kokar ubijavzi in nezhistniki, nebeshkiga kraljestva nikolj dosegli. 1 Kor. 6, 10.

Od kod svira opravljanje?

Opravljanje svira is prevsetnosti, vezhi dél sato, de bi zhlovek s'tém, ko druge ponishuje, samiga sebe povikshal. Zhafi svira tudi is lakomnosti, is nevozhlivosti is sovrashtva, is pomankanja ljubesni, vezhkrat tudi is nepremislka.

Kaj je zhloveku takrat sturiti, kadar opravljati slishi?

1.) Ne smé prezej opravljivim besedam verjeti. „Dostikrat je kaj sleganiga, ne verjemi sleherni besedi.“ Sir. 19, 15 — 16.

2.) More vstavljati opravljivza in more od blishniga, zhe kaj dobriga vé, povedati, in ga, kolikor se da, sagovarjati; ali zhe si ga sgovoriti ne upa, de pa usaj she s' svojim obrasam pokashe, de mu ni opravljanje vshezh.

3.) Se more drushine tazih, ki radi opravljajo, ogibati, de izhafama tudi sam opravljiviz ne postane.

Kaj more opravljiviz sturiti, kadar je blishnimu poshtenje odvsel?

More, kolikor je mogozhe, sturjeno shkodo popraviti, svoje lashnivo govorjenje preklizati, in zhe je bilo to réf, kar je soper njega povedal, more pa kake druge njegove dobre lastnosti rasglafovati.

Ali je vselej gréh zhes blishnigá kaj hudiga povedati?

Zhe se to is hudobniga serza sgodi, je vselej gréh. Gréh pa ni 1) takrat, zhe se hudobija blishniga le samo sato rasode-ne, de se kaki nedolshen fhkode ali greha obvarje, kar bi se sgodilo, zhe bi se mu hudobija blishniga ne rasodela.

2.) Ni takrat gréh zhe se hudobija blishniga tistim pové, ki jo lohka odvernejo, ali kateri taziga zhloveka lohka posvaré. Tako je bil Mardohej prav sturil, ker je kralju Afveru rasodel, de sta ga dva shivotna varha umoriti perpravljena. Tako je tudi Jesuf svojim uzhenzam od hinavshine Farisejov pravil, sato de so se jih bolj varovati vedili.

Kdo je kriv krivizhne sodbe ali natolzvanja?

Tisti, ki svojiga blishniga bres vfiga praviga urshaha slabo sodi, ali slabo od njega misli.

Od kod svirajo take krive sodbe?

Svirajo is napuha in is pomanjkanja ljubeshni. Prevseten zhlovek ne zhuti bruna v svojim ozhesu, pesdir v' ozhesu blishniga pa prezej vidi. Mat. 7, 5. Ker si napuhnjeni Fariseji drugazhi pomagati niso mogli, so Kristusa krivo sodili rekozh. „Skosi

Bezebuba vikshiga zhes hudizhe, hudizhe isganja.“ Mat. 9, 34.

So krive sodbe ali natolzvanje gréh?

Gréh so vselej sato, ker so zhes ljube-sen blishniga, in ker jih Bog prepoveduje. „Nikoger ne obdolshi, dokler ne ispra-shash.“ Sirah. 11, 7. „Ne sodite, de ne bote sojeni.“ Mat. 7, 1. „Sakaj sodish svojiga brata? Vsi homo stali pred sodnim stolam Jesufovim.“ Rim. 14, 10.

Sakaj se je pa she treba varovati blishniga hudobno soditi?

Sato ker se zhlovek neisrezhen lohka v' svoji sodbi golfa,

Tako postavim je bil Heli brumno Ano krivo obsodil, de je pjana, ker je videl de je v' tempelnu dolgo molila. In sato-rej ji je rekel: „Kako dolgo bosh pjana, stresni se od vina, kteriga si polna. 1. Kralj. 1, 13. Tako so tudi Judje binkusht-na nedélo Apostelne, kteri so s' svetim Du-ham napolneni mnoge jesike govorili, krivo obsodili, de so pjani. Djanj. Apost. 2, 13.

Kaj je sturiti, de se zhlovek letega greha obvarje?

1.) Nikolj naj blishniga hudo ne sodi, dokler ni od njegove hudobije dobro pre-prizhan. 2.) Naj djanje in nehanje blish-

niga vselej raji na dobro kakor na hudo obrazha. 3.) Naj zhloveka kadar kake hudobne déla nad njim vidi, kolikor se da, ne le samo pred drusimi, ampak tudi sam pred sabo isgovarja. 4.) Naj si misli, de ima vsaki zhlovek kake slabosti nad sabo, in naj skerbi svoje bolj sposnati, in bolj ponishno shiveti.

Kdo se gréha podpihovanja kriviga sturi?

Tisti, ki ljudi drashi in shunta, de se med sabo prepirajo in sovrashijo. „Sem se sbtejejo vsi tisti perlisnjenzi, kateri smeraj pasejo, kaj bi kaj zhes blishniga flishali in svedili, de bi mu bersh potlej s' potuhnjeno prijasnostjo povedali.

Ali je podpihovanje velik gréh?

Velik gréh je, ker istega pridejo vezhkrat strashne sovrashitva in nemir po hishah. In pa she posebno sato, ker se satosheni zhlovek odgovoriti ne more, ker sa svoje pozhernenje ne vé.

Kaj s. pismo od tega gréha govori?

„S. pismo pravi: „Sheft rézh je, ktere Gospod sovrashi, in nad sedmo se mu gnusi. (Sedma rezh je pa ta) „Kteri med bratami raspertje trofi.“ Prip. 6, 16 — 19. „Preklet je podpihovavéz in dvajesizhnik, sakaj on bo veliko med sabo mirnih rasdra-shil.“ Sirah. 28, 15. Podpihovanje je

sturilo, de so trije mladenzhi od kralja Nabuhodonosarja v' rasbeljeno pezh. Dan. 3, in brumni Daniel v' jamo levov bili veršeni. Dan. 6.

Kaj je v' osmi sapovedi sapovedaniga?

V' osmi sapovedi je sapovedana refnizhnost in odkritoserzhnost v' besedi in v' djanji, in potlej pa skerb sa svojo in sa blishniga zhašt in poshtenje; in de se mu, zhe mu je bilo dobro imé odvseto, spet nasaj sadobi. „Skerbi sa dobro imé, sakaj leto bo tebi bolj terdno ostalo, kakor tavshent drugih in velikih salog. Dobro shivljenje imá odshtete dni: dobro imé pa vekomej ostane.“ Sir. 41, 15 — 16.

Kako skerbimo sa zhašt in sa poshtenje?

Sa svojo zhašt in sa svoje poshtenje skerbimo, zhe si persadevamo, de bi vse lepe keršhanske zhednosti nad sabo imeli, in zhe vse dolshnosti svojiga stanu na tanko spolnimo, zhe smo v' besedi in v' djanji refnizhni in ravni, in zhe si s' bogabojezhim in pametnim shivljenjem Bogu dopašti persadevamo. „Bratje, karkolj je refnizhno, karkolj je framoshljiviga, karkolj je pravizhno, karkolj je svetiga, karkolj je ljubesnivo, karkolj dobro imé daje, kar k' zhednosti, kar k' hvale vrednimu poduzhenju pélje, to mišlite.“ Filip. 4, 8.

Kako se pa sa zhaſt in poſhtenje bliſhniga ſkerbi?

Sa zhaſt in poſhtenje bliſhniga ſkerbimo, zhe vſelej od njega dobro miſlimo in govorimo, in njegove dobre laſtnoſti drugim rasodevamo. „Ljubesen ne miſli nizh hudiga, ljubesen vſe verje, vſe upa.“ 1. Kor. 13.

Od dvéh ſadnih ſapoved.

Kaj nam dvé ſadnji ſapovedi prepovedujete?

Sadnji dve ſapovedi nam vſe ſhelje po tém, kar naſhe ni, prepovedujete.

Kaj nam pa ſadnji dve ſapovedi ſapovedujete?

Nam ſapovedujete, de moremo biti zhiſtiga ferza, in de moremo krotiti ſvoje hude ſhelje, in de ne ſmemo nikolj nizh taziga poſheleti, kar naſhe ni. „Svelizhani ſo, ki ſo zhiſtiga ferza, ſakaj Boga bojo gledali.“ Mat. 5, 8. „Kteri ſo Kriſtuſovi, ſo ſvoje meſo s' gréhi in hudimi ſheljami vred kriſhali.“ Galazh. 5, 24.

Sakaj je Bog tudi naſhe ſhelje pod poſtavo djal?

De nam pokashe: 1.) De je zhes naſhe ferza goſpodar. „Goſpod vaguje ferza.“ Prip. 21, 2,

2.) De mu ni nizh skritiga, kar se v' naših serzih godi.

3.) De je njegova postava boljshi, kakor vse zhloveshke postave, ktere le s' našimi sunajnimi deli sapovedujejo, ne pa s' snotrajnimi mislimi.

4.) De nam skosi to pokashe, de jetreba greh she prezej v' korenini, kar so hude shelje, satirati in sadushiti. „Vlak je pa skufhan, kadar je od svojiga poshelenja vlezhen in vabljen. Po tém kadar poshelenje spozhne, rodi gréh, gréh pa kadar je sturjen, rodi smerti.“ Jak. 1, 14 — 15.

Kaj se uzhimo is dvéh sadnih sapoved?

Is dvéh sadnih sapoved se uzhimo, de ni sadosi, de se zhlovek le od sunaj, to je v' svojih sunajnih delih prav sadershi, ampak de more tudi resnizhno voljo imeti vse sturiti, kar je sapovedaniga, in vse opustiti, kar je prepovedaniga. „Ne vsaki, kteri mi pravi: Gospod, Gospod, pojde v' nebeshko kraljestvo, ampak kteri sturi voljo mojiga Ozheta, kteri je v' nebesih.“ Mat. 7, 21.

Kaj je Bog tištim obljubil, kteri po njegovih sapovedih shivé?

Bog je všim takim vezhno shivljenje, in tudi na tém svétu svoj sveti shegen ob-

ljubil. „Ako pa hožheſh v' ſhivlenje iti dershi ſapovedi.“ Mat. 19, 17. „Blagor tim, kteri ſe nedolſhno ſadershé, in po Goſpodovi poſtavi ſhivé.“ Pfl. 118, 1.

Od zerkovnih ſapoved.

Ima katolſhka zerkuv oblaſt ſapovedi dajati?

Katolſhka zerkuv ima od Jeſufa Kriſta oblaſt ſapovedi dajati, in ona jih tudi daje ſvojim vernim ſato, de bi loſhej boſhje ſapovedi ſpolnili, in ſe ſvelizhali. „Reſnizhno vam povém, karkolj bote ſavesali na ſemlji, bo tudi v' nebeſih ſavesano, in karkolj bote raſvesali na ſemlji, bo tudi v' nebeſih raſvesano.“ Luk. 10, 16.

Kako nam zerkovne ſapovedi pomagajo loſhej boſhje ſapovedi ſpolniti?

Nam pomagajo, ker nam nekte ſapovedujejo take bogabojezhe déla, s' kterimi ſe boſhje ſapovedi dopolnijo; druge pa nam odkashejo zhaſ, kdaj morejo kriſtjani boſhje ſapovedi dopolniti.

Šmo dolſhni zerkovne ſapovedi dopolniti?

Dolſhni ſmo jih dopolniti.

1.) Ker nam ſhe zheterta boſhja ſapoved ſapové duhovſkim in deſheſkim goſpoſkam pokornim biti. „Pokorni bodite ſvojim

višjim, in bodite jim podložni, sakaj oni zhujejo nad vami kakortaki, kateri bodo sa vaše dušhe odgovor dajali, de to s' veseljem šturé ne pa sdihovaje." Hebr. 13, 17.

2.) Ker je Kristuf našh sapovednik v' Evangelii terdo sapovedal zerkuv poslušati rekozh: „Zhe zerkve ne poslušha, imej ga kakor malikovavza in ozhitniga gréshnika." Mat. 18, 17.

Koliko je zerkovnih sapoved?

Pet zerkovnih sapoved je, ki jih gré sosebno véditi in dopolniti, in so te:

- 1.) Posvezhuj sapovedane prasnike.
- 2.) V' nedéljo in sapovedane prasnike s' spodobno andohtjo s. mashe flisli.
- 5.) Posti se sapovedane postne dni, nam-rezh štiridesetdanski post, kvaterne in druge sapovedane postne dni, in v' petek in v' seboto se mešnih jédi sdershi.
- 4.) Spovej se svojih gréhov svojimu poslavljenimu spovedniku nar manj enkrat v' létu, in ob velikanozhnimu zhasu prejmi sveto Rešhno Telo.
- 5.) Ne imej shenitvanja v' prepovedanih zhasih.

Od perve zerkovne sapovedi.

Kaj perva zerkovna sapoved sapoveduje?

Sapoveduje prasnike ravno tako po-

fvezhevati, kakor nedéljo, to je ob prasnikih pozhivati, ne delati, temuzh déla brumnosti in bogabojezhnosti dopernafhati.

Kteri prasniki so od zerkve sapovedani?

Vsi prasniki sunaj nedélje, ktero je sam Bog postavil.

Kdo ima oblast v' zerkvi prasnike postaviti ali odstaviti?

Papesh in shkofje imajo oblast prasnike postaviti ali odstaviti.

Zhemuje zerkuv prasnike postavila?

Zerkuv je prasnike postavila in sapovedala k' boshji zhashti, k' poduzhenju in boljshtanju vernih. Gospodovi prasniki so v' spomin svetih skrivnost, ktere se take dni obhajajo; prasniki Matere boshije in drusih svetnikov so pa sato sapovedani, de bi verni Boga sahvalili sa toliko gnad, ki jih je Bog svetnikom dal, de se njih zhednosti spomnijo, de bi se uneli jih tudi svetlo posnemati, in se svetnikom perporozhili, de bi sa nje Boga profili.

Kako slushijo prasniki Gospodovi k' zhashti boshji?

S' tém, ko nas opomnijo na skrivnosti Jesusa Kristusa in njegove déla, ktere je sa nashe svelizhanje sturil, de sa-nje Boga hvalimo in zhaslimo.

*Kako pomagajo Gospodovi prasniki
k' našim poduzhenju in boljšanju?*

S' tém ker naš opomnijo na milost in dobroto boshjo, naš spodbadajo h' hvalishnosti, upanju in ljubeshni do Boga, in naš uzhé, kako se moremo pred Bogam sadershati.

Tako postavim naš prasník rojstva Jesusoviga opomni, de ker se je ,Sin boshji k' svelizhanju zhloveka tako globoko ponishal, in prez ob rojstvo sa greshniga zhloveka sazhel pokoro delati, se more tudi zhlovek sam ponishati, svojo nepremoshnost sposnati in shivo obzhutiti, in zhes svoje grehe pokoro delati, zhe hozhe fkosi Jesusa Kristusa svelizhan biti. Opomni naš pa tudi na neskonzhno milost in dobroto boshjo, kako naš Bog ljubi, ko je svojiga ljubiga ,Sina sa naš dal. Tako premishlovanje naš ushge Boga zhasiti, hvaliti, terdno va-nji upati, in ga zhes vse ljubiti, in greha se ogibati.

*Kako so prasniki divize Marije in
drusih svetnikov k' zhasiti boshji?*

Tako, ko take dni mislimo na njih sveto shivljenje, in sato Boga hvalimo in zhasimo, ker jim je svojo gnado dal, de so tako sveto shiveti samogli.

*Kako flushijo prasniki divize Marije in drugih svetnikov k' nashim po-
duzhenju in boljshanju?*

Nam flushijo, ko nas opomnijo na njih sveto shivljenje, nas poterdijo v' upanji, de je tudi nam mogozhe s' pomozhjo gnade boshje sveto shiveti, kakor so oni shiveli, in nas budé po njih stopinah hoditi.

Kaj more katolshki kristjan ob prasnikih sturiti?

More: 1.) Gnade, ki jih je Bog ljudem sploh, ali svetnikom posebej dal, premishljevati, in Bog sa nje hvaliti.

2.) Zhednosti svetnikov premishljevati, in si jih sa sgled vseti, kako more tudi on shiveti.

3.) Sa svoje potrebe skosi njih proshnje per Bogu pomozh iskati.

Kaj zerkuv v' prvi sapovedi prepoveduje?

Prepoveduje vse tisto v' prasnikih, kar je v' nedéljo prepovedaniga, namrezh:

1.) Hlapzhevsko délo bres potrebe in pravizhniga perpushenja.

2.) Vse opravila in veselje, ktere tém dnevu ali nezhašt delajo, ali nas ga posvezhevati motijo.

•Kaj nam je tedaj sturiti, de bomo nedelje in prasnike po volji zerkve posvezhovali?

Mi moremo v' zerkuv iti, tam se lepo in andohtlivo sadershati, sveto mashto flishti, pridigo in kershaniki nauk svetlo in verno poslušhati, svete Sakramente vredno prejemati, duhovne bukve brati, doma brumne pogovore in svete premisljike imeti, druge dobre déla opravljati, in terdno skleniti, po salslshani boshji besedi shiveti. „Ne sapustimo nashih sberalish, kakor imajo nekteri navado, ampak poveselujmo se, in tolikaj vezh, kolikaj blishej vidite dan priti.“ Hebr. 10, 25.

Jesuf sam nam da svet sgled. Ko je bil 12 lét star je shal s' svojo materjo Marija in s. Joshefam v' tempel; in sadne tri léta njegoviga svetiga shivljenja na semlji je pogostama v' tempel hodil, tam ljudi uzhil, jim sgléde dajal, kako se jim je v' tempeljnu sadershati, in je tam zhudeshe delal. „Sakaj kér sta dva ali trije sbrani v' mojim imenu, tam sim jest v' sredi med njimi.“ Mat. 18, 20. In prvi kristjani so se vsaki dan v' templi snajdili, pravi s. pismo. Djanje Apost. 2, 46.

Kaj kashemo kristjani, ko v' zerkuv k' unajni slushbi boshji skupej pridemo?

Kashemo, de sposnamo, de je Bog nash Gospod, kterimu smo v' vsih rezhéh

pokorshino dolshni; ker, smo vsi v' njegovih rokah, pridemo kakor dobri otrozi k' svojimu ozhetu, njega hvaliti, zhasiti, moliti, njegovi sveti nauk poslushati, in mu vse nashereve in nadloge potoshiti, in ga gnado in pomozh s' otrozhjim saupanjem profiti. „Jesuf pravi: Vam povem, de ako bota dva is vas ene misli na semlji, karkolj bota profila, se jima bo sgodilo od mojiga Ozhete, kateri je v' nebesih.“ Mat. 18, 19.

„Kako ljubeshive so tvoje prebivalisha o Gospod vojska! Moja dusha sheli, in omedluje po hishi Gospodovi. Moje serze, in moje meso se veseli v' shivim Bogu. O de bi tudi jest pozhival per tvojih altarih o Gospod vojska; moj kralj, in moj Bog. Srezhni so, kateri v' tvoj hishi prebivajo, oni te bodo vekomej hvalili.“ Psl. 83, 2 — 5.

Kako se more kristjan ob soprasnikih sadershati?

Pridno delati kakor druge delovnike.

Dober kristjan je v' vsm Jesufovi zerkvi pokorn; on ve, de je imela terdne in prave urshahe, (vsroke) ko je nektare prasnike odstavila; torej pa she sapovedane toliko bolj fkerbno in svesto posvezhuje.

Od druge zerkovne sapovedi.

Kaj je v' drugi zerkovni sapovedi sapovedaniga?

Je sapovedano v' nedeljo in prasniki s' andohtjo sveto maslo flifhati.

Kaj je v' drugi zerkovni sapovedi prepovedaniga?

Je slasti lenoba per flushbi boshji v' nedeljo in prasniki prepovedana, postavim:

1) Zhe ni kristjan per vsi sveti masli, ali ne s' andohtjo, ali pa zhe je le po redkim per pridigi, ali per kerstanskim nauki ali pa rastresen.

2) Zhe zhas sapovedaniga duhovniga opravila s' jedjo, pijazho, igro in drusimi nepotrebnimi smotami sapravi, ktere ga od boshje flushbe sadershe. „Per vashih gostijah so zitre, arfe, boben, pifhali in vino, in sa Gospodovo delo vam ni mar.“ Isa. 5, 12.

Ali je kristjan, kterkrat isgovorjen od dolshnost ob prasniki sveto maslo flifhati?

Je isgovorjen, zhe more bolniku v' nevarni bolesni strezhi, ali ko ne more do zerkve nekakor priti; ko ga vikli sapoved sadershi, ali kadar more k' odvernenju ali abvarvanju kake velike lastne ali blish-

niga fhkode doma oftati. Zhe pa is lenobe pruti dobrimu, ali is prasnih nezhiimernih urshahov k' f. mashi ne gré, mu je gréh.

Kaj more tisti kristjan sturiti, ki po vesti is resniznih in praviznih sgovorov k' f. mashi iti ne more?

Tak more doma moliti, in s' svojimi misli v' zerkvi biti, kakor de bi per flush-bi boshji bil, de bo deleshen ofra f. mashe, in molitve svojih vernih bratov; doma resnize f. vére premishljevati, duhovne hukve brati, de to dolshnost po svoji mozhi namesti, kak dar ubogim dati, in zhe je mozh, med tednam k' f. mashi iti.

Ali je she stara navada v' prasnikih f. mashe slishati?

Ta navada je tako stara kakor zerkuv. Od nedelje se she v' djanji Apostolnov bere, de so verni pervi dan po saboti; (to je v' nedéljo) fkupej prishli, de so bili per lomljenji kruha, (to je per f. mashe) in de so bili obhajani. Djan. Apost. 2.

Ali je kristjan dolshan tudi ob delovnikih f. mashe slishati?

Ni dolshan, zerkuv je to le ob nedeljih in prasnikih sapovedala; pa vender dobro in koristno je, zhe ima perloshnost in zhas, de se lohka sgodi, in de sraven dolshnost svojiga stanu ne samudi. Dober.

kristjan ne bo is. sanikernosti nizh dobriga opustil.

Kje se more sveta masha slishati?

Zhe je mogozhe v' svoji fari. Ovze gredo sa svojim pastirjem, ker posnajo njegov glas. Jan. 10, 4.

Ali je sapovedano v' svoji fari s. mashe slishati?

Sapovedano je v' tridentinskim sboru, de morejo fhkofje ljudstvo opominjati, de naj se po gosto v' svoji fari snajde, posebno ob nedeljah in velikih prasniki, in de tamkej s. mashe in boshjo besedo slishi. Sej. 24, 4.

Sakaj je zerkuv to sapovedala?

Sato: 1.) De bi farmani s' svojim fajmoshtrom ob nedeljah in prasniki (ob kterih sledni fajmoshter sa svoje farmane majhujejo) sklenjeni ofer svete mashe Bogu ofrovali, in boshjo besedo od svojiga duhovniga pastirja slishali. 2.) De farmani slishijo oklize, in druge njim potrebne osnanila.

Kaj isgovori kristjana od dolshnosti v' svoji fari s. mashe in pridigo slishati?

Sgovori ga starost, bolehnost, zhe ni druge mashe v' njegovi fari, h' kteri bi var-

hi samogli iti, in kader se is drusih refnizh-nih urshahov priti ne more.

Od fвете Mashe.

Kaj je Jesus sturil, de bi Sakrament s. Reshniga Telefa vedno v' njegovi zerkvi ostal?

„Svojim Apostelnam in njih nastopnikam, in maschnikam je dal oblast ravno to sturiti, kar je sam per sadni vezherji sturil, kruh in vino v' njegovo pravo telo in njegovo pravo kri spremeniti, ker jim je rekel: „To sturite k' mojemu spominu. Luk. 22, 19.

Kje maschniki kruh in vino v' pravo telo in kri Jesusovo spremeni?

Per s. mashi, ker ravno to sturé, kar je Jesus per sadni vezherji sturil.

Kaj je sveta masha?

„Svéta masha je nekervavi ofer noviga testamanta, vedni spomin kervaviga ofra, kteriga je Jesus Kristuf na krishu opravil.

Sakaj se s. masha imenuje ofer?

Sato, ker se Bogu vsigamogozhnimu pravo telo in kri Jesusa Kristusa v' podobah kruha in vina daruje.

Sakaj se f. mashi pravi nekervavi ofer?

„Sato, ker se per f. mashi kri ne pre-liva, kakor je bila na krishu prelita.

„Sveta masha je ravno tisti reznizhni ofer, ki ga je Jesus na krishu sa nas opravi-l, ker je ravno tisto telo Jesufovo, ki je bilo sa nas na krishu dano, in ravno tista kri, ki jo je Jesus sa nas pre-lil, per nar svetejshim ofer f. mashe sa nas ofrano, samo s' raslozhkam, de per f. mashi ni kri prelivana, kakor jo je Jesus na krishu pre-lil.

Zhimu je Jesus Kristus ofer f. mashe postavil?

Jesus ga je postavil; 1) de je v' svoji zerkvi pravi in reznizhni ofer do konza sveta sapustil.

2) De je vedni spomin kervaviga ofra na krishu v' svoji zerkvi ohranil.

3) De je nam posebno snamnje svoje nefkonzhne ljubeshni dal.

Kdo opravlja ofer f. mashe?

Nevidno ofruje Jesus Kristus sam sebe svojimu nebeshkimu Ozhetu sa nas, vidno pa opravlja ta ofer masshnik.

Kako masshnik ofer f. mashe opravlja?

Tako de vse sturi, kar je Jesus per posledni vezherji sturil.

- 1) Prime kruh in kelh s' vinam.
- 2) Posveti oboje, in nad obema Kristufove besede isrezhe, skosi ktere se kruh in vino v' telo in kri Jesufovo spremenj.
- 3) Vshije telo in kri Jesufa Kristufa, in da oboje v' podobah kruha vernim vshiti, zhe k' f. obhajilu gredo.

Sakaj opravlja mašnik ofer s. mashe?

- 1) De sposna, de je Bog Gospod vliga, in de ima vso oblast zhes vse stvari.
- 2.) De obhaja spomin Jesufove smerti, ki jo je Jesus sa nas preterpel.
- 3) De sahvali Boga sa vse prejete dobrote; ker ga ne moremo bolj hvaliti in se mu hvaleshnik skasati, kakor zhe Jesufa darujemo, nad kterim ima Ozhe nebeshki vse dopadajenje.
- 4) De bi sprosil od Boga odpushtenje grehov.

Nas s' Bogam spraviti in nam odpushtenje grehov per boshji pravizi sado-biti, se je Jesus na krishu ofral, in se she sdaj na altarju Ozhetu nebeshkimu daruje sa shive in mertve. „Sato tudi samore na vekomej svelizhati té, kteri skosi nje-ga k' Bogu pridejo; ker vselej shivi, de sa nas profi.“ Heb. 7, 25.

- 5) De bi od Boga sprosil vse gnade, ki jih potrebujemo sa dusho in telo.

Od Boga sadobimo vse le škosi Jesusa, per f. mashi pa njega kakor svojiga frednika Bogu Ozhetu darujemo, in ga s' terdnim saupanjem prosimo, ker vemo, de, ko je nam svojiga ljubiga Sina sa ofer dal, nam bo s' njim tudi vse dal. To-rej radi k' f. mashi hodimo, in vse sturimo po Jesusovi sapovedi, de bomo tega sve-tiga ofra deleshni in svelizhani.

Komu se ofer f. mashe ofruje?

Ofer f. mashe se le samimu Bogu ofruje.

Ali se ofer f. mashe tudi svetnikom na zhašt opravlja?

Tudi svetnikom k' zhašti in k' njih spo-minu se ofer f. mashe opravlja; to de Je-sus Kristus njim ni ofrovan, ampak samimu nebeshkimu Ozhetu.

Sakaj se ofer f. mashe svetnikom na zhašt opravlja?

Sato: 1.) De Boga sa gnadehvalimo, ki jih je svetnikom dodelil, de so le sa Bo-ga shiveli, in vezhno svelizhanje frezhno dosegli.

2.) De svetnike s' kterimi smo s'he smi-rej tako šklenjeni, kakor so udje telefa svesani, prosimo, de bi našho molituv s' svojo šklenili, in Boga sa naš profili, de bi nam gnado dal sveto shiveti, in enkrat v' njih drushbo v' nebesa priti.

3.) De se na njih shivljenje spomnimo in ga posnemati sklenemo, kar naš tudi molitve per f. mashi opominjajo.

Sa koga maschnik sveto masno ofruje?

Sa shive in mertve posebno verne kristjane, kar naš molituv pred povsdigovanjem uzhi, ker maschnik moli: In sa vse, kateri se prave katolske in apostolske vére dershé.

Ali se f. masna sa vse mertve opravlja?

Sa vse dushe v' vizah, tako de ni nobena dusha posabljena, de bi bileš viz reshene, in de bi skorej v' kraj nebeske luzhi in miru prishle.

Sa pogubljene pa se ne opravlja, ker so še v' vezni ognj oblojene; njim nobena prošnja vezh ne pomaga, in ne morejo sadu f. mashe deleshni biti.

Ali se ofer f. mashe sa eniga samiga opravlja?

,Svéta masna je ofer zeze zerkve, in se nikolj sa eniga samiga ampak sa vso zerkuv opravlja; poseben spomin in prošnje se pa per f. masni sturé sa tiste, kateri so se masniku perporozhili.

Ob katerih dnevih mati katolška zerkuv posebno ofer f. mashe sa merlizhe opravlja?

Posebno na dan njih smerti ali pokopa, na tretji, na sedmi, na trideseti dan. in na letni dan po smerti, izer pa tudi, kadar so mashniki prosheni spomin sa kakiga mertviga sturiti.

Kadar se sa kakiga mertviga posebej mashuje, pomaga to tudi drugim mertvim?

Tudi vsim drugim vernim mertvim pomaga, ker maschnik sa vse mertve per f. mashi moli, ker pravi: Proximo te o Bog, de té (to je, ki so se v' spomin perporozhili), in vse, kteri so v' Kristusu saspali, deneth v' kraj hladu, luzhi in miru skosi ravno tega Kristusa Gospoda nashiga.

Sa ktere rezhi se sme kristjan masniku perporozhiti, de bi per mashi sanj profil?

Nar pred sa dushne potrebe, in sa telesne pa s' tém perstavkam, zhe so mu k' svelizhanju potrebne.

Kako se more f. masha slishati?

,Sveta masha se more vsa slishati, in se ne sme nobeden poglaviten del is lastne nemarnosti samuditi; in tudi ni sadosi le s' telesam per f. mashi biti, ampak jo

more andohtlivo, spodobno in s' zhaſtjo ſliſhati.

Kaj je andohtlivo ali poboshno per ſ. maſhi biti?

Andohtlivo per ſ. maſhi biti ſe pravi radovoljno ne rasmifhljen biti, na déle ſ. maſhe miſliti, in s' duham v' Bogu biti, in torej Boga v' ponishnoſti moliti, ga ſa prejete gnade in dobre hvaliti, novih gnad ga proſiti, ſturjene grehe iſ ſerza obſhalovati, in terdno ſkleniti ſa reſ ſe po-
boljſhati, in Boga nizh vezh raſſhaliti.

Kaj ſe pravi ſpodobno in s' zhaſtjo per ſ. maſhi biti?

S. zhiſtim, ponishnim ali uſaj ſgreva-
nim ſerzam, in tudi s' ſpodobnim unajnim
ſadershanjem per nji biti; torej ſe ne oſi-
rati, govoriti ali kaj drusiga neſpodobni-
ga pozhenjati. Spomni ſe, kadar k' ſveti
maſhi greſh, de greſh na hrib kalvarjo,
kjer ſe hozhe Jeſuf iſ ljubesni do naſ ofro-
vati, in ſposnaj ſvojo nevrednoſt per tako
ſvetim délu prizhjozh biti.

*Ktere molitve ſe nar bolj ſpodobi
per ſ. maſhi moliti?*

Tiſte, ki jih maſhnik moli v' imenu
vſe zerkve in vſih prizhjozhih.

Kteri so nar imenitniſhi déli ſ. maſhe?

Leté: evangeli, ofrovanje, povsdigovanje in obhajilo.

Kaj more kristjan per evangeliu ſturi?

Kadar ſe evangeli here, more vſtati, ſe pokriſhati in ſe ſpomniti, de je dolſhnoſt evangeliſki nauk ſnati, po njem ſhiveti, pred vſim ſvétam ga terditi in perpravljén biti ráji umreti, kakor ga ſatajiti.

Kaj more kristjan per ofrovanju ſturi?

,Svoje miſli s' maſhnikovimi miſlimi ſkleniti in Jeſuſa Bogu Ozhetu ofrati.

Sakaj ofruje kristjan Jeſuſa Kriſtuſa Bogu nebeſhkimu Ozhetu?

De mu ſkaſhe ſpodobno zhaſt, de ga ſa prejete dobrete vredno ſahvali, de ga proſi ſa odpuſhanje grehov in ſa vſe duſhi in teleſu potrebne dobrete, ſa vſo kaſtoſhko zerkuv, ſa duhovſko in deſheſko goſpoſko, ſa ſvoje ſtarifhe, ſhlahto, ſa prijatle in neprijatle, ſa pravizhne in greſhniké, ſa vſe ſhive in mertve kriſtjane. S' Jeſuſam ſe more kriſtjan pa tudi ſam ſebe ofrati.

Kaj se pravi sebe s' Jesusam Bogu ofrati?

Se pravi is ljubescni do Boga ravno tako perpravljen biti vse sa zhasht boshjo sturiti, in vse preterpeti, kar je Bogu dopadljiviga, kakor je Jesus vse sturil in preterpil.

Kaj more kristjan per povsdigovanji sturiti?

More: 1.) Poklekiniti, in Jesusa v' podobah kruha in vina na altarju prizhijozhiga moliti.

2.) Poln shalosti in grevenge zhes svoje grehe na perfi se terkati in sposnati, de so nashgi grehi krivi Jesufove smerti.

3.) Véro, upanje in ljubesen obuditi.

Kaj je kristjanu per f. obhajilu sturiti?

Kadar se maschnik na perfi terka in govori: O Gospod, nilim vreden, de gresh pod mojo streho, ampak rezi samo s' besedo, in moja dusha bo osdravljena, naj se tudi kristjan trikrat na perfi udari, in naj ravno tiste beséde govori.

Zhe kristjan f. obhajila ne prejme, naj pa v' serzu gorezhe shelje ima, de bi Jesusa v' duhu in v' serzu prejel, de bi se s' vero, upanjem in ljubésnijo s' Jesusam fklenil. Naj Jesusa prosi, kteriga njegova dusha zhes vse sheli, in ki ji je zhes vse potre-

ben, de bi s' svojo gnado k' njem prishel, v' njem shivel, njegovo dusho rasvetlil, s' gorezho ljubesnijo do njega kakor shenina njegove dushe ushgal, de bi ga vodil, s' seboj fklenil, de bi le v' Jesusu, s' Jesu-fam, in sa Jesusa tukej in v' vezhnosti shivel; in tako je na duhovno visho obhajan.

Od pridig.

Ali dopolne kristjan drugo zerkovno sapoved, zhe ob nedeljih in sapovedanih prasniki samo s. mashe slishi?

Ne dopolni je popolnoma, on more tudi, zhe perloshnost ima, boshjo besedo v' pridigah in kerfhanfskih nauk poslushati.

Sakaj se more tudi pridiga in kerfhanfski nauk poslushati.

Sato 1) ker se je nauk od kerfhanfskih refniz she perve zhaf kerfhanfske zerkve v' prvi veliki del s. mashe fhtel. „Kadar smo pa prvi dan po saboti (v' nedeljo) vkup prishli kruh lomit, jih je Pavl uzhil.“ Djan. Apost. 20, 7.

Justin marternik, ki je v' drugim sto let po Jesufovem rojstvu shivel, in pisal, nam to poterdi, ker pravi: Ob nedeljih pridemo vsi vkup, po tem so nam, kakor zhaf in okolishine naneso, listi Apostelnov in prerokov brani, po tem duhovni pastir vkup sbrane verne uzhi, in ljudstvo opo-

minja, de naj tako sturé, kakor jim je bilo brano. Apolog. 1.

2) Ker se per pridigah in kershanških naukih boshja beseda osnanuje in raslaga, ktera nam pove, kako nam je shiveti, zhe hozhemo svelizhani biti.

3.) Ker malo ljudi do dobriga resnize kershanške veré vé, ktere vediti je kristjanu k' svelizhanju treba, in ker v' resnizah neveden kristjan veliko hudiga sturi, slabo shivi, in she sato ne vé.

4.) Ker se lohka posabi, kar se je od kershanških retniz védilo, in ker zhlovek, zhe ni opominjan in perganzan, rad opušta, kar je sturiti dolshan.

Zhe bil kristjan tudi sa ref prav dobro v' resnizah f. vere poduzhen, mu je vender she treba svesto k' pridigam hoditi. Sakaj vsak zhlovek je ali greschnik, ali pa pravizhen. Zhe je greschnik, ga bo pridiga ali nauk k' pokori obudila. Kralj David je boshjo postavo dobro sposnal, on je dobro vedil, kaj je gréh in kaj ni, in vender koliko zhafa je bil v' gréhu, in na pokoro ni mislil, in tako dolgo ne, de mu ga je prerok Natan v' nauku rasodel. Ta ga je sbudil, de je sazhel na pokoro misliti, in jo delati. Zhe je pa zhlovek tudi pravizhen, bo v' pravizhnosti bolj poterjen, in nauk mu bo tudi she vselej kake pregreshke in pomanjklivosti rasodel, ktere she poravnati more, in bo svedil, kako she

samore v' popolnamasti rasti, in se nevarnosti ogibati. „Kdor je is Boga, besede boshje poslušha.“ Jan. 8, 47.

Kaj more sturiti, kdor hozhe kaki prid od pridig imeti?

1.) More pred pridigo in kershanfskim naukam f. Duha sa rasvetljenje profiti, de bi prav boshjo besedo saslopil.

2.) Svešto poslušhati.

3.) Kar slišhi na-se, ne na druge obrazhati. On se more po saslišhani boshji besedi sprashevati, ali je tako shivel, kakor ga resniza uzhi, in ne v' drusih ozheh pesdérja gledati, bruna pa v' svojih ne zhutiti. Mat. 23.

4.) S' dobre volje in shelje poslušhati, de bi potlej tako sturil, kakor je poduzhen, szer bo njegovo poslušhanje bres svelizhanfkiga sadu. „Bodite pa delavzi besede in ne famo poslušhavzi, s' komur fami sebe sapeljete. Jak. 1, 22.

Jesuf pravi: „Vsaki, kteri slišhi leté moje besede, in jih dopernese, bo enak dershan modrimu moshu, kteri je sidal svojo hisho na skalo. — In kteri jih slišhi, in jih ne dopernese, bo enak dershan neumnimu moshu, kteri je sidal svojo hisho na pesek.“ Mat. 7; 24 — 27. „Moja mati in moji bratji so ti, ki boshjo besedo poslušhajo in sturé.“ Luk. 8, 21. Ravno to nas Jesuf v' perglihi od sijavza poduzhi. Luk. 8, 4.

Od popoldanfshine flushbë boshje.

*Kaj gre k' popoldanfshini flushbi
boshji?*

Kerfhanfski nauk, vezhernize, roshen-
kranz, litanije, shegen s' svetim Reshnim
Telefam, in po shegah zerkva tudi she dru-
ge opravila.

Kaj je f. roshenkranz?

,Svét roshenkranz je v' katolfski zerk-
vi navadna molituv sloshena is apostolske
vére, is ozhenafsha in is zhesheha Marija.

*Zhemu je f. roshenkranz v' katolfs-
ki zerkvi v' navadi?*

Je v' navadi k' pogostimu spominu sve-
tih skrivnost Kristusoviga uzhlovezhenja,
terplenja in od smerti vstajenja, in k' zha-
sti presvete divize Marije.

Od kod so vse té skrivnost snane?

Is svetiga evangelja so vse snane. To-
rej je sveti roshenkranz lepa in perporozh-
ljiva molituv, in kristjane, zhe ga prav mo-
lijo, in lete f. skrivnosti premilhljujejo, k'
brumnosti in k' svelizhanju napeljuje.

Od tretje zerkovne sapovedi.

Kaj se pravi se postiti?

Se postiti se pravi, od mesnih jédi se sdershati, le enkrat, to je, opoldan do litiga se najesti, svezher pa le malo, szer pa zel dan nizh, sunaj posebne file; posta vim zhe se zhloveku teshave delajo, in takrat se sme le toliko jésti, kolikor je treba, de teshave minejo.

Kako se shte zhlovek posti?

Kadar sam sebe sataji; si kako perpu-sheno jed, veselje ali kaj drusiga perpu-sheniga savoljo Boga perterga, in de bi loshej svoje poshelenje premagal.

Sakaj katolshka zerkuv post sapoveduje?

1.) Sato, de bi se zhlovek od grehov ozhistil, ker grehi vezh del is meseniga poshelenja isvirajo. Jesus sam pravi, de nezhisti duh se is zhloveka ne da drugazhi isgnati, kakor s' molitujo in s' postam.

2.) De bi s' postam dolg svojih grehov plazhali, pravizi boshji sadoft sturili, in savoljo sturjenih grehov saflushene shtrafenge odvernili, ker shte ni sadofti, de zhlovek greh sapusti, in se ga ozhisti, ampak ga more tudinad seboj shtrafati, k' temu pa je post nar perpravnishi pomozh.

3.) De bi s' postam svoje nagnjenje do hudiga slabili, na svoj dushi pa mozhnejshi perhajali, in tolkanj perpravnishi bili dobro po boshji volji delati.

Ali je post Bogu prijeten?

De je post Bogu prijeten na svetopisrmo uzhi. David pravi: „Jest sim se postil in ponishal, in prejel bom, kar prosim.“ Psalm. 34, 13. „Preobernite se k' meni, (pravi Gospod) is zeliga serza s' postam, s' jokam in s' shalovanjem.“ Joel. 2, 12. Ninivljanje so se postili, in mesto Ninive je bilo ohranjeno. Jon. 3, 10. Ester se je postila, Boga sa ohranjenje svojiga ljudstva profila, in uflishana je bila. Ester. 14, 21 — 3.

Ali je she sam na sebi post Bogu prijeten?

Post sam na sebi she ni Bogu prijeten, more tudi s' obshalovanjem svojih sturjenih grehov sdrushen biti, in dobro je, kar sebi perterga, ubogim dati; in brumno shiveti si persadevati. „Boljshi je molituv s' postam in vbogajme dajanjem, kakor saloge slata spravljati.“ Tob. 12, 8. „Glejte, na dan vashiga posta delate po svoji glavi, in vashhe dolshnike bres milosti terjate. Glejte, kadar se postite, se pravdate in prepirate, in bijete s' pestjo neusmiljeno. Ne postite se kakor do sdaj, de bi se na

visokim' vashe krizhanje flifhalo. „Sim si mar taki post isvolil, de zhlovek zhes dan svoj shivot tare? de svojo glavo obefha, na ojstrim in pepéli leshi; bosh ti to post in Gospodu prjeten dan imenoval? Sturi proste krivizhno svesane. — Lomi lazhni-mu kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v' svojo hišo, kadar nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mesa, in Gospodova zhašt te bo obdala. Takrat bosh klizal, in Gospod bo uflifhal.“ Isa. 58, 3 — 9.

Ali so vsi kristjani dolshni se postiti?

Vsi so se postiti dolshni, kateri so 21 lét stari, in katerih velika starost, bolesen, slabost, sosebne velike in teshke dela ne sgovarjejo.

Ali so tisti, ki se popolnoma ne morejo postiti, od vsiga posta sgovorjeni?

Niso, toliko se morejo postiti, kolikor se samorejo bres ozhitne shkode na sdravji.

Ali si sme sam post polajshati, kateri misli, de je od posta sgovorjen?

Ne sme si ga sam polajshati, ampak more svojiga duhovniga pastirja sato profiti.

Ali velja pred Bogam to od duhovniga pastirja sadobjeno polajshanje posta?

Velja, zhe je ref potrebno, sfer pa ne.

Kaj je tištimi šturiti, kateri so pravizhno od posta odvesani?

Naj: 1.) s' drugimi dobrimi [déli, zhe uterpé s' vbogajmé dajanjem, s' molitujo, de vezh v' zerkuv gredo, nadomeštijo, kar jim per spolnenji posta permanjka.

2.) Boga profiti in sheleti, de bi jih pokore, molitve in posta zerkve deleshneštiril.

Ali moremo ob postnih dnevih še tudi od mesnih jedi sdershati?

Tudi od mesnih jedi se moremo sdershati, zhe pa škof dovolijo, de smemo mesne jedi jesti, se vender ne smemo vezh kakor enkrat na dan, opoldan do sitiga najesti.

Kakšno dolshnost imamo ob petkih in sebotah?

,Se moremo od mesnih jedi sdershati.

Ali so vsi kristjani dolshni to sapoved dershati?

Vsi katoliški kristjani, kateri se she pameti savedo, ki niso bolni, ali nimajo posebniga perpuštenja od svojiga škofa is pravizhnih urshahov.

Sakaj zerkuv v' petek in seboto sapove mesnih jedi se sdershati?

Zerkuv sapové mesnih jedi se sder-

shati, v' petek v' spomin Jesufoviga terplenja in smerti; v' sabota pa v' spomin, de je ta dan Jusuſ v' grobu leshal.

Sakaj je zerkuv ſhtirdeſetdanſki poſt poſtavila?

1.) Sato, de bi kriſtjani Jusuſa poſnemali, ki ſe je 40 dni in nozhi v' puſhavi poſtil.

2.) De bi kriſtjani bolj perpravljene bili ſkrivnoſti Jusufove ſmerti in njegoviga vſtajenja vredno obhajati.

3.) De bi ſe s' poſtam, molitujo in s'drugimi dobrimi deli k' velikanozhni ſpovedi in k' velikanozhnemu obhajilu perpravljali.

Hako more kriſtjan ſhtirdeſetdanſki poſt derſhati?

Se more poſtiti, kratkozhafov ſe ogibati, vezh zhaſa moliti, ſvete bukve brati, ſoſebno od Jusufoviga terplenja, in vbo-gajme dajati, kolikor uterpi.

Sakaj je zerkuv adventne poſte poſtavila?

Sato, de ſe kriſtjani s' pokoro in polſhanjem k' Jusufovimu prihodu in rojſtvu po vrednim perpravljajo.

Sakaj je zerkuv kvaterne poſte poſtavila?

1.) De bi ſe kriſtjani ſpomnili na dolſh-noſt pokoro delati, in ſa ſvoje gréhe ſadoſti ſturiti.

2.) De bi ponishno Boga profili, ker obkvaternih tednih shkofje mafhnike shegnajo, sa dobre in sveste namestnike Jesusove, ker takih verni silno potrebujejo.

3.) De bi Boga profili, de bi nam sad semlje dal in ohranil, in ga sa prejete dobrote hvalili.

Sakaj je zerkuv poste pred nektermi velikimi prasniki sapovedala?

Jih je sapovedala, de bi se kristjani' pokoro perpravljali prasnike bolj sveto, in k' vezhimu dušhnimu pridu prasnovati.

Koga je more kristjan she postne dni sdershati?

Kristjan se more postne dni tudi vliga rasbotniga veselja sdershati, ker postni dnevi so dnevi pokore in shaloſti, ne pa dnevi veselja.

Kaj pokashe ta, ki teh zerkovnih sapoved ne dopolni?

De je zerkvi nepokoren, in de mu ni veliko mar sa njegovo duſho in svelizhanje, ker se perpomozhkov k' svelizhanju potrebnih ne poslushi; in sraven pa she svojiga blishniga pohujſha, kterimu je dober sgled dolshan dati. „Ako savoljo jedi svojiga brata shaliſh, she ne ravnash po ljubesni. Nikar ne pogubluj s' svojo jedjo tega, sa kteriga je Kristuf umerl.“ Rim. 14, 15.

Od zheterte zerkovne sapoved.

Kaj je v' zheterti sapovedi sapoveda-niga?

De naj se vsaki kristjan nar manj enkrat vsako léto svojih gréhov spové, in ob velikanozhnim zhasu sveto Reshno Telo prejme.

Ali so prvi kristjani potrebovali te sapovedi?

Niso je potrebovali, ker so bili she tako vsi ognjeni Sakrament f. Pokore in f. Reshniga Telefa prejemati, in so vedno sheleli s' Jesusam skljenjeni biti.

Zerkuv je le potlej, kadar so kristjani mersli proti tem dvema Sakramentam postali, vernim ta sapoved dala. Sraven pa zerkuv gorezhe shelje ima, de bi verni ta dva sveta Sakramenta vezhkrat med létam vredno prejeli, kar dobri kristjani tudi sturé. „Jesus pravi: „Ako ne bote jedli mesa Sinu zhlokoviga in pili njegovo kri, ne bote iméli shivlenja v' sebi.“ Jan. 6, 54.

Kje naj kristjan ob velikanozhnim zhasu spoved opravi, in f. Obhajilo prejme?

Zhe nima posebniga resnizhniga isgovora po sapovedi zerkve v' svoji fari.

Sakaj sapové zerkuv, de naj kristjan ob velikanozhnim zhasu spoved v' svoji fari opravi?

Sato, de duhovni pastir svoje ovze posna, od katerih bo mogel Boga odgovor dajati; in njih dolshnost je, slabe krepzhati na dushi, bolne sdraviti, in ranene zeliti, raskropljene nasaj perpelati, in sgubljeni iskati. Ezech. 34, 4.

Ali je vsaki kristjan dolshan ob velikanozhnim zhasu s. Obhajilo prejeti?

Vsaki, kateri je od spovednika sa vredniga sposnan, in je prav perpravljen. „Postergajte stari kvas, de bote novo testo. Sakaj nalhe velikanozhno Jagnje Kristuf je ofrano. Obhajajmo tedaj velikanozhne s' starim kvasam, tudi ne s' kvasam hudo-bije in malopridnosti; ampak s' oprésnimi kruhi zhistosti in resnize.“ 1. Kor. 5, 7 — 8.

Doklej terpi zhas velikanozhne spovedi?

V' ljubljanski shkofii od druge postne nedelje do Kristusoviga v' nebo odhoda.

Od pete zerkovne sapoved.

Kaj peta zerkovna sapoved prepoveduje?

Prepoveduje od perve adventne nedelje do svétih tréh kraljev, in od pepel-

nizhne frede do prve nedelje po veliki no-
zhi shenitvanje imeti.

*Sakaj je shenitev ob tih zhasih pre-
povedana?*

Sato, de te svéte zhasé v' pokori in
v' flushbi boshji preslivimo, in velike skriv-
nosti s. vére, ki jih nam zerkuv takrat o-
snanjuje bres rastresenja premishljujemo,
od kar nas per shenitvah vezhi del navad-
ne pojedine in veselje odvrazhujejo.

Zheterti dél.

Od svetih Sakramentov.

*Kaj more kristjan nar bolj sheleti,
in si persadevati dosezhi?*

Sheleti in vse persadevati si more kristjan, de bi tukej brumno, sveto shivel, in enkrat svelizhan bil. „Sakaj to je volja boshja, vashe posvezhenje.“ 1. Tesal. 4, 3. „Bog hozhe, de bi vsi ljudje svelizhani bili, in k' sposnanju resnize pershli.“ 1. Tim. 2, 4.

Kdo pa nas je poduzhil, kako samoremo brumno in sveto shiveti, in svelizhani biti?

Jesuf Kristuf nas Svelizhar, kteri nas je pred Bogam opravizhil, nas je poduzhil, kako samoremo skosi véro na njega, in s' dobrimi déli njegoviga neskonzhniga saflushenja deleshni, in svelizhani biti.

„Sakaj perkasala se je gnada Boga Svelizharja nashiga vsim ljudem, ktera nas uzhi, de se odpovejmo hudobii, in posvetnim sheljam, de homo tresno, pravi-zhno, in bogabojezhe shiveli na tem lvetu, in zhakali na svelizhansko upanje, in zhastitlivi prihod velikiga Boga in Svelizharja nashiga Jesusa Kristusa, kateri je dal sebe sa nas, de bi nas reshil od vse krivize, in sebi ozhistil ljudstvo, ktero bi mu dopadlo, in se po dobrih delih ravnalo.“ Tit. 2, 11 — 14.

Ali samoremo sami od sebe brumno shiveti?

„Sami od sebe ne, ampak s' pomozhjo gnade boshje.

Kje pa sadobimo gnado boshjo?

V' svetih Sakramentih.

Kaj je svet Sakrament?

„Svet Sakrament je vidno snamnje nevidne gnade boshje od Jesusa Kristusa sa nashe svelizhanje postavljeno.

Sakaj se Sakramenti imenujejo vidne snamnja?

„Se imenujejo vidne snamnja sato, ker se per vsakim Sakramentu kaj vidi, flishti, ali zhuti; od sunaj nam kashejo, kaj Bog fkosi nje po duhovno in nevidno v' nas dela. — Tako se per svetim Kerstu vidi vo-

da, in se slisujejo besede, ktere se med obli-
vanjem isrekujejo.

„So Sakramenti samo snamnja gnade boshje?

Sakramenti niso samo snamnja gnade boshje, temuzh gnado, ktero pomenijo, imajo tudi v' sebi, in nam jo delé. Tako per svetim Kerstu ravno tisti zhas, kadar se telo od sunaj obliva, in se besede svetiga Kersta isrekujejo, gnada boshja dushe snotraj ponavlja in ozhishuje od vsih grehov.

„Nas je, ne is del pravize, ktere smo mi storili, ampak po svojim usmiljeni svelizhal skosi kopvo prerojenja in ponovlenja svetiga Duha, kteriga je obilno v' nas vlil skosi Jesusa Kristusa Svelizharja nashiga, de skosi njegovo gnado opravizheni postanemo erbi po upanji shivlenja. Tit. 3, 5 — 7.

Sakaj je Jesus Kristus svete Sakramente postavil?

Jesus Kristus je svete Sakramente postavil sa nashe posvezhenje.

Kako nas sveti Sakramenti posvezhujejo?

„Sveti Sakramenti nas posvezhujejo, de nam nekteri gnado opravizhenja, ki jo sbe prej nimamo, dodelé, nekteri pa jo v' nas pogmerajo ali povikshajo.

Kteri sveti Sakramenti nam posvezhujozho gnado delé in nas opravizhjo?

,S. Kerst in f. Pokora nam posvezhujozho gnado delita in nas opravizhita.

Kako se f. Kerst in f. Pokora sato imenujeta, ker nam posvezhujozho gnado delita?

,S. Kerst in f. Pokora se sato imenujeta Sakramenta mertvih.

Sakaj se imenujeta Sakramenta mertvih?

Sato, ker je zhlovek pred, ko jih prejme na dushi mertev, ker je bres gnade boshje, ktera je shivljenje dushe; v' teh Sakramentih pa jo sadobi, in f. kosi njih dusha oshivi sa vezhno shivljenje.

Kako se imenujejo Sakramenti, kteri posvezhujozho gnado v' nas povikshajo?

Se imenujejo Sakramenti shivih.

Sakaj se imenujejo Sakramenti shivih?

Sato, ker more zhlovek, preden jih prejme, she posvezhujozho gnado boshjo imeti, ktera po teh Sakramentih obilnisthi in mozhnejshi postane.

Kteri so Sakramenti shivih?

Sakramenti shivih so ti le: f. Birma, f. Reshno Telo, f. posledno Olje, f. maslnikov Shegnovanje in f. Sakon.

Kaj je treba šhe vezh od svetih Sakramentov vediti?

Je treba vediti: 1.) De flehern Sakrament tudi svoje lastne gnade deli.

2.) De se nekteri Sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti.

Kteri Sakramenti se ne smejo vezh kakor enkrat prejeti?

,S. Kerst, f. Birma in f. mafhnikoy Sheg. novanje.

Sakaj se ti Sakramenti ne smejo vezh ko enkrat prejeti?

Sato, ker vtisnejo neisbrisljivo snamnje v' dušho, ki bo vedno obstalo.

Bo to snamnje tudi v' prihodnim shivlenji ostalo?

Vezhno bo ostalo, svetnikom v' zhaft, hudobnim pa v' osramotenje.

Od koga imajo Sakramenti mozh?

Od Jesusa Kristusa.

So vsi Sakramenti potrebni?

Vsi Sakramenti so potrebni v' kershanfki zerkvi; pa niso vsi potrebni flehernimu zhloveku.

Koliko je Sakramentov?

Sedem jih je; in so ti le: 1. S. Kerst, 2. f. Birma, 3. f. Reshnje Telo, 4. f. Poko-

ra, 5. f. posledno Olje, 6. f. maslnikov
Shegnovanje, 7. f. Sakon.

Od svetiga Kersta.

Kaj je f. Kerst?

Sveti Kerst je prvi in nar potrebnishi Sakrament, v' katerim je zhlovek s' vodo in boshjo besedo od poverbaniga greha in od sin pred Kerstam storjenih grehov, ozhiščen, in je v' Kristusu, kakor nova stvar k' veznemu shivlenju preroben in posvezhen.

Sakaj se f. Kerst imenuje prvi Sakrament?

Sato, ker more zhlovek prej kershen biti, preden sme kaki drugi Sakrament prejeti.

Sakaj se imenuje nar potrebnishi Sakrament?

Sato, ker smo vsi kakor otrozi jese boshje rojeni, in bres Kersta noben zhlovek, tudi otrok, ne more svelizhan biti. „Kdor ni preroben is vode in is svetiga Duha, ne more v' kraljestvo boshje priti.“ Jan. 3, 5. „Kdor bo veroval in bo kershen, bo svelizhan.“ Mark. 16, 16.

Kdaj je Jesus ta Sakrament postavil?

Takrat, kadar je po svojim vstajenji od smerti svojim Apostelnam rekel: „Pojte

po vſim ſvetu, uzhite vſe narode, in ker-
ſhujte jih v' imenu Ozheta, „Sina in ſvetiga
Duha. Mat. 28, 19.

Kaj sadobimo v' svetim Kerstu?

V' svetim Kerstu sadobimo :

1.) Odpuščenje poverbaniga greha, in vseh drusih pred Kerstom storjenih grehov; tudi vseh vezhnih in zhasnih shtraseng, ktere bi mogel greslnik na tem ali na drugem svetu sato terpeti, de bi sa - ~~z~~^a prazni boshji sadošti sturil; tako de bi z^lovek prez v' nebesa shel, zhe bi po Kerstu v' nedolshnosti umerl. „Dajte se kerstiti v' imenu Jesusa Kristusa v' odpušhanje grehov.“ Djan. Apost. 2, 38. V' prerujenih Bog nizh ne slovraši, nizh pogublenja vredniga ni v' njih.“ Rim. 8., 1. Trient. sej 5.

2.) Sadobimo gnado boshjo, ktera naš opravižhi in posveti, de smo otrozi boshji in verbi nebeskiga kraljestva. „Greslniki ste szer bili, ali oprani ste in posvezheni v imenu Gospoda Jesusa Kristusa. 1. Kor. 6, 11. „Sam duh našhimu duhu sprizhuje, de smo otrozi boshji, ako smo pa otrozi, smo tudi verbi.“ Rim. 3, 16 — 17.

3.) Postanemo udje Jesufovi in katolske cerkve in tempel s. Duha. „Ne veste, de so vashe telefona udje Jesufovi?“ 1. Kor. 6, 15. „Ne veste, de ste tempel boshji, in Duh boshji v' vas prebiva.“ 1. Kor. 3, 16.

4.) ,S. Kerst dushti vtisne neisbrisljivo snamnje; sato se f. Kerst bres velikiga greha ne sme vezh ko enkrat prejeti.

Ali so tudi sa ta svet vse shtrafenge in nastopki poverbaniga greha v' f. Kerstu odpushteni?

Niso, vse bodo she le na dan od smerti vstajenja popolnoma minule, kader b. shljivo nestrohljivost, in umerijozhe umerijozhnost obleklo 1. Kor. 15, 53. Sv. Pismo pravi: Teshak jarm je nad Adamovimi otrozmi od dneva njih is-hoda s materniga telefa do dneva njih pokopa (v' semljo) v' mater vsih ljudi. Sir. 49, 1.

Zhimutemota in nevednost uma spazhenoposhelenje, lelesne in duszne nadloge, bolesen in smert she po f. Kerstu ostanejo?

Sato ostanejo, de je zhlovek bolj ponishen in bolj shelen gnade boshje, in mu pomagajo, de si s' poterpeshljivostjo vezhi zhast v' nebesih saflushi. „Tridentinski sbor pravi, de hudo poshelenje ostane sa vojskovanje, ktero tistim ni shkodljivo, kateri se s' gnado Jesufovo podperti vojskujejo. Sej. 5, 5.

Kako samorejo odrashteni, kateri nimajo perloshnosti Kersta vode prejeti, svelizhani biti?

• ,Skosi Kerst shelja. in Kerst kervi.

Kaj je Kerst shelja?

Kerst shelja je, kadar nekerščen žlovek sposna, da je vera Jesufova prava, in ima gorezhe shelje kerščen biti, pa perloshnosti nima Kerst vode prejeti, in vendar Boga popolnoma ljubi, in svoje sturjene grehe is serza obshaluje.

Kaj je Kerst kervi?

Kerst kervi je, kadar nekerščen žlovek sheli kerščen biti, pa ne more na svojo kri in svoje shivljenje sa Boga in verro da.

Kdo sme keršhevati?

Shkofje in fajmoshtri, in s' njih dovoljenjem tudi drugi duhovni in djakoni, v' fili pa vsak sme keršhevati.

Kaj more sturiti, kdor keršhuje?

Kdor keršhuje more: 1.) Misel imeti tako kerstiti, kakor je Jesuf ta Sakrament postavil.

2.) More žloveka s' pravo vodo obliti.

3.) More med oblivanjem te besede govoriti: Jest te kerstim v' imenu Ozheta in Sina, in svetiga Duha.

Kaj more odraslen žlovek sturiti, kteri hozhe kerščen biti,

1.) More nar potrebnishi refnize vere vediti in jih verovati. „Pojte in uzhite vse narode, in keršhujte jih — uzhite jih vse

dershati, karkolj sem vam sapovedal.“ Mat. 28, 19 — 20.

2.) More voljo imeti ud zerkve Jesufove biti.

3.) „Svoje grehe obshalovati. „Spokorite se, in sledni is med vas naj se da kerstiti v' imenu Jesufa Kristusa v' odpushanje grehov.“ Djən. Apost. 2, 38.

4.) More v' ferzu skleniti, in s' besedo ljubiti, de bo do konza po kersthanfko s' kerstani. „Ne veste, de vsi, kateri smo v' Jesufu Kristufu kerstheni, smo v' njegovi smerti kerstheni? Sakaj s' njim smo pokopani skosi kerst v' smert; de moremo, kakor je Kristuf vstal od mertvih skosi zhašt Ozhetovo, tako tudi mi v' novim shivlenji hoditi.“ Rim. 6, 3 — 4.

Kdo namest otrok to obljubo sturi?

Namest otrok botri obljubo sturé vse spolniti, h' zhemur Kerst saveshe.

Kakshni morejo botri biti?

Botri morejo biti: 1.) Katolshe kersthanfke vere. 2.) V' veri dobro poduzheni, 3.) she birmani, 4.) brumni in 5.) ne premladi.

Kakshne dolshnosti imajo botri?

1.) Botri imajo te, ktere so v' kerst dershali, sosebno ljubiti.

2.) „Skerbeti, de so otrozi po kersthanfko srejeni; in zhe so starishi otrokam

odmerli, ali zhe so sanikerni, naj sami sa njih kersthanfko sadershanje in spolnenje obljub fkerbé.

3.) Sa njih moliti.

Komu smo se per f. Kerstu odpovedali?

Per f. Kerstu smo se odpovedali hudizhu, njegovimu djanju in napuhu.

Kaj hozhe rezhi, se hudizhi odpovedati?

To je toliko, kakor: nozhem njemu pokoren biti, in njegovim fkušnjam se nikolj podvrezhi.

Kaj je, njegovimu djanju se odpovedati?

To je, vsm hudim mislim, sheljam, besedam, in delam, s' besedo vsm greham se odpovedati.

Kaj je njegovimu napuhu se odpovedati?

Je toliko, kakor se vsi posvetni zhasti, hvali ljudi, nezhimernim oblazhiam, s' besedo, vsmu, kar hudobni ljudje ljubijo in ishejo, odpovedati.

Kaj smo per f. kerstu obljubili?

Smo obljubili v' Boga, v' Jesufa Kristusa, v' f. Duha in v' katolskko zerkev verovati, po volji boshji shiveti, le sa boshjo

zhaſt delati, kakor je Jeſuf delal; vſe ljubiti, kar je Jeſuf ljubil, vſe ſavrezhi, kar je on ſavergel, in kakor dobri otrozi matere katoliſhke zerkve tudi nji vſo pokorſhino ſkaſovati.

Ali ſmo dolſhni to obljubo ſpolniti?

Moremo jo ſpolniti, drugazhi ſvelizhani ne bomo.

Kako je per Kerſtu ſturjena obljuba ponovi?

Tako le: Verjem v' Boga Ozheta, Sina in ſ. Duha. Verjem v' Jeſufa Kriſtufa, Sina boſhjiga ediniga, ki je Bog in zhlovek ſkup, kateri je zhloveſhki rod s' ſvojim terplenjem in s' ſvojo ſmertjo odreſhil. Verujem vſe, kar je Bog rasodel, kar ſo Jeſuf in njegovi ſveti Apoſtelní uzhili, in kar katoliſhka zerkev, ktire ud biti in do ſmertí oſtati ſhelim, verovati ſapoveduje. Odpovem ſe iſ zeligá ſerza hudizhu, njegovimu napuhu in vſimu njegovimu djanju. Odpovem ſe tudi vſim greham, bahanju in vſim ſapeljivim ukam tega ſveta. Perpravljen ſim po kerſhánſko ſhiveti, Bog me poterdi s' ſvojo mogozhno gnado v' mojim ſklepu Amen.

Kdaj ſe ſpodobi per ſ. Kerſtu ſturjeno obljubo ponoviti?

Spodobi ſe: 1.) Kmaló, ko ſe ſvoje pameti ſavimo. 2.) Pred ſ. Birmo.

3.) Na dan svojiga godu, ali ob rojstni obletnizi.

4.) Pred spovedjo in f. Obhajilam, slasti, ko se pervikrat k' f. Obhajilu gre.

5.) Veliko in binkushtno seboto.

6.) Ob zhasu skušnjav, vezhkrat v' shivlenji, in sosebno v' smertni bolesni.

*Ali more kristjan, slo fkerbeti, de gnado ohrani, ki jo je per f. kerstu sa-
dobil?*

Slo more fkerbeti, ker je ta gnaca nar imenitnishi. Skosi njo je postal otrok boshji, brat Kristusov, erbizh nebeshkig, kraljestva in tempel f. Duha, in zhe bi jo sgubil, v' nar vezhi nesrezho pade, nedolshnost sgubi, in je spet fushen hudizhov.

Od f. Birme.

Kaj je f. Birma?

Sveta Birma je Sakrament, v' katerim je kershnen zhlovek s' pokladanjem rok in molitujo fhkofa, in f. krishmo od f. Duha v' gna-
di boshji poterjen, de svojo vero stanovitno sposna, in po nji shivi.

Kaj da f. Birma?

Sveta Birma posvezhujozho gnado boshjo poviksha, in fhe posebno gnado da, de kristjan stanovitno vera sposna, in po nji shi-

vi; tudi vtisne dušhi neisbrisljivo snamnje, sato ne, sme zhlovek vezh, ko enkrat birman biti. „Kteri pa naf s' vami vred poterduje v' Kristusu, in naf je pomasal, je Bog, kteri naf je tudi sapezhatil, in je dal sastavo Duha v' nafhih ferzih.“ 2. Kor. 1, 21 — 22.

Ali je Sakrament f. Birme vsim potreben?

Sakrament f. Birme ni tako potreben, de' bi kristjan bres njega ne mogel svelizhan biti, pa savolj gnade, ki jo pogmera, bi se kristjan pregreshil, ko bi ga is sanikerhosti ne prejel.

Kdo naj preprizha, de je zhloveku gnada f. Duha potrebna?

Apostelni Jesusovi; oni so bili, pred ko so f. Duha prejeli, maloferzhni, kasniga ferza v' vervanji, nesumni; potlej pa, ko so binkushtno nedeljo f. Duha prejeli, so ferzhno Jesusa Kristusa vsimu ljuvstvu osnanvali, in ga povsot bres strahu pred smertjo sposnali, in rajshi shivljenje sgubili, kakor od Jesusove vere odstopili.

Kdo je perve kristjane birmoval?

Apostelni so perve kristjane birmovali. — „Kadar so Apostelni, ki so bili v' Jerusalemu, flisihali, de je Samarija besedo boshjo gori vsela, so k' njim poslali Petra in Janesa. Kadar sta prishla, sta sa nje

molila, de so f. Duha prejeli. Sakaj v' nobeniga is njih she ni bil prishel, ampak samo kerfheni so bili v' imenu Gospoda Jesufa. Tedaj sta roke na-nje pokladala in so prejeli f. Duha.“ Djan. Apost. 8, 14 — 17.

Kdo ima donashne dni oblast birmovati?

Donashne dni imajo v' redu le shkofje oblast birmovati, ker oni so pravi nastopniki Apostelnov.

Kako shkof birmujejo?

Shkof nad birmanzam roke rasprostje, molijo in f. Duha v' njega klizhejo, potlej mu pomashejo zhelo s' sveto krishmo, in ga nekoliko na lize vdarijo, mu mir vofhijo, in na sadnje spet sa - nj molijo. — Satorej morejo birmanzi per prvi molitvi, ki jo shkof nad njimi molijo, in persadnji, kadar so she vse pobirmali, v' prizho biti.

Kaj pomeni pokladanje rok shkofovih nad birmanza?

Pomeni, de jih bo f. Duh s' svojo gnado obvarval in mozhne sturil.

Kaj pomeni masanje s' f. krishmo?

Pomeni gnado f. Duha, ktera je v' f. Birmi pogmerana, de je zhlovek v' veri poterjen in Bogu prijeten.

*Sakaj sture škof s' f. krishmo
krish na zheli birmanza?*

V' spomin, de ima f. Birma v'lo svojo
mozh od Jesufoviga terplenja in smerti
na krishu.

Sakaj na zheli krish sturé?

V' spomin, de se birmanz ne sme šram-
vati Jesufoviga krisha in njegove vere.

*Sakaj škof birmanza malo na lize
vdarijo?*

De se birmanz spomni, de more vse-
lej perpravljen biti sa Jesufa voljno in ser-
zhno terpeti.

*Kako more biti perpravljen, kdor
hozhe f. Birmo prejeti?*

More biti kerfhen; zhe je she odra-
fhen, more biti v' veri in v' tém, kar f.
Birmo sadéva, dobro poduzhen, in v' sta-
nu gnade boshje, to je, bres smertniga
greha biti.

*Kako se more tedaj k' f. Birmi per-
pravljati?*

Po sgledu Apostelnov v' Jerusalemu
se more perpravljati s' molitujo, in s' dru-
gimi dobrimi deli, in zhe ima smertni greh
nad seboj, se more spovedati in f. odveso
dobiti.

Kaj naj takrat sturi, kader škof molijo in roke rasprosterte dershé?

Takrat naj birmanz véro v' kershanfke resnize ponovi, in v' serzu terdno sklene s' pomozhjo gnade f. Duha nikdar od vere odstopiti, temuzh vselej po sapovedih f. vere shiveti, in naj f. Duha sato na pomozh klizhe.

V' kateri starosti se otrozi smejo birmati?

Zerkev sheli de takrat, kadar se she svoje pameti savedo, de bolj sposnajo, kako potreben jim je ta Sakrament, de se loshej in bolj perpravijo ga vredno prejeti, in se tudi loshej spomnijo, kdaj so bili birmani.

Sakaj se tudi k' f. Birmi botrijemlejo?

Sato, de bi birmane k' dobrim napeljali, od hudiga vrazhvali, jih obljub opminovali, de v' veri stanovitni ostanejo, in po nji shive.

Kaj more birman po f. Birmi sturiti?

More Boga sa ta Sakrament sahvaliti, si persadevati Jesusove nauke zhedalje bolj sposnati, na tanko po njih shiveti, prejeto gnado s' molitujo in dobrimi deli ohraniti, in se vfiga ogibati, s' zhimur hi gnado boshjo lohka napravil.

Od svetiga Reshniga Telefa.

Kaj je Sakrament f. Reshniga Telefa?

Sakrament f. Reshniga Telefa je nar svetejši Sakrament, je pravo telo in prava kri nashiga Gospoda Jesusa Kristusa v' podobah kruha in vina.

Sakaj se ta Sakrament nar svetejši imenuje?

Sato, ker ne posvezhuje samo zhloveka, temuzh ima v' sebi Jesusa Kristusa sazhetnika vse svetosti.

Kakshne imena ima ta Sakrament?

Ta Sakrament se imenuje:

1.) Sakrament altarja, ker se na altarji premenenje kruha in vina v' telo in kri Jesusovo godi.

2.) Nebeshki kruh, ker ima v' sebi Jesusa Kristusa, kateri je per vzhlovezhenji is nebes prishel, in kateri sedi v' nebesih na desnizi svojiga Ozheta. — „To je kruh, kateri je is nebes prishel, ne kakor so jedli vashi ozhetje mano in so umerli; kdor ta kruh je, bo vekomej shivel.“ Jan. 6, 29.

3.) Kruh angelski, ker ima v' sebi Jesusa Kristusa, kteriga Angeli v' nebesih gledajo in vshivajo.

4.) Gospodava vezherja, ker je Jesus ta

presvet Sakrament per sadnji vezherji postavil, in ga svojim Apostelnam vshiti dal.

5.) Popotniza, ker kristjane mozhne sturi, de po poti pravizhnosti hodijo, in v veselje, frezhno vezhnost pridejo.

6.) „Sveto Obhajilo, ker kristjani per vshivanji tega s. Sakramenta spomin Jesufove smerti in druge velike skrivnosti obhajajo.

Kdaj je Jesus ta s. Sakrament postavil?

Jesus je ta s. Sakrament per sadni vezherji, na vezher pred svojo smertjo, to je velki zhetertik, postavil.

Kako je Jesus ta Sakrament postavil?

Po vezherji, ko je s' svojimi Apostelni velikanozhno jagnje jedel, je vsel kruh v' svoje svete roke, je sahvalil nebeshkiga Ozheta, ga je s' svojo vfigamogozhno besedo posvetil, ga raslomil, in dal Apostelnam rekozh: Vsamite in jejte: to je moje telo, ktero bo sa vas dano. — Potém je vsel kelih; sahvalil, posvetil in ga njim dal rekozh: Pite is tega vsi, sakaj to je moja kri noviga testameta, ktera bo sa vas in sa njih veliko prelita k' odpushtanju grehov. To sturite, kolikorkrat bote sturili, k' mojimu spominu.

Kaj se je zgodilo na te Jesusove besede: To je moje telo, to je moja kri?

Velik zhudesh, de se je kruh in vino v' Jesusovo shivo telo in kri spremenilo, desiravno je podoba kruha in vina tudi potlej she ostala.

Kaj je Jesus hotel s' besedami: To sturite k' mojemu spominu?

S' temi besedami je Jesus svojim Apostelnam in vsem maslnikom oblast in sapoved dal, per f. masli ravno s' temi besedami, ktere je on isrekel, kruh in vino v' shivo telo in kri Jesusa Kristusa spremenvati; tudi je s' temi besedami sapoved dal, de naj se per té skrivnosti verni kristjani na njegovo ljubesen, terplenje in smert hvaleshno spomnijo.

Kdaj je kruh in vino spremeni v telo in kri Jesusovo?

Kruh in vino se spremeni v' Jesusovo telo in kri, kader maslnik zhes kruh isrezhe Jesusove besede: „To je moje telo, in zhes vino: „To je moja kri.

Ali je po posvèzhenji she kruh in vino?

Ni vezh kruh ne vino, ker Jesusove vfigamogozhne besede kruh in vino spremene v' njegovo pravo telo in pravo kri. Le podoba kruha in vina she ostane.

Kaj pa je podoba kruha in vina?

Podoba je to, kar se nad Sakramentam s' zhloveshkimi pozhutki vidi in zhuti: farba, pokuf in duh kruha in vina.

Kaj katolška zerkev od spreminenja kruha in vina vérje in uzhi?

1.) De se per posvezhenji kruh in vino fkosi besede Jesufove v' telo in kri Jesufovo spremeni, in de je Jesus v' tem Sakramentu po boshji in zhloveshki naturi prizhjozh. — Desiravno imata kruh in vino pervo podobo in slad, vender ni vezh ne kruh, ne vino.

2.) De v' podobi kruha in vina je zel Jesus Kristuf. — V' podobi kruha tedaj ni samo telo Jesufovo, kakor v' podobi vina ne sama kri; temuzh v' vsaki podobi, in tudi she tako majhina drobtiniza ali kapliza teh podobi, je Jesus Kristuf zel in ves, Bog in zhlovek, s' dusho in telesam, s' kervjo in s' mesam prizhjozh.

3.) De verni kristjani, ki Kristusa le v' podobi kruha vshivajo, ravno tako Jesusa prejmejo, kakor masfniki, ki ga vshivajo v' podobah kruha in vina.

4.) De pravizhni in gréshniki per obhajilu Jesusa resnizhno prejmejo; to de pravizhni gnado sadobé, gréshniki pa smert.

5.) De Jesus Kristuf tako dolgo v' podobi kruha in vina ostane, dokler podobe

minejo; in de Jesus ostane v' zhloveku s' svojo gnado, dokler smertno ne gréshi.

Kaj je is tega skleniti, ker je Jesus Kristus v' Sakramentu J. Reshniga Telesa prizhjozh?

Skleniti je, de moremo Jesusa Kristusa v' tem Sakramentu moliti.

Kakshen kruh in kakshno vino more biti sa posvezhvanje?

Kruh more biti opresen is zhiste bele moke, in vino pravo vino od vinske terte.

Sakaj je Jesus Kristus ta presveti Sakrament postavil?

1.) V' spomin svojiga terplenja in smerti. „Sakaj, kolikorkrat bote ta kruh jedli, in ta kelh pili, bote smert Gospodovo osnawali, dokler on pride.“ 1. Kor. 11, 26.

2.) De bi bil on sam 'duhovna jed nashih dush sa vezhno shivljenje. „Moje meso je sa - ref jed, in moja kri ref pijazha. Kdor ta kruh je, bo vekomej shivel.“ Jan. 11, 56 — 59.

3.) De nam je dal stanovitno sprizhvanje svoje ljubeshni do nas, in de smo s' nebeskim Ozhetam spravljani.

4.) De je s' svojo zerkujo do konza sveta ne le s' svojo gnado, ampak tudi v' resnizi sam v' prizho.

,So kristjani dolshni Sakrament f. Reshniga Telefa prejemati?

Dolshni so, ker

1.) Jesuf sam to sapoveduje rekozh: „Resnizhno, resnizhno vam povem: ako ne bote mojiga mesa jedli, in moje kervi pili, ne bote imeli shivlenja v' sebi.“ Jan. 6, 54.

2.) Savoljo gnad, ktere kristjan v' tem Sakramentu sadobi, kateri je jed in pitje nafhe dushe sa vezhno shivlenje.

Ali je ta Sakrament vsim verñim sa svelizhanje potreben?

Netako, kakor f. Kerst; ker otrozi, ki fhe niso per pameti; odrasleni, kateri ga shelé prejeti, pa jih smert prehit; in tisti, kateri ob pamet pridejo, svelizhanje dosehejo, zhe so fzer vredni, desiravno niso bili obhajani. Le tak, kateri je per dobrim sposnanju in ga nozhe prejete, ne more biti svelizhan, ker gnado boshjo sametuje.

Kdaj smo dolshni Sakrament f. Reshniga Telefa prejeti?

Po zerkveni sapovedi smo ga dolshni pod smertnim gréham vsako leto nar manj enkrat, in fzer ob velikanozhnim zhasu prejeti.

Sakaj sapoveduje zerkev ob velikanozhnim zhasu f. Obhajilo prejeti?

Sato, ker je Jesuf Kristuf ob velikanozhnim zhasu terpel in umerel, in tudi ta

f. Sakrament postavil, in ga dal svojim Apostelnam vshiti.

So kristjani dolshni še ob drugih zhasih f. Obhajilo prejeti?

,Sveto Obhajilo so dolshni kristjani prejeti v' smertni navarnosti, sato, ker je popotniza v' vezhno shivlenje; zerkuv pa tudi sheli, de bi ga vezhkrat v' letu prejeli.

Sakaj je dobro vezhkrat k' svetimu Obhajilu iti?

Zhe je kristjan, kolikor njegova slabost samore, vreden, je dobro vezhkrat k' svetimu obhajilu iti, ker je f. Reshno Telo duhovna jed, in daje mozh njegovi dushi.

Je sanikernost do prejemanja tega f. Sakramenta gréh?

Gréh je, ker tak zhlovek kashe flabo vero, majhino ljubesen in hvaleshnost do Jesufa.

Per kateri starosti so dolshni otrozi pervo f. Obhajilo prejeti?

Nihzher ne more starosti, kdaj so otrozi dolshni, ali kdaj smejo pervo f. Obhajilo prejeti, bolj vediti, kakor starishi in spovedniki, kateri nar bolj vedo, zhe so otrozi sadoosti poduzheni, in zhe tako brumno shivé, de so f. Obhajila vredni.

*Kakšne gnade sadobé kristjani,
zhe po vrednim f. Reshno Telo prejmejo?*

Vredno f. obhajilo kristjana

1.) S' Jesufam fklene. „Kdor moje
meso je, in moja kri pije, ostane v' meni,
in jest v' njem.“ Jan. 6, 57.

2.) Gnado boshjo v' njem ohrani, in
pogmira ali poviksja

3.) Mu male ali odpustljive gréhe odpusti.

4.) Mu hudo poshelenje pomanjsja.

5.) Obvarje dusho od prihodniga hudiga.

6.) Mu da sastavo zhasitljiviga vstajenja
telesja in vezhniga shivljenja. „Kdor moje
meso je, in moja kri pije, ima vezhno
shivljenje, in jest ga bom obudil posledni
dan.“ Jan. 6, 55.

Kdo déli vernim f. Reshno Telo?

Mashniki delé vernim f. Reshno Telo.

*Koga tedaj kristjan prejme kadar
k' f. obhajilu gré?*

Jesufa Kristusa praviga shiviga Boga
s' dusho in telesam s' kervjo in s' mesam.

Od perpravljanja sa vredno preje-
manje tega svetiga Sakramenta.

*„Se sme bres perprave iti k' svetimu
Obhajilu?“*

Ne sme se iti bres perprave k' svetimu

Obhajilu; temuzh kdor ga hozhe vredno prejeti, more prav perpravljen biti.

Kolikero more perpravlanje sa vredno f. Obhajilo biti?

Dvojno: perpravlanje dushe in telefa.

Kahshna je perprava dushe?

1.) De more kristjan bres smertniga gréha in v' gnadi boshji biti.

2.) Tudi ne sme imeti ljubesni do malih grehov.

3.) More sheleti Jesufa vredno in poboshno prejeti.

Ali je velika pregreha Jesufa nevredno prejeti?

Velika pregreha je, ker je Jesufu velika nezhaft sturjena. — S. Pavl od tega tako le govori: „Kdorkolj bo nevredno ta kruh jedil, in kelh Gospodov pil, je kriv nad telefam in kervjo Gospodovo, in si sodbo (pogubljenje) je in pije, ker ne raslozhi telefa Jesufoviga.“ I. Kor. 11, 27 — 29.

Kteri f. Obhajilo nevredno prejmejo?

Vsi, kteri so v' smertnim gréhu, naj she vedo ali ne, de so v' njem.

Kdaj kristjan ta gréh vedama sturi?

Takrat, ko bi ne hotel spovedniku svojih gréhov rasodeti, ali ko bi per spovdi

odvese ne dobil, in bi vender k' f. Obhajilu fhel.

Sakaj ga tudi taki nevredno premejo, ki ne vedo, de so v' smertnim gréhu?

Sato, ko bi se po sapovedi f. Pavla mogli pred sami lebe fkušiti, preden ga prejmejo.

Kako se gréhu pravi, ki se s' nevrednim Obhajilam sturi?

Se mu pravi boshji rop.

Kako Bog take shtrafa, ki boshji rop sturé?

Bog jih vezhi dél fhtrafa s' flepota uma, s' sapušhenjam boshjim, s' terdavratoſtjo ſerza, s' zhaſnimi nadlogami, in s' vezhnim pogublenjam. „Sakaj kdor je ali pije nevredno, ſi ſodbo je in pije, ker ne raſlozhi telefа Gofpodoviga. Savoljo tega je med vami veliko flabih in bolnih, in jih veliko ſpi.“ 1. Kor. 11, 29 - 30.

Kaj se je is tega uzhiti, ko je nevredno prejemanje f. Obhajila tako velik gréh?

Is tega ſe je uzhiti, de ſe zhlovek tega nikolj ne more doſti bati, in de je, zhe je nefrezhen bil v' ta gréh paſti, dolſhen ſe ga ſpovedati, in veliko pokoro delati.

Kaj more kristjan sturiti, preden f. Reshno Telo prejme, zhe je v' smertnim gréhu?

More pred svoj gréh is serza obshalvati, se ga zhisto spovedati, in f. odveso prejeti.

V' zhim ostoji poboshnost ali andoht serza?

Poboshnost serza obstoji v' tem, de zhlovek:

1.) Vero, upanje in ljubesen obudi.
2.) De moli Jesusa Kristusa v' Sakramentu f. Reshniga Telesa.

3.) De misli s' hvaleshnim serzam na smert Jesusa Kristusa, v' ktere spomin je ta f. Sakrament postavljen in sapovedano, de ga verni vshivajo.

4.) De je ponishen, in de obudi grevengo nad grehi, in terden sklep svoje shivljenje zhedalje bolj po nauku Jesusovim ravnati, in de ima posebno ljubesen do blishniga.

Kako se obudi vera pred f. Obhajilam?

Tako, de kristjan terdno verje, de je v' Sakramentu altarja ravno tisti Jesus Kristus vprizho, kateri je na svet prishel na odreshit, kateri je terpel in na krishu umerl, kateri je tretji dan od smerti vstal, in sedi na desnizi Boga Ozheta.

Kako se upanje obudi?

Tako, de se kristjan na Jesufovo ljubesen terdno sanese, de mu bo gréhe odpustil, svojo gnado, vezhno svelizhenje in vse potrebne pomozhi sa svelizhenje dal, ker je tako dobrotljiv in milostljiv, de le mu v' Sakramentu vshivat da.

Kako se ljubesen obudi?

Tako, de ima kristjan, kateri k' f. Obhajilu gre, serzhno veselje do Jesufa Kristusa, kteriga bo sdaj prejel.

Kako kristjan v' f. Obhajilu Jesufa s' ponishnostjo prejme?

Zhe premishluje, kako prezhudno velika je Jesufova ljubesen, ktera je sturila, de se je on tolkanj ponishal, de je svojih vernikov duhovno jed in pijazho postal, de bi se s' njimi sklenil, de bi vezhno shivljenje imeli; de je on kralj nebes in semlje, zhlovek pa prah in pepel in sra-ven she grehnik; kako se je tedaj dolshan pred Jesufam v' svoji nizh ponishvati.

Sakaj more kristjan pred f. Obhajilam tudi grevengo zhes svoje grehe obuditi, in terdno skleniti sa naprej brumno shiveti?

To more sa to sturiti, ker noben zhlovek ni sadosi zhist in popolnoma vreden Jesufa prejeti; in ker bo tako veliko gnado prejel, more tudi terdno voljo imeti

ljubesniviga in dobrotljiviga Jesufa ne vezh shaliti.

Kakō naj se verni kristjan še bolj perpravlja k' svetimu Obhajilu?

Verni kristjan naj se poprejshni dan s' molitujo, s' branjam svetih bukev in s' drngimi dobrimi déli, tudi s' sdershvanjam od dopusheniga vefelja, sa f. Obhajilo perpravlja.

Kako se more kristjan na telefu perpravljati sa f. Obhajilo?

1.) De je, zhe ni nevarno bolan, od polnozhi tefh.

2.) De spodobno oblezhen s' velikim spofhtvanjem k' boshji misi perstopi. „Vse pa naj se poshteno in po redi godi“, sapove f. Payl. 1. Kor. 14, 40.

Kaj more kristjan fturiti, kadar se pred f. Obhajilam ozhitna spoved moli?

Takrat naj grevengo nad fvojimi gréhi ponovi. Kadar rezhejo mafhnik: Glejte Jagnje boshje, ktero grehe sveta odjemlje, naj kristjan Jesufa moli; in kadar mafhnik pravijo: Gospod, nisem vreden, de grefh pod mojo streho, temuzh rezile s' besedo, in moja duha bo osdravljena, naj obhajanz s' veliko ponishnostjo fposna, de ni vreden Jesufa prejeti, naj se trikrat

na persa udari in ravno te besede s' masnikam vred govori. Sraven naj tudi upanje obudi, de per Jesufu milost najde.

Kako se more obhajanz per preje-manji f. Hostje sadershati?

Kadar masnik f. Hostjo podajo, more obhajanz usta zhedno odpreti, jesik na spodni shnabel poloshiti, in s' sposhtvanjam f. Reshno Telo prejeti. S. Hostje ne svezhiti, ne na lash v' ustih perdershevat, ampak prez savshiti. Ako se f. Hostja ust prime, je ne sme s' perstam, ampak s' jesikam odlozhiti, ne is ust pluvati, in ne prez s' zerkve iti.

Kaj more kristjan po f. Obhajilu sturiti?

Kadar je kristjan f. Reshno Telo she prejel, naj poklekne na stran, de v' miru veliko gnado premisli, ktero je prejel, in v' teh brumnih mislih naj

- 1.) Jesufa sahvali sa neskonzhno gnado, ktero mu je skasal, de je k' rjemu prishel.
- 2.) Naj ga v' ponishnosti moli.
- 3.) Naj mu dusho in telo ofruje, de bo oboje le na boshjo zhasht obrazheval.
- 4.) Naj Jesufa profi, de bo s' svojo gnado stanovitno v' njem ostal.
- 5.) Naj vero, upanje in ljubesen obudi in druge sturjene dobre fklepe ponovi.

6.) Naj ga prosi, de mu vse dodeli, kar mu je sa dušho in telo potrebno.

Sakaj se more kristjan s' tako skerbjo k' f. Obhajilu perpravljati?

Savoljo svetosti tega f. Sakramenta in savoljo velikiga sadu, ki ga kristjan is vredniga prejemanja tega f. Sakramenta sado-bi, in savoljo velikiga greha, ki bi ga skosi nevredno f. Obhajilo sturil.

Kako se more kristjan na dan f. Obhajila sadershati?

1.) Se more varvati všiga postopanja, doma biti, Jesusa vezhkrat sahvaliti, dobre déla opravljati, in sbranih svetih misel biti, in dobro je duhovne bukve brati.

2.) V' zerkev iti, in poboshno in andohtljivo moliti.

3.) Všiga polvetniga hruma in veselja, kar je mogozhe se ogibati, in tudi potlej na Jesusa ne posabiti, kteriga je prejel, de vselej brumno shivi ker le s' takim Jesus vekomej iklenjen ostane.

Ali kristjan samo v' Sakramentu f. Reshniga Telefa Jesusa Kristusa prejme?

Kristjan samore Jesusa Kristusa tudi s' duhovnim obhajilam prejeti.

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo so možné shéjje Jesufa in njegovo gnado prejeti, ktere ima kristjan is ljubesni do Jesufa in brumniga shivlenja.

Je kristjanova dolshnost vezhkrat take shele do Jesufa obuditi, ali duhovno obhalijo prejeti?

Kristjan se more vedno v' duhu obhajati, sakaj Sakrament altarja mu je le vzhafi mogozhe prejeti; de bi pa Jesufoviga duha imel, more smirej sheleti, zhe hozhe dushe shivljenje ohraniti. Posebno pa more.

1.) Velike shele do Jesufa in njegoviga duha obuditi, kader se perpravlja s. Reshno Telo prejeti.

2.) Kadar savolj bolesni ne more Jesufa v' Sakramentu altarja prejeti.

3.) Per s. mashi, kadar se maschnik obhaja, in tudi drugekrat, kadar vidi druge k' s. Obhajilu iti.

Ali je dolshnost v' navarni bolesni Sakrament s. Reshniga Teleja prejeti?

Velika dolshnost je, kér je takrat nar bolj potrebno, de dusha kristjanova mozh sadobi bolesen volno terpeti, in frezhno umreti, torej se popotniza v' vezhnost ne sme do sadnjiga odlashati, ker je to nevarno.

Zhe kristjan, kateri je bil nekaj dni poprej per s. Obhajilu, sboli. ali mu je treba spet s. Obhajilo prejeti?

Treba mu je, de v' nevarni bolesni popotnizo prejme.

Kaj naj verni sturé, kadar duhoven gredo bolnika obhajaj?

Verni naj Jesusa molijo in pozhašté, naj ga spremijo in sa bolnika molijo, de bi mu Jesus grehe odpustil, in se mu dal vredno prejeti, in naj tudi sa se profijo, de bi na sadno uro gnado imeli Jesusa vredno prejeti.

Od Sakramenta svete Pokore.

Koliko poménov ima beseda pokora v sebi?

Beseda pokora ima vezh pomenov, ali se vsame kakor zhednost, ali kakor Sakrament, ali kakor sadoštisturjenje.

Kdo ima pokoro kakor zhednost?

Tisti, kateri greh zhes vse sovrashi in obshaluje, ga vezh ne déla, in ga po vrednosti nad seboj pokori.

Je taka pokora vselej potrebna odpuštenje grehov sadobiti?

Vselej je potrebna, ker drugazhi ni mogozhe odpuštenja grehov sadobiti, zhe

greslnik greha ne sovrashi, in ga ne sapusti. „Spreoberni se k' Gospodu, in sapusti svoje grehe.“ Sir. 17, 21. „Ako se ne bote spokorili, bote vsi pogubljeni. Luk. 13, 3. „Dusha, ktera je gresnila, bo umerla, ako pa krivizhni nad svojimi grehi pokoro dela, ne bo umerl.“ Ezhel. 18, 20 — 21.

Kaj je Sakrament f. Pokore?

Sakrament f. Pokore je Sakrament, v kterim sa to postavljén maslnik namest Boga greslniku po kerstu sturjene grehe odpusti, zhe se jih sgrevá in zhisto spóve, in zhe ima tudi resnizhno voljo se poboljšati, in pravo pokoro delati.

Kdo je postavljen maslnih?

Tisti, kteriga njegov shkof postavi, de spoveduje.

Kaj je pokora kakor sadoštovanje?

So tiste spokorne dela, ktere so zhloveku potrebne, de pravizi boshji sadošti sturi. — Vlak greh more shtrafan biti, zhe ga zhlovek sam nad seboj ne shtrafuje, ga bo Bog shtrafal, ker je pravizhen, pravi f. Avgushtin.

Kterim je Sakrament f. Pokore potreben?

Vsim tistim, kteri so po f. Kerstu smertni greh sturili.

Kdaj je Jesus Kristus Sakrament s. Pokore postavil?

Tisti dan, ko je bil od smerti vstal, in se je svojim Apostelnam perkasal, in jim rekel: „Kakor je Ozhe mene poslal, tudi jest vas poshljem.“ Potlej je va-nje dihnil v' snamnje, de jih s' nevidno oblastjo navda, in jim rezhe: „Prejmite svetiga Duha, kterim bote grehe odpustili, tem so odpushteni, in kterim jih bote sadershali, tem so sadershani. Jan. 20, 21 — 23.

Kdo ima dan donashni oblast grehe odpushtati?

Dan donashni imajo oblast grehe odpushtati fhkofje, ki so nastopniki Apostelnov in drugi mashniki.

Kteri grehi so odpushteni v' Sakramentu s. Pokore?

Vsi po Kerstu storjeni gréhi, naj bodo she tako veliki, in naj jih bo she tolkanj se odpusté, zhe je gréshnik prav perpravljen. — Kristus je rekel svojim Apostelnam: „Karkoljbote rasvesali na semlji, bo tudi v' nebesih rasvesano. Mat. 18, 18.

Kaj sadobimo v' Sakramentu s. Pokore?

- Sadobimo 1.) odpushtenje gréhov;
- 2.) odpushtenje vezhnih fhtrafeng;
- 3.) posvezhujozho gnado boshjo;

4.) mir vesti. — „Zhe se svojih gréhov spovemo, je Bog svet in pravizhen, de nam nashe gréhe odpušti, in nas od vse hudobe ozhišti.“ 1. Jan. 1, 9.

Kaj se pravi pravo pokoro delati?

Pravo pokoro delati se pravi k' Bogu se poverniti, od kteriga smo se s' gréham odvernili, svoje gréhe zhertiti, jih refnizhno obshalovati, se jih spovedati, jih nizh vezh sturiti, in sa nje sadošti sturiti, in dobre dela delati.

S'ktero pergliho nas je Jesus poduzhil, de more gréshnik vse to sturiti, zhe pravo pokoro dela?

S' pergliho od sgubljeniga Sina. Luk. 15.

Kaj je potrebno v' Sakramentu f. Pokore, de se odpušhanje gréhov sadobi?

„Potrebno je:..

- 1.) Sprashevanje vesti;
- 2.) Grevengo nad sturjenimi gréhmi;
- 3.) Naprejšetje ali sklep se poboljšhati;
- 4.) Zhista spoved;
- 5.) Sadošti storiti ali nalosheno pokoro dostati.

Kaj se pravi vest sprashevati?

Vest sprashevati se pravi, dobro premisliti, kaj je zhlovek od svoje sadnje dobro sturjene spovedi, ali od tistiga zhafa, kar je sazhel gréh sposnovati, gréshil.

Je spraševanje vesti potrebno?

Spraševanje vesti je filno potrebno, ker se gréshnik bres spraševanja vesti sam sebe ne more prav sposnati, se ne poboljšati, in ne zhisto spovedati.

Je spraševanje vesti samo takrat potrebno, kader se gréshnik k' spovdi perpravlja?

Ne le takrat, ampak vezhkrat naj svoje shivljenje premishluje; posebno ob nedeljih, prasniki, po poslufhanji boshje bešede, in vsak dan svezher, ker to poma-ga, de se zhlovek loshej sposna, ponishuje in poboljšha.

Ali je more gréshnik perspraševanji vesti veliko persadeti?

Gréshnik si more per tem toliko in she vezh persadeti, kakor per kakim imenitnim opravilu.

Kteri gréshniki so dolshni svojo vest she bolj skerbnost spraševati?

Tisti gréshniki, kteri so se flabo spovedali, svojo vest malokrat spraševali, kteri svét in njegovo veselje ljubijo, in kteri imajo veliko posvetnih fkerbi in smotnjav.

Kaj more zhlovek sturiti, de bo samogel svojo vest prav sprašati?

More s. Duha na pomozh poklizati, de ga rasšvetli in njegovo grešno serze ome-

zhi, de gréshnik prav sposna svoje gréhe in sebe, kakor ga Bog posna, ki ga bo sodil; kakor je v' resnizi, ne pa kakor se sam sebi sdi.

Gréshnik, zhe bolj gréh ljubi, manj ga vidi, zhe ga bolj sovrashi, bolj ga sposna, ker sovrashtvo is sposnanja pride. Dokler se gréshnik ne sazhne poboljševati, ne bo svojih gréhov sposnal; zhe tudi vidne gréhe sposna, je she vender flep, ker ne sposna njih hudobe. David, ko je svoj gréh prav sposnal, in svojo nefrezho savoljo gréha shivo obzhutil, je rekel: „Tvoje pfhize, o Bog, v' meni tizhé, in tvoja roka je teshka nad menoj. Savoljo tvoje jése ni sdravja na mojim mesu, moje kosti nimajo pokoja savoljo mojih gréhov. Sakaj moje hudobije so zhes mojo glavo srafle, in me tlazhijo kakor teshka butara.“ Psalm 37, 3 — 5. Ravno tako je tudi sgubljeni sin sdihoval, ki je sam sebe premishloval in sazhel svojo nefrezho sposnovati.

Na kaj more gréshnik misliti, pre-den se sturjenih gréhov sprašuje?

More premisliti, zhe je spolnil svoje per sadnji spovedi sturjene fklepe in obljuje, in kar mu je spovednik sa pokoro naložil, ali svetoval sturiti, de bi se loshej gréha varoval.

Na kaj more gréshnik sploh misliti per sprashvanju vesti?

Sploh more misliti:

1.) Zhe je s' mislijo, s' sheljami, s' bese-dami ali s' djanjem, ali s' samudo dobrih dél gréshil.

2.) Kakshen gréh je sturil.

3.) Kolikokrat je en gréh sturil.

4.) Na okoljshine gréha, ktire hudobo sturjeniga gréha povishujejo, ali smanjshujejo.

5.) Kaj je is gréha prishlo, in kaj je k' gréhu perloshnost dalo.

6.) Is kteriga namena je gréshil.

Na kaj more gréshnik per sprashevanji vesti posebej misliti, de bo svoje gréhe svedil?

1.) Zhe ni gréshil soper deset boshjih ali pet zerkovnih sapoved.

2.) Zhe ni kriv eniga ali vezh poglavitih, lastnih ali ptujih, soper f. Duha, ali v' nebo vpijozhih gréhov.

3.) Zhe ni opustil dél milosti do svojiga blishniga, ali kaj drusiga dobriga, kar je bil dolshan sturiti.

4.) Zhe ni dolshnost svojiga stanu v' ne-mar pushal.

5.) Zhe je sturjeno krivizo poravnal in popravil, in s' svojim sovrashnikom se spravil.

Nakaj more zhlovek per sprashevanji pregréšnih misel in shelja gledati?

Per sprashevanji hudih misel more gledati, zhe jih je radovoljno imel, in per sheljah, zhe je va-nje pervolil.

Kako se more shtevila gréhov sprashevati?

More misliti, kolikrat je en smertni gréh sturil; zhe posebej shtivila ne vé, naj pomisli saj, kolikrat ga je v' melzi, ali v' tednu, ali na dan sturil.

Sakaj se more tudi sprashevati, kaj je is gréha prishlo, in kaj je k' gréhu perloshnost dalo?

Sato, ker more na spovedi rasodeti, zhe je bil blishni s' njegovim gréham možno rasshalen, poshkodvan ali pohujfhan; zhe je savoljo tega sazhel v' bogabojezhnosti bolj mersel in sanikern perhajati. Ravno tako more tudi na spovedi povedati, kaj je k' gréhu perloshnost dalo, zhe je gréshil is flabe navade, ali ker se perloshnosti ni ogibal, ali radovoljno v' nji ostal.

Kako se sprašuje vest nad dolshnostmi svojiga stanu?

Zhe pomisli, zhe je kakor ozhe, gospodar, vishi, ali kakor otrok, posel, ali podloshen i. t. d. svoje dolshnosti svesto dopolnoval, ali ne.

Kdaj je sanikernost v' sprashvanji vesti velik gréh?

Posebno takrat je velik gréh, kader se zhlovek v' navarnost postavi kak smertni gréh posabiti; to se sgoti vezhi dél per ljudéh, kateri velikrat smertno gréše, in se malokdaj spovedujejo.

Od grévenga.

Kaj je grevenga?

Grévenga je gnusenje nad gréham, ki je nar vezhi hudo na svetu, in serzhna shalost, de je Bog rasshaljen, sklenjena s' kanovitno voljo Boga nizh vezh rasshaliti.

Kakshna more grévenga biti?

Grévenga more biti: 1.) Notrajna ali serzhna, 2.) zhesnaturna, 3.) nar vezhi, (zhes vsako drugo shalost,) 4.) nad vsimi gréhi.

Kdaj ima gréshnik notrajno ali serzhno grévengo?

Takrat, kader ni le v' ustih, ampak ga v' ferzi pezhe, in pokoja nima, de je Boga s' gréham rasshalil, in se tudi poboljša. Bog sapoveduje gréshnikom rekozh: „Spreoberte se k' meni is zeliga serza s' postam, s' jokam in shalovanjem, in pretergujte svoje serza, ne svojih oblazhil. „Joel 2, 12. Isglede prave notrajne grévenga imamo nad f. Petram, nad Davidam, nad ozhitnim

gréšnikam, ki je v' tempelnu molil, nad sgubljenim finam i. t. d.

Sakaj more grévenga jerzhna shalost biti?

Sato, ker ima tudi gréh v' serzu svoj sazhetek. „Is serza pridejo hude misli, ubjanje, prešeshtvaloternija, tatvine, krivo prizhovanje, preklinovanje. „Mat. 15, 18.

Kdaj ima gréshnik zhesnaturno grévengo?

Kader ga gnada f. Duha in zhes naturni urshohi k' shalvanju omezhé; de sato shaluje, ker je s' gréham Boga nar vezhiga dobrotnika rasshalil, gnado boshjo sapravil, pravizo do nebes sgubil, in se vezhniga pogublenja vredniga sturil.

Kdaj ima zhlovek naturno grévengo?

Takrat, kadar is naturnih urshohov shaluje, de je s' greham oframoten in poshkodoan, v' bolesen padel, ali se mu je kaj drusiga, karkoli si she bodi, hudiga sgodilo. Kralj Antioh si je v' svojim hudobnim shivlenji nesnano bolesen dobil, de so ga shiviga zhervi jedli. Vsi so ga sapustili, nobeden mu ni hotel strezhi. Sdej je obshaloval svoje pregreshno shivljenje, pa ne is ljubesni do Boga, ampak savoljo bolezhin, ki jih je terpel, in je shelil od njih

refhen biti. Profil je Boga sa pomozh, pa je ni dobil. 2. Mak. 9.

Ali greschnik more s' sgol naturno grevengo per Bogu odpushanje sadobiti?

Ne more, ker taka grevenga ne pride is ljubeshni do Boga, ampak is ljubeshni do famiga sebe.

Bi bila grevenga dobra in sadohti, ko bi zhlovek le sato shaloval, ki je pekla boji?

Taka grévenga bi ne bila sadohti. ker bi isvirala le is strahu pred peklam, ker tak, kteri is strahu nad greham shaluje, se le boji goreti, ne pa greshiti.

Ali ni strah pred peklam greshniku vender k' pridu?

Tudi tak strah je greshniku k' pridu, ker ga od greshnih del odvrazhuje, in k' dobrim napeljuje. „Gospodov strah je modrosti sazhetek.“ Prip. 1, 7. „Strah boshji je sazhetek njegove ljubeshni. Sir. 25, 16.

Sakaj sgol strah prave grévenge v' serzu gréshnika ne napravi?

Sato ne, ker volje gréshnikove ne prenaredi. — Tak gréshnik ne sovrashi gréha is ljubeshni do pravize, temuzh sato, ker mu je gréh shkodljiv; on sheli, de bi bilo perpusheno, kar ljubi, ker se pa strahovanja postave boji, gréh sovrashi, to de le

permoran. Njegova volja je s'he hudobna, desiravno so unajne déla dobre viditi. „Kdor ne ljubi, ostane v' smerti.“ 1. Jan. 3, 14. „Kdor ne ljubi Gospoda Jesufa Kristusa, naj bo preklet.“ 1. Kor. 16. 22.

Sakaj more gréshnik gréh sovrashiti?

Gréshnik more gréh sovrashiti is ljubesni do Boga.

Kako gréshnik vé, de gréh is ljubesni do Boga sovrashi?

Is tega, zhe je perpravljen rajshi vse sgubiti, in se vsm ljudem sameriti, kakor Boga s' smertnim gréham rasshaliti. — Tako je sturil egiptovski Joshef, ker se je rajshi ljudem sameril in v' jezho shel, kakor de bi bil gréshil. 1. Mos. 39, 9.

Sakaj je tedaj k' pravi grévengi potrebna ljubesen do Boga?

Sato, ker le tisti, kateri Boga prav ljubí, samore gréh tudi prav sovrashiti in obshalovati, in s' tako grévengo odpushtenje sadobiti. Jesus pravi od o'hitne gréshnize: „Veliko gréhov ji je odpushtenih; ker je veliko ljubila; komur je pa manj odpushteniga, manj ljubi.“ Luk. 7, 47.

Kaj se hozhe rezhi, grevénga more nar vezhi shaloft biti?

„Se hozhe rezhi, de greshnik more bolj shalovati, de je Boga rasshalil, ka-

kor de bi bil nar ljubši rezh na svetu sgubil.

Tako veliko shalost je imel David, kateri sam od sebe prizha rekozh: „Truden sim od sdihovanja, vse nozhi se na svoji postelji filno jokam, in svojo posteljo s' svojimi solsami mozhim. Od snotrajne shalosti so mi ozhi otemnele, med vsimi svojimi sovrashniki sim se postaral. Psalm 6, 7 — 8. Moje ozhi bolj zhujejo, kakor zhuvaj, flab sim in ne morem savoljo velike snotrajne shalosti govoriti. Psalm 76, 5.

Sakaj more biti shalost nad grehmi tako velika?

Sato, ker nobena nefrezha ni tako velika, kakor boshje rasshalenje.

Sam gréh je edino hudo, ker gréh Boga sanizhuje, in shali, dusho ostudno sturi, in ji neisrezhene shtrafenge saflushi. Jeremija prerok gréshniku to filno hudobijo ozhita rekozh: „Vidi in vedi, kako hudo in grenko je sa-te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga. Jer. 2, 19.

Ali je lohka tako veliko shalost imeti?

Teshko je, ker gréshni zhlovek ne sposna sadošti hudobije, ktero ima gréh v' febi. Le posebna gnada boshja gréshniku pomaga, de hudobijo gréha sposna, in ga obshaluje; in sato gnado more Boga ponishno profiti.

Po zhim sposna gréshnik, de ima tako veliko shalošt?

Po tem, zhe vse sovrashi, kar je pred ljubil, se s' veliko nejevoljo spomni vsiga veselja, ki ga je v' gréhu vshival, in ima nepremagljivo voljo rajshi vse terpeti, kakor s'he greseliti, in tako voljo tudi v' perloshnosti ozhitno in resnizhno pokashe.

Kdaj je grevenga zhes vse grehe?

Takrat, kader greselnik nad vsimi grehi shaluje, nad velikimi in nad majhnimi, nad lastnimi in nad ptujimi, katerih je on deleshen.

Sakaj more greselnik zhes vse grehe shalovati?

Sato, ker so vsi gréhi Bogu soperni, in ga rasshalijo, in ker je Jesus sa vsak greh terpel. — Bog pravi skosi preroka Ezehiela: „Ako krivizhni sa vse svoje grehe, ktere je sturil, pokoro sturi, in vse moje sapovedi dopolni, prav in po pravizi ravna, bo gotovo shivel, in ne bo umerl. Ezech. 18, 21.

Je lohka nad vsimi sturjenimi grehi shalovati?

Ni lahko, sato ker ima vsak 'zhlovek posebno nagnenje do kakiga greha, kteriga teshko opusti. Tudi je teshko shalovati nad graham, kateri zhloveku dobizhek nese, ali ga zhasno frezhniga sturi.

Koliko zhasa more greslnik nad svojimi grehmi shalovati?

Greslnik more do smerti shalovati, to je, svojo nehvaleshnost in hudobijo more smeraj sposnati. — David, sgled prave pokore, je djal: „Jest sposnam svojo hudobijo, in moj greh je vedno pred-mojimi ozhmi.“ Psalm. 50, 5.

Kolikera je zhesnatura greven-ga?

Zhesnatura grevenga je dvojna, popolnoma in nepopolnoma.

Kaj je popolnoma grevenga?

Popolnoma grevenga je shalovanje in gnusenje nad greham, ker je greslnik Boga nar vezhi dobroto, ktero zhes vse ljubi, rasshalil, s' terdnim naprejšetjam sklenjena Boga nizh vezh rasshaliti.

Kako se popolnoma grevenga obudi?

Tako le:

Moj Bog, meni je shal savoljo vsih mojih sturjenih grehov, sato ker sim s' nji-mi tebe svojiga vse ljubeshni vredniga Boga, nar vezhi in neskonzhno dobroto, ktero is serza ljubim, rasshalil. Terdno sklenem s' tvojo gnado svoje shivljenje poboljšhati, in rajshi vse, tudi smert preterpeti, kakor tebe svojiga Boga, nar vezhi dobroto s' enim

greham vezh rasshaliti. Daj mi gnado, de ta svoj sklep spolnim. Prosim te sa to sa- voljo neskonzhniga saflushenja tvojiga bo- shjiga, Sina, nashiga Gospoda in Svelizhar- ja Jesufa Kristusa.

Kaj je sturiti, kader se hozhe po- polnama grévenga obuditi?

Takrat moremo: 1.) Boga sa gnado profiti. „Vlak dober dar je od sgoraj, in pride od Ozheta svetlobe.“ Jak. 1, 17.

2.) „Si k' ferzu vseti, kdo je tisti, kteriga smo rasshalili.

3.) „Se v' obudvanji te grévenge vezh- krat vaditi.

Kdaj je zhlovek dolshan popolnama grévengo nad svojimi gréhi obuditi?

1.) Kader misli kak svet Sakrament prejeti, pa se v' stani smertniga gréha snaj- de, in nima perloshnosti se spovedati.

2.) V' vsaki smertni nevarnosti. — „Lju- besen pokrije obilno shtevilo gréhov.“ 1. Pet. 4, 8.

Kdaj se more she sfer popolnama grevenga obuditi?

Prav dobro je popolnama grevengo vsaki dan obuditi, slasti pa, preden se spat gre.

Kaj sturi popolnama grevenga?

Popolnama grevenga dodeli odpu- shanje gréhov tistim, kteri nimajo perlosh-

nosti, pa imajo vender terdno voljo, kakor hitro bo mogozhe, se jih spovedati. — Tako uzhi sbor v' Tridentu v' 14. Sej. 4.

Kaj je nepopolnoma grevenga?

Nepopolnoma grevenga je zhesnatur-
no shalovanje in gnusenje nad gréham,
sato ker je gréh sam na sebi ostuden, ali
pa, ker sgubo nebes in vezhno terplenje
v' pekli pernese, sklenjeno s' terdnim fkle-
pam Boga nizh vezh rasshaliti.

*Kaj more gréshnik, kteri nepopol-
noma grevengo obudi, she dalej sturiti?*

Taki gréshnik more upati savoljo sa-
flushenja Jesusa Kristusa odpushtenja svojih
gréhov dosezhi, in more sazheti Boga,
sazhetnika vse pravizhnosti in svojiga opravi-
vizhenja zhes vse ljubiti.

*Kako se nepopolnoma grevenga
obudi?*

Tako le:

Moj Bog! meni je shal is zeliga mojiga
ferza; in sovrashim is ferza svoje gréhe
savoljo njih ostudnosti, in sato, ker sim sa-
volj njih nebesa sgubil, in pekel saflushil;
in kolikor bolj gréh sovrashim in zhertim,
toliko bolj ljubim od sdaj pravizhnost in
tebe, o moj Bog, ker si isvirk in sazhetnik
vse pravizhnosti. Upam sadobiti od tvoje
neskonzhne milosti savoljo saflushenja Je-
susa Kristusa svojiga Odreshenika odpu-

šhenje svojih gréhov, in terdno sklenem s' tvojo gnado sanaprej nizh vezh gréshiti.

Kaj se dofeshe skosi nepopolnoma grevengo?

Dofeshe se v' spovedi in s' spovedijo odpušhanje gréhov.

Ktero grevengo ji more gréshnik persadevati obuditi?

Desiravno je nepopolnoma grevenga k' Sakramentu pokore sadošti, si more vendar gréshnik persadevati, de popolnoma grevengo obudi.

Je potrebno, de je s' grevengo tudi upanje sklenjeno?

Potrebno je, de gréshnik v' svoji shalosti v' Kristufovo saflushenje, v' boshjo vfigamogozhnost in milost saupa, de mu bodo gréhi odpušheni, ker bi s'zer obnemagal in obupal, in bi bil tako pogubljen, kakor Judešh Ishkarjot.

Od terdniga sklepa ali naprejvsetja.

Kaj je terdni sklep?

Terdni sklep je resnizhna volja svoje shivljenje poboljšhati, in nizh vezh gréshiti. Jesus je rekel preshefhtnizi. „Pojdi, in sanaprej vezh ne gréshi.“ Jan. 8, 11.

H' zhimu more biti perpravljen, kdor ima resnizhno voljo je poboljšati?

Tak more perpravljen biti:

1.) Vsih gréhov, in tudi blishne perlóshnosti in nevarnosti gréha se ogibati. „Naj sapusti hudobni svojo pot, in krivizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se bo zhes njega usmilil, in k' nashimu Boga, sakaj per njem je veliko odpušhanja.“ Isa. 55, 7.

2.) Vskimu nagnenju v' gréh soper stati, in si vse potrebne pomozhi v' prid oberniti, de gnado boshjo v' sebi ohrani, svetlo more moliti, pogostama svete Sakramente prejemati, se positi i. t. d.

3.) Ptuje blago poverniti, s' greham sturjeno pohujshanje, in blishnimu na zhasi, ali na blagu ali drugej sturjeno fhkodo popraviti.

4.) Vsim sovrashnikam in rasshalnikam is serza odpustiti.

5.) Vse dolshnosti svojiga stanu na tanko spolnovati.

Kako lepe sglede prave grevenge in resnizhniga sklepa ne vezh greshti imamo v' svetim pismu nad sgubljenim sinam, nad Zahejam, nad s. Pavlam, kateri pravi: „Nobena rezh nas ne bo mogla lozhiti od ljubesni boshje, ktera je v' Kristusu Jesusu Gospodu nashim.“ Rim. 8, 39, i. t. d.

Kaj more grešnik šturiti, de bo terden sklep se poboljšati sadobil?

1.) Verno moliti, in usmiljeniga Ozheta fkosi Jesufa Krištusa sa gnado profiti, ker vša naša smoshnost je le od Boga.

2.) Vrednost in prid gnade boshje, ktera je vezh vredna, kakor vse zhašne do-brote, in tudi fhkodo, ktero nar manjši greh dušhi šturi, in ktera je vezhi, kakor vse zhašne nesrezhe, vezhkrat premishljevati.

3.) Pogosto premishjelvati smert, šodbo, vezhnost, Jesusovo terplenje, in vse to, kar v' njegovim serzu ljubesen do sveta manjšha, in njegovo serze k' Bogu povsdiguje.

4.) Vezhkrat serzhno voljo ne vezh gre-fhiti ponavljati, posebno pa, kadar fkušh-njave previdi ali obzhuti: „Kdor do kon-za štanoviten ostane, bo svelizhan.“ Mat. 10, 22.

Od spovedi.

Kaj je spoved?

Spoved je sgrevano in ponishno ob-toshenje svojih šturjenih grehov pred mašh-nikam k' spovedvanju pooblastenim, sato de bi odveso od njega prejel.

Ali je potrebno, de se grešnik na spovedi svojih grehov s' ponishnim in shalofstnim serzam obtoshi?

To je potrebno, drugazhi 'bi spoved dobra ne bila, ker grehi na spovedi niso le sato odpushteni, ko se jih spove, ampak savoljo snotrajne grevenge, ki jo grešnik nad grehmi ima.

Kakšna more spoved biti?

Spoved more biti, 1.) ponishna, 2.) zela, 3.) zhišta, refnizhna bres hinavshine.

Kdaj je spoved ponishna?

Spoved je ponishna, kader se gréshnik ves sgrevan in oframoten svojih gréhov obtoshi, vse nepotrebne isgovore nastran pusti, in se sodbi spovednika podvershe.

Sakaj se more gréshnik ponishati?

On se more ponishati posebno na spovedi, ker je nesvest flushabnik boshji, nehvalessen otrok, hudodelnik pogublenja vreden, pa vender sheli in prosi milosti, ktere ni vreden.

Od kod isvira prava ponishnost?

Prava ponishnost isvira is refnizhniga sposnanja svojih gréhov in svoje nevrednosti.

Sgubljeni, rasujsdani sin, kader je sposnal svojo hudobno nepokorshino, je

rekel ozhetu: „Ozhe, gréshil sim v' nebefa in soper vaf, vezh nisim vreden vafh sin imenovan biti. „Luk. 15, 21. Ozhitni gréshnik je od delezh stal, in si ni upal ozhi v' nebefa vsdigniti, temuzh terkal je na svoje perfi rekozh: Bog bodi milostljiv meni gréshniku.“

Kdaj je spoved zela?

Spoved je zela, kader se gréshnik vsih svojih she ne spovedanih gréhov pred spovednikom na tanko, odkritoserzhno in bres hinavshine tako obtoshi, kakor se po skerbnim sprashevanji vesti kriviga sposna.

Kdaj je spoved zhišta, odkritoserzhna in bres hinavshine?

Takrat, kader 1.) gréshnik shitevalo vsih smertnih gréhov bres samolzhanja, in tudi okolshine, ktere gréh sa sposnanje vezhi sturé, ali pa njegovo sorto spremené, na tanko rasodene. Vender pa ne sme ljudi, s' kterimi je greshil, nikolj imenovati, in se more varovati, de kaj ne pové, kar bi bilo poshtenju blishniga nasproti.

2.) Kader to, kar od svojih grehov sa terdno vé, tudi sa terdno rasodéne, od tega pa, kar ne vé sa terdno, pové, de ne vé sa terdno.

Ali velja spoved, kader grešnik is strahu ali is sramoshljivosti per spovedi kak smerten greh samolzhi?

Takrat njegova spoved ne velja le nizh, temuzh takrat she nov smertni greh sturi, s' kterim Sakramentu pokore veliko nezhaft sturi.

Kaj more grešnik sturiti, kteri je na spovedi kak smerten greh nalash ali pa is grešne sanikernosti samolzhal?

Tak grešnik ni le dolshan samolzhaniga greha se spovedati, ampak se more tudi obtoshiti:

1.) V' koliko spovedih je ta greh samolzhal.

2.) More vse spovedi, kére je po samolzhanim grehu opravil, in v' kterih se je smernih grehov obtoshil, popolnoma ponoviti.

3.) Se more spovedati, ako je v' takim stanu presveti Sakrament Reshniga Telefa prejel, kolikrat je to bilo, in zhe se je tudi ob velikanozhnim zhasu sgodilo.

4.) More povedati, zhe je tudi druge svete Sakramente v' tem stanu prejel.

Kaj more grešnik sturiti, kteri je smertni greh ali is nevednosti, ali is posabljivosti samolzhal?

Tak grešnik more per prvi spovedi

samolzhan greh povedati, zhe ga kmalo po spovedi in sbe pred Obhajilam vezh ne more povedati.

Ali se nam je treba per spovedi framovati ali bati?

Ni se nam treba per spovedi ne framovati, ne bati, ker na-

1.) ni bilo fram pred Bogam, kateri vse vidi, gréshiti, in se nismo bali od njega vekomej pogubljeni biti.

2.) Ker je boljshi svoje gréhe na skrivnim pred spovednikom rasodeti, kakor pa s' nepokojno vestjo shiveti, nefrezhno umreti, in sodni dan savoljo tega pred vsm svetam v' framoto priti.

3.) Ker tudi spovednik vé sa svoje slabosti, in more savoljo tega do gréshnika usmiljen biti.

4.) Ker je spovednik pod smertnim gréham, in pod ojstrimi zhasnimi in vezhnimi shtrafengami dolshan molzhati.

Kako naj gréshnik na spovedi govori?

1.) Vselej raslozhno, in kolikor je mogozhe s' spodobnimi besedami.

2.) Tako, de ga bo sam spovednik, ne pa drugi ludje slisali.

Ali smo se dolshni tudi malih ali odpustljivih gréhov spovedati?

Nismo se ravno dolshni, pa je to ven-

der prav dobro, in se vsakimu svetuje, ker se lohka sgodi, de gréshnik ne vé, zhe je velik ali majhen gréh.

Je treba vezhkrat k' spovedi iti?

Vezhkrat je treba k' spovedi iti sato:

1.) Ker se vezhkrat gréshi, in ker je nevarno spravo s' Bogam odlashati.

2.) Ker pogostna spoved zhloveka varuje nevarnosti in priloshnosti greha, in dusho v' gnadi poterdi.

3.) Ker pogostna spoved veliko perpomore, de je vest smirej bolj zhistá in obzhutljiva.

V' kateri starosti so otrozi dolshni k' spovedi iti?

Otrozi so dolshni k' spovedi iti, kader se pameti savedo in sazhno dobro od huda raslozhevati.

Kaj se more sturiti, preden se sazhne svojih gréhov spovedvati?

Preden se sazhne spovedati, more poklekniti, f. krish sturiti, in rezhi spovedniku: Jih prosim, duhovni ozhe, sa f. shegen, de se bom mogel prav in zhisto svojih gréhov spovedati.

Kaj more sturiti potem, ko shegen od spovednika prejme?

Potem se moli, zhe je zhaf in priloshnost, ozhitna spoved, in sizer tako le:

Jest ubogi gréshnik, se spovem Bogu vřigamogozhnimu, Marii njegovi prezhařtiti materi, všim ljubim svetnikam in njim boshji nameřtnik, de řim od svoje sadnje řpovedi, ktero řim (*povej, kdaj ři bil sadnizh per řpovedi*) řturil, velikrat in možhno gréřhil, s' miřlijo, s' besedo in s' djanjem, slařti pa se obtoshim, de řim — (*tukej se řpovej svojih grehov tako, kakor se je pred uzhilo, in kakor se pred Bogam kriviga řposnařh.*)

Kako se řpoved řklene?

Spoved se tako řklene:

Savoljo tih in vših mojih grehov, ki jih vem, in ki jih ne vem, ktere řim řturil, ali řim kriv bil, de řo jih drugi řturili, mi je is řerza řhal sato, ker řim s' njimi Boga nar vezhi in vse ljubesni vredno dobroto rasshalil. Terdno řklenem nizh vezh gréřhiti, in se vših priloshnořt, ktere v' greh napeljujejo, varovati. Prořim jih duhovni ozhe sa svelizhařsko pokoro, in sa potrebne nauke, in sa odveso svojih grehov, zhe řim je vreden.

Je velika dobrota ř. odvesa?

Sveta odvesa je velika dobrota, ker s' njo gréřhnik, zhe je řeřnizhno sgrevan, sadobi odpuřhanje grehov, in vezhnih řhtrařeng, pořvezhujozho gnado boshjo, in pravizo do nebeshkiga kraljeřtva.

Ali samore grešnik odveso svojih grehov po vrednim saflushiti?

To je nemogozhe, ker take velike gnade nihzher ni popolnoma vreden, temuzh spokorni gréshnik jo le po milosti boshji sadobi.

Ima spovednik oblast kaderkolj hozhe gréshnika od gréhov odvesati?

Spovednik ima resnizhno oblast od Jesufa Kristufa gréshnika od gréhov odvesati, zhe je resnizhno sgrevan; zhe pa ni sgrevan, in pokore ne déla, ni f. odvese, vreden.

Jesuf sam je le spokornim gréshnikam gréhe odpufhal, tako morejo tudi spovedniki sturiti, ker jim je Jesuf dvojno oblast dodelil, gréhe odpufhati, in sadershevati, Mat. 18, 18.

Od dolge spovedi.

Ali je dolga spoved, to je spoved od zeliga shivlenja, vsakimu potrebna?

Nekterim je potrebna, nekterim k' pridu, in nekterim pa tudi lohka fhkodljiva.

Kdaj je ponovljenje she sturjenih spoved potrebno?

1.) Kader je kdo v' poglavitnih resnizah kershanske vere neveden bil.

2.) Kader je kak velik greh bodši is' fra-moshljivosti, strahu, ali is' pregreshe ne-vednosti, ali pa is' sanikerne posabljivosti samolzhal.

3.) Kader je bil vezh zhasa v' pregresh-nih navadah, ali ni prave grevenge in terd-niga sklepa svoje shivljenje poboljšati imel.

4.) Kader po pameti previdi, de se ni prav spovedeval.

Kterimu je dolga spoved dobra in k' pridu?

1.) Tistimu, kteri je sklenil bolj popo-nama shiveti.

2.) Tistimu, kteri misli svoj stan spreme-niti, de bo svoje dolshnosti v' novim sta-nu loshej dopolnil.

3.) Tudi vsakimu je koristna, de se lo-shej k' smerti perpravlja, ker po smerti ni vezh zhasa pokoro delati.

Kterimu kristjanu bi bila dolga spoved lohka shkodljiva?

Tistimu, ki jo je enkrat, ali vezhkrat opravil, in je s'zer zagovitniga, bojezhiga serza, je lohka shkodljiva.

Kako se more kristjan, kar dolgo spoved sadene, sadershati?

Kristjan se more s' svojim navadnim spovednikom posvetevali, in to sturiti, kar mu on svétuje ali sapove, ne pa po svoji

volji delati. Dalej naj skerbi sa vedno boljšanje shivljenja, sa rast v' dobrim in sa rešnihno pokoro bolj, kakor sa pona-vlanje she vezhkrat sturjenih spoved.

Od sadofti sturjenja, ali nalošhe- ne pokore.

Ali ima vsaki zhlovek dolshnost se pokoriti?

Vfaki zhlovek ima dolshnost se pokoriti, ali pokoro delati. Nedolshni se morejo pokoriti, de bi ne greshili, kertudi nedolshni nošijo bogastvo boshje gnade v' perštenih potudah. II. Kor. 4, 7. Greshniki se morejo pokoriti, de bi gnado spreobernenja in usmilenja od Gospod Boga prejeli. Ninivlani so se postili, in so molili, de bi bili odpulhenje sadobili, in Bog jih je uslišhal. Jon. 3, 8. Spreobernjeni greshniki se morejo pokoriti, de se v' greh ne povernejo. Tako je sturil David, kakor sam sprizhuje: „S' postam sim ponishal svojo dusho, in sim shimnato oblazhilo oblekil.“ Psalm. 68, 11 — 12. Ravno tako pravi f. Pavl od samiga sebe: „Svoje telo sateram, in ga v' fushnost devam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je sadoſti ſturjenje, ali naloſhena pokora, ktero je k' Sakramentu ſ. Pokore potrebno?

Sadoſti ſturjenje, ki je k' Sakramentu ſ. Pokore potrebno, ſo tiſte déla, ktere ſpovednik greſhniku ſavoljo ſpovedanih grehov ſa pokoro nalošhi.

Sakaj je greſhniku déla pokore nakladajo?

Sato, 1.) de Bogu ſa nezhaſt, ktéra mu je bila s' greham ſturjena, nekoliko ſadoſti ſturi

2.) De s' pokoro greh ſam nad ſabo ſhtrafuje, in hudo, kar je s' greham ſturil, poravnava, kolikor je mogozhe.

3.) De ſo mu ſafluſhene zhaſne ſhtrafenge odpuſhene.

4.) De je greſhnik ſanaprej bolj varen in vezh tako lohka ne greſhi. „Sturite vreden ſad pokore.“ Mat. 3, 8.

Ali je v' zhlovekovi mozhi pravizi boſhji ſadoſti ſturiti?

Zhlovek ne more is ſvoje mozhi raſſhaljenimu Bogu nikakor ſadoſti ſturiti, ker zhlovekovo ſadoſti ſturjenje ne more nikolj raſſhaljenju neſkonzhniga boſhjiga velizhaſtva enako biti. „Spokorne déla, ktere maſhnik per ſpovedi, ali pa greſhnik ſam ſebi radovoljno nalošhi, ſadobé ſvojo zeno le od neſkonzhniga ſafluſhenja Jeſufa Kriſta.

Sakaj so grešniki še dolžni Bogu sadoſti ſturiti, ker je še Jeſuf sa grehe sadoſti ſturil?

Sato, 1) ker morejo tiſti, kateri ho- zhejo Kriftuſoviga sadoſti ſturjenja deléſhni poſtati, tudi ſvoje sadoſti ſturjenje perlo- ſhiti, in ſami toliko ſturiti, kar jim je mo- gozhe, de Bogu sa ſturjeno nezhaſt sado- ſti ſturé, in de Jeſuſoviga ſaſluſhenja de- leſhni poſtanejo. „H' terplenju ſe pokli- zani, ker je tudi Kriftuſ sa naſ terpel, in ſgled ſapuſtil, de po njegovih ſtopinjah hodimo.“ I. Pet: 2, 21.

2.) Ker Bog greſhnike, kterim dolg gre- hov in vezhne ſhtrafenge odpuſti, tudi do- ſtikrat ſe zhaſno ſhtrafa.

Je sadoſti ſturjenje potreben dél Sakramenta Pokore?

Tako potreben je, de bres njega Sa- krament Pokore ni zel, raſun zhe ga ni bilo mogozhe opraviti.

Ktere dela je v Sakramentu Po- kore nakladajo?

Molituv, poſt, ubogajme dajati, in tudi ſe druge ſpokorne dela ſe greſhniku po velikosti in okoliſhinah grehov sa pokoro na- kladajo.

Goſpodovi maſhniki ſo dolſhni modro po velikosti grehov, in po mozhi greſh- nikov permerjene ſpokorne déla naklada-

ti, de ne bodo grešnikom nespametno spregledovali, in sa velike grehe majhniga pokorjenja napovedovali, ker bi savoljo tega grehov drusih deleshni bili. Trid. sb. f-hod 14, 8.

Kako se more naloshena pokora opravljati?

- 1.) S' ponishnim serzam,
- 2.) Svešto, tako, kakor je bila naloshena.
- 3.) Pres odlashanja, kakor hitro^o je mogozhe.

Ali je mogozhe in potrebno Bogu tudi s' drugimi spokornimi deli sraven naloshenih sadoštovati?

Mogozhe in treba je sato:

1.) Ker spovednik savoljo nashe slabosti in savoljo drugih pravizhnih sgovorov ne naloshi vselej gréham prav permerjene pokore, in tedaj grešniku she marskej ostane pokoriti.

2.) Ker moremo po Kristusovi sapovedi vreden sad pokore sturiti.

Ali nam nadloge k' pokorjenju pomagajo?

Vse, kar gréshnika hudiga obišhe, bolesen, lakota, pomankanje, krivo obdolshenje, in vse, kar v' svojim stanu radovoljno terpi, in v' duhu pokore prenese; in posebno tisto hudo, ktero si je s' gréham

fam napravil, in sa saflusheno shtrafengo sposna, mu k' pokorjenju in sadošti sturjenju pomaga.

S. Tridentinski sbor pravi: „Beshja milost je tako velika, de ne flushi samo to k' pokorjenju, kar gréshnik radovoljno teshkiga sturi, ampak tudi zhasne nadloge, ktere voljno prenese.“ Sej. 14, 9.

Je she kaj drusiga, s' zhimur se sa zhasne shtrafenge sadošti sturi?

Odpustiki so tudi pomozh, de se sa zhasne shtrafenge sadošti sturi.

Perstavek od odpustikov.

Kaj so odpustiki?

Odpustiki so odpušhanje zhasnih shtrafeng, ktere bi mi po odpušhenim dolgu grehov v' tém shivlenji, ali pa po smerti imeli terpeti.

Kaj morejo katolskhi kristjani od odpustikov verovati?

1.) De je prava zerkuv od Jesufa Kristusa oblast prejela odpustike deliti.

2.) De je prav dobro sa naf od zerkve dodelene odpustike sadobiti.

Kdo ima v' pravi zerkvi oblast odpustike deliti?

Rimski papesh sam ima oblast v' zeli zerkvi odpustike deliti; shkofje pa le v' svo-

jih shkofijah, pa vender po postavah od zerkve danih.

Kolkeri so odpustiki?

Dvojni, nekteri so popolnoma odpustiki, nekteri pa nepopolnoma.

Kaj je popolnoma odpustik?

Popolnoma odpustik je odpushtenje vseh zhalnih shtrafeng, ktere je grešnik saflushil.

Kaj so nepopolnoma odpustiki?

Nepopolnoma odpustiki, so tisti, s' ktermi ni so vse zhasne shtrafenge, ampak le kak del shtrafeng odpushten. Takshni so odpustiki shtirdeset dni, eniga, ali vezh let.

Na kaj so odpustiki uterjeni?

Odpustiki so uterjeni na saklad ali shaz zerkve, kteri je v' neskonzhnim saflushenji Jesusa Kristusa, v' saflushenji prelvete divize Marije in drugih svetnikov; to nam zerkev per dodelenji odpustikov perlasti.

Ali naf zerkuv s' odpustiki ne odveshe od dolshnosti sa grehe se pokoriti?

Zerkuv naf ne od veshe do konza od dolshnosti sa grehe se pokoriti, ona hozhe le :

1.) duha pokore v' nas obuditi in trud plazhati, s' katerim spokorne déla opravljamo;

2.) Nasli slabosti in nesmoshnosti na pomozh priti, ktera nam vzhali ne perpušti Bogu tako sadošti sturiti, kakor smo dolshni.

Kaj je she potrebno k' sadoblenju odpustikov?

1.) De je zhlovek v' gnadi boshji; de se zhisto spove in vredno prejme s. Obhajilo.

2.) De k' sadoblenju odpustika sapovedane spokorne dela opravi, in se sam potlej gréha fkerbno varuje, in brumno shivi.

Ali pomagajo odpustiki tudi dusham v' vizah?

Odpustiki tudi dusham v' vizah pomagajo kakor proshnja per Bogu, kader so is tega namena dodeljeni; tedaj pa morejo shivi od zerkve k' sadoblenju odpustikov sapovedane dobre déla sa mertve Bogu ofrati.

Kaj je odpustik svetiga leta?

Odpustik svetiga leta je popolnoma odpustik, kteriga rimski papesi ob nekterih priloshnostih s' posebnimi oblastmi in postavami dodeli.

Od Sakramenta f. posledniga Olja.

Kaj je sveto posledno Olje?

Sveto posledno Olje je Sakrament, v katerim bolnik skosi maslnikovo pomasanje s' svetim Oljam in skosi sapovedano molituv gnado boshjo sa osdravlenje dushe, in kader mu je k' svelizhanju, tudi telefa sadobi. „Je kdo bolan med vami, naj poshlje po zerkvene maslnike, oni naj molijo nad njim, in naj ga pomashejo s' oljam v' imenu Gospoda; in verina molituv bo bolnika osdravila, in Gospod bo dal, de mu bo boljshi, in ako je v' gréhih, mu bodo odpustheni.“ Jak. 5, 14 — 15.

Sakaj se ta Sakrament posledno Olje imenuje?

Sato, ker se med vsimi svetimi masili, ktere je nash Svelizhar svoji zerkvi sapovedal, na sadnje deli.

Komu se f. posledno Olje deli?

Bolnikam, ki so nevarno bolni.

Kdaj se more f. posledno Olje deliti?

Zhe je mogozhe, takrat, dokler se bolniki she popolnoma savedo.

Kaj sturi f. posledno Olje?

1.) Posvezhujozho gnado pogmera,

2.) Dodeli odpusjenje malih in tudi tistih smertnih gréhov, katerih se bolnik is nepregrešhne posabljivosti ni spovedal, ali se jih pa ni mogel spovedati;

3.) Refhi od hudih nastopkov greha in njegovih oftankov.

4.) Da mozh hudizhovim skušnjavam in sapelvanju soper stati.

5.) Dodeli pomozh v' preveliki britkosti savoljo blishne smerti in prihodne sodbe.

6.) Osdravi tudi vezhkrat telo, zhe je dúshki k' svelizhanju.

Kako se more bolnik sa f. posledno Olje perpravljati?

Bolnik se more sa f. posledno Olje perpravljati s' shivo vero in terdnim saupanjem v' Boga, s' popolnoma isrozhenjam v' boshjo voljo; she pred pa se more s' sveto spovedjo v' stan gnade boshje postaviti, ali zhe se ne more spovedati, pravo grevengo in shalost nad svojimi gréhi obuditi.

Kolikrat sme bolnik f. posledno Olje prejeti?

Bolnik sme f. posledno Olje tolikrat prejeti, kolikorkrat nova nevarnost smerti pride.

Kdo sme f. posledno Olje deliti?

Zerkveni masfniki.

Je j. posledno Olje potrebno k' svelizhanju?

,S. posledno Olje k' svelizhanju ni prav potrebno, vender ga pa bolnik ne sme samuditi prejeti, savoljo velikih gnad ktere skosi njega prejme.

Perstavek od bolesni.

Kaj more misliti kristjan, de je bolesen?

1.) De je shtrafenga poverbaniga greha. Bog je zhloveka sizer tudi po telefu neumerjoshiga stvaril; ker je pa gréshil, je sgužil neumerjoshnost telefa, je bil slabostim, bolesnim in smerti podvershen.

2.) De je tudi shtrafenga lastnih grehov.

Je bolesen vselej le shtrafenga sa greh?

Ni vselej, vezhkrat je le obiskovanje boshje. — Bog je Joba, Tobijata, ki sta bila boshja priyatla, pravizhna mosha, obiskal s' bolesnijo.

Kaj bolesen zhloveku dobriga sturi?

1.) Sturi de zhlovek k' vezhimu sposnanju boshjimu pride, v' Boga bolj saupa, ga sa sdravje prosi, in po sadobljenim sdravju sahvali.

Kraljizh v' Kaſternavmi je Jefeſa ſa ſdrvaje ſvojiga ,ſina profil, in je bil uſliſhan. Ravno tako ſo per Jefeſu ſdravja profili in bili uſliſhani: ſhena ki je bila dvanajſt let na tekoſhi kervi bolna, ſlotnik in od rojſtva flepi. Vſi ti bi ne bili na Jefeſa miſlili in ga ſpoſnali, zhe bi jih Bog ne bil s' bolesnijo objiſkal; s' bolesnijo perſiljeni pa ſo k' Jefeſu priſhli, ſdravje ſproſili, in pa vezh ſhe dobroto ſvete vere, ſdravje duſhe ſadobili.

2.) Bolesen zhloveka poniſha, in k' molitvi nagne.

V' drugih nadlogah, v' preganjanji, v' uboſhtvu i. t. d. zhlovek le rad druge krive dela, v' bolesni pa boſhjo roko vidi, ktera ga je ſadela, ktera viſhiga in niſkiga tepe; tukaj more ſpoſnati, de je njegovo ſhivljenje in njegova ſmert le v' boſhjih rokah.

3.) Bolesen zhlovekovo ſerze od ljubefni do poſvetnih dobrot in blaga odterga, in ga uzhi, de je vſe nezhimernoſt.

4.) Bolesen je greſhniku nar perpravniſhi perloſhnoſt pokoro delati.

5.) Bolesen ſpomni greſhnika na ſmert, de ſe ſa - njo perpravlja, preden pride.

Kako naj je kriſtjan v' bolesni ſa - derſhi?

1.) V' bolesni naj bo poterpeſhljiv, naj miſli, de ga Bog obiſkuje in tukej pokori, de mu bo v' vezhnoſti ſaneſel.

2.) Naj v Boga stanovitno saupa, de ga ne bo zhes njegovo mozh skufhal in terpeti pustil, ker vé sa njegovo terplenje, in mu samore pomagati, kader bo njegova sveta volja; naj misli, de Bog vse prav sturi. Joba in Lazara je Bog pustil terpeti, in oba sta bila frezhna, ker sta v Boga saupala.

3.) Naj svojo bolesen Bogu sa pokoro svojih grehov ofra, in naj bo tudi perpravljén umreti, de boshji pravizi sadošti sturi.

4.) Naj svojo dúsho s' svetimi Sakramenti preskerbi, in dobre sklepe v' serzu sturi po volji boshji vselej shiveti.

5.) Naj skerbi, de sdravje sadobi; naj sdravnika poklizhe in sdravila vshiva, in sraven tega v' Boga saupa, od kteriga imajo sdravila svojo mozh. — Sveto písmo pravi: „Sposhtuj sdravnika savoljo potrebe, sakaj Narvishi ga je stvaril. Narvishi je is semlje sdravila stvaril, in pameten zhlovek se jih ne bo branil. Sin ne sapushaj sam sebe v' svoji bolesni, temuzh prosi Gospoda, in osdravil te bo. Odverni se od greha, poravnaj svoje dela, in ozhisti svoje serze od vliga greha; in potlej poklizhi sdravnika, sakaj Gospod ga je stvaril.“ Sir. 38.

6.) Naj svoje premoshenje rasravna, de po smerti ne bo prepira, jese, kletve in toshha, in zhe ima kaj krivizhniga blaga, naj ga blishnimu poverne.

*Kaj naj kristjan sturi, zhe mu Bog
spet sdravje dodeli?*

Osdraavljen kristjan naj Boga sa sdrav-
je sahvali, naj se greha varje in dobro
dela. „Lej, osdraavljen si, nikar vezh
greha ne delaj, de se ti kaj hujshiga ne
sgodi, je rekel Jesus bolniku, ki je bil
olem in trideset lét bolan, ker ga je bil
osdravil. Jan. 5, 14.

Od shegnovanja ali posvezhevanja maslnikov.

*Kaj je Sakrament Posvezhevanja ali
Shegna sploh?*

Sakrament Posvezhevanja sploh je Sa-
krament, kateri tistim, kateri se v' flushbo
zerkve podajo, duhovno oblast in posebno
gnado dodeli, zerkvene opravila Bogu k'
zhašti in dusham k' svelizhanju prav in sve-
to opravljati. „Sato te opominjam, de bosh-
jo gnado obudish, ktera je v' tebi skosi
pokladanje mojih rok.“ II. Tim. 1, 6.

*Kaj je Sakrament Posvezhevanja ma-
slnikov posebej?*

Sakrament Posvezhevanja maslnikov
posebej je Sakrament, kateri tistim, kateri
so maslniki posvezheni, oblast do praviga
telefa Jesusa Kristusa, in do njegoviga du-
hovniga telefa, kar so verni, dodeli.

V'zhim je oblast Posvezhevanja mashnikov?

Oblast Posvezhevanja mashnikov je v tém, de samorejo:

1.) Mashniki kruh in vino: v' pravo telo in pravo kri nashiga Gospoda Jesufa Kristufa spremeniti, in ga nebeshkimu Ozhetu ofrati.

2.) Vernim grehe odpushati ali sader-shati, druge f. Sakramente deliti, verne vishati, uzhiti in druge duhovne opravila opravljati. „Kterim bote grehe odpustili, tem so odpushteni, kterim jih bote sadershali, tem so sadershani.“ Jan. 20, 23.

Kdo samore mashnike posvezhevati ali shegnovati?

Samo shkofje imajo oblast mashnike posvezhevati.

Kako morejo perpravljeni biti, kteri shelé Posvezhevanje mashnikov prejeti?

Morejo imeti fosebno potrebno uzhenost, in savoljo svojiga zhednosti polniga shivlenja dobro ime per kristjanih.

Kaj Posvezhevanje mashnikov sturi?

1.) Sraven tega, de posvezhujozho gnado boshjo mozhnejshi sturi, dodeli tudi to posebn gnado, de je posvezhen mashnik smos en in perpraven svojo zerkveno flushbo prav opravljati, in f. Sakramente spodobno delati.

2.) Vtisne neisbrisljivo snamnje v' dušho shegnanih, ktero jih od drugih vernih raslozhi, in le samo sa flushbo boshjo postavi, sato se Posvezhyanje mashnikov ne more vezh ko enkrat prejeti.

Je Sakrament Posvezhevanja mashnikov potreben?

Sakrament Posvezhevanja mashnikov ni slehernimu zhloveku potreben; sa zelo zerkuv pa je potreben.

Od Sakramenta f. Sakona.

Kaj je Sakrament f. Sakona?

Sakrament f. Sakona je nerasvesljiva svesa, s' ktero se neoshenjen kristjan in neomoshena kristjana, mosh in shena, po Jesufovi postavi do smerti savašeta, sa kar jima Bog svojo gnado da, de v' sakonskim stanu do smerti v' boshjim strahu shivita, in svoje otroke po keršhansko redita.

Kako imenuje J. Pavl ta Sakrament?

S. Pavl imenuje ta Sakrament velik Sakrament v' Kristufu in v' zerkvi, ker pomeni duhovno sdrushenje Kristufovo s' njegovo zerkujo. „To je velik Sakrament, ješt pa rezhem, v' Kristufu in v' zerkvi.“ Efes. 5, 32.

Kdo je sakon postavil?

Sakon je Bog she v' sazhetku sveta v paradishu postavil. Bog je rekel: „Ni dobro zhloveku, de bi bil sam; sturimo njemu enako pomozh.“ I. Mos. 2, 18. Takrat je stvaril Bog Evo, de bila Adamova shena, tovarshiza in pomozhniza.

Koliko zhasa sakon terpi?

Sakon vedno, to je do smerti terpi. Jesus pravi: „Kar je Bog vkup sklenil, nima zhlovek lozhiti.“ Mat. 19, 6.

Sakaj je Sakon postavljen?

1.) De se zhloveshki rod gmera in rase. Bog je perve starishe poshegnal rekozh: „Rasite in gmerajte se, in napolnite semljo.“ 1. Mos. 2, 22.

2.) K' pomozhi eden drugimu.

3.) Na pomozh soper nezhistost. S. Pavl pravi: „Soper nezhistost pa imaj vsak svojo sheno, in vsaka svojiga mosha.“ 1. Kor. 7, 2.

Je sakon potreben?

Sakon je potreben zhloveshkimu rodu, pa ne vsakimu zhloveku posebej.

Kaj je boljski in Bogu bolj prijetno tako oflati, ali se sarozhiti?

Boljski in Bogu bolj prijetno je tako oflati, zhe se to is ljubeshni do zhiftofti sgodi. „Ta, kdor zhiftoft serza ljubi,

bo savoljo svojih prijetnih shablov kralja priyatla imel.,, Prip. 22, 11. S. Pavl pravi: „Neporozhenim in vedovam pa rezhem: Dobro je sa - nje, zhe tako ostanejo kakor jest. Kdor svojo divizo omoshi, prav sturi, in kdor je ne omoshi, boljshi sturi.“ I. Kor. 7, 8 — 38. Defiravno pa je boljshi ne v' sakon stopiti, bodo tudi sakoniki svelizhani, zhe svoj stan sveto in prav dershe.

Kaj da Sakrament f. Sakona?

Sakrament f. Sakona pogmera gnado boshjo, in deli posebno gnado, de 1.) sakonki sveto do smerti med seboj shive,

2.) De savoljo Boga teshave svojiga stanu voljno terpé.

3.) De svoje otroke v' strahu boshjim srede, in vse druge velike dolshnosti dopolnjo.

Kaj hozhe zerkev od shenina in neveste, preden v' sakon stopita?

1.) De ni med njima nobeniga sader-shika.

2.) De is taziga namena v' ta stan stopita, is kakorshniga ga je Bog postavil;

3.) De Boga sa gnado profita, de bi mogla v' tem stanu prav shiveti;

4.) De se v' boshjim strahu in s' zhisto vestjo v' ta stan podasta, de se tedaj pred spovesta, in f. Obhajilo prejmeta. „Naj se omoshi, s' komur hozhe, samo de v' Gospodu.“ I. Kor. 7, 39.

5.) De sta v' kershanfskim nauku dobro poduzhena, de snata po kershanfsko shiveti, in svoje otroke lepo uzhiti.

Sakaj moreta shenin in nevesta pred klizana biti, preden se porozhita?

Sato, de se sadershki svedo, zhe lo, satorej je vlak, kteri sa kak sadershek ve, dolshan ga gospodu fajmoshtru rasodeti.

Kdo ima oblast porozhvati?

Fajmoshtri imajo oblast pred dvema prizhama porozhevati, ali pa drugi duhovni s' fajmashtrovim pooblastenjam.

Ktere nasprotne dolshnosti imata mosh in shena?

1.) De mirno in po kershanfsko med sabo shivita.

2.) De mosh svojo sheno kakor svoje lastno telo ljubi, jo shivi, varije, in ji sgled v' lepih zhednostih daje; shena pa, de je moshu v' pravizhnih in spodobnih rezhek pokorna.

3.) De se v' nadlogah ne sapustita, temuzh de svesto do smerti vkupej ostaneta.

Sakaj more mosh svojo sheno ljubiti?

Mosh more sheno ljubiti, ker Bog tako sapove. „Moshje ljubite svoje shene, kakor je tudi Kristus zerkuv ljubil in se lam sebe sa njo dal.“ Efes. 5, 25. „Mosh-

je ljubite svoje shene, inšne bodite zhmer-
ni do njih.“ Kol. 3, 19.

*Sakaj morejo shene moshém pokor-
ne biti?*

Ravno sato, ker Bog tako sapove.
„Shené naj bodo svojim moshem pokorne,
kakor Gospodu. Sakaj mosh je shenina
glava, kakor je Kristuf glava zerkve. —
Kakor je pa zerkev Kristufu podloshna, ta-
ko naj bodo tudi shene svojim moshem v'
vših rezheh.“ Efes. 5, 22 — 24.

*Ktere dolshnosti imajo sakonskido
svojih otrok?*

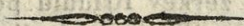
Dolshnosti sakonskih do otrok so, de
jih po kershansko redé sa njih zhasno in
vezhno shivlenje skerbé, in nizh ne sturé,
kar bi dushi ali telesu njih otrok vtegnilo
fhkodvati. „Ozhetje redite svoje otroke v'
uku in v' boshjim strahu.“ Efes. 6, 4.

P e t i d é l.

Od keršhanske pravize.

Ali je k' svelizhanju sadoſti, de kristjan le véruje, kar je Jeſuf uzhil, in kar mati katolſhka zerkuv verovati ukasuje?

Ni sadoſti, on more tudi is ljubezni in pokorſhine do Boga vſelej to ſturiti, kar Bog ſapove, in le ſato ſturiti, ker Bog ſapove.

„Ne vſaki, kteri mi pravi: Goſpod, Goſpod, pojde v' nebeſhko kraljeſtvo, ampak kteri ſturi voljo mojiga Ozheta, kteri je v' nebeſih, tiſti pojde v' nebeſhko kraljeſtvo.“ Mat. 7, 19 — 21.

Kaj je tedaj kerſhanska praviza?

Kerſhanska praviza, ali pravizhnoſt je hudiga ſe varovati in dobro delati.

Kteri dél kerſhanske pravize je prvi?

Hudiga ſe varovati.

Kaj je hudo?

Resnizhno in edino hudo je gréh.

O d g r é h a.

Kaj je gréh?

Gréh je radovoljno prelomljenje boshje sapovedi.

Koliko sort je gréh?

Gréh je trojni, 1.) poverban, 2.) lasten, in 3.) ptuji gréh.

Kaj je poverban gréh?

Poverban greh je tisti, ki ga je Adam v' paradishu, in ki smo ga mi v' Adamu sturili, in ga od njega poverbali.

Sakaj temu gréhu poverban gréh pravimo?

Sato, ker ljudje, kateri od Adama pridejo, ta gréh in njegove shtrafenge poverbajo, in tudi vse, kar hudiga is njega svira, terpeti morejo.

Kaj je lasten gréh?

Lasten gréh je prelomljenje boshje sapovedi, katero gréshnik sam vedama in radovoljno sturi.

Na koliko vish zhlovek gréh sturi?

Zhlovek na pét vish gréh sturi: 1.) s'

mislijo, 2.) s' sheljami, 3.) s' besedo, 4.) v' djanji, in 5.) s' samudo dobrih del.

Kdaj zhlovek s' mislijo greshi?

Gréshi, kader hudobne, ali svoji brumnosti nevarne rezhi premisljuje. „Hudobne misli lozhijo od Boga.“ Buk. modr. 1, 3. „Is ferza pridejo hudobne misli.“ Mat. 15, 19. „Hudobne misli so pred Gospodam gnusoba.“ Prip. 15, 16.

Kdaj se gréshi s' sheljami, ali s' poshelenjem?

„Se greshi, kader zhlovek kaj prepo-vedaniga s' pervoljenjem sturiti shelji. Mat. 5, 18.

Zhe pa zhloveku zhes njegovo voljo kaka huda misel v' glavo pade, ali se mu kaka huda shelja v' ferzi sbudi, in jo odganja, ker mu je soperna, mu ni greh. „S. pismo pravi: „On je v' tem skushan in popolnoma snajden, on bo vezhno zhashtimel, on bi bil samogel prestopit sapovedi, in vender jih ni prestopil, hudo sturiti in ni sturil. Sir. 31, 10.

Kdaj se s' besedo gréshi?

S' besedo se greshi, kadar zhlovek refnizi ali ljubesni kaj nasprotniga, ali pa kaj takiga govori; kar gre samolzhati. „Jest pa vam povem, de sa vsako prasno besedo, ki jo bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodni dan.“ Mat. 12, 36.

Kdaj se gresli v' djanji?

V' djanji se gresli, kadar zhlovek kako neperpufheno ali prepovedano délo sturi. „Vsi se moremo pred Kristusovim sodnim stolom pokasati, de vsak prejme, kakor je delal v' svojim telesu, ali dobro, ali hudo.“ 2. Kor. 5, 11.

Kdaj se gresli s' samudo dobrih del?

S' samudo dobrih del se gresli, kadar zhlovek ne sturi, kar mu je Bog sapovedal. „Tisti hlapez pa, kateri voljo svojiga Gospoda vé, in se ni perpravil, tudi po njegovi volji ni sturil, bo slo tepen.“ Luk. 12, 47. „Kteri tedaj vé sturiti dobro in ne sturi, mu je greh.“ Jak. 4, 17.

S' opufhanjam dobriga se nar vezhi fhtevilo grehov sturi, in nar manj se nanje misli. Boga ne ljubiti, va-nj ne upati, sa prejete gnade ga ne sahvaliti, zhes svoje poshelenje ne zhuti, svojiga krisha ne s' voljo nositi, svojih sovrashnikov ne ljubiti, sebe ne satajiti, fromakam ne pomagati, dolshnost svojiga stanu ne svesto dopolniti, zhala ne k' dobrimu oberiniti i. t. d. is vsiga tega si ljudje malo sturé, defiravno je vse greh, kar zhlovek sturi takiga, ki je Bog prepovedal, in opusti to, kar je Bog sapovedal. Gospod pravi Jesus, je nesvestiga (leniga) hlapca samo sato saver-

gel, ker je bil saupanj talent le sakopal, defi ga ravno ni sapravit.

Ali je kak raslozhek med grehi?

Med grehi je ta raslozhek: nekteri so veliki ali smertni, nekteri pa majhni ali odpustljivi grehi.

Ta raslozhek med grehi najdemo v 1. Pifmi. Jefuf pravi: „Kaj pa vidifh pe- sdir v' ozhefu fvojiga brata, bruna pa, kte- ri v' tvojim ozhefu tezhi, ne zhutifh.“ Luk. 6, 41. „Kdor ve, de brat njegov fturi gréh ne k' smerti, naj profi, in da- no mu bo shivlenje, kader ne grefhi k' smerti. Je greh k' smerti, ne rezhem, de bi sa njega kdo profil. Vfsaka nepraviza je gréh, in nekteri greh je k' smerti.“ 1. Jan. 5, 16 — 17.

Kaj je smertni greh?

Smertni greh je radovoljno prelom- lenje boshje sapovedi v' veliki rezhi.

Kaj je mali ali odpustljivi greh?

Mali ali odpustljivi greh je malo pre- lomljenje boshje sapoved.

Bolj ko zhlovek hudo fposna, in bolj radovoljno ko hudo fturi, in vezhi ko je d' lshnost, ki jo prelomi, in vezhi ko je hudobija volje ali ferza, is ktere greh svi- ra, vezhi in hujfhi je tudi greh.

Kaj škoduje smertni greh?

Smertni greh vselej zhloveka na dušhi, in vezhkrat tudi na telefi nefrezhniga sturi; odvsame mu duhovno shivljenje, to je gnado boshjo, zhlovek postane sovrashnik boshji, sgubi Boga in nebefa, in je vreden vezhniga pogubljenja. „Bog enako sovrashi hudobniga in njegovo hudobijo.“ Buk. mod. 14, 9. „On bo zhes greshnike saderge deshil, ognj, shveplo in pish bodo odlozhik njih terplenja.“ Psalm. 10, 7. „Kdor greh sturi, je is hudizha, sakaj hudizh od sazhetka greshti.“ 1. Jan. 3, 8.

Kaj nas preprizha, da Bog gréh sovrashi?

Shtrafenge, s' kterimi je Bog she svet, deshele in ljudi posamim savoljo greha pokoril. Shtrafal je Bog hudobni svet s' potopam ob zhasu Noeta, mesta Sodomo in Gomoro s' ognjam, Egipt savoljo terdovratnosti kralja skosi Mosefa, Israelze v' pushavi, Adama in Evo, kralja Saula, Davida in vezh drusih nam k' sgledu, de bi se uzhili greh zhertiti, in se ga bolj kakor strupene kazhe ogibati, ker ga Bog sovrashi, in ga she na tem svetu vezhkrat hudo shtrafuje, kako ga bo she le na unim svetu v' vezhnosti shtrafoval. Tudi v' novim testamentu najdemo sgled, kako Bog greh shtrafuje, nad rasdjanim mestam Je-

rusalem, in nad vsim tistim, ki so nesnane hudobije delali.

Kaj nas še bolj preprizha od hudobije gréha?

Terplenje in smert Jesusa Kristusa, Sina boshjiga. Nad njim je Ozhe nebeski vse dopadejenje imel, ker je bil sama svetost in nedolshnost, in vender je savoljo gréha, ki ga nikolj sturil ni, toliko terpel, svojo svéto kri prelil, in svoje shivljenje dal, de je plazhal nash dolg pred pravizo boshjo, kteriga bi mi sami nikolj ne bili mogli plazhati, in bi bili ravno sato vezhno pogubljeni. „On je bil ranjen savoljo nashih gréhov, rastert savoljo nashih pregréh.“ Isa. 53, 5.

Ali se je treba smertniga gréha varovati?

Treba se ga je skerbno varovati savoljo velike shkode, ki jo sturi, ker dusho in telo vezhno pogubi. „Tvoja hudobija te je toshila, in tvoje odvernenje od mene se bo zhes te vsdignilo. Vedi in vidi, kako hudo in grenko je sa te, de si sapustil Gospoda svojiga Boga, in de se me ne bojis, rezhe Gospod, vsigamogozhni Bog.“ Jerem. 2, 19. „Plazhilo sa gréh je smert.“ Rim. 6, 23. „Po tém, kader poshelenje spozhne, rodi gréh, gréh pa, kader je sturjen, rodi smert.“ Jak. 1, 15.

Sakaj se je treba tudi malih gré-hov varovati?

1.) Sato, ker se tudi s' malim gréham Bog rasshali.

2.) Ker Bog tudi male gréhe shtrafuje. „Nizh omadeshvaniga ne pojde v' nebefa.“ Skriv. ras. 21, 27.

3.) Ker moremo perpravljeni biti rajshi vse preterpeti, kakor Boga tudi s' nar manjshim greham rasshaliti.

4.) Ker mali gréhi, de si ravno posvezhu-jozhe gnade boshje ne odvsamejo, vender sturé, de zhlovek drugih posebnih gnad bosh-jih ne sadobi, nagnenje k' hudimu pa rase, in takiga greslnika po zhasu v' vezhi gréhe sapelje. „Kdor maliga ne zhifla, bo po zhasu padel.“ Sir. 19, 1.

„Kteri je svest v' nar manjshim, bo tudi svest v' vezhim, in kteri je v' majhnim krivizhen, je tudi v' vezhim krivizhen.“ Luk. 16, 10.

Ali Bog shtrafuje greslnika she na tem svet po saflushenji?

Ne vselej, shtrafal ga bo pa v' vezh-nosti po saflushenji, ker je pravizhen. V' perglihi od bogatiga mosha in firotniga in bolniga Lazara vidimo, de bogatimu je na telesu prav dobro bilo, dusha njegova pa je bila nefrezhna, in ko je umerl je bila v' pekel pokopana. Nasprot se je brum-nimu Lazaru tukej sa telesen shivesh

prav hudo godilo, sraven je pa sſhe bolan bil; ali njegova duſha je bila Bogu ljuba, torej frezhna, in ko je umerl, ſo jo Angeli v' nebefa nefli. Luk. 16.

Gréſhnik je pa na duſhi tudi v' tem ſhivlenji nefrezhen, ker nima gnade boſhje, bres ktére ne more nizh vezhniga ſhivlenja vredniga ſturiti; veſt ga pezhe, vezhkrat zlo oterpne, zhe dalej v' vezhi gréhe pada, poſabi Boga, in nefrezhno umerje.

Vezhkrat je pa tudi ſkosi hude naſtopke gréhove na teleſu nefrezhen, poſtavim: ſgubi ſdravje, ſi perkrajſha ſhivljenje, oboſha, nadlogo in pomankanje terpi, zhaſt ſgubi, je ſaſramovan, preganjan, ſovraſhen i. t. d.

„Kdor hoſzhe ſhivljenje veſelo imeti, in dobre dni viditi, naj derſhi ſvoj jeſik od hudiga, in njegovi ſhnabli naj ne govoré goſſije. Naj ſe varuje hudiga, in dobro naj dela, naj miru iſhe, in ſe njega derſhi, ſakaj ozhi Goſpodove ſo obernjene na iſpravizhne.“ 1. Pet. 3, 10 — 12.

Kaj ſo ptuji gréhi?

Ptuji gréhi ſo tiſti, ktarih ſzer ſami ne ſturimo, pa ſmo jih vender krivi, zhe druge napeljemo, de jih ſturé, ali jih ne odvernemo, ker ſmo dolſhni in tudi v' ſtanu jih odverniti.

Od sedmih poglavitnih gréhov.

Kteri so poglavitni gréhi?

Poglavitni gréhi so: 1.) napuh, 2.) lakomnost, 3.) nezhištoš, 4.) nevošljivoš, 5.) shertje ali samogoltnost, 6.) jesa, 7.) lenoba.

Sakaj se tém gréham poglavitni pravi?

Sato, ker se is vsakiga njih veliko drugih isvira.

Kaj je napuh?

Napuh je nesmasna ljubesen samiga sebe, poshelenje svoje lastne visokosti, ktera sturi, de zhlovek sam sebe vezh kakor druge zhifla, in tudi sheli vezh kakor drugi zhiflan biti.

Je gréh napuha po gosto med ljudmi?

Gréh napuha je po gosto med ljudmi vsih stanov, she per otroku se kashe, in stariga na sadnje ne sapusti, vtika se med dobre déla, in pokriva se s'unanjo ponishnostjo. Prevsetnost ali napuh je bil gréh savershenih angelov in pervih starishev.

Kaj pride is napuha?

Is napuha pride nesmérna ljubesen samiga sebe, lakomnost zhasi in hvale, bahanje, lastna hvala, sanizhevanje Boga, vere,

zerkve in blishniga, rasboj, prepir in kreg terdovratnost, nepokorshina, hinavshina in krivoverstvo. „Napuh je fleherniga greha sazhetek: kdor v' njem tezhi, bo s' kletvo napolnjen.“ Sir. 10, 15.

Shtrafuje Bog prevsetnost?

Bog shtrafuje prevsetnost, ker jo sovrashi. „Bog in ljudje napuh sovrashijo.“ Sir. 10, 7. „Gospod bo prevsetnih hisho poderel.“ Prip. 15, 25. „Kdor bo sam sebe povishoval, bo ponishan.“ Mat. 23, 12. „Bog prevsetnim soper stoji, ponishnim pa da gnado.“ Jak. 4, 6. S. pismo nam vezh takih sgledov pokashe, kako Bog prevsetniga shtrafuje. Farao je v' ruzhim morji utonil. 2. Mos. 5, 2. Kore s' svojimi tovarshi je bil v' semljo pogresnjen. 4. Mos. 10, 31. Holofernu je bila glava odsekana. Judit 13, 10. Amon je bil obeshen. Ester. 7, 10. Kralja Antioha so shiviga zhervi jedli. 2. Mak. 9, 5. Farisej je bil savershen. Luk. 18, 14.

Kaj je lakomnost?

Lakomnost je napazhna shelja po dnarjih in po blagu. „Nizh ni hudobnishiga, kakor ohernik. Nizh ni kervizhnishiga, kakor denar ljubiti, sakaj tak zhlovek ima tudi dushe na prodaj.“ Sir. 10, 9 — 10.

Ali si ne sme zhlovek zhasniga blaga perdobiti?

Poshteno, po pravizi in ljudém bres fhkode si ga sme perdobiti, de bi s' njem vezh dobriga sturil. „Dobro je premoshenje, v' zhigar vesti ni greha.“ Sir. 13, 30.

Kdaj zhlovek nesmerno ljubi zhasno blago?

Takrat, kader ljubi blago savoljo blaga, in ima serze vse v' blago samaknjeno: „Ako vam bogastvo rase, nikar serza na-nj ne obesite.“ Psalm 61, 11. Bogatim téga sveta sapove f. Pavl, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na minljivo bogastvo, ampak na shiviga Boga, ki nam daja vsiga obilno k' vshivanju. 1. Tim. 6, 17.

Kako se sposna, de je serze na blago navesano?

1.) Zhe je neumno vesel v' frezhi, in prevezh shalosten v' nesrezhi.

2.) Zhe mermra zhes svoj reven stan.

3.) Zhe varuje blaga s' straham in nepokojnostjo.

4.) Zhe sheli krivizhno obogatiti.

5.) Zhe je nevosfhljiv tistim, ki obilno imajo.

6.) Zhe od obilnosti svojiga blaga ubogim ne deli.

Kako je sposna serze, de ni lakomno?

1.) Zhe ne sheli obilnosti blaga, in svoje uboshtvo voljno terpi.

2.) Zhe s' hvaleshnim serzam ushiva, kar mu je Bog dal, in od svoje obilnosti fromakam rad podeli.

3.) Zhe ni nesmerno vesel v' frezhi, in bres mere shalosten v' nesrezhi; zhe je perpravljen tudi vse dati, in sgubiti, ako je volja boshja, kakor je bil Job v' vsih nadlogah s' svojim Bogam sklenjen rekozh: Bog je dal, Bog je vsel, hvaljeno bodi njegovo ime. Job. 1, 21.

4.) Zhe je zhlovek raj ubog, kakor de bi nar manji krivizo sturil, ker ve, de blago vsiga sveta mu nizh ne pomaga, zhe na duhi shkodo terpi, in de od tega blaga ravno tako ne bo nizh is sveta nesel, kakor ni nizh na svet pernesel.

Kteri gréhi isvirajo is lakomnosti?

Is lakomnosti isvira nepokoj, jesa, svijazhe, golfije, krivize, isdajanje, krive persege, neusmiljeno, in k' boshjim rezhém neobzhutljivo serze. „Lakomnost je korenina vsiga hudiga.“ 1. Tim. 6, 10.

Shalosten sgled lakomnosti je Judesh, ki je Jesufa prodal.

Kaj naj kristjan sturi, de se bo pred lakomnostjo obvaroval?

1.) Najdenar sa pomozh sposna, s' kterim samore veliko dobriga sa nebefa sturiti, in misli naj na Jesufove besede, ker pravi: „Loshej je, de kamela skosi uho shivanke gre, kakor de bogat (*lakomni bogatin*) v' boshje kraljestvo gre.“ Mat. 19, 24.

2.) Naj Boga sa gnado prosi, de se bo s' njo pred lakomnostjo obvarovati samogel.

Kako se zhlovek greha nezhistosti kriviga sturi?

S' radovoljnimi nezhistimi mislimi in sheljami, s' nezhistim govorjenjam, norzhijami in pesmi, in nespodobnim in neframnim djanjem.

Kaj svira is nezhistosti?

Is nezhistosti svira slepota na pameti, odpad od vere, filne shelje zhasniga shivlenja, posabljivost na Boga, na smert, in prihodno sodbo, oterpnost volje, zagovitnost, in na sadnje pogublenje.

Kaj je zhloveku sturiti, de se bo nezhistosti varoval?

1.) More Boga sa gnado profiti. „O Bog, stvari v' meni zhisto ferze.“ Psalm. 50, 12. „Gospod ti Ozhe in Bog mojiga shivle-

nja — vse hude shelje od mene odverni. Odvsemi meni poshreshne shelje, in nej se mene ne poloti nezhisto poshelenje, ne isdaj me nesramnimu in rasujsdanimu serzu.“ Sir. 23, 4 — 6.

2.) „Se more hude perloshnosti fkerbno ogibati. „Bejshi pred hudobnimi, de ne dobish perloshnosti svojo dusho pohujfhati.“ Prip. 22, 25. O Gospod! ti vesh, de nisim nikolj med take fhla, kateri si nespodobno kratek zhas delajo, in s' takmi, kateri so nesramniga shivlenja, se nisim pezhala, (*govori zhista Sara.*) Tob. 3, 16 — 17.

3.) „Se more lenobe varovati, in delaven biti. „Sazhetik hudobije Sodomske je bilo shivljenje bres dela.“ Ezech. 16, 41.

4.) More smeren v' jedi in pijazhi biti, in svoje pozhutke satajovati. „Kteri so Kristusovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal. 5, 24. „Shivljenje bres dela in kruha sitost je bil sazhetek hudobije Sodome.“ Ezech. 16, 49.

5.) More framoshljiv pred Bogam in ljudmi biti, svoje telo v' zhasi imeti, sofebno v' prizho nedolshnih otrok in tudi vsakiga zhloveka, „Vsaki smed val naj ohrani svoje telo v' svetosti in zhasi.“ 1. Tes. 4, 4.

6.) Vezhkrat in pogostim k' spovedi in k' s. Obhajilu hoditi, de bo gnada boshja

v' njem povikshana, in de se bo loshej soper ta greh vojskoval.

7.) Vsaki dan in posebno ob zhasi skushnjav na smert in prihodno sodbo misliti.

8.) More Jesulovo terplenje vezhkrat premishljevati.

Kdaj je zhlovek nevoshljiv?

Nevoshljiv je zhlovek, kadar je shalosten, ker se blishnimu dobro godi, kakor de bi bila to njegova shkoda, in sheli, de bi on sam dobro imel, ne pa njegovi blishni.

Je nevoshljivost velik greh?

Nevoshljivost je velik greh, sato:

- 1.) Ker je ljubeshni blishniga nasproti.
- 2.) Ker je hudizhov greh. „Skosi hudizhevo nevoshljivost je smert na svet pri shla.“ 1. Buk. mod. 2, 24.
- 3.) Ker is nje veliko drugih grehov pride, in nevoshljivi nebesshkiga kraljestva ne bo dosegel.

Kaj hudiga pride is nevoshljivo sti?

Is nevoshljivo sti pride obleganje, krivo obdolshenje, opravljanje, kriva sodba, in sovrashtvo proti blishnimu, veselje kader se mu hudo, in shalost, kader se mu dobro godi. Is nevoshljivo sti so Joshefa egiptovshkiga bratje prodali. Nevoshljivost je Daniela v' jamo levov perpravila, in is nevoshljivo sti so Judje Jesusa krishali.

Kaj je shertje in samogoltnost?

Shertje in samogoltnost je napzhino poshelenje jedi in pijazhe, ali nesmernost v' jedi in pijazhi. „Sakaj veliko je takih, od kterih sim vam shé vezhkrat povedal, sdaj pa tudi s' folsami povém, de shivé, kakor sovrashniki krisha Kristusoviga, kterih konz je pogubljenje, kterih Bog je njih trebuh.“ Filip. 3, 18 — 19.

Kdaj se zhlovek tiga greha kriviga sturi?

1.) Kadar vezh jé, kakor je treba k' ohra-nenju shivlenja. „Gorje vam, ki ste na-liteni, sakaj vi bote lazhni.“ Luk. 6, 25.

2.) Kadar jé s' prevelikim sheljami in sato, de svojimu poshelenju streshe. „Ne bodi per nobeni jedi samogolten, in ne posheli vsakiga jedila.“ Sir. 37, 32.

3.) Kadar se v' poedinah in pijazhah premoshenje sapravlja. „Kdor pojedne ljubi, bo v' pomankanju.“ Prip. 21, 17.

4.) Kadar jé zhlovek sdravju fhkodljive jedi, sato ker se njegovimu poshelenju perleshejo.

Je pijanost greh?

Pijanost je velik greh, ker pijanzi ne bodo kraljestva boshjiga dosegli. 1. Kor. 6, 10. „Hodimo poshteno, kakor po dne-vi: ne v' poshreshnosti in pijanosti, ne v'

nezhiſtoſti in neſramnoſti, ne v' kregu in nevoſhliivoſti.“ Rim. 13, 13.

Kaj pride is ſhertja in ſamogoltnoſti?

Is ſhertja in ſamogoltnoſti pride ofleplenje uma, neperpravnoſt k' boſhjim rezhém, ſamuda dolſhnoſt ſvojiga ſtanu, neſramnoſt v' govorjenji, nezhiſtoſt, kreg, kletva, ubivanje, uboſhtvo, bolesen, perkrajſhanje ſhivljenja in ſgodna ſmert.

Kaj je jeſa?

Jeſa je mozhno raſſerdenje ſerza, in ſhelje ſe maſhevati.

Je vſaka jeſa greh?

Ni vſaka jeſa greh, pravizhna jeſa je perpuſhena, ker ſ. piſmo pravi: „Jeſite ſe, in nikar ne greſhite.“ Pfalm. 4, 5.

Kdaj ni jeſa pregreſhna?

Jeſa ni pregreſhna, kader pride is pravizhniga urſhaha, is gorezhnoſti ſa boſhjo zhaſt in ſvelizhanje bliſhniga, in is ſhaloſti nad kivizo. Taka jeſa, zhe le ni neſmerna, in drugim k' pohujſhanju, je pravizhna, ker ſvira is ljubesni boſhje in bliſhniga. Mojſeſ je imel tako jeſo, kader je is goré priſhel, je vidil Iſraelze okrog ſlatiga teleta pleſati, in od velikiga ſerda nad to hudobijo je ob tla ſagnal in raſbil table, na kterih je bila

boshja postava sapisana. 2. Mos. 32. Tako jeso je imel David, kader je pergliho od ovze flishal. 2. Kralj. 12, 5. Jesuf, kadar je kupze in prodajavze is tempelna isgnal. Jan. 2, 14. Mat. 21, 12. Tako jeso imata ozhe ali mati nad nerodnostjo svojih otrok, duhovni pastir nad rasujsdanjem svojih nepokornih ovaz, gospodar ali gospodinja nad svojo nepokorno drushino i. t. d.

Kaj isvira is pregresfhne jese?

Is pregresfhne jese isvira nejevolja, kreg, sovrashtvo smerjanje, kletva, mshvanje, pravde, omota pameti, pobjin v' zhafih morija. „Vsa grenkost in jesa, in serd, in vpitje in preklinvanje naj bo dalezh od vas s' vso hudobijo.“ Efes. 4, 31. „Jest pa vam povem, de vsak, kteri se nad svojim bratom po krivim serdi, bude sodbi podvershen. Kdor bo pa svojimu bratu rekel raka, bo sboru podvershen. Kdor bo pa rekel norz, bo podvershen peklenfkiemu ognju. Mat. 5, 22.

Kako se gre kristjanu per pravizhnih pravadah sadershati?

Kristjan naj se tudi pravizhne pravde s' persadevanjem ogible, koljkor je mogozhe; zhe se je pa nikakor ne more ogniti, naj ravna: 1.) s' svojim neprijatlam po ljubesni.

2.) Naj konzha pravdo hitreji ko more, zhe prav kaj fhkode terpi.

3.) Naj bo po dokonzhani pravdi s' svojim sopernikam dobrovoljen. „Kdor ho- zhe tebe v' pravido spravti, in tvojo sukno vseti, temu tudi plajsh pusti.“ Mat. 5, 40. Bodi hitro dobrovoljen pruti svojimu so- perniku, dokler si s' njim na poti.“ Mat. 5, 25.

Kdaj je zhlovek lenobe kriv?

Lenobe je zhlovek takrat kriv, kadar nerad, in s' nejevoljo sturi, kar je k' bosh- ji zhaſti in k' svelizhanju njegove dushe potrebniga. „Preklet kdor Gospodovo de- lo nesvetſto dela.“ Jer. 48, 10. „Delaj po mozhi, karkolj tvoja roka sturiti samo- re, sakaj v' grobi, kamor hitiſh, ni dela, ni rasuma, ne modroſti, ne snanja.“ Prid. 9, 10.

Kako ſe bo zhloveku ſa boshjozhafst in ſa svelizhanje dushe ſanikerni- mu in lenimu godilo?

Tako ſe mu bo godilo, kakor figovi- mu dreveſu, ki ga je Kriſtus preklel. Mat. 21, 19. Kakor hlapzu, ki je ſvoj talent ſakopal, in kteriga je njegov goſpod v' unajno tamo vrezhi ſapovedal. Mat. 25, 30.

Kaj pride is lenobe?

Sanikernofť v' ſluſhbi boshji, samu- da v' ſadoblenji gnade boshje in potreb-

nih pomozh vezhno svelizhanje dosezhi, shaloſt, klavernoſt, odlafhanje ſpreobernenja in pokore, neſpokornost in ſadnizh obupanje nad ſvojim svelizhanjem.

Od ſheſtih grehov ſoper ſvetiga Duha.

Kteri ſo grehi ſoper ſvetiga Duha?

Ti le: 1.) Prcdersno v' boſhjo miloſt greſhiti.

2.) V' boſhjo miloſt obupati.

3.) Sposnani kerſhanſki reſnizi ſe ſoperſtaviti.

4.) Svojemu bratu ali bliſhnimu ſavoljo boſhje gnade nevoſhljiv biti.

5.) Proti dobrimu k' svelizhanju pomagljivim opominvanju oterpnjeno ſerze imeti.

6.) V' nepokori terdovratno oſtati.

Kaj pravi Jeſuf od grehov ſoper ſ. Duha.

Jeſuf pravi: „Vſaki greh in preklinvanje bo zhloveku odpuſheno, ampak preklinvanje Duha ne bo odpuſheno. In kdorkolj bo kako beſedo rekel ſoper Sinu zhlovekoviĝa, mu bo odpuſheno, kdor bo pa govoril ſoper ſ. Duha, mu ne bo odpuſheno, ne na tém ſvetu, ne v' prihodnim.“
Mat. 12, 31 — 32.

Kaj se pravi soper f. Duha greshtiti?

Se pravi, dobroto in gnado boshjo, ktera se fosebno perlastuje f. Duhu, od kteriga vle dobro v' naf svira, s' oterpnjeno hudobijo sametovati, in sanizhevati.

Sakaj se rezhe, de grehi soper f. Duha bodo teshko, ali pa she zelo ne bodo odpushteni ne v' tem, ne v' unim shivlenji?

Sato, ker tak greshtnik vezhi dél gnado boshjo in vso pomozh sa fvoje svelizhanje do konza shivlenja is hudobije sametje, bres gnade boshje pa se ne more poboljšati in spokoriti, in ravno sato ne v' nebefa priti.

Kdaj greshtnik predersno v' boshjo milost greshti?

Greshtnik greshti predersno v' boshjo milost, kadar greh na greh naklada, in si misli, fajje Bog usmiljen, po svoji neskonzhni milosti mi bo she odpustil, zhe se tudi ne poboljšam. S. Duh pa pravi: „Ne rezi: Greshtil sim, in kaj shaliga se mi je sgodilo. Sakaj Narvikshi je poterpeshliv mafhevavz. In ne rezi: Usmlenje boshje je veliko, Bog se bo usmilil nad obilnostjo mojih grehov, sakaj njega serd se tako hitro perblisha, kakor usmlenje, in v' greshtnike se njegovi serd osera.“ Sir. 5, 4 — 7. „Ali sanizhujesh bogastvo njegove dobrote in poterpeshljivost in sanashanje?

Ne vesh, de te boshja dobrota k' pokori napeljuje." Rim. 2, 3.

Kaj je na boshjo milost obupati?

Na boshjo milost obupati je upanje sgubiti nad odpušhanjem grehov, in nad persadevanjem v' nebesa priti. Kriva sta bila tega greha Kajn in Judesh.

Kdaj je sploh zhlovek tega greha kriv?

Kriv ga je: 1.) zhe sgubi vso serzhnost sa nebesa fkerbeti, kadar le veliko fhtevelo svojih smertnih grehov premishljeje in rezhe: Moji grehi so preveliki, in prevezh jih je, de bi mi jih Bog odpuštil, jest morem pogubljen biti.

2.) Zhe zhlovek szer sposna svoj pregresni stan, pa misli, de je preslab pravo pokoro sturiti, s' straham smisli na svojo she vkoreninjeno pregresno navado, in pravi, ne morem je premagati, Bog mi ne bo gnade dal, in tako ostane v' svojih grehih.

Kaj more gresnik sturiti, kadar svoje grehe sposna in obshaljuje, de ne obupa?

1.) More premisliti, de boshja milost je nesména, in terplenje Jesusa Kristusa je neskonzhne zene, sato sme tudi in more terdno upati, de mu bo Bog vse grehe odpuštil, ako se poboljša. „Gospod zhaka,

de se bo vaš usmilil, in bo povikšhan skosi to, ker bo vam odpustil. Isa. 30, 18. „Rezite bojezhim: Bodite serzhni, nikar se ne bojite: sam Bog bo prišel, in vaš rešil.“ Isa. 35, 4. „Tam ker je greh obilen, je gnada šhe obilnišhi postala.“ Rim. 5, 20.

2.) More misliti, de Bog nozhe smerti (*pogubljenja*) grešnika, ampak de se spreoberne in shivi, torej bo tudi njemu gnado se spreoberniti dal, zhe bo ponishno in saupljivo sa-njo profil. „Zhe bo hudobni pokoro sturil, tudi vsih hudobij ne bom vezh spomnil; kakor resnizhno shivim: jest nozhem smerti grešnika, ampak de se spreoberne in shivi.“ Ezech. 18, 21, 22.

3.) More premišljevati, de Jesus Sin boshji ni na svet prišel, de bi svet sodil, ampak de bi ga svelizhal. Jan. 3, 17.

4.) Ob zhasu skusnjav in v' shaloſti se more tolashiti s' tem, de misli, kako ljubesnivo in usmiljeno je Jesus s' sgrevanimi grešniki ravnal.

Petra je milo pogledal, ki ga je satajil, in nikolj mu tega greha ni ozhital. Tako priasno je tudi Magdaleno sprejel, in de jo je v' upanji odpušhanja grehov poterdil, se ji je na pervo, in potlej Petru po svojim od smerti vstajenju perkasal. Sgrevano presheſhtnizo upralha: Shena, te ni nobeden obſodil? Odgovorila je: Gospod, nobeden. In Jesus ji rezhe: Tudi jest te ne bom obſodil, pojdi in sanaprej vezh

ne grefhi. Jan. 8, 10. Tako tudi rasbojnika na krishi uflifhi sadnjo uro, in mu rezhe: Danf bofh s' mano v' paradishu. Luk. 23, 43.

Kdaj se zhlovek sposnani kershanfski refnizi soper stavi?

Zhe posna in ve refnizo katolfske vere, pa is hudobije drugazhi veruje, govori in uzhi, kakor je Bog rasodel, in katolfska zerkuv verovati sapové. Taki so bili fariseji, saduzeji in vezh drusih ob Jesufovím zhasu; torej jim je f. Shtefan rekel: Vi tredovratni in neobresani na lerzih in ufhesih se vedno svetimu Duhu soper stavite, kakor vafhi ozhetje, tako tudi vi. Apost. djaj. 7, 51. In f. Pavl se je jesil nad Elimam, ki je hotel deshelniga oblastnika od vere odverniti, in mu je rekel: O polen vfhí svijazh in vse hudobije, sin hudizhev, sovrashnik vse pravize, ne jenjash prave poti Gospodove prevrazhati. Djan. Apost. 13, 10.

Od kod isvira ta greh?

Ta greh isvira vezhi del is prejšnjiga pregréshniga shivlenja, ker tak zhlovek vezh tamo kakor luzh ljubi, sakaj njegove déla so hude, sato luzh sovrashi, in ne pride na svetlobo, de niso njegove dela svarjene. Jan. 3, 19 — 20. „Soseben isvirk tega greha je nezhistost; nezhistnik

hozhe samopafhno shiveti, sato se pa refnizi soper flavi. „Shivinski zhlovek ne sapopade tega, kar je boshjiga Duha.“ 1. Kor. 2, 14.

Kdo je svojimu bratu savoljo boshje gnade nevozhljiv?

Kdor je shalofen in savidi svojiga blishniga, ker skosi gnado svetiga Duha brumno in bogabojezhe shivi, in si s' dobrimi delinebesa flushi; in zhe ne sheli se poboljšhati, ampak ga smotiti in sapeljati. Tak nevozhljivz je hudizh, tak je bil tudi Kajn do svojiga brata Abelna.

Kdo ima proti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimu opominvanju oterpnjeno serze?

Pruti dobrimu k' svelizhanju pomagajozhimu opominovanju ima oterpnjeno serze, kdor v' pregrehah smiram oflane, vse dobro opominovanje in svarjenje sametje, in zlo sa shtrafenge ne mara. Farao ni maral sa Mojsesa, ki mu je pravil, kaj Bog hozhe, in tudi sa shtrafenge ne.

Kdo v' nepokori terdovratno oflane?

Kdor oterpnjen v' grehih shivi, in nikakor na pokoro ne misli.

Taki greshniki so bili Kajn, Farao, Savl, Antioh, Judesh isdajavez in vezh tazih, ki so pregresfno shiveli in nesfrezhno umerli. „Ishite Gospoda, dokler se da

najditi, klizhite ga, dokler je bliso. Naj sapusti hudobni svojo pot, in kervizhni svoje misli, naj se k' Gospodu verne, in on se ga bo usmilil, in k' nashimu Bogu, sakaj per njem je veliko odpuhanja.“ Isa. 55, 6.

Od v' nebo vpijozhih grehov.

Ktiri so v' nebo vpijozhi grehi?

- 1.) Radovoljno ubivanje, ali pobj.
- 2.) Mutaſti al sodomski greh,
- 3.) Satiranje ubogih vdov in ſirot ali ſapušhenih otrok
- 4.) Delavzam in najemnikam ſaſluſhek ſadershovati ali tergati.

Kdaj je zhlovek radovoljniga ubivanja kriv?

Radovoljniga ubivanja je zhlovek kriv, kadar s' premislikam, radovoljno in bres pravizhne oblasti svojiga blishniga umori ali ſam ali pa ſkosi druge. Tako je Kajn Abelna, David Urijata, 2. Kralj, 13. Jesabel Nabota, 3. Kralj 21. Judje Kristufa.

Sakaj se drugimu v' nebo vpijozhimu grehu mutaſti ali sodomski pravi?

Sato, ker je tako groſen in Bogu toliko ſopern, de ſe od njega ſhe govoriti ne ſme; sodomski pa sato, ker ſo ga Sodomzi dopernashali, ktere je pa tudi Bog ſavoljo

tega strašnega greha s' ognjem is nebes
shtrafal. 1. Mos. 19, 24.

*Kdo je tretjiga v nebo vpijozhiga
greha kriv?*

1.) Kdor uboge satira. „Ne sturi file
ubogimu sato, ker je ubog: tudi ne sa-
teraj med vratmi sodne hiše potrebniga.
Sakaj Gospod bo njegovo rezh sodil, in bo
tiste stiskal, kateri so njega stiskali.“ Prip.
22, 22 — 23. „Proshnja ubogiga bo is
njegovih ust do Boga prishla, in hitro se
mu bo praviza sgodila. Sir. 21, 6.

2.) Kdor vdove in sapušhene otroke,
kakor si bodi, satira. Vdovam in sirotam
ne delajte shkode. Ako jih shkodjete, bo-
do k' meni vpili, in jest bom njih vpitje
uflishal, in moj serd se bo ushgäl. 2. Mos.
22. — 22. Kaj vdovine solse ne tezhejo
po njenih lizih, in njeno vpitje zhes
tega, kateri jih stiska? Ali is njenih liz gredo
gori v nebese. Sir. 35, 18. — 19.

*Kdo je zhetertiga v nebo vpijozhiga
greha kriv?*

Kdor delovzam, najemnikam ali pos-
lam saflushek uterga, ali pa od dne, do
dne plazhati odklada. „Glejte plazhilo od
vas utergano delavzam, kateri so vashe po-
lje posheli, vpije, in njih vpitje je do ushes
Gospoda Sabaot pershlo.“ Jak. 5, 4. „Ne
sadershuj saflusheniga plazhila svojimu po-

trebnimu in ubogimu bratu, sakaj on je uboshen, in se is tega shivi, de ne bo so-per tebe k' Gospodu klizal, in de ne bo tebi v' greh perpifano." 5. Mos. 24, 14 — 15.

Sakaj se tēm greham v' nebo vpijo-zhi pravi?

1.) Sato ker je v' f. pismu od ufaziga posebej rezhen, de v' nebo po shtrafenge vpijejo.

2.) Ker boshjo pravizo sosebno k' shtrafo-vanju filijo.

Od ptujih grehov.

Kteri so ptuji grehi?

1.) V' greh svetovati. — Kajfesh je svetoval v' Jesuovo smert. Herodija je svoji hzheri svetovala, de naj si sbere Janesovo glavo.

2.) Drugim greshtiti velevali. David je sapovedal Joabu, de naj postavi Urija pre-dej, kjer je boj nar hujshi, in naj ga po-pusti, de ga sovrashniki ubijejo, in de umerje. 2. Kralj 11, 15.

3.) V' greh pervoliti. — Pilatush je v' Jesuovo smert pervolil. S. Pavl pishe de ne samo kteri hudo delajo, so smerti vred-ni, ampak tudi, kteri hudobnim pervolijo. Rim. 1, 29 — 32.

4.) Druge v' greh napeljati. — Jerobo-am israelfki kralj je svojim podloshnim

dva slata teleta moliti postavil. 3. Kralj 12, 28.

5.) Drugih grehe hvaliti. Gorje vam, kateri hudo dobro, in dobro hudo imenujete, kateri imate tamo sa luzh, in luzh sa tamo. Isa. 5, 20. „Gorje tem, kateri ljudem vsake starosti podglavje pokladajo loviti njih dushe.“ Ezech. 13, 18.

6.) K' grehu molzhati. Kakor je Pilatush molzhal, ker so Judje Jesusa po krivim k'smer-ti obfodili. Mat. 27.

7.) Greh pregledati. — Heli je vedil, de se njegova sinova hudobno in puhujsh-ljivo vedeta, pa jih ni shtrafal. 1. Kralj. 3, 23.

8.) Greha se deleshniga sturiti. — Judesh pelje Jesufove sovrashnike ga lovit. Mat. 26.

9.) Greh sagovarjati. „Kdor hudobnimu perterdi, in pravizhniga pogubi, sta gnusoba pred Bogam.“ Prip. 17, 15.

Kdaj se sturimo ptujih grehov krivi ali deleshni?

Kadar smo krivi, de jih drugi sturé, ali zhe jih od grehov ne odvernemo, ker smo jih dolshni in v' stanu odverniti.

Sakaj smo dolshni hudo odverniti, kolikor samoremo?

1.) Is dolshne ljubeshni do Boga, ki se s' grehmi rasshali.

2.) Is ljubeshni do blishniga, kateri fko-si greh vezhno nefrezhen postane; ker je

Bog flednimu sapovedal sa blishniga sker-
bétí. Sir. 17, 12.

3.) Vezhkrat tudi is dolshnosti stanu,
kakor gosposke, starishi, gospodarji in uzhe-
niki.

Drugi del kerfhanfke pravize: Sturi dobro.

Kaj je dobro?

Dobro je vse, kar je po boshji volji,
ali po boshji sapovedi.

Kaj je po boshji sapovedi?

Po boshji sapovedi so zhednosti in do-
bre dela.

Kaj je kershanska zhednost sploh?

Kershanska zhednost sploh je dar, ktéri-
ga Bog dufhi s' posvezhujozho gnado da-
ja, de zhloveshko voljo k' takim delam per-
pravno in nagnjeno sturi, ktere so po po-
stavi Jesufa Kristusa, in vezhniga shivlenja
vredne. „Bog je kteri v' vas dela, de ho-
zheté, in dopólnite po njegovi dobri volji.“
Filip. 2, 13.

Koliko je zhednost, ktére more kri- stjan v' djanji skasati?

Nektere so boshje kakor vera, upa-
nje in ljubesen, druge pazhednosti sader-
shanja, ali djanjske.

Ali je zhlovek dolshan se v' treh boshjih zhednostih vaditi?

Dolshan je, ker v' tem obstoji shivljenje kristjana.

Kdaj je kristjan Josebno dolshan tri boshje zhednosti obuditi?

- 1.) Kakor hitro se pameti savé.
- 2.) Vezhkrate v' shivljenji.
- 3.) Kadar kak svet Sakrament prejme.
- 4.) Ob zhasi fkuhnjav soper te zhednosti.
- 5.) Ob smertni nevarnosti in na smertni postelji.

Kako se da vera obuditi?

Vera se da tako obuditi: Moj Bog! verujem v' tebe praviga, shiviga Boga, ediniga v' naturi, in trojniga v' pershonah: Ozheta, Sina, in f. Duha: verujem, de je Sin boshji, druga pershona v' sveti Trojizi sa nas zhlovek postal, terpel in umerl; de je tretji dan od smerti vstal, in de po svojim v' nebo odhodu sedi na desnizi Boga Ozheta, in bo prishel sodit shive in mervve: verujem, de je Jesus Kristus svete Sakramente postavil, de nobeden bres vere in kersta, in po tem, kadar v' greh pade, bres pokore svelizhan ne bode: verujem, de je gnada boshja v'lim potrebna: verujem tudi, de ti moj Bog vse dobro s' dobrim, in vse hudo s' hudim plazhujesh, de nam

našhe saflushenje samo skosi tvoje poma-
ga: verujem neumerjzohnost zhloveshke
dushhe: verujem sadnizh tudi vse, kar si ti
skosi svojo sveto katolshko zerkev sapove-
dal verovati, in de sunaj nje neboden sve-
lizhan ne bode. Vse to pak sato verujem,
ker si ti to rasodel, kateri si vezhna modrost
in refniza, ki ne moresh ne golfati, ne
golfan biti. V' ti in sa to katolshko véro
shelim shiveti, in umreti. O moj Bog!
poterdi me s' svojo gnado v' ti sveti veri.

Kako se da upanje obuditi?

Upanje se da tako obuditi: Moj Bog!
terdno upam skosi saflushenje, terplenje
in smert mojiga Gospoda in Svelizharja Je-
susa Kristusa sadobiti c'pufhanje vshh svo-
jih grehov: saupam s' tvojo gnado in po-
mozhjo tvojo volo dopolniti, greha se varo-
vati, in tako vezhno veselje in svelizhanje
dosezhi. In vse to upam sato, ker si ti,
moj Bog, to obljubil, kateri si vsigamo-
gozhen, neskonzhno dober in svest v' svo-
jih obljubah. Moj Bog, in Gospod! sturi
shhe vezhi to moje upanje.

Kako se da ljubesen obuditi?

Ljubesen se da tako obuditi: Ljubim
te moj Bog! is zeliga ferza, in zhes vse, sa-
to, ker si ti sam v' sebi nar vezhi, vse lju-
besni, in zhasi vredna dobrota in lepota. Is
te ljubeshni proti tebi je meni možhno

shal savoljo vseh grehov mojiga zeliga shivlenja; ker sim s' njimi, tebe svojiga Boga rasshalil: in iklenem od sdaj na dalej tebe svojiga Boga nikolj vezh rasshaliti, tebi samimu shelim flushiti, tebi v' vseh rezheh dopasti: svojiga blishniga hozhem savoljo tebe, kakor sebe ljubiti, in tako shelim v' ti ljubesni shiveti in umreti. O Bog! ushgi v' meni ogenj svoje ljubesni, de bom v' svojim serzu gorezho ljubesen proti tvoji dobroti vedno ohranil. Amen.

Od zhednost sadershanja.

Ktere so poglavitne zhednosti, ki jih gre kristjanu v svojim sadershanji imeti?

Poglavitne zhednosti so: 1.) modrost, 2.) smernost ali smasnost, 3.) praviza, 4.) serzhnost. „Ako kdo pravizo ljubi: nje dela so nar vezhi zhednosti; sakaj ona uzhi tresnost in rasumnost, pravizo in terdnost, ktere rezhi so ljudem v' shivlenji k' nar vezhimu pridu.“ Mod. buk. 3, 7.

Kaj je kershanska modrost?

Kershanska modrost je zhednost, s' ktero kristjan k' svelizhanju perpravne pomozhi svoli in jih prav obrazha, in opusti vse, kar bi ga svelizhanje sadobiti odvrazhevalo.

Kako se sadershi modri kristjan?

Modri kristjan 1.) nizh takiga ne sturi, kar bi ga posneji grevalo. „Sin, bres svéta nizh ne sturi, in sturjeno delo te ne bo grevalo.“ Sir. 32, 24.

2.) Skosi soperne sgodbe ne bo smotjen, in se ne premenja; v vseh okoljshinah se ve tako sadershati, de voljo boshjo dopolni. „Modri ni kakor zholn od viharja sem ter tje metan.“ Sir. 33, 2. „Bodite rasumni kakor kazhe, in priprosti kakor golobje. Mat. 10, 16.

3.) Modri nizh pred ne govori in ne sturi, de pred preudari, kaj bi utegnilo is tega priti. „Bratje, glejte, kako bi varno hodili, ne kakor nespametni, ampak kakor pametni, odkuplujte zhas, ker so dnovi hudi, nikar tedaj neummi ne postanite, ampak sastopite, kaj je volja boshja.“ Efes. 5, 15 — 17.

4.) Svoji lastni modrosti ne upa. „Preden kaj sazhnesih, poprej svesto oprashuj, in preden kaj sturish, poprej k' temu terden svet poish.“ Sir. 37, 20.

5.) Per vseh svojih delih preudari, kaj je dobro, Bogu dopadljivo, in ga samore svelizhati, sato se ne ravna po svetu. „Ne versite se po tem svetu ampak spremenite se fkosi ponovljenje svojiga uma: de preudarite, ktera je dobra, dopadljiva in popolnama volja boshja. Rim. 12, 2.

6.) Modri se le s' pametnimi tovarfhi pe-
zha. „Kdor se s' modrimi pezha, bo moder,
kdor je pa nespametnih prijatel, bo njim
enak postal.“ Prip. 13, 20.

*Kaj je keršhanska smernost ali smaf-
nost?*

Keršhanska smafnost ali smernost je
zhednost, fkosi ktero kristjan vse napzhno
in greslino nagnjenje v' sebi kroti in sati-
ra, in zhasno blago in veselje vedno le s'
mero vshiva, in ferza na-nje ne veshe.

*Ali je ta zhednost kristjanu po-
trebna?*

Slo potrebna mu je, ker njega po
njegovi spazheni naturi vse stvari s' svojo
sapeljivo sladkostjo od ljubeshni do Stvarni-
ka odpeljujejo, in njegovo ferze na se vle-
zhejo, in sturé, de namest, de bi jih le
is hvaleshnosti do Boga vshival, jih vezh-
krat bolj kakor Boga ljubi.

Kaj f. pismo od te zhednosti uzhi?

,S. pismo od te zhednosti uzhi, de ne
smemo méfu po njegovih sheljah strezhi,
ne shelja mesa spolnovati, ampak po du-
hu shiveti, in se vsiga sdershati, kar po-
shelenje sdrashi, vse pa si persadjati, de
bi ga loshej premagali, in vselej tresni in
zhujezhi bili. „Glejte pa sami na-se de
vashe ferza ne bodo preobloshene v' po-
shreshnosti in pijanosti in zhasnih fkerbéh.

„Zhujte tedaj, in molite vsaki zhas.“ Luk. 21, 34 — 36.

Kaj je kershanska praviza?

Kershanska praviza je zhednost, s' ktero kristjan is ljubeshni do Boga vse dopolni, kar je Bogu in blishnimu dolshan.

Kaj j. pismo od pravize govori?

„S pismo pravi: „Praviza ljudstvo povsdigne, in fkosi pravizo bo kraljevi sedesh uterjen.“ Prip. 14, 34, in 16, 12. „Dajte zesarju, kar je zesarjeviga, in Bogu, kar je boshjiga.“ Mat. 22, 21. „Dajte vsm, kar jim gre: komur dazija, dazijo: komur zol, zol: komur strah, strah: komur zhas, zhas.“ Rim. 13, 7.

Kaj je kershanska serzhnost?

Kershanska serzhnost je zhednost, s' ktero kristjan is ljubeshni boshje dobro delati sazhne in sturi, zhe ravno sadershke in teshave premagati more; blago in tudi shivljenje raji sgubi, kakor boshje sapovedi prelomi.

Kaj govori j. pismo od te zhednosti?

„S. pismo opominja, de se zhlovek nikogar ne sme bati, ampak de more v' dopernashanji dobriga, in premagovanji hudiga serzhen biti.

„Ne bojite se tishih, ki telo umore, duhe pa ne morejo umoriti.“ Mat. 10, 28.

„Hudobni beshi, ako ravno ga nihzher ne podi, pravizhni pa bo serzhen kakor lev bres strahu. Prip. 28, 1. „Kdo bo vam shkodoval, ako bote sa dobro uneti. Strahovanja njih (*hudobnih*) se ne bojite, in ne dajte se motiti.“ 1. Pet. 3, 13 — 14. To zhednost so stari Eleazar, sedem makabejskih bratov, 2. Makab. 6, 7. Apostelni in materniki kristjanam v' sgled skasali.

Ktere zhednosti so sedmim poglavitnim greham na sproti?

1.) Ponishnost napuhu, 2.) Radodarnost lakomnosti, 3.) Zhistost nezhistosti, 4.) Ljubesen nevoshljivosti, 5.) Smernost shertju in samogoltnosti, 6.) Poterpeshljivost jesi, 7.) Gorezhnost ali ajfer v' dobrim lenobi.

Kaj je ponishnost?

Ponishnost je zhednost, skosi ktero zhlovek od sebe in svojih lastnost tako sodi, kakor je, in ne gleda le svojih sosebnost, kakor napuhnjeni, in se savoljo njih ne povsdiguje zhes druge, ampak she bolj svoje napzhnosti in slabosti sposna, in se torej ponishuje.

Je prava ponishnost k' svelizhanju potrebna?

Prava ponishnost je tako potrebna, de bres nje ne bo nihzher svelizhan, ker je refniza vere, de bres gnade boshje zhlovek

ne more svelizhan biti, Bog pa svojo gnado le ponishnim daje, prevsetnim se pa soper stavi. Jak. 4, 6. In Jesuf pravi: „Ako ne bote postali, kakor otrozi (*ponishni*) ne poj-dete v' nebeshko kraljestvo. Mat. 18, 3.

Sakaj she more zhlovek ponishen biti?

Zhlovek more pa tudi sato ponishen biti, ker ni drusiga, kakor prah in pepel; in sraven she gresnik, in kar dobriga nad seboj ima, je vse le dar boshje gnade, ne pa zhlovekova lastina. „Ako kdo od sebe meni, de je kaj, ker nizh ni, sam sebe sapelje.“ Gal. 6, 3.

Kdo nas resnizhno ponishnost uzhi?

Jesuf Kristuf sam s' besedo in sader-shanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is serza ponishen.“ Mat. 11, 29. Jesuf je sam sebe v' nizh sturil, in podobo hlapza na-se vsel, med nevedne in gres-nike pershel, zhe je ravno luzh sveta in svetnik svetnikov bil, vender sam sebi ni dopadel. Skrit od sveta odlozhen je shi-vel, in se je le takrat ozhitno pokasal, kadar se je sa zhasť svojiga Ozheta poteg-nil. Marijo prezhisto divizo med vsimi divi-zami si je savoljo nje velike ponishnosti ma-ter svolil. Lep isgled ponishnosti nam je tudi sveti Janes kerstnik dal, Mat. 3, 11. ftotnik, Mat. 8. Peter v' zholni, Luk. 5. ozhit-ni gresnik, Luk. 18. in vezh drusih.

Kako se refsnizhno ponishni sposna?

Se sposna: 1.) saref ponishni je poterpeshljiv v' nadlogah, sopernostih, preganjanji, sovrashenji in opravljanji, sa ref ponishni pravi v' takih okoljshinah: Greshil sim, dobro je sa me, de sim ponishan.

2.) Saref ponishni, kar dobriga nad seboj ima, sagerne kolikor je treba, pred svetam, sato de ga drugi ne hvalijo, de bi nad hvalo dopadajenja ne imel, in de bi tako njegovo dobro delo pred Bogam svoje vrednosti ne sgubilo. „Glejte, de svojih dobrih del ne delate pred ljudmi (njim k' videsu) szer ne bote imeli plazhila per svojim Ozhetu.“ Mat. 6, 1.

3.) Ponishni sakriva svoje napzhnosti in slabosti, pa ne sato, kakor de bi se sanizhevanja bal, ampak sato, de drusih ne pohujsha. On pokashe pa tudi svoje dobre dela ali zhednosti, to de le takrat, kader je k' povikshanju boshje zhasi potrebno, savoljo lastne hvale pa nikolj. To sturiti Jesus sam sapove. „Naj sveti vafha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vafhe dobre dela, in zhasili Ozheta, ki je v' nebesih.“ Mat. 5, 16.

4.) Ponishni sposna, de je greshil, pa se ne sgovarja, ne jesi, zhe mu kdo njegove napzhnosti rasodene, ampak se veseli to flishati, kar ga ponishuje, in profi sa odpufhanje.

5.) Ponishni malo govori, per delih ni sbiraven, je svojim vikshim rad in vselej pokoren, in do ljudi svoje enakosti ali slabshiga stanu postreshljiv in prijasen.

6.) Ponishni nad drugimi le dobro, nad sabo pa slabosti vidi, torej od drugih le dobro govori, in kadar hudiga dela nad blishnim ne more sgovoriti, sgovarja njegovo misel, ali pa rezhe: morebit se je pre-naglil, Bog ve, kako velike so bile njegove skufshnjave, ali kaj bi bil she le jest v' takih okoljshinah sturil, in le gnada boshja me je dosdaj pred takim greham obvarvala.

7.) Ponishni is serza sa gnado boshjo profi.

Kaj je radodarnost?

Radodarnost je zhednost, ktera se v' djanji kashe, kadar zhlovek potrebnim ljudem rad in kolikor uterpi, od svojiga da. „Dajte, in se vam bo dalo, dobro natlazheno, verhato mero.“ Luk. 6, 38. „Ne posabite pak dobrotljivosti in podarovanja: sakaj s' takimi darmi se Bogu perkupimo.“ Heb. 13, 16. „Sleherni daj ne s' shalostjo ali po sili, sakaj veseliga darovavza Bog ljubi. 2. Kor. 9, 6.

Kakshne so dolshnosti bogatiga shloveka?

So té le:

1.) De more Bogu sa bogastvo hvaleshen biti, in ga sposnati kakor dar njemu poslojen, s' katerim je dolshan veliko dobriga sturiti, ker bo mogel Bogu kdaj od svoji-ga bogastva odgovor dati. Vdova Tabita mu more bitisgled. Djan. Apost. 9, 36 — 42.

2.) Savoljo bogastva ne sme prevseten in neusmiljen biti. „Bogatim tega sveta sapovej, de ne smejo visokih misel biti, tudi ne upanja staviti na neobstojezhe bogastvo, ampak na shiviga Boga, kateri nam vsiga obilno k' vshivanju da. De naj dobro sture, bogatijo naj v' dobrih delih, radi naj podajo, s' drugimi naj dele, in naj si perpravljajo stanoviten saklad sa prihodno, de bodo dosegli vezhno shivljenje.“ 2. Tim. 6, 17 — 19.

Kaj je zhiftoft?

Zhiftoft je zhednost, ktera se v' djanji skashe, kadar se zhlovek vsiga prepo-vedaniga mefniga veselja v' mislih, besedah in djanji sdershi. „O kako lep je zhif rod, kteri se od zhednosti sveti! sakaj njegov spomin je vezhen, ker per Bogu in ljudeh hvalo ima. Buk. mod. 4, 1.

Je zhiftoft Bogu dopadljiva?

Zhiftoft je Bogu dopadljiva zhednost, in bres nje zhlovek ne pride v' nebesa.

Ta zhednost, pravijo sveti uzheniki zerkve, povikshta zhloveka zhes Angele; sa-

kaj Angeli zhiſtoſt ohranijo bres voſſke zheſſkuſhnjave, ker ſo zhiſti duhovi, zhlovek ſe pa more ſa njo voſſkovati. Jeſuf je veliko vrednoſt zhiſtoſti vidno pokasal. Divizo vſih diviz Marijo ſi je mater ſvolil, in zhiſtiga Joſhefa ſvojiga rednika.

Kaj je ljubesen?

Ljubesen je zhednoſt, ſkosi ktero ſe drugih dobroga in frezhe veſelimo, in jim vſe dobro voſhimo in tudi ſturimo.

Kaj je ſmernoſt ali ſmaſnoſt?

Smernoſt ali ſmaſnoſt je zhednoſt, ſkosi ktero zhlovek napzhno poſhelenje jedi in pijazhe v' ſebi kroti, in ſ' mero vſhiva.

Je ſdershnoſt zhloveku k' velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, ſakaj poma-ga mu k' ſdravju poſebno pa mu prav pride, ker zhlovek ſvoje telo ſa ſturjene grehe pokori, in ſaſluſhene ſhtraſenge odvrazhuje; pa tudi pred prihodnimi grehi ſe varuje, ker ſvoje poſhelenje flabi, de ga toliko v' greh ne vlezhe, dela ſe vredniga gnađe boſhje, bres ktere bi ſe ne mogel ne grehu ubraniti, in ne dobroga ſturiti.

Kaj naj kriſtjan miſli, kader je per kakim veſelji ſnajde?

Takrat naj na pravo in reſnizhno veſelje v' nebeſih miſli, ker ſvet ſ' vſim ſvojim veſeljam mine, in le ta, kateri boſhjo voljo ſturi, oſtane vekomej. I. Jan. 2, 17.

Ktero veselje more kristjanu nar vikshi biti?

Voljo boshjo dopolniti, more pervo in nar vikshi veselje kristjanu biti, kakor je Jesus govoril: Moja jed je, de sturim voljo tiftiga, kateri me je poslal, in de dopolnim njegovo delo. Jan. 4, 34.

Kaj je poterpeshljivost?

Poterpeshljivost je zhednost, skosi ktero zhlovek terplenje in sopernosti v' voljo boshjo vdan preterpi.

Ali poterpeshljivost veliko pomaga?

Veliko pomaga.

1.) Terplenje polajsha. „Hvalimo se s' nadlogami, ker vemo, de nadloga poterplenje pernese, poterplenje pa skulhnjo, skulhnja pa upanje, upanje pa ne osramoti. „Rim. 5, 3 — 5. „Nepoterpeshljiv bo neumnost dopernafhal.“ Prip. 14, 17.

2.) Poterpeshljivost nafhe saflushenje per Bogu poviksha, ker sturi, de nadloge voljno poterpimo. „Menim, de terplenje sdajniga zhafa ni veliko proti prihodni zhasti, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

3.) Skosi voljno terplenje sa svoje grehe Bogu sadofti sturimo. „Tega ki Gospod ljubi, ga pod shibo ima, tepe pa vsakiga otroka, kteriga sprejme. „Heb. 12, 6. Ras-

bojnik na krishu je sposnal, de terpi kar je saflushil. Luk. 23, 41.“

Je poterpeshljivost tudi potrebna zhloveku, in kdaj posebno?

1.) Tudi potrebna mu je, kader na svojim blagi fhkodo terpi. Takrat naj s' poterpeshljivim Jobam rezhe: Nizh nisim na svet pernesel, kakor tudi nizh seboj ne ponešem. Gospod je dal, Gospod je vsel, kakor je Gospodu dopadlo, tako se je sgodilo; naj bo hvaljeno ime Gospodovo. Job. 1, 21.

2.) V'bolesni. „Sin, ne sapusti sam sebe v' svoji bolesni, ampak prosi Gospoda, in te bo osdravil. Odverni se od greha, poravnaj svoje delo in ozhisti svoje ferze od vliga greha. Sir. 38, 9 — 10.

3.) Kader se mu zhes zhast in poshtenje govori. Zhe je resnizhno, kar se govori, naj terpi kakor fhtrafengo sa svoje napazhno sadershanje; zhe pa ni resnizhno, naj se veseli, de ima perloshnost sa Boga kaj terpeti, in si tako nebefa slushiti. „Srezhni ste vi, kader vas bodo kleli in preganjali, in vse hudo soper vas lashnjivo govorili savoljo mene: veselite se sato, ker je vashe plazhilo obilno v' nebefih.“ Mat. 5, 11 — 12.

4.) Kader ga bres sadolshenja ljudje ne spofhtujejo. Premagaj shelje ljudem dopasti, sakaj sovrashniza je, tvojiga sveli-

zhanja in rezi s' f. Pavlam: Ako bi ljudém dopadel, bi Kristusov hlapec ne bil. Gal. 1, 10. Hvala ljudi zhloveka pred Bogam nizh boljšhiga ne sturi.

5.) Kadar ga sovrasbniki pregajnaajo, in mu krivizo in hudo delajo, kjer le morjo.

Takrat naj zhlovek ne misli na hudo, kar se mu sturi, ampak na to de jim odpusti, jih ljubi in jim dobro sturi, kakor je Jesus sapovedal in sturil. „Jest pak vam povem, hudimu se ne stavite, ampak kdorkolj te bo vdaril na tvoje desno lize, temu pomoli she drugo. In kdor hozhe tebe v pravdo spraviti in tvojo sukunjovseti, temu tudi plajsh pusti, (*raishi, kakor de bi se pravdal.*)“ Mat. 5, 39 — 40.

6.) Kadar ima opraviti s' napuhnenim in v sebe saljubljenim zhlovekam, ker prevsetni hozhe, de bi vielej le njegova vela. Prepri s' takim ljudém nikolj dobriga ne sturi, she dobre rezhi je boljšhi molzhati, kader se vidi, de jih blishni ne bo poterdil in gorvsel. „Jest sim svoje usta obersdal, jest sim omolknil, in sim v' svoji ponishnosti tudi dobro samolzhal.“ Pl. 38, 2 — 3.

7.) Kadar ima opraviti s' togotnim, jesnim zhovekam. S. Duh pravi: „Ne delaj priasnosti s' jesi podvershenim zhlovekam, tudi se ne pezhaj s' togotnim mosham, de se njegoviga sadershanja ne nauzhish, in perloshnosti ne dobish svojo dulho pohuj-

fhati.“ Prip. 22, 24 — 25. „Sladka beseda veliko prijatlov napravi; in vtolashi sovrashnike, in dobroga zhloveka prijasen jesik obilno dobroga pernese.“ Sir. 6, 5.

8.) Je treba poterpeshljivosti per nehvaleshnih, kterim se je dobro sturilo. „V' svoji poterpeshljivosti bote svoje dushe ohranili.“ Luk. 21, 19.

9.) V' dolshnostih svojiga stanu in v' vsakdanjih krishih.

*Kaj je gorezhnost ali aifer v' do-
brim?*

Je zhednost, skosi ktero kristjan vesel vse sturi, kar boshjo zhasht in svelizhanje dushe sadene.

*Kako se sposna kristjan, de ima
ajfer k' dobrimu?*

De 1.) tak kristjan rad boshjo besedo poslusha, ne is navade, ampak is serzhne shelje, de bi sposnal in sturil, kar je Bogu dopadljiviga, torej jo v' dobrim serzu ohrani.

2.) Od boshjih rezhi rad in vesel govori.

3.) Se tudi per drugih sa boshjo zhasht poshene.

4.) V' molitvi svoji trosht in mozhi ishe, torej rad moli.

5.) Vefelje fvetu in prasni pogovori fo mu soperni, torej je le rad med brumnimi.

6.) Vſako dobro delo ga vefeli, sato fkerbi, kako bi samogel prav veliko dobri- ga ſturiti, vſak greh zherti, sato ga odver- ne, kjer in kakor ga po reſnizi odverniti ſamore.

Je gorezhnoſt k' dobrimu potre- bna?

Potrebna je, de premagujemo lenobo k' dobrim, in poſtanemo ſveti, ker naſ je Bog k' ſvetoſti poklizal. Efes. 1, 4.

Ktere dolshnoſti je Jeſus Kriſtus po- ſebno perporozhil?

Le te: 1.) Nar prej boshjiga kraljeſt- va in njegove pravize iſkati. 2.) Sam ſe- be satajiti. 3.) Svoj krish noſiti. 4.) Sa Kriſtusam hoditi. 5.) Krotak in ponishen biti. 6.) ,Sovrashnike ljubiti, dobro ſturi- ti tem, kateri naſ ſovrashijo, moliti ſa te, k' naſ ſhalijo in preganjajo.

Kaj ſe pravi boshjiga kraljeſtva in njegove pravize iſkati?

,Se pravi: Jeſusov nauk ſmiraj bolj ſposnovati, po njem na tanko ſhiveti, in tako boshje ljubeshni, gnade in vezhni- ga ſvelizhanja ſe vredniga delati.

To vidimo Jeſusa ſturiti, na ſvet je ſavoljo naſhiga odreſhenja in ſvelizhanja priſhel, uboſhno je ſhivel, preganjanje ter-

pel, kervavi pot potil, s' ternjam kronan, krishan in umorjen bil. Vse to je ša naš terpel, de bi mi v' boshje kraljestvo prishli. Zhe si je pa Kristuf sa naše svelizhanje toliko persadjal, moremo tudi mi pred vsm drugim narprej boshiga kraljestva iskati, in si vse persadjati, de ga sadobimo, sakaj vse drugo je nam sastonj, zhe nebela sgubimo.

Kaj se pravi sam sebe satajiti?

Se pravi svoje greslino nagnenje satorati, hudo opustiti, zhe nam she toliko dobizhka in veselja obeta, in dobro sturiti, zhe je nam she tako soperno. „Ako kdo hozhe sa meno j priti, naj sataji sam sebe.“ Luk. 9, 23. „Kteri so pa Kristusovi, so svoje meso krishali s' grehi in sheljami vred.“ Gal. 5, 24. Postavim, ko bi bil rasshalen, nagnenje te k' jesi sili, ti pa ne sturish, kar natura, ampak kar Bog hozhe, se ne jesish, slabiga ne volkish in ne govorish, slabo perloshnost sapustish, takrat si sam sebe satajil.

Je satajenje samiga sebe vsakterimu potrebno?

Vsakimu zhloveku, naj bo pravizhen, greslnik ali spokornik je potrebno.

Sakaj pravizhnimu?

Sato, ker nagnenje k' hudimu smeraj tudi v' pravizhnim ostane, ktero zhe dalej mozhneishi perhaja, zhe se mu na-

šproti ne stavi, in nar svetejšhiga zhloveka v' velik greh sapelje. Shalošten sgled k' poterjenju te rešnize so nam Saul, David, Salomon, Judesh Ishkarijot.

Sakaj grešniku?

Sato de bi od Boga gnado sadobil, de bi se spreobernal, bres satajenja famiga sebe pa svojiga shivlenja spreoberniti ne more; on more vse sapustiti, kar mu je bilo perloshnost k' grehu, ali drugim k' pohujshanji. Zhe je ravno vse to teshko, se vender sgoditi more, ker bres tega ni rešnizhniga poboljshanja, in ravno sato tudi svelizhanja ne.

Sakaj spokorniku?

Dokler je še greh delal, mu je bilo satajenje famiga sebe potrebno, de je gnado od Boga sadobil, sdaj mu je potrebno, de gnado boshjo ohrani. Zhe grešnik tudi greh sapusti, pa nagnjenje k' hudim grešnika ne sapusti, torej se more satajvati.

„S. Pavl je bil sa res popolnoma spreobernjen in ves Bogu vdan, in kakšhin sgled satajenja famiga sebe daja vsem spokornikom, ker govori. „Tarem svoje telo, in ga v' fushnost devam.“ I. Kor. 9, 27.

Kaj je svoj krish nositi?

Svoj krish nositi je bolesen, ubo-

shtvo, nesrezho in vsako sopernost voljno in stanovitno terpeti.

„So krishi kristjanam k' pridu?”

„So k' velikimu pridu:

1.) Zhe krishe voljno terpimo, Bogu sa svoje grehe sadošti sturimo.

2.) Brumnishi, pravizhnishi in Bogu dopadlivshi perhajamo. „Kakor slato v' ognji, tako skusha Gospod serza. Prip. 17, 3.

3.) „Si vezhi krone v' nebesih skosi voljno terplenje saflushimo. Torej vdajmo se vselej v' voljo boshjo, naj poshlje Bog, karkolj hozhe zhes nas, de bomo po premaganih zlo majhnih nadlogah sedajnega shivlenja vredni vezhne nestrohlive krone. „Kdor ne vsame svojiga krisha, in ne hodi sa mano, ni mene vreden.“ Mat. 10, 38.

Kaj se pravi sa Kristusam hoditi?

„Se pravi, po njegovim sgledu shiveti; to je, vse nashe misli, besede in djanje morejo Jesufovim enake biti. „Jest sim luzh sveta, kdor sa mano hodi, ne hodi po tami, ampak bo imel luzh shivlenja.“ Jan. 8, 12.

Kako nas Jesus Kristus krotkost in ponishnost uzhi?

S' besedo in sadershanjem. „Uzhite se od mene, sakaj jest sim krotak in is ser-

za ponishen.“ Mat. 11, 29. Posvaril je Jakoha in Janesa, ker sta hotla ogenj is nebes sprostiti, de bi bil poshgal mesto, v' ktero Jesusa niso hotli sprejeti. Kristuf polen krotkosti jima rezhe: „Ne vesta kteriga duha sta.“ Luk. 9, 55.

Sakaj smo dolshni sovrashnike ljubiti?

1.) Ker so sovrashniki nashi ravno tako otrozi boshji, po podobi boshji stvarjeni, od Jesusa odresheni, in namenjeni sa nebesa, kakor mi.

2.) Ker Jesuf sapové sovrashnike ljubiti, in jim is ferza odpustiti. „Ljubite tudi svoje neprijatle, sturite dobro tem, kateri val sovrashijo, in molite sa te, kateri val preganjajo in krivo dolshe, de bote otrozi svojiga Ozheta, kateri je v' nebesih.“ Mat. 5, 44. Kristuf je s. Petru rekel, de naj blishnimu sedem krat sedem desetkrat, to je vselej odpusti. Mat. 18, 21 — 22.

3.) De odpushtanje svojih grehov od Boga sadobimo. Kristuf nas to she v' ozhenashu uzhi, ker molimo po njegovi sapovedi: „Odpusti nam nashe dolge, kakor tudi mi odpushtamo svojim dolshnikom“ Mat. 6, 12. Ravno tako se to tudi is pergliche od tistiga hlapza vidi, kateri je bil svojimu Gospodu deset tavshent talentov dnarjov dolshan. Ker Kristuf na sadnje pravi: „Ravno tako bo tudi moj nebeshki Ozhe vam

stiril, ako ne bote odpustili vsakteri svojimu bratu is svojih serz.“ Mat. 18, 23 — 35.

4.) Moremo svoje sovrashnike ljubiti, de so nashe druge dobre dela Bogu dopadljive, sakaj tako dolgo, dokler sovrashnikov ne ljubimo, tudi nashe dobre dela Bogu dopasti ne morejo. Satorej pravi Kristuf. „Kadar svoj dar k' altarju perneš, in se tam spomniš, de tvoj brat kaj soper tebe ima, pusti ondi svoj dar, in pojdi popred se spravit s' svojim bratom, in potlej pridi, in daruj svoj dar.“ Mat. 5, 23. Ako bote ljubili te, kateri vas ljubijo, kakšhno plazhilo bote imeli? al ne delajo tega tudi zolnarji. Mat. 5, 46.

5.) Smo dolshni sovrashnike ljubiti, de nebeshkiga Ozheta posnemamo, kateri pusti svoje sonze is -hajati zhes hude in dobre in kateri desh poshilja zhes pravizhne in krivizhne. Mat. 5, 45. In ravno tako tudi vémo, de je Jesus she na krishu sa svoje sovrashnike molil. Luk. 23, 34.

Kaj naj sturimo, de bomo loshej sovrashnike ljubili?

1.) Se moremo varovati, de se v' svojih sodbah ne prenaglimo, in de si kakiga zhloveka sovrashnika ne mislimo, dokler se v' refnizi ne preprizhamo, de nam shkodovati hozhe. Prava ljubesen, (*pravi S. Paul,*) ne misli hudiga. I. Kor. 13.

2.) Moremo blishniga she fami pred sabo isgovarjati, de morebiti tako hudo ni mislil, ali de she zlo vedil ni, de nas bo to, kar je govoril ali sturil, rasshalilo; ali de se je morebiti prenaglil, ali pa she popolnoma is nevednosti sturil. „Ozha! odpusti jim, sej ne vedo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

3.) Se moremo spomniti, de nam tudi sovrashniki veliko k' dobrimu perpomorejo. Sakaj oni nam perloshnost dajo, de se bolj sami sebe sposnamo, ker nam marsikaj ozhitajo, sa kar pred nismo vedili, in kar nam je lastna ljubesen smirej perkrivala. Sovrashniki nam dalej perloshnost dajo, de svojo lastno ljubesen premagamo, de pokoro delamo, de sa nebesa vezh sturimo, in de se bolj v' poterpeshljivosti in v' ponishnosti vadimo. „Tistim, kateri Boga ljubijo, (*pravi S. Paul,*) vse k' dobrimu tekne.“ Rim. 8, 28.

4.) Moremo sovrashnikam dobro sturiti, de jih spet v' priyatle spreobrnemo. „Ako bo tvoj sovrashnik lazhen, nasiti ga, ako bo shejin, daj mu piti, sakaj tako bo sh sherjavzo na njegovo glavo spravljaj, in Gospod bo tebi povernil.“ Prip. 25, 21 — 22.

Kaj gre she h' kershanfski pravizi?

H' kershanfski pravizi gre she tistih ofem prelepih zhednost, ktere je Kristuf v' svoji pridgi na gori uzhil, in savoljo kterih je tiste, kateri jih imajo, frezhne imenoval,

in ktére se ravno sato svelizhanske zhednosti imenujejo.

Ktere so te svelizhanske zhednosti?

Te le: 1.) Srezhni so ubogi v' duhu, sakaj njih je nebesfko kraljestvo.

2.) Srezhni so krotki, sakaj semljo bodo posedli.

3.) Srezhni so shalofni sakaj potrofhtani bodo.

4.) Srezhni so kteri so lazni in shejni pravize, sakaj nasiteni bodo.

5.) Srezhni so milofljivi, sakaj milof bodo dosegli.

6.) Srezhni so kteri so zhistiga serza, sakaj Boga bodo gledali.

7.) Srezhni so mirni, sakaj otrozi boshji bodo imenovani.

8.) Srezhni so, kteri so savoljo pravize preganjani, sakaj njih je nebesfko kraljestvo.

Kteri so ubogi v' duhu?

Ubogi v' duhu so: 1.) tifti, kteri so ref uboshni, in kteri obogatiti ne shelé, in kteri svoje ubofhtvo s' voljo prenasfajo.

Ubogi v' duhu so pa 2.) tudi lohka bogati in premoshni, kteri na to, kar imajo, svojiga serza ne navesujejo, in kteri so savoljo Boga vse svoje blago sgubiti perpravljani, in kteriga ravno sato sebi in drugim v' svelizhanje obrazhajo. Taki ubogi v'

duhu, desiravno bogati, so bili: Job, Abraham, kralj David. Apostelni in prvi kristjani, ki so se savoljo Kristusove vere vsimu bogastvu odpovedali. — Tisti mladenzh pa, kateri je Kristusa vprašal, kaj de naj sturi, de bo nebeshko kraljestvo dosegel, in kterimu je Kristus rekel, de naj vse svoje premoshenje proda, de naj dnarje med uboge rasdeli, in de naj sa njim hodi, ni bil ubog v' duhu, sakaj shalošten je bil teh Kristusovih besedi ravno sato, ker je bolj svoje premoshenje ljubil, kakor pa de bi bil sa Kristusam hodil.

Ali je stan ubogih sanizhljiv stan?

Stan vbogih ni sanizhljiv, kar 1.) she lohka is tega iklenemo, ker si ga je bil Jesus sam isvolil; ako ravno je stvarnik vsih rezhi, kralj nebes in semlje, je le vender smirej od svojiga rojstva noter do sadnjiga sdihleja v' uboshtvishivel, in tudi uboshne Apostelne in uzhenze imel.

Stan ubogih 2.) ni sanizhljiv, ker je Jesus uboge posebno ljubil. Ko so bili Janesovi jogri Jesusa vprašhat prishli, kdo de je, zhe on Mesija sveta, ali zhe naj drugiga zhakajo? jim je tako odgovoril: Pojte in povejte Janesu: Slepi vidijo, gluhi slishijo, kruljovi hodijo, in ubogim se Evangeli osnanuje.

3.) Uboshtvo pelje k' popolnamasti, kakor je Kristus mladenzhu povedal rekozh.

„Ako hozešh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imašh, in daj ubogim, in bošh saklad v' nebesih imel.“ Mat. 19, 21.

4.) Uboštvo je lahka nar lepši pokora. Zhe zhlovek svoje uboštvo s' voljo prenasha, si s' njim lahka vezhno nebesko veselje saflushi.

5.) Uboštvo zhloveka marskakih hudob obvarje, in mu perloshnost da, de bolj na Boga misli, in de svojiga serza na posvetne rezhi ne navesuje.

Kteri se imenujejo krotki?

Tisti kteri se, zhe jih kdo shali, ne rasferdé, kteri hudo s' hudim ne vrazhujejo, ampak kteri vse voljno preterpé, in v' miri svoje dushe ostanejo.

Je krotkost kristjanu potrebna?

Krotkost je kristjanu potrebna sato, ker ga malopridni, nevkretni in svojoglavni ljudje vezhkrat shaliyo, in ker vezhkrat med takimi shiveti more. Jesus je svojim Apostelnam rekel: „Poshljem vas, kakor ovce v' sredo volkov.“ Mat. 10, 16.

Sakaj tedaj Kristus krotke srezhne imenuje?

Sato, ker so v' resnizi srezhni, sakaj njih serze 1.) nobeniga taziga nepokoja ni-ma, kteriga jesen zhlovek obzhuti.

2.) Ker to malo, kar imajo, v' lepim miru vshivajo.

3.) Ker bodo Gospodove dobre v'desheli shivih (*to je v' nebesih*) vidili.

Ktere shalostne Kristus frezhne imenuje?

1.) Tiste, kateri zhes svoje ne le samo smertne ampak tudi majhne grehe shalujejo.

2.) Kteri so savorlo svojih s' grehi pomnoshenih hudih nagnenj shalostni.

3.) Kteri savorlo pomankljivosti per svojih dobrih delih shaljujejo, ker jih ni so vselej is zhiste ljubeshni do Boga dopernashali.

4.) Kteri savorlo velikih fkušnjav in pregreshnih nevarnost, v' kterih se snajdejo, sdihujejo, in she vsi po nebesih hrepene.

5.) Kteri nad grehi drugih shaljujejo.

Sakaj more zhlovek nad svojimi smertnimi grehi shalovati?

Sato, ker je smerten greh sa zhloveka nar vezhi hudo; s' smertnim greham sgu bi zhlovek gnado boshjo, boshjo prijasnost, pravizo do nebeshkiga kraljestva, in se vezhniga pogublenja vredniga sturi.

Sakaj more zhlovek tudi zhes svoje majhine grehe shalovati?

Sato, ker tudi majhini grehi Boga shalijo, in ker ga tudi majhini grehi od boshje ljubeshni odvrazhajo, de Boga tako ne ljubi, kakor ga je dolshan ljubiti.

Kteri je imenujejo lazhni in shejni pravize?

Tisti, kteri po resnizah in po brumnim shivlenji ravno tako hrepene, kakor lazhni po jedi in shejni po pijazhi hrepene. Taki, de si ravno so pravizhni, si persadevajo, de bi she pravizhnishi bili, in njih persadevanje ni saстонj, ker sadobé, kar shelé.

Kdaj je kristjan milostljiv?

Takrat, kader svojimu blishnimu v' dušnih in telesnih potrebah pomaga. To se sgodi, zhe blishnimu kaj k' brumnoſti perpomore, zhe pohujſhanje odvrazha, zhe nevedniga poduzhi, zhe mu kak dober svet da, in ga na dobro opominja. Ravno tako tudi na telesu, zhe ga nesfrezhe varuje in mu k' frezhi pomaga.

Komu je kristjan milost ſkasati dolshan?

Vſakimu zhloveku bres raslozhka, kakor je tudi nebeski Ozhe proti vſim, proti dobrim in hudobnim milostljiv. „Semlja je polna Gospodoviga uſmilenja.“ Pſal. 118, 64.

Satorej more:

1.) S' ubogimi prijasno govoriti, jih v' nadlogah tolashiti, in jim po svojim premoſhenji pomagati.

2.) Uſmiljen proti greſhnikam biti, jih ſavolj njih shivlenja ne ſovrashiti, ker ſo le uſmilenja in objokovanja vredni. Spom-

niti se^e more, de bi morebiti on she hudobnišhi bil, zhe bi v' ravno takih okolšhinah bil, in zhe bi ga Bog s' svojo gnado ne podpiral.

3.) Usmiljen biti proti svojim sovrasnikam, jim is serza odpustiti, se s' njimi spraviti, in sa-nje moliti.

4.) Usmiljen biti proti svojim vikšhim, sakaj tudi vikšhi so mnogim slabostim podversheni, tudi oni se lohka v' kaki rezhi pregreshe. Torej je dolshnost s' njimi poterplenje imeti, jih sgovarjati, njih prestopke sakrivati, in se nikolj predersniti jim savoljo tega nepokorshino ikasati.

5.) Usmiljen biti proti podloshnim, ker imajo po besedah f. pisma tudi oni Gospoda v' nebesih, kateri na stan nobeniga ne gleda. Efes. 6, 4.

6.) Usmiljen biti tudi proti mertvim, sa-nje moliti, in druge dobre dela sa-njo Bogu ofrati.

Ktere imenuje Kristus zhistiga serza?

Tiste, kateri niso le v' svojim sunajnim sadershanji zhisti, ampak tudi v' svojih mislih in v' svojih sheljah. Taki she na tem fvetu Boga bolj sposnajo, in v' nebesih ga bodo vekomej od oblizhja do oblizhja gledali, in vekomej vshivali.

Ktere imenuje Kristus mirne?

Tiste, kateri blishnimu radi odjenjajo in se s' njim spravijo, in tudi raji krivizo terpé, kakor de bi jo delali.

Koliko sort je pravi mir?

Pravi mir je trojni, mir s' Bogam, sam s' sabo, in s' svojim blishnim.

Kdaj ima zhlovek mir s' Bogam?

Takrat, kader po njegovi sveti volji, to je, po njegovih f. sapovedih shivi, sakaj greh mir med Bogam in zhlovekam vlelej rasdere.

Kdaj je zhlovek v' miri sam seboj?

Takrat, kader je njegova vest mirna, in mu nizh hudiga ne ozhita. „Tisti, kateri tvojo postavo ljubijo, imajo velik mir, in nizh jih ne pohujsha. Psalm. 118, 165.

Kdaj ima zhlovek mir s' blishnim?

Kadar s' njim prijasno, sloshno shivi, in se ne prepira, ampak njegove slabosti s' ljubesnjo prenese.

Kaj more kristjan sturiti, de v' miri s' blishnim shivi?

More vse opustiti, kar ljubesen do blishniga smanjshuja, in vse sturiti, kar ljubesen do blishniga ohrani. V' to je pa posebno ponishnost, krotkost, poterpeshljivost in persanefljivost potrebna.

Kdaj je mir golufen?

Takrat, kader zhlovek svojimu poshelenju in svojimu nagnenju pervoli in svojo vest tako sadufhi, de v' nji nobeniga nepokoja ne zhuti. „Sa hudobne ni miru, pravi Gospod po preroku. Isaiju. 48, 22.

Kaj se pravi savoljo pravize preganjan biti?

To se pravi, savoljo Boga, savoljo njegovih svetih resniz, ali savoljo brumniga shivlenja kake sopernoški prestati. Takim Kristuf posebno plazhilo obeta rekozh: „Veselite se, in od veselja poskakujte, sakaj vashe plazhilo bo obilno v' nebesih. Mat. 5, 12. In s. Peter pravi: „Ako bote savoljo Kristusoviga imena saframovani, bote frezhni, sakaj nad vami pozhiva, kar je hvale, zhasti in mozhi boshje, in njegovi duh. 1. Petr. 4, 14.

Od dobrih del in njih saflushenja.

Kaj je dobro delo kristjana?

Je tako djanje, ktero je Bogu prijetno, in ktero zhloveku v' svelizhanje flushi.

So dobre dela v' svelizhanje potrebne?

Potrebne so: 1.) Sato, ker je zhlovek she sato stvarjen, de bi s' dobrimide-

li Bogu flushil, in se s' njimi nebes vredniga sturil. „Blagor mertvim, kateri v' Gospodu umerjo, sakaj njih dela gredo sa njimi.“ Skriv. rasod. 14, 13.

2.) Ker je vera bres dobrih dél ravno tako mertva, kakor truplo bres dushe. Jak. 2, 20 — 26.

Kaj s' dobrimi deli sadobimo?

1.) Dobre dela gnado boshjo v' zhloveku mozhnejshi sturé, in ga k' popolnarnasti peljejo. „Vidish (*pravi f. Jakop. od Abrahama*) de je vera s' njegovimi déli delala, in is dél je vera popolnarna postala. Jak. 2, 22.

2.) Bog je takim, kateri dobro delajo, vezhno plazhilo obljubil. „Tisti, kateri so dobro sturili, bojo prishli (is svojih grobov) k' shivlenju, ti pak, kateri so hudo delali, k' obsojenju.“ Jan. 5, 29. „Kateri sturi voljo mojiga Ozheta, kateri je v' nebesih, tisti pojde v' nebeshko kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

Samore zhlovek is svoje lastne mozhi dobre déla delati?

Dobrih dél, kakorshne so k' svelizhanju potrebne, in per Bogu saflushenja vredne, zhlovek is svoje lastne mozhi ne more delati, temuzh le s' gnado boshjo.“ „Ne kakor de bi samogli is sebe kaj mifliti, kakor is sebe, ampak nasha mozh je is Boga.“ 2. Kor, 3, 5.

Kako se morejo dobre déla opravljati?

1.) V' stanu gnade boshje, 2.) radovoljno, 3.) ne is sgolj naturnih in nezhi-mernih nagibkov; postavim ne savoljo hvali ljudi, ali savoljo kakiga zhasniga dobizhka, ampak le savoljo Boga.

Fariseji so bili per vsih svojih dobrih delih, per vsih svojih dolgih molitvah, in ostrih postih gnusoba pred Bogam, sato, ker so vse to le savoljo ljudi pozheli, de bi jih bili hvalili. Satorej pravi Kristuf: „Povem vam, ako vasha praviza ne bo obilnishi, kakor pismarjov in farisejov, ne poj-dete v' nebesnko kraljestvo.“ Mat. 5, 20.

Ktere jo nar imenitnishi dobre déla?

Nar imenitnishi dobre dela so: molituv, post in ubogajme dajati. „Boljsi je molituv s' postam in almoshno, kakor saloge slata spravljati. Tob. 12, 18.

Kaj sapopade v' sebi molituv?

Molituv v' sebi sapopade vse bogabojezhe premishljevanje, vsak dober sklep, vsako lepo djanje, ki se Bogu k' zhasi sturi, in s' besedo vse, kar se savoljo Boga pozhne. „Molite bres prenehanja.“ I. Tes. 5, 15.

Kaj sapopade v' sebe post?

Post ne sapopade le samo tega, de se zhlovek po sapovedi katolske cerkve ob sapovedanih postnih dnevih v' jedi in pijazhi kaj perterga, ampak sapopade vse, kar zhlovek svojimu poshelenju nasproti sturi. Post je, zhe zhlovek svoje hudo nagnenje kroti, svoje pozhutke satira, si mar kakoposvetno dopushteno veselje odrezhe, in druge take spokorne dela dopernashta.

Kaj je almoshna?

Vsaka dobrota, ktera se blishnimu ali na truplu ali na dushi skashe.

Ali je ubogajmé dajati sapovedano ali je le svetvano?

Ubogajme dajati je sapovedano, torej dolshnost ker:

1.) Nam to Bog she v' starim in tudi v' novim testamentu vелеva. „Sin, ne odtegni mu daru, in ne odverni svojih ozhi od ubogiga, ne sanizhuj lazhniga, in ne rashali ubogiga v' njegovi potrebi, ne shali revniga serza, in potrebnimu ne odlashtaj daru dati.“ Sir. 4, 1 — 6. „Dajte ubogajme od tega, kar imate.“ Luk, 11, 41.

2.) Ker smo blishniga tako, kakor sami sebe ljubiti dolshni, ljubesen pa se more v' djanji skasati. „Ako bi kdo premoshenje tega sveta imel, in bi vidil svojiga brata, de je v' potrebi, in bi svoje serze pred

njim saperl, kako prebiva boshja ljube-
sen v' njem? — Ne ljubimo s' besedo,
tudi ne s' jesikam, ampak v' djanji in v'
refnizi.“ I. Jan. 3, 17 — 18.

3.) Ker Kristuf tistim, kateri ubogajme ne
dajejo, vezhno gorje shuga rekozh: „Po-
berite se prekleti v' vezhni ogenj, kateri
je hudizhu in njegovim angelam perpra-
vljen. Sakaj jest sim bil lazhen, in me
niste nasitili, jest sim bil shejin, in me ni-
ste napojili, jest sim bil ptuj, in me niste
pod streho vseli, jest sim bil nag, in me niste
oblekli, i. t. d. Mat. 25, 41 — 46.

4.) Is hvaleshnosti proti Bogu, ktero nar-
bolj s'tém skashemo, zhe smo tako, kakor
je on nam dober, tudi mi drugim njego-
vim otrokam dobri. Vle kar revnim sturimo,
je po besedah samiga Jesusa ravno tako, ka-
kor de bi bili njemu sturili. Mat. 25, 40.

*Ali so le bogati ubogajme dajati
dolshni?*

Vlaki je ubogajme dajati dolshan, koli-
kor uterpi. „Kakor bosh premogel, tako
bodi usmiljen; zhe bosh veliko imel, obil-
no dajaj, zhe bosh malo imel, glej de tudi
malo rad podelish.“ Tob. 4, 8 — 9.

*Po kateri verstí se more ubogajme
dajati, kader zhlovek ne more vsim kaj?*

Tistim, katerim je vezhi fila, se more
dati préd, kakor drugim, svoji uboshni
shlahti pred kakor ptujim, brumnim pred

kakor pregrešnim, bolnim pred kakor sdravim, delavnim pred kakor sanikernim, domazhim pred kakor nesnanim.

Ali je ubogajme deliti zhloveku k velikimu pridu?

K' velikimu pridu mu je, sakaj zhe ubogajme daje sadobi: 1.) odpushtenje grehov, gnado boshjo in vezhno shivljenje. „Almoshna od smerti refhi, in ona je, ktéra grehe sbrishe in pomaga naiti milost in vezhno shivljenje.“ Tob. 12, 9. „Blagortemu, kteri se ubogiga in fromaka usmili, Gospod ga bo ob hudim dnevu obvaroval, in ga bo na semlji frezhniga sturil. Psalm 40, 1 — 2. Dajte ubogajme od tega, kar imate, in vse vam bo zhsto. Luk. 11, 41. Korneli je bil savoljo almoshne gnado prave vére in svelizhanja dolegel. Torej mu je rekel Angel: „Tvoje molitve in almoshne so prishle v' spomin pred Bogam. Apost. djan. 10, 4.

Kako se more ubogajme dajati?

Ubogajme se more dajati: 1.) Is ljubesni. 2.) Od svojiga premoshenja. 3.) S' veseljam, bres godernjanja in ozhitanja. 4.) Ne savoljo hvale ali savoljo kakiga drusiga zhasniga dobizhka. 5.) Po pameti, to je de je potrebam ubogiga permerjena. „Kader ubogajme daješh, ne trobi pred seboj, kakor hinavzi delajo, de bi bili

hvaljeni. Gotovo vam povém, oni so prejeli svoje plazhilo. Kadar ubogajme daljeh, naj ne vé tvoja leviza, kaj dela tvoja defniza, de bo tvoja almoshna na skrivnim, in tvoj Ozhe, kateri na skrivnim vidi, ti bo povernil. Mat. 6, 2 —

Ktere so telesne dobre dela?

Te le: 1.) Lazhne nasititi. „Lomi lazhnimu svoj kruh, pelji uboge in té, kateri kota nimajo, v svojo hišo. Jes. 58, 7.

2.) Shejne napojiti. „Kdorkolj bo piti dal komu is tih majhnih en kosarz mersle vode v imenu uzhenza, resnizhno vam povem, de ne bo sgubil svojiga plazhila. Mat. 10, 42.

3.) Popotne prenozhovati. Tako je delal Abraham, Lot. Mos. 18 in 19.

4.) Nage oblezhi. „Kader nagiga vidish, pokri ga, in ne sanizhuj svojiga mefa.“ Isa. 58, 7. „Kdor ima dve fuknji, naj da eno temu, kateri nobene nima. Luk. 3, 11.

5.) Bolnike obiskovati. „Ne bodi len bolnika obiskati, sakaj s tem boish v ljubeshni poterjen.“ Sir. 7, 39.

6.) Jetnike refhiti. „Sim bil vjet, in ste k' meni prishli.“ Mat. 25, 36.

7.) Merlizhe pokopovati.

Je sadoosti, zhe je bolniki le obishejo?

To fhe ni sadoosti, ampak bolnike je treba tolashiti, jih k' voljnimu poterplenju

opominovati, de naj se v' boshjo voljo v'dajo, in de naj svoje teshave v' duhu pokore prenas'hajo. Per bolnikih se je varovati posvetnih pogovorov in vsiga, kar bolnika od Boga odvrazha.

Je merlizhe pokopovati dobro delo?

Dobro delo je, zhe se is prave kerfhanfke ljubeshni sgodi.

Kako nam je Bog to rasodel?

Po Angelu Rafaelu, kteri je Tobiju tako govoril: „Kader si s' solsamu molil in mertve po dnevi v' svoji hish'i perkrival, po nozhi pa pokopoval, sim jest tvojo molituv pred Gospoda nosil.“ Tob. 12, 12.

Kaj more kristijan sturiti, kader mertviga k' grobu spremlja?

More sa njegovo dusho moliti, in sra-ven tudi na svojo smert in na nesnano uro misliti, ktera bo tudi njega is sveta vsela, sato de ga ne bo neperpravljeniga najdila.

Bo dobro tem sodni dan, kteri telesne dobre dela dopernashajo?

Dobro in lohka jim bo, sakaj pravi-zhni sodnik jim porezhe: „Pridite, vi ljubi mojiga Ozheta, in prejmite kraljestvo od sazhetka sveta vam perpravljeno. Sakaj lazhen sim bil, in vi ste me nasitili. — Resnizhno vam povém, karkolj ste sturili

nar manjšimu mojih bratov, to ste meni šturili. Mat. 25, 34 — 39.

Kako bo pa neusmiljenim sodni dan?

Strašno hudo jim bo, ker jim boshji sodnik porezhe: Poberiti se spred mene, vi prekleti, v' vezhni ogenj, ki je hudizhu in v' sim njegovim angeljam perpravljen. Sakaj jest sim bil lazhen, in me niste nasitili. — Refnizhno vam povém, karkolj niste šturili enimu smed teh nar manjših, meni niste šturili. Mat. 25, 41 — 45.

Je sadošti le sa truplo blishniga fkerbeti?

To she ni sadošti, ampak she bolj, kakor sa truplo se more tudi sa njegovo dušno fkerbeti.

Ktere so duhovne dela milošti?

1.) Greshnike svariti. 2.) Nevedne uzhiti. 3.) Tém kteri dvomijo ali zvizblajo dober svet dati. 4.) Shaloštne troštati. 5.) Krivizo voljno terpeti. 6.) Tém, kteri naf rasshalijo, is serza odpustiti. 7.) Sa shive in sa mertve Boga profiti.

Ali je greshnike svariti dobro delo?

To je prav dobro délo, ker se s' tem blishni vezhkrat is poti pogublenja na pot svelizhanja perpelja. „Bratje! ako bo kdo od kakiga greha prenagljen, takiga vi,

kteri ste duhovni, poduzhite v' duhu krotkosti. „Gal. 6, 1. „Bratje moji, ako bo kdo med vami od resnize sashel, in ga bo kdo nasaj vernil, naj vé, de kdor gresnika verne od njegove krive poti, reshi njegovo dusho od smerti, in pokrije veliko shtevilo grehov. Jak. 5, 9 — 10.

Kako more kristjan svojiga blishniga svariti?

Svariti ga more vselej s' ljubesnijo in s' krotkostjo, ob pravim zhasu in na pravim kraji, in more tudi po svarjenji s' njim prijasen biti. Tako je Natan Davida. 2. Kral. 12, 7. Elija judovsko ljudstvo. 3. Kralj. 18, 22. Janes kerstnik Herodesha. Mat. 14, 4. f. Shtefan Jude svaril. Apost. djan 7, 51.

,Svariti torej ga ne sme nikolj is jese, ali nevoshljivosti, in tudi ne, zhe preprizhan ni, de je blishni resnizhno tega kriv, kar je obdolshen. ,Svariti ga ne sme takrat kader ni blishni svarjenja poslushati perpravljén, ne v' prizho drugih, de ga she bolj ne rasherdi in ne rasshali, tudi ne smiram eno sa drugim in preterdo, sakaj tako svarjenje nikolj dobriga ne sturi. In kar se she posebno posabiti ne sme, je, de kdor s' pridam svariti hozhe, naj svarjenje s' molitujo sklene. „Starshiga ne smerjaj, ampak prosi ga kakor ozheta, mlajshe kakor brate, stare shene kakor matere,

mlade dekleta kakor sestre v' vsi zhistosti.“
1. Tim. 5, 1 — 2.

*Kako se pa more svarjeni zhlovek
sadershati?*

Naj ponishno, krotko in poterpe-
shljivo svarjenje poslusha, in naj ga na-se
vsame. „Rasumen in poduzhen mosh ne
bo godernjal, kader bo svarjen.“ Sir. 10,
28. „Kako dobro je na posvarjenje po-
kasati (pokorjenje, sakaj tako bosh rado-
voljnemu grehu ubeshal.“ Sir. 20, 4.

*Ali jo le duhovni druge uzhitu dol-
shni?*

Ne le duhovni, ampak vsakeri po
perloshnosti, posebno pa starishi svoje otro-
ke, gospodarji in gospodinje svoje podlo-
shne, uzheniki svoje uzhenze i. t. d.

*Kader je zhlovek v' kakimu zvizlu,
koga more sa svet vprashati?*

Prashati more pametniga, sastopniga
in brumniga zhloveka, ne pa perlisnjenza
kteri tako govori, kakor vidi, de zhlovek
rad ima. „Imej veliko tazih, kteri bojo s'
tabo mirni; ali smed taushent imej le eni-
ga svetovavza.“ Sir. 6, 6. „Norzu se nje-
gova pot prava sdi, kdor pa je moder, sve-
ta poslusha.“ Prip. 12, 15.

*Na kaj more svetovar per svetva-
nji gledati?*

Vselej na zhašt boshjo in na svelizhan-
je svojiga blishniga. Zhe mu sam svetova-
ti ne ve, naj mu to odkrito pove, de ga
ne sapelja, in naj mu ko ga drujiga nasvetu-
je.

Kako se morejo shalofstni tolashiti?

„Se morejo vselej s' ljubesnivo besedo
in s' keršhankimi refnizami, ne pa s'
nezhimernimi, posvetnimi rezhmi, in s'
prasnim upanjem trosthati, in jim zhe njih
shalofstis pomanjkanja isvira pomagati. Opo-
minjati jih je treba, de naj se v' boshjo voljo
vdajo, bres ktere se nizh ne sgodi, in bres
ktere she laf is nashe glave ne pade. Spom-
niti jih je, kaj je Kristuf nedolshno jagnje
terpel, in de naj torej tudi oni s' voljo ter-
pé, ker so greslniki, in de naj pomislijo,
de jih bo terplenje v' nebeslko veselje per-
peljalo.

*Kako se more shalofsten zhlovek sam
tolashiti?*

Tolashiti se more: 1.) S' molitujo.
„Je kdo med vami shalofsten, naj moli.“
Jak. 5, 13.

2.) Naj se spomni, de je Bog per njem,
in de vle dobro ve, kako se mu godi. „Jest
se spomnim Boga, in to me rasveseli.“ Pfalm.
76, 4.

3.) Ne sme na zhasne rezhi, na zhasno terpenje tolkanj gledati, in naj misli, de terpenje ni ravno tako hudo, kakor si ga lastna ljubesen misli.

4.) More premisliti, de vse zhasne teshave in nadloge le nekej zhasa terpé, in de se vse zhasno terpenje brumnih v' nebesih v' veselje spreoberne.

5. Zhe si je zhlovek svoje shalosti sam kriv, naj jo nosi v' duhu pokore, in naj se v' prihodno varuje takih rezhi, ktere shalost perneso.

Ali tisti, kteri krivizo s' voljo terpi, svojimu blishnimu milost skashe?

Skashe mu jo, ker ga jése in vezh grehov obvaruje, kar bi se ne sgodilo, zhe bi godernjal, se jesil, hudo s' hudim povrazheval in ga toshil. „Eden drugiga butaro nosite, tako bote Kristusovo postavo dopolnili.“ Gal. 6, 2.

Kdaj kristjan shesto duhovno delo usmilenja svojimu blishnimu skashe?

Zhe mu, kadar ga rasshali, is ferza odpuisti, mu dobro sturi, sa njega moli, in si vse persadene, de si ga spet v' priyatla spreoberne. Tako zhlovek svojimu blishnimu veliko dobroto skashe, ker sovrashtvo vstavi, ktero bi morebiti she dolgo zhasa terpelo.

Kaj je pa sturiti tištim, kateri blishnimu nobeniga do sdaj imenovana dobra dela skasati ne morejo?

Taki naj pa sa svojiga blishniga, posebno pa sa terdovratne greslnike molijo, ker jim Bog vse to lohka dodeli, kar bi jim oni radi sturili. „Molite eden sa drugi-ga, de bote ohranjeni, sakaj stanovitna molituv pravizhniga veliko samore.“ Jak. 5, 16. Tako je Abraham profil sa Sodomljanje. I. Mos. 18, 23. Mojseš sa Israelze. 2. Mos 32, 11.

Ali jmo le sa shive moliti dolshni?

Ne le sa shive, ampak tudi sa mertve, ki so morebiti v' vizah. She v' starim testamentu se bere, de je Juda Makabej v' Jerusalem dnarjev poslal, de so se darovi sa mertve opravljali. 2. Mak. 12, 43.

Od evangelskih svetov.

Kaj so evangelski sveti?

So take dobre dela, ktere same na sebi k' svelizhanju niso potrebne, ktere so pa le vender od Jesusa Kristusa ljudem po samim svetovane, pa ne sapovedane.

Zhemu pa so evangelski sveti?

De zhlovek loshej bolj popolnoma shivi, in se svelizhanja vreden sturi.

Kteri so evangelski sveti?

Leti trije: 1.) Radovoljno uboshtvo. 2.) Vedno divishtvo. 3.) Vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem.

Per kteri perloshnosti je Kristus od radovoljniga uboshtva govoril?

Takrat, ko ga je mladenzh vprashal, kaj de naj sturi, de bo nebeshko kraljestvo dolegel.

Kakshen je bil ta pogovor?

Kristus mu rezhe: Mladenzh, zhe hozhesh v' shivljenje iti, spolnuj sapovedi. Mladenzh ga vprasha: ktere? Kristus odgovori: Ne vbijaj, ne presheshtovaj, ne kradi, ne prizhuj po krivim, sposhtuj ozhe-ta svojiga in mater svojo, in ljubi svojiga blishniga kakor sam sebe. Mladenzh mu rezhe: Vse to sim spolnoval she od svoje mladosti, kaj mi pa she manjka? Jesus mu pove: Ako hozhesh popolnoma biti, pojdi, prodaj, kar imash, in daj ubogim, in bosh saklad v' nebesih imel, in potlej pri-di, ter hodi sa mano. Mat. 19, 16 — 22.

Kako s. pismo vedno divishtvo per-porozha?

Jesus hvali tiste, kteri savoljo ne-beshkiga kraljestva v' divishkim stanu osta-nejo. Mat. 19. 9.—12. S. Pavl. od divishtva v' I Kor. 7. 7—40. tako go-

vori: „Shelim de bi vi vsi tako bili, kakor sim jest, ali vsak ima lasten dar od Boga, eden szer tako, eden pa tako. — „Od diviz nimam Gospodoviga povelja, svet pa dam, ker sim od Gospoda milost prejel, de naj bom svest. Satorej menim, de je to dobro savoljo sdanje nadloge, ker je zhloveku dobro tako biti. — Zhe pa kdo v' svojim serzu terdno sklene, in ni permoran, in je gospodar svoje volje, in v' svojim serzu sklene svojo divizo tako ohraniti, prav sturi. — Boljsi pa bo sa njo, ako bo po mojim svetu tako ostala; menim pa, de imam tudi jest Duha boshjiga.

Kaj je vedno divishtvo?

Je radovoljno Bogu sturjena obljuba vedno zhisto shiveti, in v' sakonski stan nikolj ne stopiti sato, de se bolj popolnoma in bolj sveto na dusi in na telesu shivi. „Diviza misli, kar je Gospodoviga, de bi bila sveta na telesu in duhu. Ktera je pa omoshena, misli kar je tega sveta, kako bi moshu dopadla., I. Kor. 7. 34.

Kaj je mati katolska zerkev od divishkiga stanu vselej mislila?

Mati katolska zerkev je divishki stan vselej sa bolj shlahtni, kakor sakonski stan imela, pa sato je vender sakonski stan zhasnila. V' divishkim stanu se loshej kakor v' sakonskim Bogu flushi. S. Janes pra-

vi od diviz v' skriv. rasod. 14. 1 — 5. de v' nebov'kim kraljestvu sa Jagnjetam hodijo, in novo pesem pojejo, ktere nobeden drugi peti ne more.

*Kakshni morejo taki biti, kateri ho-
zhejo v' vednim divishtvu ostati?*

Morejo 1.) sa dar zhistosti Boga pro-
fiti: „Ker sim vedil, de ne morem dru-
gazhi sdershen biti, kakor zhe mi Bog da,
— sim pred Gospoda stopil in ga profil.“
Buk. mod. 8, 21.

2.) Morejo ponishni in framoshljivi v'
besedah in v' vsim svojim sadershanji biti.

3.) „Se bres potrebe v' drushino druji-
ga spola ne podajati, in Marijo divizo po-
fnemati, ktera se je bila she zlo Angela
ustrashila.

4.) „Samoto in molzhezhnost ljubiti.

5.) Delavno in spokorno shiveti. Smirej
kaj delaj, de te hudizh nikolj bres dela
ne najde, (pravi f. Hieronim v' listu od Hi-
lariona.)

6.) „Svoje truplo v' zhasi imeti, in se.
ponishno nositi.

7.) Ne smejo sheléti, de bi jih drugi vi-
dili, in de bi drugimu spolu dopadli.

8.) Morejo v' jedi in pijazhi smerni biti
Sit trebuh, je sijavniza nezhistosti, (pravi
f. Hieronim, v' listu do Nepoziana.)

Sakaj je divizam ponishnost potrebna?

Sato, ker je ponishnost korenina vseh zhednost, in ker ravno sato Bogu bolj dopade ponishna shena, kakor pa prevsetna diviza. Bog, pravi f. pismo se prevsetnim soperstavi, in le ponishnim dodeluje svojo gnado.

Kaj je vedna pokorshina pod kakim duhovnim poglavarjem?

To, kadar se kdo svoji volji popolnoma odpové, in se savoljo Boga, to je, de bi bolj popolnoma bil, kakimu duhovnemu poglavarju podvershe, in njegovo povelje s' ponishnim serzam spolnuje. Leta evangelfski svet vsi tisti na-se vsamejo, kateri v' kaki kloshterfki stan stopijo.

Kaj je sploh misliti od evangelfskih svetov?

To je misliti, de so evangelfski sveti prav dobri, de kristjanu, kateri se jih svetlo poprime, veliko k' svelizhanju pomagajo, ker ga k' vikshi popolnamasti napeljujejo, in ga v' skushnjavah mozhnejshiga, in v' boshjih ozheh bolj prijetniga, in vezhi plazhila vredniga delajo. Kristus pravi: „Sledni, kateri bo sapustil hisho, ali brate, ali sestre, ali ozheta, ali mater, ali sheno, ali otroke, ali njive savoljo mojiga

imena, bo famoſto prejel, in vezhno shi-
vlenje doſegel.“ Mat. 19, 16 — 25.

Od ſhtirih poſlednih rezhi.

Ktere ſo ſhtiri poſledne rezhi?

Shtiri poſledne rezhi ſo: Smert, ſod-
ba, pekel, in nebefa. „Per vſih ſvoji
délih ſpomni ſe ſvojih poſlednih rezhih
in ne boſh nikdar greſhil.“ Sir. 7, 40. i,

Od ſmerti.

Kaj je ſmert?

„Smert je lozhituv duſhe od teleſa.

Ali morejo vſi ljudje umreti?

Vſi morejo umreti. „Ti ſi prah, in
v' prah ſe boſh povernil. I. Mos. 3, 19.

*Od kod pride, de vſi ljudje umre-
ti morejo?*

De vſi ljudje umreti morejo, pride
od poverbaniga greha. Zhe bi Adam ne
bil greſhil, bi bili tudi na teleſu neumer-
jozhi oſtali „Smert je plazhilo greha. Sa-
kaj Bog je zhloveka neumerjozhiga vſtva-
ril, in ga je po ſvoji podobi ſturil. Po
hudizhevi nevoſhljivoſti pa je ſmert na
ſvet priſhla. Buk. mod. 2, 24.

Ali vemo, kdaj in kako bomo umerli?

Tega ne vemo, to lé sam Bog vé: „Sin zhlovekov bo prishel ob uri, sa ktero ne veste, pravi Jeshuf.“ Mat. 24, 44. Pergliha od 10 diviz. Mat. 25, 1 in od hlapza. Luk. 12, 43.

Kaj naf to uzhi, ko ne vemo kdaj in kako bomo umerli?

To naf uzhi, de naj se vsaki k' smerti fkerbno in vedno perpravljá tako, de s' f. Pavlam lahko porezhe: „Tek sim dokonzhal, vero ohranil, meni je perpravljena krona pravize, ktero mi bo Bog dal pravizhni sodnik, in ne le famo meni ampak vsm, kateri s' veseljem dneva njegovi-ga prihoda zhakajo. 2. Tim. 4, 78.

Kako se more zhlovek k' smerti perpravljati?

Tako: 1.) Ker vemo, de naf bo smert od sveta odlozhila, se moremo she pred v' shivlenji vezhkrat v' duhu od sveta odlozhiti, kakor nam f. Pavl perporozha rekozh: „Zhaf je kratek, kateri svet vshivajo, naj bojo kakor bi ga ne vshivali, sakaj podoba tega sveta prejde.“ I. Kor. 7, 29 — 31.

2.) Ker vemo, de se bomo ob smerti od svojiga telefa lozhili, mu ne smemo vsiga pervoliti, kar posheli, in mu prevezh stre-

zhi, da nam ne bo na sadnje lozhituv od njega preteshka.

3.) Ker vemo, da naš bo smert od naših staršev, od naše shlahte in od vseh naših prijatlov in snanzov lozhila, se na nje prevezh navesovati ne smemo, ljubesen do njih naj ne bo vezhi, kakor ljubesen boshjo voljo spolniti. „Kdor svojiga ozheta, svojo mater, svoje brate in sestre bolj kakor mene ljubi, mene ni vreden pravi Kristus.“ Mat. 10, 37.

4.) Ker se po smerti ni vezh mozh spreobrniti in se spokoriti, in ker po besedah s. pisma dervo tako obleshi, kakor pade, si persadevajmo, da naš smert v' grehih ne dobi, satorej nikar pokore ne odlashtajmo, in shivimo tako, da naš smert, naj pride kadar hozhe, nikolj neperpravljenih ne najde.

5.) Bodimo vedno ravno tako v' shivlenji, kakor v' smerti v' boshjo voljo vdani, in dajmo s' smertjo Bogu radovoljno sadnji ofer, kteriga od naš imeti hozhe savoljo naših grehov.

Ali je prav odlashtati se ob zhas bolesni she le k' smerti perpravljati?

Ni prav 1) ker zhas bolesni ni perpravni savoljo [telesnih flabošt in smote zhasnih fkerbi se le smerti prav perpravljati.

2.) Je zhas bolesni vezhkrat prekratek, da bi velik greslnik samogel vse poravnati,

in se skosi rešnizhno spreobnjenje s' Bogam spraviti.

3.) Ker ne vemo, kako bomo umerli, ali na naglim bres vse bolesni, ali po dolgi bolesni.

Kakšna je smert pravizhnih?

Smert pravizhnih je frezhna. „S. pismo pravi: „Draga je pred ozhmi Gospoda smert njegovih svetnikov. Plalm. 115, 15. — Sa pravizhniga je smert veliko vefelje, ker takrat sapusti dolino sols, in je v' nebefa vset, ker sgubi zhasno premoshenje, pa nebeshke dobrote dofeshe, ker se szer od ozheta, od matere, od bratov, od sestrá in od prijatlov lozhi, to de namesti njih nebeshkiga Ozheta, Jesusa Kristusa, f. Duha dobi, in pride is drushine gresnikov v' drushino svetnikov in svetniz. Sa pravizhniga je smert konz terplenja in sazhetek vezhniga vefelja, konz skušnjav in pregresnih nevarnost, in sazhetek vezhniga miru, in prave zhište boshje ljubesni.

Kakšna je smert gresnikov?

„Smert gresnikov je silno strashna. „Smert gresnikov je prav huda.“ Pl. 33, 22.

Sakaj je smert gresnikova strashna?

„Smert gresnikova je strashna 1.) ker mu vezhi del neprevideno pride, in ga neperpravljeniga najde, kakor je golpodar v' l' Evangelji hudobniga hlapza najdel, kteri

je v' svojim serzu rekel: Moj gospodar odlašha priči. „Norez to nozh bodo tvojo dušho od tebe térjali, kar si pa ukup spravil, zhigavo bo.“ Luk. 12, 20.

2.) Je strašhna smert sa greslnika, ker popred v' sdravji nikolj na-njo ni mislil; in zhe mu je tudi v' zhasu na misel prišla, si jo je bersh spet is glave isbil.

3.) Je strašhna, ker vidi, de se od sveta lozhiti more, kteriga je tolikanj ljubil; od svojiga blaga, na kteriga se je tolikanj sanaschal, in ga s' toliko skerbijjo vkup spravljaj; od prijatlov in snanzov, smed kterih ga nobeden pred sodni stol boshjih ne spremi, in mu nizh pomagati ne more.

4.) Je strašhna, ker mu vešt toliko shtevilo strašhnih grehov ozhita, in ko ve, de ga po smerti drusiga ne zhaka, kakor vezhno pogublenje.

Ali se ne samore greslnik ob zhasu smerti resnizhno spreoberniti?

Bogu je vse mogožhe, on ga samore naglo spreoberniti, kakor se je s' desnim rasbojnikam sgodilo; ali to bi bila posebno velika gnada, na ktero se nehvaleshni greslnik ne sme sanashati.

O d f o d b e.

Kaj nam je od sodbe vediti?

To, de bo Jesus dušho vsaziga zhloveka prezej po smerti vsako posebej, konz

sveta pa vse skupej dušho in telo sodil. S. pismo perpoveduje, de sta bila Lazar in bogatin prezej po smerti obsojena. Lazarjevo dušho so Angeli na Abrahamovo narozhje nesli, dušha bogatina pa je bila v pekel sakopana. Luk. 16, 22. S. Pavl pravi: Zhlovekam je postavljeno enkrat umreti, potem pak je sodba. Heb. 9, 27.

Jesuf naš od sodbe v' perglihah od saupanih talentov Mat. 25, 14, od hishnik Luk. 16, 1, prav sastopno poduzhi, in s. Pavl v' perglihi od setve. Gal. 6, 9.

Po katerih rezhek bo Jesuf vsaziga zhloveka sodil?

Jesuf bo vsaziga zhloveka po vsih njegovih mislih, sheljah, besedah in po vsm njegovim djanji in nehanji sodil, in vsakimu, kakor si bo sastushil, ali plazhilo ali shtrafengo odlozhil.

„Sakaj vsi se moremo pred Kristusovi m sodnim stolam pokasati, de vsaki prejme, kakor je delal v' svojim telesu ali dobro ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

Kaj naš misel na posebno sodbo uzhi?

Uzhi naš 1.) de naj si persadevamo lepo, po Kristusovih naukih shiveti, ker naš ne bo sodil tako, kakor ljudje mislijo ali govoré, ampak po svoji sveti besedi in po svojih sapovdih. 2.) „Beseda, ktero sem

vam govoril, bo zhloveka sodila posledni dan. „Jan. 12, 48.“ Do smerti ne jenjaj v' dobrim rasti, sakaj boshje plazhilo vekomej ostane.“ Sir. 18, 22.

2.) De naj se takrat, kadar naſ ljudje po krivim sodijo, ali kadar se nam tukej na svetu hudo godi, s' tém tolashimo, de se bo per boshji sodbi praviza ſkasala, in de nam bo tamkej v' frezhni vezhnosti vse terplenje v' veselje sale glo.

Kam je duſha per poſebni ſodbi obſojena?

Hamor ſi je ſaflushila, ali v' vize, v' pekel, ali pa v' nebefa.

Kaj ſo vize?

Vize ſe imenujejo tiſti kraj, kjer duſhe zhaſne ſhtraſéngesa ſvoje grehe terpé, kterih ſe v' ſhivlenji ſhe niſo ſa doſti ſpokorile.

Kakſhne ſhtraſenge terpé duſhe v' vizah?

Duſhe v' vizah poſebno ſato 'veliko terpé, ker Boga gledati in ga vekomej vſhivati vse hrepene, in ga le vender ne morejo, sraven tega imajo pa tudi ſhe veliko terplenje, ki jim ga je boshja praviza perſodila.

Ali se more kaj dušam v' vizah pomagati?

Pomaga se jim in s'zer: 1.) s' ofram f. mafhe, 2.) s' molitvijo, 3.) s' drugimi dobrimi deli. „Juda Makabej pravi f. pis-mo, je dvanajst tavshent drahem srebra v' Jerusaleem poslal, de bi bil sa mertve ofer opravljen, ker je dobro in verno od vsta-jenja mislil. 2. Mak. 12, 43.

Smo dolshni dušam v' vizah poma-gati?

Dolshni smo sploh všim dušam v' vi-zah pomagati she is ljubeshni, s' ktero smo s' njimi sklenjeni: posebno pa smo to svo-jim starishem, bratam in sestram, prijat-lam in dobrotnikam is hvaleshnosti sturiti dolshni.

Doklej ostanejo duše mertvih v' vizah?

Tega vediti ne moremo; toliko se lah-ko rezhe, de duše so ali dalej ali manj zhasa v' vizah, kakor so Boga bolj ali manj rasshalile, kakor so ali vezh ali manj v' shivlenji pokore sturile, in kakor jim ver-ni kristjani na semlji ali bolj ali manj k' pomozhi pridejo.

Ali duše v' vizah voljno terpé?

Duše v' vizah so volji boshji vse vda-ne in voljno terpé, ker sposnajo, de je po pravizi.

Kaj naj se is premišljevanje terpenja v' vizah uzhimo?

De se moremo vsaziga she tako majhniga greha varvati, ker ga praviza boshja fhtrafati more, in zhe smo ga sturili, ga na tim svetu fhtrafujmo, de ne bomo v' vizah terpeli, in od gledanja oblizhja boshjiga sadershevani.

Sakaj bo Bog konz sveta vse ljudi she enkrat jodil?

Sato, 1.) de bo dusha s' svojim telesam sojena in plazhilo ali fhtrafengo s' njim prejela, ker je s' telesam vred dobro ali hudo delala.

2.) De se bo boshja praviza, modrost in previdnost pred vsm ljudem ozhitno pokasala, ko bo vsak po svojih delih plazhilo ali fhtrafengo prejel.

Pravizhni bodo preprizhani, kako potrebne so jim bile nadloge, ktere so jih na svetu vezhkrat stiskale, in kako nizh je bila frezha hudobnih, ki so jo na svetu vshivali.

3.) De bodo pravizhni ozhitno od hudobnih lozheni, kterih svet vezhkrat ni posnal, in dostikrat tudi savoljo njih brumnosti she savidil, sovrashil, in preganjal. „Tedaj bodo pravizhni s' veliko serzhnostjo soper te stali, kteri so jih stiskali, in njih dela odvseli. Kader bodo hudobni to vidili, bodo od grosniga strahu vsi prepadeni,

in se bodo sazhudili, kako so uni tako naglo in zhes vse upanje svelizhanje dosegli. Tukaj bodo sami per sebi rekli, ker se bodo krali in od duha britkosti sdihovali: Ti so tihi, katerim smo se mi nekdaj posmehovali, in jih v' saframljiv pogovor imeli. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet imeli, in njih konz sa nezlast. Pogledj kako so sdaj pershteti med boshje otroke, in njih odlozhik je med svetniki. Pravizhni pa bodo vekomej shivefi, in per Gospodu je njih plazhilo, in Narvikshi sanje fkerbi, sato bodo prejeli zlastitljivo kraljestvo in lepo krono is Gospodove roke: sakaj on jih bo s' svojo desnizo pokrtil, in s' svojo sveto roko branil.“ Buk. modrost. 5, 1 — 17.

Ali je snano, kdaj bo sodni dan?

To nikomur ni snano, le sam Bog vé. S. Peter od téga dneva tako govori: „Prišel bo pa dan Gospodov, kakor tat, ob katerim bodo nebesa s' velikim pokanjem preshle, in elementi se bodo od vrozhine raspuštili, semlja pa in stvari, ktere so v' nji, bodo sgorele. Ker ima tedaj vse to rasdjano biti, kakshni morete vi biti v' svetim in brumnim sadershanji? s' sheljnim zhakanjem hrepenite po prihodu Gospodoviga dneva, ob katerim bodo nebesa gorele, in se rasfule, in elementi od vrozhine ognja se raspuštili.“ 2. Pet. 3, 10 — 12.

Od pekla.

Kaj je pekel?

Pekel je kraj, kjer pogubljeni vezhne shtrafenge terpé.

Kakšne so peklenške shtrafenge?

1.) Pogubljeni so spred boshjiga oblizhja vekomej pahnjeni. „Poberite se stran vi prekleti v' vezhni ogenj, kateri je hudi-zhu in njegovim angelam perpravljen.“ Mat. 25, 41. „Med vami, in med nami je velik prepađ postavljen, de ti, kateri hozhjo od tod k' vam iti, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“ Luk. 16, 26.

2.) Bodo v' vezhnim ognji goreli, v' grosno tamo bodo pahnjeni, kjer bo tulenje in shkripanje s' sobmi; huda vest jih bo neprenehama pekla, ker bodo vedno sposnali de so sami te nesfrezhe krivi, in vse nar strashnej terplenje bodo na dushi in na telesu vse vezhne zhase imeli, bres de bi si upanje delati mogli, de bi jim kdaj njih terplenje smanjshano, ali de bi kdaj refheni bili. „S. pismo te relnize s' temi besedami poterdi. „Njih zherva ne bo konz, in ogenj ne pogasne.“ Mark. 9, 47. „Otrozi tega kraljestva bodo venkaj pahnjeni v' unajno tamo, ondi bo jokanje in shkripanje s' sobmi.“ Mat. 8, 12. Bogati mosh v' peklu tako govori: „Ozhe Abraham! usmili se me, in poshli Lazarja, de pomozhi konz

(vojiga persta v' vodo, in ohladi moj jesik, ker grosovito terpim v' tem plemenu.“ Luk. 16, 24.

Kaj naj premišljevanje peklenškiga terplenja per nas opravi?

Leto premišljevanje naj nas opomni, kako strahno je pasti v' roke pravizhniga Boga, in kako skerbno naj se greha varjimo in si persadevajmo, de bi se tukej spokorili in rasshaleni pravizi boshji sadošti sturili. „Strahno je pasti v' roke shiviga Boga.“ Heb. 10, 31.

O d n e b e s f.

Kaj so nebesa?

Nebesa so tišti srezhni kraj svetnikov, kjer se Bog svojim slushabnikom od oblizhja do oblizhja rasodeva, in kjer je on sam njih neskonzhno plazhilo.

Je nebesko veselje veliko?

Nebeshko veselje je neisrezhenno veliko. „Oko ni vidilo, uho ni slisalo, tudi v' ferze zhlovekovo ni prishlo, kar je Bog tem, kateri njega ljubijo, perpravil. 1. Kor. 13, 12.

Kakshno je nebesko veselje?

1.) Isvoljeni boshji bodo Boga od oblizhja do oblizhja, kakor je sam na sebi,

vekomej gledali, ga ljubili in vshivali. „Sdaj vidimo v' shpeglu, kakor v' megli: takrat pa bomo vidili od oblizhja. — Sdaj nekoliko sposnam, takrat pa bom sposnal, kakor sim sam sposnan.“ 1. Kor. 13, 12.

2.) Bodo vse, kar si je mogozhe dobriga misliti, ali sheleti, na telefu in na dushi vekomej imeli.

„Hvaljen bodi Bog, in Ozhe Gospoda nashiga Jesusa Kristusa, kateri nas je po svojim velikim usmilenji prerodil k' shivimu upanju skosi ustajenje Jesusa Kristusa od mertvih, k' nestrohlivim delésu v' nebesih, perhranjeno sa vas.“ 1. Pet. 1, 3 — 4.

3.) Ne bodo nobeniga tudi nar manjshiga slega ne na dushi, in ne na telefu imeli.

„Jagne, ktero je v' fredi trona, jih bo vodilo, in peljalo k' studenzu shive vodé, in Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi.“ Skriv. ras. 7, 17. „Bog bo sbrisal vse solse od njih ozhi, in smerti ne bo vezh, tudi ne shalovanja, ne vpitja in bolezhine ne bo vezh, ker je pervo minilo.“ Skriv. ras. 21, 4.

4.) Bodo v' drushni svolenjih svetnikov, Angelov in tudi svojih, ki so v' gnadi boshji umerli.

Ali so kaki raslozhki v' nebeskim veselji?

„So, sakaj kdor je vezh dobriga sturil, bo tudi vezhi plazhilo v' nebesih prejel.“

„Kdor skopo seje, pravi f. Pavl po tudi skopo shel: Kdor obilno seje, bo tudi obilno shel.“ 2. Kor. 11, 6.

Kaj se is premišljevanja nebeshkiga veselja uzhimo?

1.) Se uzhimo, de naj vse krishe in teshave, kateri naf na svetu sadenejo, poterpeshljivo prenashamo, ker vsi niso nizh proti veselju, ktero je isvoljenim v' nebesih perpravljeno. „Terplenje sdajniga zhasa ni veliko proti prihodni zhasi, ktera bo nad nami rasodeta.“ Rim. 8, 18.

2.) De se vse zhasno veselje s' nebeshkim veseljem permériti ne more. — Vse zhasno veselje zhloveshkiga serza nikolj popolnoma nasititi ne more, sakaj sa Boga je stvarjeno, pravi f. Avgushtin, in ravno sato je tako dolgo nepokojno, dokler v' tebi, o Gospod! pokoja ne najde. Vse zhasno veselje le malo zhasa terpi, vse je od danš do jutri, nebeshko veselje pa bo vekomej terpélo; isvoljeni boshji bodo vekomej nesapopadljive nebeshke sladkosti vshivati, in vender se nikoli ne bodo navelizhali.

3.) De stanovitno dobro delajmo, zhe naf tudi she tako teshko stane. „Kadar pa dobro delamo, nikar se ne utrudimo, sakaj ob svojim zhasi bomo sheli, ako se ne utrudimo.“ Gal. 6, 9.

Hujfhi pogreshki.

Stran	Versta	Namesti	beri
4	14	kalolshka	katolshka
25	31	hojzhem	hozhem
30	7	brikost	britkost
36	17	imenitshi	imenitnishi
39	1	bile	bila
49	1	Mariji	Marii
57	1	pojdi	pojdi
73	4	svete	sveto
100	26	v' dushami s'vizah	s' dushami v' vizah
101	6	Mark	Mak.
101	21	od pushenje	odpushenje
104	10	vslale	vstale
109	15	Mark	Mak.
122	2	bogabozhe	bogabojezhe
140	6	v'	in
144	12	ljubesen	sapoved
160	19	f' vere	f. vere
163	8	preshe	pershe
163	10	smoto	smote
173	18	sgublatvje	sgublovati
178	20	smerti jo	smerti
194	4	podloshim	podloshnim
232	14	Bog	Boga
234	10	Ozhete	Ozheta
238	19	ofer	ofer
258	9	sgubljeni	sgubljeni
266	8	shtrafeng	shtrafeng
267	16	lelesne	telesne
273	20	ljuvstvu	ljudstvu

276	21	opminovali	opominovali
282	19	prejete	pre eti
285	6	Kakšna	Kakšna
289	7	drugimi	drugimi
294	16	mašnih	mašnik
311	9	Boga	Bogu
323	19	rasun	sunaj
351	20	jeneumno	je zhlovek neumno
357	22	kivizo	krivizo
366	20	Abelna	Abelna umoril
369	13	puhujšljivo	pohujšljivo
372	5	neboden	nobeden
395	25	zhe on	zhe je on
407	17	Mos. 18 in 19	1 Mos. 18 in 19 p.

mensa mensa merinck.
- nerto nerto
11907.

